

Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab

Overs. Dan. Vid. Selsk. 1962-63 (1963)

OVERSIGT
OVER
SELSKABETS VIRKSOMHED

JUNI 1962 — MAJ 1963

AVEC UN RÉSUMÉ EN FRANÇAIS

København

Kommissionær: Ejnar Munksgaard

1963

DET KONGELIGE DANSKE VIDENSKABERNES SELSKAB udgiver følgende publikationsrækker:

THE ROYAL DANISH ACADEMY OF SCIENCES AND LETTERS issues the following series of publications:

	<i>Bibliographical Abbreviation</i>
Oversigt over Selskabets Virksomhed (8°) (<i>Annual in Danish</i>)	Overs. Dan. Vid. Selsk.
Historisk-filosofiske Meddelelser (8°) Historisk-filosofiske Skrifter (4°) (<i>History, Philology, Philosophy, Archeology, Art History</i>)	Hist. Filos. Medd. Dan. Vid. Selsk. Hist. Filos. Skr. Dan. Vid. Selsk.
Matematisk-fysiske Meddelelser (8°) Matematisk-fysiske Skrifter (4°) (<i>Mathematics, Physics, Chemistry, Astronomy, Geology</i>)	Mat. Fys. Medd. Dan. Vid. Selsk. Mat. Fys. Skr. Dan. Vid. Selsk.
Biologiske Meddelelser (8°) Biologiske Skrifter (4°) (<i>Botany, Zoology, General Biology</i>)	Biol. Medd. Dan. Vid. Selsk. Biol. Skr. Dan. Vid. Selsk.

Selskabets sekretariat og postadresse: Dantes Plads 5, København V.

The address of the secretariate of the Academy is:

*Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab,
Dantes Plads 5, København V, Denmark.*

Selskabets kommissionær: EJNAR MUNKSGAARD's Forlag, Nørregade 6, København K.

The publications are sold by the agent of the Academy:

EJNAR MUNKSGAARD, *Publishers,*
6 Nørregade, København K, Denmark.

Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab

Overs. Dan. Vid. Selsk. 1962–63 (1963)

OVERSIGT
OVER
SELSKABETS VIRKSOMHED

JUNI 1962 — MAJ 1963

AVEC UN RÉSUMÉ EN FRANÇAIS

København
i kommission hos Ejnar Munksgaard
1963

Redaktionen sluttet den 31. maj 1963.
Færdig fra trykkeriet den 25. oktober 1963.

Printed in Denmark
Bianco Lunos Bogtrykkeri A/S

INDHOLDSFORTEGNELSE

I

Fortegnelse over Selskabets medlemmer juni 1963	1- 29
Selskabets tillidshverv	30- 38
Beretning om møderne	39- 72
Mindeord:	
NIELS BOHR, ved C. Møller, L. Rosenfeld og Johs. Pedersen..	73- 99
C. E. SANDER-HANSEN, ved W. Erichsen	101-112
Uddrag af regnskab for 1962.....	113-116
Budget for 1963	117-119
Beretninger og betænkninger:	
I. Kommissionen til undersøgelse af de i dansk privateje bevarede kilder til dansk historie. Beretning om virk- somheden i 1962	120-123
II. »Grosserer A. Collstrops hjem for en dansk Videnskabs- mand.« Beretning for 1962.....	124-125
III. »Emil Herborgs Legat.« Beretning for 1962.....	126
IV. »Niels Bohr Legatet.« Uddrag af regnskab for 1962 ...	127
V. »Mag. art. Marcus Lorenzens Legat.« Beretning for 1962 -63 og regnskab for 1962.....	128-129
VI. Kommissionen for Ducange. Beretning for 1962	130
VII. Kommissionen for »Corpus Lexicographorum Graeco- rum«. Beretning for 1962	130
VIII. Union Académique Internationale. Beretning om mødet i Bruxelles 1962	131-133
IX. International Mathematical Union. Beretning om mødet i Saltsjöbaden 1962	134-135
X. Selskabets sekretariat. Beretning for 1962.....	136-143
Fortegnelse over publikationer udgivet af Selskabet fra juli 1962 til juni 1963.....	144-145
Résumé en français	146-153
Sag- og navnefortegnelse.....	154-163

II

Carlsbergfondet. Beretning for 1961-62.....	1-109
---	-------

HENVISNINGER

- Selskabets vedtægter Overs. 1961-62, side 201-209.
» forretningsorden..... Overs. 1961-62, side 210-225.
Selskabets bytteforbindelser Overs. 1957-58, side 153-176.
Selskabets publikationer 1742-1930 Overs. 1929-30, side 175-365.
» » 1930-1935 Overs. 1935-36, side 291-308.
» » 1936-1940 Overs. 1940-41, side 235-250.
» » 1941-1945 Overs. 1945-46, side 123-139.
» » 1946-1950 Overs. 1950-51, side 140-153.
» » 1917-1956 Særlig publ. side 1- 98.
» » 1957-1962 Overs. 1961-62, side 226-242.
Legat- og dotationsbestemmelser..... Overs. 1939-40, side 121-153.
Fundats for »Niels Bohr Legatet« Overs. 1945-46, side 39- 40.
Beslutning vedr. »Niels Bohr Legatet«.. Overs. 1956-57, side 50.
Beslutning vedr. »Niels Bohr Legatet«.. Overs. 1962-63, side 61.
Fundats for »Mag. art. Marcus Lorenzens
Legat« Overs. 1946-47, side 41- 43.
Tillæg 1955 til fundats for »Grosserer A.
Collstrops hjem for en dansk Viden-
skabmand« Overs. 1954-55, side 41- 42.
Tillæg 1955 til dotationsskrivelse for »J. P.
Suhr & Søns Legat« Overs. 1954-55, side 55.
Statutter for Conseil International des
Unions Scientifiques Overs. 1946-47, side 89- 93.
Statutter for Union Académique Interna-
tionale Overs. 1919-20, side 41- 48.
-

DET KONGELIGE DANSKE
VIDENSKABERNES SELSKAB

JUNI 1963

PROTEKTOR:

HANS MAJESTÆT KONG FREDERIK IX

Præsident: Professor, dr. theol. & phil. JOHS. PEDERSEN.

Formand for den historisk-filosofiske klasse: Professor, dr. jur. & phil. FRANZ BLATT.

Formand for den matematisk-naturvidenskabelige klasse: Professor, dr. med. & scient. EINAR LUNDSGAARD.

Sekretær: Professor, dr. phil. CHRISTIAN MØLLER.

Redaktør: Professor, dr. phil. & litt. L. L. HAMMERICH.

Kasserer: Professor, dr. med. & phil. HEINZ HÖLTER.

INDENLANDSKE MEDLEMMER

Efter anciennitet i Selskabet. Den sidst anførte dato er indvalgsdatoen.

DEN HISTORISK-FILOSOFISKE KLASSE

PEDERSEN, JOHANNES PEDER EJLER, (f. $\frac{7}{11}$ 1883), dr. theol. & phil., fh. professor i semitisk-østerlandsk filologi ved Københavns Universitet, Stk. af Dbg., Dbmd. — Selskabets nuværende præsident fra 1963. — Bjerregårdsvej 13, Valby. ($\frac{11}{4}$ 24.)

JOHANSEN, KNUD FRIIS, (f. $\frac{1}{11}$ 1887), dr. phil., fh. professor i arkæologi ved Københavns Universitet. Kmd. af Dbg., Dbmd. Egernevej 27, Kbh. F. ($\frac{13}{4}$ 28.)

BRØNDUM-NIELSEN, JOHANNES, (f. $\frac{2}{12}$ 1881), dr. phil., fh. professor i nordiske sprog ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg., Dbmd. Rungstedvej 9, Rungsted Kyst. ($\frac{5}{4}$ 29.)

- HAMMERICH, LOUIS LEONOR, (f. $^{31/7}$ 1892), dr. phil. & litt., fh. professor i germansk filologi ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg., Dbmd. — Selskabets redaktør. — Solbakkevej 66, Gentofte. ($^{3/4}$ 36.)
- BRØNSTED, JOHANNES BALTHASAR, (f. $^{5/10}$ 1890), dr. phil., fh. rigsantikvar, fh. professor i nordisk arkæologi og europæisk forhistorie ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd. Lundehave, Nordre Strandvej 26, Helsingør. ($^{14/4}$ 39.)
- FABRICIUS, KNUD FREDERIK KROG, (f. $^{13/8}$ 1875), dr. phil., fh. professor i historie ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg., Dbmd. Østerbrogade 120, Kbh. Ø. ($^{4/4}$ 41.)
- RUBOW, PAUL VIKTOR, (f. $^{9/1}$ 1896), dr. phil., professor i alm. litteraturvidenskab ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. Store Kannikestræde 11, Kbh. K. ($^{10/4}$ 42.)
- JEPPESEN, KNUD CHRISTIAN, (f. $^{15/8}$ 1892), dr. phil., fh. professor i musikvidenskab ved Århus Universitet, R. af Dbg.¹. Poppelhuset, Risskov. ($^{2/4}$ 43.)
- BLINKENBERG, ANDREAS PETER DAMSGAARD, (f. $^{13/2}$ 1893), dr. phil. & litt., fh. professor i romansk filologi ved Århus Universitet, Kmd. af Dbg. Strandvænget 7, Risskov. ($^{14/4}$ 44.)
- BARR, KAJ, (f. $^{26/6}$ 1896), professor extraord. i iransk filologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg.¹. Dantes Plads 3, Kbh. V. ($^{20/4}$ 45.)
- HJELMSLEV, LOUIS TROLLE, (f. $^{3/10}$ 1899), dr. phil., professor i sammenlignende sprogvidenskab ved Københavns Universitet. Ordruhøjvej 40, Charlottenlund. ($^{12/4}$ 46.)
- BRANDT, FRITHIOF, (f. $^{23/5}$ 1892), dr. phil., fh. professor i filosofi ved Københavns Universitet. Sortedamsdossering 95 A, Kbh. Ø. ($^{2/4}$ 48.)
- BØGGILD-ANDERSEN, CARL OLAF, (f. $^{20/6}$ 1898), dr. phil., professor i historie ved Århus Universitet. R. af Dbg.¹. Knud Rasmussens Vej 5, Århus N. ($^{2/4}$ 48.)
- ELLING, CHRISTIAN THORVALD, (f. $^{14/11}$ 1901), dr. phil., professor i kunsthistorie ved Københavns Universitet, R. af Dbg., Dbmd. Kristianiagade 22, Kbh. Ø. ($^{2/4}$ 48.)

- BLATT, FRANZ, (f. $\frac{31}{8}$ 1903), dr. jur. & phil., professor i klassisk filologi ved Århus Universitet, Kmd. af Dbg., Dbmd. — Formand for den historisk-filosofiske klasse. — Kathrinebjergvej 7, Århus C. ($\frac{22}{4}$ 49.)
- BIRKET-SMITH, KAJ, (f. $\frac{20}{1}$ 1893), dr. phil. & scient., fh. overinspektør ved Nationalmuseet, fh. lektor i etnografi ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg., F. M. 2. Drosselvej 25, Kbh. F. ($\frac{13}{4}$ 51.)
- KROGH, TORBEN THORBERG, (f. $\frac{21}{4}$ 1895), dr. phil., professor i teatrets æstetik og historie ved Københavns Universitet, R. af Dbg.¹. Glahns Allé 33, Kbh. F. ($\frac{13}{4}$ 51.)
- HJELHOLT, HOLGER, (f. $\frac{12}{11}$ 1887), dr. phil., fh. overarkivar i Rigsarkivet, R. af Dbg., Dbmd. Markvej 15, Kbh. F. ($\frac{4}{4}$ 52.)
- RIIS, POUL JØRGEN, (f. $\frac{26}{5}$ 1910), dr. phil., professor i klassisk arkæologi ved Københavns Universitet. Roskildevej 102, Valby. ($\frac{10}{4}$ 53.)
- TOPSØE-JENSEN, HELGE GOTTLIEB, (f. $\frac{15}{12}$ 1896), dr. phil., overbibliotekar ved Universitetsbibliotekets 1. afd., R. af Dbg.¹. Søstien, Birkerød. ($\frac{10}{4}$ 53.)
- HELGASON, JÓN, (f. $\frac{30}{6}$ 1899), dr. phil., professor i islandsk sprog og litteratur ved Københavns Universitet. Kjarstrupvej 33, Valby. ($\frac{9}{4}$ 54.)
- IUUL, STIG ASGERSSØN, (f. $\frac{28}{8}$ 1907), dr. jur., professor i retsvidenskab ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg. Tagensvej 16, Kbh. N. ($\frac{9}{4}$ 54.)
- JØRGENSEN, PETER, (f. $\frac{12}{9}$ 1899), professor i tysk filologi ved Københavns Universitet. Jydeholmen 42, Vanløse. ($\frac{9}{4}$ 54.)
- POULSEN, VAGN HÄGER, (f. $\frac{25}{8}$ 1909), dr. phil., direktør for Ny Carlsberg Glyptotek. Vagtelvej 10, Kbh. F. ($\frac{9}{4}$ 54.)
- STEENSBERG, AXEL, (f. $\frac{1}{6}$ 1906), dr. phil., professor i materiel folkekultur med særligt henblik på Norden, ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Cæciliavej 30, Valby. ($\frac{9}{4}$ 54.)

- ERICHSEN, WOLJA CHRISTIAN, (f. $^{21/11}$ 1890), dr. phil., lektor i koptisk ved Københavns Universitet. Peter Bangs Vej 161, Kbh. F. ($^{15/4}$ 55.)
- STEN, HOLGER KONRAD, (f. $^{19/6}$ 1907), dr. phil., professor i romansk sprog og litteratur ved Københavns Universitet, R. af Dbg.¹. St. Thomas Allé 3, Kbh. V. ($^{6/4}$ 56.)
- JANSEN, FREDERIK JULIUS BILLESKOV, (f. $^{30/9}$ 1907), dr. phil., professor i dansk litteratur ved Københavns Universitet, R. af Dbg.¹. Frydendalsvej 20, Kbh. V. ($^{12/4}$ 57.)
- MATHIASSEN, THERKEL, (f. $^{5/9}$ 1892), dr. phil., fh. overinspektør ved Nationalmuseet, R. af Dbg.¹, F. M. 2. Grønnemose Allé 101, Søborg. ($^{12/4}$ 57.)
- SKAUTRUP, JENS PETER ANDREAS, (f. $^{21/1}$ 1896), dr. phil., professor i nordiske sprog ved Århus Universitet, Kmd. af Dbg., Dbmd. Stationsgade 23, Risskov. ($^{12/4}$ 57.)
- DIDERICHSEN, PAUL HENRIK KRAG, (f. $^{16/8}$ 1905), dr. phil., professor i dansk sprog ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Engbakken 28, Virum. ($^{11/4}$ 58.)
- HANSEN, AAGE KRISTIAN, (f. $^{3/9}$ 1894), dr. phil., Slotsvej 16, Charlottenlund. ($^{11/4}$ 58.)
- † KOCH, HANS HARALD, (f. $^{6/5}$ 1904), dr. theol., professor i teologi med kirke- og dogmehistorie, særlig Nordens kirkehistorie, som hovedfag ved Københavns Universitet. Vodroffsvej 8, Kbh. V. ($^{11/4}$ 58.)
- KRÜGER, PAUL, (f. $^{23/4}$ 1897), dr. phil., professor i almindelig litteraturvidenskab ved Århus Universitet. Fuglesangs Allé 71, Århus V. ($^{3/4}$ 59.)
- LARSEN, JENS PETER, (f. $^{14/6}$ 1902), dr. phil., professor i musikvidenskab ved Københavns Universitet, R. af Dbg.¹. Jægersborgvej 60, Lyngby. ($^{8/4}$ 60.)
- BECKER, CARL JOHAN, (f. $^{3/9}$ 1915), dr. phil., professor i nordisk arkæologi og europæisk forhistorie ved Københavns Universitet. Egernevej 23, Kbh. F. ($^{7/4}$ 61.)

- GLOB, PETER VILHELM, (f. $\frac{20}{2}$ 1911), dr. phil., rigsantikvar, fh. professor i nordisk arkæologi og europæisk forhistorie ved Århus Universitet. Frederiksholms Kanal 12, Kbh. K. ($\frac{7}{4}$ 61.)
- HALD, KRISTIAN, (f. $\frac{9}{9}$ 1904), dr. phil., professor i nordiske sprog ved Københavns Universitet. Grundtvigs Vej 8 A, Kbh. V. ($\frac{7}{4}$ 61.)
- TOGEBY, KNUD DAG NIELSEN, (f. $\frac{28}{1}$ 1918), dr. phil., professor i romansk sprog og litteratur ved Københavns Universitet. Agervang 3, Lyngby. ($\frac{7}{4}$ 61.)
- BAGGE, POVL, (f. $\frac{30}{11}$ 1902), dr. phil., professor i historie ved Københavns Universitet. Kastanievej 8, Holte. ($\frac{6}{4}$ 62.)
- BECH, GUNNAR, (f. $\frac{23}{3}$ 1920), dr. phil., professor i tysk sprog ved Københavns Universitet. Turistvej 134, Birkerød. ($\frac{6}{4}$ 62.)
- JENSEN, POVL JOHANNES, (f. $\frac{3}{5}$ 1911), dr. phil., professor i klassisk filologi ved Københavns Universitet. Rungsted Strandvej 67, Rungsted Kyst. ($\frac{6}{4}$ 62.)
- SCHJØRRING, NILS, (f. $\frac{8}{4}$ 1910), dr. phil., professor i musikvidenskab ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Forchhammers Vej 2, Kbh. V. ($\frac{6}{4}$ 62.)

DEN MATEMATISK-NATURVIDENSKABELIGE KLASSE

fys. betegner den fysisk-matematiske gruppe, biol. den biologiske gruppe.

- NØRLUND, NIELS ERIK, (f. $\frac{26}{10}$ 1885), dr. phil., scient., ing. & agro., fh. professor i matematik ved Københavns Universitet, fh. direktør for Geodætisk Institut, Stk. af Dbg., Dbmd. — Selskabets præsident 1927—33. — Malmøgade 6, Kbh. Ø. ($\frac{28}{4}$ 16 — fys.)
- HERTZSPRUNG, EJNAR, (f. $\frac{8}{10}$ 1873), dr. phil., math. & phys., fh. professor i astronomi ved universitetet i Leiden, fh. direktør ved observatoriet sammesteds. Villavej 6, Tølløse. ($\frac{25}{4}$ 19 — fys.)
- SAND, KNUD AAGE BUCHTRUP, (f. $\frac{9}{2}$ 1887), dr. med., fh. professor i retsmedicin ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd. Kildeskovsvej 81, Gentofte. ($\frac{8}{4}$ 27 — biol.)

- WINGE, ØJVIND, (f. $\frac{19}{5}$ 1886), dr. phil. & scient., fh. professor ved Carlsberg Laboratoriet, Kmd. af Dbg., Dbmd. Frederiksberg Bredegade 7, Kbh. F. ($\frac{8}{4}$ 27 — biol.)
- JESSEN, KNUD, (f. $\frac{29}{11}$ 1884), dr. phil. & scient., fh. professor i botanik ved Københavns Universitet, fh. direktør for Botanisk Have, Kmd. af Dbg., Dbmd. Åbrinken 56, Virum. ($\frac{5}{4}$ 29 — biol.)
- CHRISTIANSEN, JENS ANTON, (f. $\frac{6}{9}$ 1888), dr. phil., fh. professor i kemi ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg., Dbmd. Sundvænget 9, Hellerup. ($\frac{6}{4}$ 34 — fys.)
- KRISTENSEN, MARTIN KRISTIAN, (f. $\frac{6}{5}$ 1888), dr. med., fh. afdelingsforstander ved Statens Serum Institut, Kmd. af Dbg. Svinget 18, Kbh. S. ($\frac{3}{4}$ 36 — biol.)
- LUNDGAARD, EINAR, (f. $\frac{12}{2}$ 1899), dr. med. & scient., professor i fysiologi ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg., Dbmd. — Formand for den matematisk-naturvidenskabelige klasse. — Juliane Maries Vej 26, Kbh. Ø. ($\frac{8}{4}$ 38 — biol.)
- JESSEN, BØRGE CHRISTIAN, (f. $\frac{19}{6}$ 1907), dr. phil., professor i matematik ved Københavns Universitet. H. C. Andersens Boulevard 35, Kbh. V. ($\frac{14}{4}$ 39 — fys.)
- THOMSEN, NIELS MATHIAS PETER, (f. $\frac{9}{10}$ 1896), dr. phil., professor i zoologi ved Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, Kmd. af Dbg., Dbmd. Sankt Kjelds Gade 14, Kbh. Ø. ($\frac{14}{4}$ 39 — biol.)
- ØRSKOV, JEPPE, (f. $\frac{2}{3}$ 1892), dr. jur. & med., fh. direktør for Statens Serum Institut, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd. Maglemøsevej 1, Hellerup. ($\frac{14}{4}$ 39 — biol.)
- CHRISTENSEN, ERIK HÖHWÜ, (f. $\frac{25}{9}$ 1904), dr. med. & phil., professor i gymnastikteori med særligt henblik på legemsøvelsernes specielle teori ved Københavns Universitet, rektor for Danmarks Højskole for Legemsøvelser. Nørre Allé 51, Kbh. N. ($\frac{12}{4}$ 40 — biol.)
- JACOBSEN, JACOB CHRISTIAN GEORG, (f. $\frac{13}{1}$ 1895), dr. phil., professor i fysik ved Københavns Universitet, R. af Dbg.¹. Kærvangen 41, Gentofte. ($\frac{2}{4}$ 43 — fys.)

- MØLLER, CHRISTIAN, (f. $^{22}/_{12}$ 1904), dr. phil., professor extraord. i matematisk fysik ved Københavns Universitet, R. af Dbg.¹. — Selskabets sekretær. — Frølich's Vej 42 A, Charlottenlund. ($^{2}/_{4}$ 43 — fys.)
- HOLTER, HEINZ, (f. $^{5}/_{6}$ 1904), dr. med. & phil., professor ved Carlsberg Laboratoriet og forstander for dets fysiologiske afdeling. — Selskabets kasserer. — Gl. Carlsberg Vej 10, Valby. ($^{14}/_{4}$ 44 — fys.)
- NIELSEN, NIELS, (f. $^{3}/_{10}$ 1893), dr. phil. & litt., professor i geografi ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg., Dbmd. Strandboulevarden 32, Kbh. Ø. ($^{14}/_{4}$ 44 — fys.)
- REHBERG, POUL KRISTIAN BRANDT, (f. $^{29}/_{3}$ 1895), dr. med., phil. & med.vet., professor i zoofysiologi ved Københavns Universitet. Wergelands Allé 35, Søborg. ($^{14}/_{4}$ 44 — biol.)
- BUCHTHAL, FRITZ, (f. $^{19}/_{8}$ 1907), dr. med., professor i neurofysiologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Søbredden 24, Gentofte. ($^{12}/_{4}$ 46 — biol.)
- FENCHEL, MORITZ WERNER, (f. $^{3}/_{5}$ 1905), dr. phil., professor i matematik ved Københavns Universitet. Sønderengen 110, Søborg. ($^{12}/_{4}$ 46 — fys.)
- JENSEN, KAI ADOLF, (f. $^{16}/_{7}$ 1894), dr. med., professor i almindelig patologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg.¹. Juliane Maries Vej 22, Kbh. Ø. ($^{12}/_{4}$ 46 — biol.)
- BJERRUM, JANNIK, (f. $^{5}/_{4}$ 1909), dr. phil., professor i kemi ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Bjerregårdsvej 15, Valby. ($^{2}/_{4}$ 48 — fys.)
- DAM, CARL PETER HENRIK, (f. $^{21}/_{2}$ 1895), dr. phil., professor i biologisk kemi ved Danmarks tekniske Højskole. Jagtvej 229, Kbh. Ø. ($^{2}/_{4}$ 48 — biol.)
- DEGERBØL, MAGNUS ANTON, (f. $^{8}/_{7}$ 1895), dr. phil., professor extraord. i kvartærzoologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg.¹. Fuglevadsvej 4, Lyngby. ($^{2}/_{4}$ 48 — biol.)
- JENSEN, KAI ARNE, (f. $^{27}/_{3}$ 1908), dr. phil. & med. vet., professor extraord. i kemi ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Bøgehøj 64, Hellerup. ($^{2}/_{4}$ 48 — fys.)

- JØRGENSEN, CARL ADOLF, (f. $\frac{3}{10}$ 1899), dr. phil., professor i arvelighedslære ved Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, R. af Dbg.¹. I. H. Mundts Vej 16, Virum. ($\frac{2}{4}$ 48 — biol.)
- ROSENKRANTZ, ALFRED JOHANNES, (f. $\frac{11}{11}$ 1898), professor extraord. i geologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg.¹. Amagerbrogade 66, Kbh. S. ($\frac{2}{4}$ 48 — fys.)
- OLSEN, CARSTEN, (f. $\frac{1}{3}$ 1891), dr. phil., fh. amanuensis ved Carlsberg Laboratoriet. Søndre Fasanvej 61, Kbh. F. ($\frac{13}{4}$ 51 — biol.)
- PEDERSEN, KAI JULIUS, (f. $\frac{31}{3}$ 1899), dr. phil., docent i kemi ved Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Genforeningsplads 44, Kbh. F. ($\frac{13}{4}$ 51 — fys.)
- JENSEN, ARSEL TOVBORG, (f. $\frac{8}{2}$ 1911), dr. phil., professor i kemi ved Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, R. af Dbg. Ved Kanalen 5, Kbh. K. ($\frac{4}{4}$ 52 — fys.)
- POULSEN, CHRISTIAN HENRIK OTTO, (f. $\frac{8}{3}$ 1896), dr. phil., professor i historisk geologi og palæontologi ved Københavns Universitet. Egebjergvej 69, Ballerup. ($\frac{4}{4}$ 52 — biol.)
- FAURHOLT, THEODOR CARL, (f. $\frac{1}{2}$ 1890), dr. phil., fh. professor i kemi ved Danmarks farmaceutiske Højskole, Kmd. af Dbg.¹, Dbmd. Sundvænget 3, Hellerup. ($\frac{10}{4}$ 53 — fys.)
- IVERSEN, JOHANNES, (f. $\frac{27}{12}$ 1904), dr. phil., statsgeolog ved Danmarks geologiske Undersøgelse, lektor i pollenanalyse og kvartær florahistorie ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Rørskærsvej 10, Gentofte. ($\frac{10}{4}$ 53 — biol.)
- KEMP, TAGE, (f. $\frac{28}{8}$ 1896), dr. med., fh. professor i human arvebiologi og eugenik ved Københavns Universitet. Solvænget 6, Kbh. Ø. ($\frac{10}{4}$ 53 — biol.)
- BERG, KAJ, (f. $\frac{13}{5}$ 1899), dr. phil., professor i ferskvandsbiologi ved Københavns Universitet, R. af Dbg.¹. Christian IV's Vej 8, Hillerød. ($\frac{9}{4}$ 54 — biol.)
- BØGGILD, JØRGEN KRUSE, (f. $\frac{30}{7}$ 1903), dr. phil., professor i fysik ved Københavns Universitet og inspektør ved Universitetets Institut for teoretisk Fysik. Blegdamsvej 17, Kbh. Ø. ($\frac{9}{4}$ 54 — fys.)

- EINARSON, LÁRUS, (f. $\frac{5}{6}$ 1902), dr., professor i anatomi ved Århus Universitet, R. af Dbg.¹. Universitetsparken, Århus C. ($\frac{9}{4}$ 54 — biol.)
- NOE-NYGAARD, ARNE, (f. $\frac{30}{7}$ 1908), dr. phil., professor i mineralogi ved Københavns Universitet, R. af Dbg.¹, F. M. 2. Østervoldgade 7, Kbh. K. ($\frac{9}{4}$ 54 — fys.)
- BANG, THØGER SOPHUS VILHELM, (f. $\frac{27}{6}$ 1917), dr. phil., professor i matematik ved Københavns Universitet. Vagtelvej 8, Kbh. F. ($\frac{15}{4}$ 55 — fys.)
- BOHR, AAGE NIELS, (f. $\frac{19}{6}$ 1922), dr. phil., professor i fysik ved Københavns Universitet. Kvædevej 77, Virum. ($\frac{15}{4}$ 55 — fys.)
- THORSON, GUNNAR AXEL WRIGHT-, (f. $\frac{31}{12}$ 1906), dr. phil., professor i marinbiologi ved Københavns Universitet, F. M. 2. Nationernes Allé 28, Helsingør. ($\frac{15}{4}$ 55 — biol.)
- USSING, HANS HENRIKSEN, (f. $\frac{30}{12}$ 1911), dr. phil., professor i biokemi ved Københavns Universitet. R. af Dbg. Bredgade 71, Kbh. K. ($\frac{15}{4}$ 55 — biol.)
- VEIBEL, STIG ERIK, (f. $\frac{19}{4}$ 1898), dr. phil., professor i organisk kemi ved Danmarks tekniske Højskole. Enighedsvej 4, Charlottenlund. ($\frac{15}{4}$ 55 — fys.)
- WESTERGAARD, MOGENS CHRISTIAN WANNING, (f. $\frac{12}{6}$ 1912), dr. phil., fh. professor i genetik ved Københavns Universitet. Abildgaards Vej 91, Virum. ($\frac{15}{4}$ 55 — biol.)
- ANDERSEN, EINAR ANTON, (f. $\frac{16}{9}$ 1905), dr. phil., professor i geodæsi ved Københavns Universitet, direktør for Geodætisk Institut, Kmd. af Dbg. Serridslevvej 8, Kbh. Ø. ($\frac{11}{4}$ 58 — fys.)
- BAK, BØRGE NIELSEN, (f. $\frac{31}{12}$ 1912), dr. phil., professor extraord. i molekylspektroskopi ved Københavns Universitet. Søager 18, Gentofte. ($\frac{11}{4}$ 58 — fys.)
- LASSEN, NIELS OVE, (f. $\frac{18}{5}$ 1914), dr. phil., professor i eksperimentalfysik ved Københavns Universitet. Søndervej 43, Virum. ($\frac{11}{4}$ 58 — fys.)
- NIELSEN, HALFDAN EINER STEEMANN, (f. $\frac{13}{6}$ 1907), dr. phil., professor i botanik ved Danmarks farmaceutiske Højskole. R. af Dbg.¹, F. M. 2. Engbakken 6, Virum. ($\frac{11}{4}$ 58 — biol.)

- SØRENSEN, THORVALD JULIUS, (f. $\frac{4}{7}$ 1902), dr. phil., professor i botanik ved Københavns Universitet, direktør for Botanisk Have, R. af Dbg., F. M. 2. Gothersgade 140, Kbh. K. ($\frac{11}{4}$ 58 — biol.)
- TEILUM, GUNNAR, (f. $\frac{18}{8}$ 1902), dr. med., professor i patologisk anatomi ved Københavns Universitet. Vagtelvej 42, Kbh. F. ($\frac{11}{4}$ 58 — biol.)
- ZEUTHEN, ERIK, (f. $\frac{15}{11}$ 1914), dr. phil., professor ved Carlsbergfondets biologiske Institut. Vangeleddet 71, Virum. ($\frac{11}{4}$ 58 — biol.)
- LUND, HAKON, (f. $\frac{2}{2}$ 1898), dr. phil., professor i kemi ved Århus Universitet, R. af Dbg.¹. Kathrinebjergvej 1, Århus C. ($\frac{3}{4}$ 59 — fys.)
- REIZ, SVEN ANDERS TORSTEN, (f. $\frac{7}{6}$ 1915), fil. dr., professor i astronomi ved Københavns Universitet. Østervoldgade 3, Kbh. K. ($\frac{3}{4}$ 59 — fys.)
- WINGSTRAND, KARL GEORG, (f. $\frac{2}{3}$ 1919), fil. dr., professor i sammenlignende anatomi og morfologi ved Københavns Universitet. Slettevej 16, Søborg. ($\frac{3}{4}$ 59 — biol.)
- MAALØE, OLE URBAN, (f. $\frac{15}{8}$ 1914), dr. med., professor i mikrobiologi ved Københavns Universitet. Ahlmanns Allé 38, Hellerup. ($\frac{8}{4}$ 60 — biol.)
- OTTESEN, MARTIN, (f. $\frac{14}{12}$ 1920), dr. phil., professor ved Carlsberg Laboratoriet og forstander for dets kemiske afdeling. Gl. Carlsberg Vej 10, Valby. ($\frac{8}{4}$ 60 — fys.)
- SCHOU, AXEL VILLIAM, (f. $\frac{18}{8}$ 1902), dr. phil., professor i geografi ved Københavns Universitet, R. af Dbg. Strandboulevarden 112, Kbh. Ø. ($\frac{8}{4}$ 60 — fys.)
- TORNEHAVE, HANS MARIUS NIELSEN, (f. $\frac{24}{4}$ 1915), dr. phil., professor i matematik ved Københavns Universitet. Tornebakken 45, Virum. ($\frac{8}{4}$ 60 — fys.)
- HALD, ANDERS HJORTH, (f. $\frac{3}{6}$ 1913), dr. phil., professor i matematisk statistik ved Københavns Universitet. Furesøvej 83, Virum. ($\frac{7}{4}$ 61 — fys.)
- HUUS, TORBEN, (f. $\frac{5}{12}$ 1919), dr. phil., professor i fysik ved Københavns Universitet. Vordingborggade 11, Kbh. Ø. ($\frac{7}{4}$ 61 — fys.)

- NIELSEN, CHRISTIAN OVERGAARD, (f. $16/1$ 1918), dr. phil., professor i jordbundsbiologi ved Århus Universitet. Mols-Laboratoriet, Femmøller. ($7/4$ 61 — biol.)
- RUDKJØBING, MOGENS HEGELUND, (f. $6/9$ 1915), dr. phil., professor i astronomi ved Århus Universitet. Ole Rømer-Observatoriet, Århus C. ($7/4$ 61 — fys.)
- TROELS-SMITH, JØRGEN ANDREAS, (f. $7/6$ 1916), dr. phil., overinspektør ved Nationalmuseet, lektor i mosegeologi ved Københavns Universitet. Grønnemose Allé 103, Søborg. ($7/4$ 61 — biol.)
- WEIS-FOGH, TORREL, (f. $25/3$ 1922), dr. phil., professor extraord. i zoofysiologi ved Københavns Universitet. Sløjfen 44, Gentofte. ($7/4$ 61 — biol.)
- ANDERSEN, ERIK ALBRECHT SPARRE, (f. $29/12$ 1919), dr. phil., professor i matematik ved Århus Universitet. Hestehavevej 2 C, Højbjerg. ($6/4$ 62 — fys.)
- ASMUSSEN, ERLING, (f. $6/8$ 1907), dr. phil., professor i gymnastikteori ved Københavns Universitet. Kollegievej 17, Charlottenlund. ($6/4$ 62 — biol.)
- ASMUSSEN, ROBERT WIRENFELDT, (f. $26/3$ 1903), dr. phil., professor i kemi ved Danmarks tekniske Højskole, R. af Dbg.¹. Sølvgade 83, Kbh. K. ($6/4$ 62 — fys.)
- KAUFFMANN, FRITZ JOSUA, (f. $15/1$ 1899), dr. med., professor, overlæge ved Statens Seruminstitut, R. af Dbg. Amagerfælledvej 27, Kbh. S. ($6/4$ 62 — biol.)
- KJÆR, ANDERS CLAUSEN, (f. $10/8$ 1919), dr. phil. professor i organisk kemi ved Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. R. af Dbg. Hardangergade 5, Kbh. Ø. ($6/4$ 62 — fys.)
- LARSEN, CARL SYRACH, (f. $6/7$ 1898), dr. phil. & agro., arboretforstander ved Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles arboret i Charlottenlund, R. af Dbg., Dbmd. Bregnegårdsvej 2, Charlottenlund. ($6/4$ 62 — biol.)
- LINDHARD, JENS, (f. $26/2$ 1922), professor i teoretisk fysik ved Århus Universitet. J. F. Willumsens Vej 4, Højbjerg. ($6/4$ 62 — fys.)
- MØLLER, KNUD OVE, (f. $21/6$ 1896), dr. med., professor i farmakologi ved Københavns Universitet, Kmd. af Dbg., Dbmd. Juliane Maries Vej 20, Kbh. Ø. ($6/4$ 62 — biol.)

UDENLANDSKE MEDLEMMER

Efter anciennitet i Selskabet. Den sidst anførte dato er indvalgsdatoen.

DEN HISTORISK-FILOSOFISKE KLASSE

- NILSSON, NILS MARTIN PERSSON, (f. $12/7$ 1874), dr. phil., fh. professor i klassisk fornknusap och antikens historia ved universitetet i Lund. Kmd. af Dbg. ($28/4$ 16.)
- KOHT, HALVDAN, (f. $7/7$ 1873), dr. phil., fh. professor i historie ved universitetet i Oslo. ($7/4$ 22.)
- GARDINER, ALAN HENDERSON, (f. $29/3$ 1879), dr., ægyptolog. London. ($11/4$ 24.)
- MARSTRANDER, CARL JOHAN SVERDRUP, (f. $26/11$ 1883), dr., fh. professor i keltiske sprog ved universitetet i Oslo. ($13/4$ 28.)
- EITREM, SAMSON, (f. $28/12$ 1872), fh. professor i klassisk filologi ved universitetet i Oslo. ($10/4$ 31.)
- KARLGREN, KLAS BERNHARD JOHANNES, (f. $5/10$ 1889), dr. phil., fh. professor i østasiatisk sprogvidenskab og kultur, direktør for Östasiatiska samlingarne, Stockholm. ($3/4$ 36.)
- EKWALL, BROR OSCAR EILERT, (f. $8/1$ 1877), dr. phil., fh. professor i engelsk sprog ved universitetet i Lund. ($8/4$ 38.)
- FRINGS, THEODOR, (f. $23/7$ 1886), dr. phil., fh. professor i tysk sprog og litteratur ved universitetet i Leipzig. ($8/4$ 38.)
- GÖTZE, ALBRECHT, (f. $11/1$ 1897), dr. phil., professor i assyriologi og babylonsk litteratur ved Yale University, New Haven, Conn. ($8/4$ 38.)
- NORDAL, SIGURÐUR, (f. $14/9$ 1886), dr. jur., phil. & litt., fh. professor i islandsk filologi og kulturhistorie ved universitetet i Reykjavík. Stk. af Dbg. ($12/4$ 40.)
- NYBERG, HENRIK SAMUEL, (f. $23/12$ 1889), dr. phil., fh. professor i semitiske sprog ved universitetet i Uppsala. ($12/4$ 40.)
- ANGLÈS, HIGINI, (f. $1/1$ 1888), dr., professor, præsident for Pontificio Istituto di Musica Sacra, Rom. ($12/4$ 46.)
- BAILEY, HAROLD WALTER, (f. $16/12$ 1899), dr., professor i sanskrit ved universitetet i Cambridge, England. ($12/4$ 46.)

- BEAZLEY, SIR JOHN DAVIDSON, (f. $^{13}/_9$ 1885), dr., fh. professor i klassisk arkæologi og kunst ved universitetet i Oxford. ($^{12}/_4$ 46.)
- BENVENISTE, ÉMILE, (f. $^{27}/_5$ 1902), professor i sammenlignende sprogvidenskab ved Collège de France i Paris. ($^{12}/_4$ 46.)
- BOËTHIUS, CARL AXEL, (f. $^{18}/_7$ 1889), dr. phil., fh. professor i klassisk arkæologi (fornkunskap och antikens historia) ved Göteborgs Universitet. Kmd. af Dbg.¹. (Rom.) ($^{12}/_4$ 46.)
- GRÉGOIRE, HENRI-CLÉMENT-GUSTAVE, (f. 1881), dr., fh. professor i græsk ved universitetet i Bruxelles. ($^{12}/_4$ 46.)
- L'ORANGE, HANS PETER, (f. $^{2}/_3$ 1903), dr. phil., professor i klassisk arkæologi og kunsthistorie ved universitetet i Oslo. ($^{12}/_4$ 46.)
- MAROUZEAU, JULES, (f. $^{20}/_3$ 1878), dr., fh. professor i latinsk sprog ved universitetet i Paris. ($^{12}/_4$ 46.)
- MORGENSTIERNE, GEORG VALENTIN VON MUNTHE AV, (f. $^{3}/_1$ 1892), dr. phil., fh. professor i indisk filologi ved universitetet i Oslo. ($^{12}/_4$ 46.)
- TILLYARD, HENRY JULIUS WESTENHALL, (f. $^{18}/_{11}$ 1881), dr., fh. professor i græsk ved University College i Cardiff. ($^{12}/_4$ 46.)
- WELLESZ, EGON JOSEPH, (f. $^{21}/_{10}$ 1888), dr., reader i byzantinsk musik ved universitetet i Oxford. ($^{12}/_4$ 46.)
- ALBRIGHT, WILLIAM FOXWELL, (f. $^{24}/_5$ 1891), dr. phil., professor i semitiske sprog ved Johns Hopkins University, Baltimore, Md. ($^{11}/_4$ 47.)
- HOLMBERG, AXEL OLOF (OLLE), (f. $^{20}/_{10}$ 1893), dr. phil., professor i litteraturhistorie og poetik ved universitetet i Lund (Djursholm). ($^{11}/_4$ 47.)
- KURYŁOWICZ, JERZY, (f. $^{26}/_8$ 1895), professor i almen sprogvidenskab ved universitetet i Kraków. ($^{11}/_4$ 47.)
- SOMMERFELT, ALF AXELSSØN, (f. $^{23}/_{11}$ 1892), dr. phil., fh. professor i almen sprogvidenskab ved universitetet i Oslo. ($^{11}/_4$ 47.)
- LATTE, KURT, (f. $^{9}/_3$ 1891), dr. phil., fh. professor i klassisk filologi ved universitetet i Göttingen. ($^{2}/_4$ 48.)
- ALFÖLDI, ANDRÁS, (f. $^{27}/_8$ 1895), dr. phil., professor i gl. historie ved Institute for Advanced Study, Princeton, N. J. ($^{22}/_4$ 49.)

- JAKOBSON, ROMAN OSIPOVIČ (f. $11/_{10}$ 1896), dr. phil., professor i slavisk sprog og litteratur ved Harvard University, Cambridge, Mass. ($22/_{4}$ 49.)
- SAHLGREN, GUSTAF FREDRIK JÖRAN, (f. $8/_{4}$ 1884), dr. phil., fh. professor i stednavneforskning ved universitetet i Uppsala. ($22/_{4}$ 49.)
- WESSÉN, ELIAS GUSTAF ADOLF, (f. $15/_{4}$ 1889), dr. phil., fh. professor i nordiske sprog ved universitetet i Stockholm. ($22/_{4}$ 49.)
- AUBERT, MARCEL, (f. $9/_{4}$ 1884), dr. phil., fh. professor ved École du Louvre, École des Beaux-Arts og École des Chartes, Paris. ($13/_{4}$ 51.)
- GIBB, SIR HAMILTON ALEXANDER ROSSKEEN, (f. $2/_{1}$ 1895), dr., professor i arabisk ved Harvard University, Cambridge, Mass. ($13/_{4}$ 51.)
- GRABAR, ANDRÉ, (f. $26/_{7}$ 1896), dr. phil., professor i byzantisk arkæologi ved Collège de France, Paris. ($13/_{4}$ 51.)
- HARTMANN, PAUL RICHARD, (f. $8/_{6}$ 1881), dr. phil., fh. professor i arabisk ved universitetet i Berlin. ($13/_{4}$ 51.)
- HASSELROT, CARL GUNNAR BENGT BERNDTSSON, (f. $12/_{8}$ 1910), dr. phil., professor i romanske sprog ved universitetet i Uppsala. R. af Dbg. ($13/_{4}$ 51.)
- JOSEPHSON, RAGNAR, (f. $8/_{3}$ 1891), dr. phil., fh. professor i kunsthistorie ved universitetet i Lund. ($13/_{4}$ 51.)
- KLOEKE, GESINUS GERHARDUS, (f. $10/_{7}$ 1887), dr. phil., fh. professor i nederlandsk ved universitetet i Leiden. ($13/_{4}$ 51.)
- LANDSBERGER, BENNO, (f. $21/_{4}$ 1890), dr. phil., professor, Oriental Institute, University of Chicago, Ill. ($13/_{4}$ 51.)
- LINDQVIST, SUNE, (f. $20/_{3}$ 1887), dr. phil., fh. professor i forhistorisk arkæologi ved universitetet i Uppsala. ($13/_{4}$ 51.)
- LOMBARD, ALF, (f. $8/_{7}$ 1902), dr. phil., professor i romanske sprog ved universitetet i Lund. ($13/_{4}$ 51.)
- SNELL, BRUNO KARL JOHANNES RICHARD, (f. $18/_{6}$ 1896), dr. phil., professor i klassisk filologi ved universitetet i Hamburg. ($13/_{4}$ 51.)

- SYME, SIR RONALD, (f. $11/3$ 1903), professor i antikkens historie ved universitetet i Oxford. ($13/4$ 51.)
- JACOBSEN, THORKILD PETER RUDOLPH, (f. $7/6$ 1904), dr. phil., professor, Oriental Institute, University of Chicago, Ill. ($4/4$ 52.)
- THOMPSON, STITH, (f. $7/3$ 1885), dr. phil. & litt., fh. professor i engelsk og folkløse ved Indiana University, Bloomington, Ind. ($4/4$ 52.)
- ANDERSSON, CARL INGVAR, (f. $19/3$ 1899), dr. phil., rigsarkivar, Stockholm. Kmd. af Dbg. ($10/4$ 53.)
- DEVOTO, GIACOMO, (f. $19/7$ 1897), dr. phil., professor i lingvistik ved universitetet i Firenze. ($10/4$ 53.)
- ERNOUT, ALFRED GEORGES, (f. $30/10$ 1879), dr. phil., fh. professor i latinsk filologi ved Collège de France i Paris. ($10/4$ 53.)
- GILSON, ÉTIENNE, (f. $13/6$ 1884), dr. phil., fh. professor i den middelalderlige filosofis historie ved Collège de France i Paris, nu ved Institute of Mediaeval Studies, Toronto. ($10/4$ 53.)
- GJERSTAD, ERIK PAUL EINAR, (f. $30/10$ 1897), dr. phil., professor i klassisk fornknuskap och antikens historia ved universitetet i Lund. ($10/4$ 53.)
- MALONE, KEMP, (f. $14/3$ 1889), dr. phil., fh. professor i engelsk ved Johns Hopkins University, Baltimore, Md., R. af Dbg. ($10/4$ 53.)
- MARTINET, ANDRÉ, (f. $12/4$ 1908), dr. phil., professor i almen sprogvidenskab ved universitetet i Paris. ($9/4$ 54.)
- RÄSÄNEN, ARVO MARTTI OKTAVIANUS, (f. $25/6$ 1893), dr. phil., professor i tyrkisk filologi ved universitetet i Helsingfors. ($9/4$ 54.)
- SELMER, ERNST WESTERLUND, (f. $23/4$ 1890), dr. phil., fh. professor i tysk filologi og almen fonetik ved universitetet i Oslo. ($9/4$ 54.)
- NYMAN, ALF TOR, (f. $12/3$ 1884), dr. phil., fh. professor i filosofi ved universitetet i Lund. ($15/4$ 55.)
- DÜRING, HANS INGEMAR, (f. $2/9$ 1903), dr. phil., professor i klassisk filologi (græsk sprog og litteratur) ved Göteborgs Universitet. ($6/4$ 56.)
- HANELL, KRISTER, (f. $8/8$ 1904), dr. phil., professor i klassisk fornknuskap och antikens historia ved universitetet i Lund. ($6/4$ 56.)

- SCHEEL, HELMUTH FRIEDRICH AUGUST, (f. $19/5$ 1895), dr. phil., professor i Islamkunde ved universitetet i Mainz. ($6/4$ 56.)
- SVEINSSON, EINAR ÓLAFUR, (f. $12/12$ 1899), dr. phil., professor i islandsk litteratur ved universitetet i Reykjavik. ($6/4$ 56.)
- CLARK, SIR GEORGE NORMAN, (f. $27/2$ 1890), dr., fh. professor i nyere historie ved universiteterne i Oxford og Cambridge, Provost of Oriel College, Oxford. ($12/4$ 57.)
- HENNING, WALTER BRUNO, (f. $26/8$ 1908), dr. phil., professor i iranske studier ved University of California, Berkeley, Cal. ($12/4$ 57.)
- INGHOLT, KAI HARALD, (f. $11/3$ 1896), dr. phil., professor i arkæologi ved Yale University, New Haven. R. af Dbg. ($12/4$ 57.)
- MAZON, ANDRÉ-AUGUSTE, (f. $7/9$ 1881), dr. phil., fh. professor i slaviske sprog og litteraturer ved Collège de France, præsident for Institut d'Études Slaves, Paris. ($12/4$ 57.)
- RENOU, LOUIS-MARIE-JOSEPH, (f. $28/10$ 1896), dr. phil., professor i indisk filologi ved universitetet i Paris. ($12/4$ 57.)
- STRÖMBÄCK, DAG ALVAR, (f. $13/8$ 1900), dr. phil., professor i nordisk och jämförande folklivsforskning ved universitetet i Uppsala. ($12/4$ 57.)
- VOGT, HANS KAMSTRUP, (f. $1/6$ 1903), dr. phil., professor i almindelig sprogvidenskab ved universitetet i Oslo. ($12/4$ 57.)
- WEIBULL, CURT HUGO JOHANNES, (f. $19/8$ 1886), dr. phil., fh. professor i historie ved universitetet i Göteborg. ($12/4$ 57.)
- ÖHMANN, EMIL, (f. $25/1$ 1894), dr. phil., professor i germansk filologi ved universitetet i Helsingfors. ($12/4$ 57.)
- BULL, FRANCIS, (f. $4/10$ 1887), dr. phil., fh. professor i nordisk litteratur ved universitetet i Oslo. Kmd. af Dbg. ($11/4$ 58.)
- SCHAEFFER, CLAUDE-FRÉDÉRIC-ARMAND, (f. $6/3$ 1898), dr. jur. & phil., professor i arkæologi ved Collège de France og Directeur de recherches au Centre National de la Recherche scientifique, Paris. ($3/4$ 59.)
- BENEDIKTSSON, SIGURÐUR JAKOB, (f. $20/7$ 1907), dr. phil., hovedredaktør af den islandske ordbog, Reykjavík. ($7/4$ 61.)

- COLLINDER, ERIK ALFRED TORBJÖRN (BJÖRN), (f. $22/7$ 1894), dr. phil., professor i finsk-ugriske sprog ved universitetet i Uppsala. ($7/4$ 61.)
- ERIXON, SIGURD EMANUEL, (f. $26/3$ 1888), dr. phil., fh. professor i nordisk och jämförande folklivsforskning ved universitetet i Stockholm. ($7/4$ 61.)
- DE ROMILLY, JACQUELINE, née DAVID, (f. $26/3$ 1913), dr. phil., professor i græsk ved universitetet i Paris. ($7/4$ 61.)
- VINOGRADOV, VICTOR VLADIMIROVICH, (f. $12/1$ 1895), dr., professor i russisk sprog ved Lomonossow-Universitetet i Moskva. ($6/4$ 62.)
- KUNZE, EMIL, (f. $18/12$ 1901), dr. phil., professor, førstedirektør ved Deutsches Archäologisches Institut i Athen. ($5/4$ 63.)

DEN MATEMATISK-NATURVIDENSKABELIGE KLASSE

fys. betegner den fysisk-matematiske gruppe, biol. den biologiske gruppe.

- HADAMARD, JACQUES-SALOMON, (f. $8/12$ 1865), dr. phil., fh. professor i rationel og kosmisk mekanik ved Collège de France i Paris. ($11/4$ 13 — fys.)
- HEVESY, GEORGE CHARLES DE, (f. $1/8$ 1885), dr. med., phil. & scient., fh. professor, Universitetets Institut for teoretisk Fysik i København, og Institutet för organisk kemisk Forskning, Stockholm. ($3/4$ 25 — fys.)
- DALE, SIR HENRY HALLETT, (f. $9/6$ 1875), dr., fh. direktør for National Institute for Medical Research, London. ($9/4$ 26 — biol.)
- DEBYE, PETER, (f. $24/3$ 1884), fh. professor i fysik ved Cornell University, Ithaca, N. Y. ($9/4$ 26 — fys.)
- WARBURG, OTTO HEINRICH, (f. $8/10$ 1883), dr., fh. professor, direktør for Max Planck Institut für Zellphysiologie, Berlin-Dahlem. ($8/4$ 27 — biol.)
- V. FRISCH, KARL Ritter, (f. $20/11$ 1886), dr., fh. professor i zoologi ved universitetet i München. ($10/4$ 31 — biol.)

- SIEGBAHN, KARL MANNE GEORG, (f. $\frac{3}{12}$ 1886), dr., fh. professor, forstander for Kungl. Vetenskapsakademiens Forskningsinstitut for experimentel Fysik, Stockholm. ($\frac{21}{4}$ 33 — fys.)
- FRANCK, JAMES, (f. $\frac{26}{8}$ 1882), dr. phil., fh. professor i fysik ved universitetet i Chicago, Ill. ($\frac{6}{4}$ 34 — fys.)
- NEUGEBAUER, OTTO EDUARD HERMANN, (f. $\frac{26}{5}$ 1899), dr. phil., professor i matematikens historie ved Brown University, Providence, R. I. ($\frac{6}{4}$ 34 — fys.)
- STENSIÖ, ERIK HELGE OSVALD, (f. $\frac{2}{10}$ 1891), dr. phil., fh. professor, Naturhistoriska Riksmuseum, Stockholm. Kmd. af Dbg. ($\frac{6}{4}$ 34 — biol.)
- EKMAN, SVEN PETRUS, (f. $\frac{31}{5}$ 1876), dr. phil., fh. professor i zoologi ved universitetet i Uppsala. ($\frac{12}{4}$ 35 — biol.)
- VON EULER-CHELPIN, HANS KARL AUGUST SIMON, (f. $\frac{15}{2}$ 1873), dr. phil., fh. professor i almindelig og organisk kemi ved universitetet i Stockholm. ($\frac{12}{4}$ 35 — fys.)
- LILJESTRAND, GÖRAN, (f. $\frac{16}{4}$ 1886), dr. med., fh. professor i farmakologi ved Karolinska Institutet i Stockholm. ($\frac{12}{4}$ 35 — biol.)
- MOHR, OTTO LOUS, (f. $\frac{8}{3}$ 1886), dr. med., fh. professor i medicin ved universitetet i Oslo. ($\frac{12}{4}$ 35 — biol.)
- STERN, OTTO, (f. $\frac{17}{2}$ 1888), fh. professor i fysik, Berkeley, Cal. ($\frac{3}{4}$ 36 — fys.)
- ROUS, FRANCIS PEYTON, (f. $\frac{5}{10}$ 1879), dr., Member of the Rockefeller Institute for Medical Research, New York, N. Y. ($\frac{8}{4}$ 38 — biol.)
- LAURITSEN, CHARLES CHRISTIAN, (f. $\frac{4}{4}$ 1892), dr. phil., fh. professor i fysik ved California Institute of Technology i Pasadena, Cal. Kmd. af Dbg. ($\frac{14}{4}$ 39 — fys.)
- STRÖMGREN, BENGT GEORG DANIEL, (f. $\frac{21}{1}$ 1908), dr. phil., fh. professor i astronomi ved Københavns Universitet, professor i astronomi ved Institute for Advanced Study, Princeton, N. J., R. af Dbg. ($\frac{14}{4}$ 39 — fys.)
- AHLMANN, HANS JAKOB KONRAD WILHELMSSON, (f. $\frac{14}{11}$ 1889), dr. phil., fh. professor i geografi ved universitetet i Stockholm. ($\frac{12}{4}$ 46 — fys.)

- DE BROGLIE, LOUIS-VICTOR-PIERRE-RAYMOND, Prince, (f. $15/8$ 1892), dr., fh. professor i teoretisk fysik ved universitetet i Paris. ($12/4$ 46 — fys.)
- CHADWICK, SIR JAMES, (f. $20/10$ 1891), dr., fh. professor i fysik, Master of Gonville and Caius College, Cambridge, England. ($12/4$ 46 — fys.)
- DRINKER, CECIL K., (f. $17/3$ 1887), dr., fh. professor i fysiologi ved Harvard University, School of Public Health, Boston, Mass. ($12/4$ 46 — biol.)
- FLOREY, SIR HOWARD WALTER, (f. $24/9$ 1898), dr., professor i patologi ved universitetet i Oxford. ($12/4$ 46 — biol.)
- HAMMARSTEN, EINAR, (f. $4/1$ 1889), dr. phil., fh. professor i kemi og farmaci ved Karolinska medico-kirurgiska Institutet i Stockholm. ($12/4$ 46 — biol.)
- HANSTRÖM, BERTIL, (f. $20/11$ 1891), dr. phil., fh. professor i zoologi ved universitetet i Lund. R. af Dbg. ($12/4$ 46 — biol.)
- HILL, ARCHIBALD VIVIAN, (f. $26/9$ 1886), dr., fh. professor i fysiologi ved universitetet i London. ($12/4$ 46 — biol.)
- KAPITZA, PJOTR LEONIDOVICH, (f. $26/6/8/7$ 1894), dr., professor, direktør for det fysiske forskningsinstitut ved akademiet i Moskva. ($12/4$ 46 — fys.)
- KLEIN, OSKAR BENJAMIN, (f. $15/9$ 1894), dr. phil., professor i mekanik ved universitetet i Stockholm. ($12/4$ 46 — fys.)
- LINDBLAD, BERTIL, (f. $26/11$ 1895), dr. phil., direktør for Stockholms Observatorium. ($12/4$ 46 — fys.)
- MEITNER, LISE, (f. $7/11$ 1878), dr. phil., fh. professor ved Kungl. Vetenskapsakademiens Forskningsinstitut for Fysik i Stockholm. ($12/4$ 46 — fys.)
- NORDHAGEN, ROLF, (f. $21/10$ 1894), dr. phil., professor i botanik ved universitetet i Oslo. ($12/4$ 46 — biol.)
- RICHARDS, ALFRED NEWTON, (f. $22/3$ 1876), dr., fh. professor i farmakologi ved universitetet i Philadelphia, Penn. ($12/4$ 46 — biol.)
- RIESZ, MARCEL, (f. $16/11$ 1886), dr. phil., fh. professor i matematik ved universitetet i Lund. ($12/4$ 46 — fys.)

- BORN, MAX, (f. $^{11/12}$ 1882), dr. phil., fh. professor i fysik ved universitetet i Edinburgh. (Bad Pyrmont.) ($^{11/4}$ 47 — fys.)
- MARCUS, ERNEST GOTTHELF, (f. $^{8/6}$ 1893), professor i zoologi ved universitetet i São Paulo. ($^{11/4}$ 47 — biol.)
- OORT, JAN HENDRIK, (f. $^{28/4}$ 1900), dr. phil., professor, direktør for observatoriet i Leiden. ($^{11/4}$ 47 — fys.)
- SIEGEL, CARL LUDWIG, (f. $^{31/12}$ 1896), professor i matematik ved universitetet i Göttingen. ($^{11/4}$ 47 — fys.)
- SVEDBERG, THEODOR, (f. $^{30/8}$ 1884), dr. phil., fh. professor i fysisk kemi ved universitetet i Uppsala. ($^{11/4}$ 47 — fys.)
- VINOGRADOV, IVAN MATVEEVITCH, (f. $^{14/9}$ 1891), professor, matematiker, Moskva. ($^{11/4}$ 47 — fys.)
- KALCKAR, HERMAN MORITZ, (f. $^{26/3}$ 1908), dr. med., professor i biologisk kemi ved Harvard University, Medical School, Boston, Mass. ($^{2/4}$ 48 — biol.)
- KLING, CARL ALBIN, (f. $^{17/5}$ 1879), dr. med., fh. professor og direktør for Statens bakteriologiske Laboratorium i Stockholm. ($^{2/4}$ 48 — biol.)
- LITTLEWOOD, JOHN EDENSOR, (f. $^{9/6}$ 1885), dr. phil., fh. professor i matematik ved universitetet i Cambridge, Engl. ($^{2/4}$ 48 — fys.)
- MELIN, JOHANNES BOTVID ELIAS, (f. $^{28/7}$ 1889), dr. phil., fh. professor i fysiologisk botanik og anatomi ved universitetet i Uppsala. Kmd. af Dbg. ($^{2/4}$ 48 — biol.)
- MULLER, HERMANN JOSEPH, (f. $^{21/12}$ 1890), dr. phil., fh. professor i zoologi ved Indiana University, Bloomington, Ind. ($^{2/4}$ 48 — biol.)
- RUNNSTRÖM, JOHAN AXEL MAURITZ, (f. $^{17/6}$ 1888), dr. phil., fh. professor i eksperimentel zoologi og cellefysiologi ved universitetet i Stockholm. ($^{2/4}$ 48 — biol.)
- COURANT, RICHARD, (f. $^{8/1}$ 1888), dr. phil., fh. professor i matematik ved New York University, N. Y. ($^{22/4}$ 49 — fys.)
- HOLTEDAHL, OLAF, (f. $^{24/6}$ 1885), dr. phil., fh. professor i historisk geologi ved universitetet i Oslo. ($^{22/4}$ 49 — fys.)

- LIPMANN, FRITZ ALBERT, (f. $^{12}/_6$ 1899), dr. phil. & med., Rockefeller Institute for Medical Research, New York, N. Y. ($^{22}/_4$ 49 — biol.)
- † RAMON, GASTON LÉON, (f. $^{30}/_9$ 1886), fh. direktør for Institut Pasteurs serumafdeling i Garches, Seine et Oise. R. af Dbg. ($^{22}/_4$ 49 — biol.)
- SOLBERG, HALVOR SKAPPEL, (f. $^5/_2$ 1895), dr. phil., professor i teoretisk meteorologi ved universitetet i Oslo. ($^{22}/_4$ 49 — fys.)
- OPPENHEIMER, J. ROBERT, (f. $^{22}/_4$ 1904), professor, direktør for Institute for Advanced Study, Princeton, N. J. ($^{14}/_4$ 50 — fys.)
- ADRIAN of CAMBRIDGE, EDGAR DOUGLAS, Baron, (f. $^{30}/_{11}$ 1889), dr. med. & scient., fh. professor i fysiologi ved universitetet i Cambridge, Engl. ($^{13}/_4$ 51 — biol.)
- BEURLING, ARNE KARL-AUGUST, (f. $^3/_2$ 1905), dr. phil., professor i matematik ved Institute for Advanced Study, Princeton, N. J. ($^{13}/_4$ 51 — fys.)
- BROWN, Sir GEORGE LINDOR, (f. $^9/_2$ 1903), dr. med., professor i fysiologi ved University Laboratory of Physiology, Oxford. ($^{13}/_4$ 51 — biol.)
- CLAUSEN, JENS CHRISTIAN, (f. $^{11}/_3$ 1891), dr. phil., fh. afdelingsleder ved Carnegie Institution of Washington, Stanford, Cal. ($^{13}/_4$ 51 — biol.)
- DARLINGTON, CYRIL DEAN, (f. $^{19}/_{12}$ 1903), dr. scient., professor i botanik ved universitetet i Oxford, Engl. ($^{13}/_4$ 51 — biol.)
- DOBZHANSKY, THEODOSIUS, (f. $^{25}/_1$ 1900), dr. scient., professor i zoologi ved Columbia University i New York, N. Y. ($^{13}/_4$ 51 — biol.)
- GAMOW, GEORGE ANTONY, (f. $^4/_3$ 1904), dr., professor i teoretisk fysik ved University of Colorado, Boulder, Col. ($^{13}/_4$ 51 — fys.)
- GUGGENHEIM, EDWARD ARMAND, (f. $^{11}/_8$ 1901), dr. scient., professor i kemi ved universitetet i Reading, Engl. ($^{13}/_4$ 51 — fys.)
- HASTINGS, ALBERT BAIRD, (f. $^{20}/_{11}$ 1895), dr. phil. & scient., professor i biokemi ved Scripps Clinic and Research Foundation, La Jolla, Cal. ($^{13}/_4$ 51 — biol.)

- HEDVALL, JOHAN ARVID, (f. $^{18}/_1$ 1888), dr. phil., fh. professor i kemisk teknologi ved Chalmers tekniska Högskola, Göteborg. ($^{13}/_4$ 51 — fys.)
- HEISENBERG, WERNER KARL, (f. $^{5}/_{12}$ 1901), dr. scient., professor i teoretisk fysik ved universitetet i Göttingen. ($^{13}/_4$ 51 — fys.)
- HOLMBERG, BROR ALEXANDER LUDVIG, (f. $^{30}/_7$ 1881), dr. scient., fh. professor i organisk kemi ved Stockholms tekniska Högskola, fh. forstander for Kungl. Vetenskapsakademiens Nobelinstitut for organisk Kemi, Stockholm. ($^{13}/_4$ 51 — fys.)
- HULTHÉN, ERIK VILHELM, (f. $^{19}/_9$ 1891), dr. scient., fh. professor i fysik ved universitetet i Stockholm. ($^{13}/_4$ 51 — fys.)
- HÖRSTADIUS, SVEN OTTO, (f. $^{18}/_2$ 1898), dr. phil., professor i zoologi ved universitetet i Uppsala. ($^{13}/_4$ 51 — biol.)
- LANDAU, LEO, (f. $^{22}/_1$ 1908), professor i teoretisk fysik ved det russiske akademis fysiske institut i Moskva. ($^{13}/_4$ 51 — fys.)
- MYRBERG, PEKKA JUHANA, (f. $^{30}/_{12}$ 1892), dr. phil., fh. professor i matematik ved universitetet i Helsingfors. ($^{13}/_4$ 51 — fys.)
- ROSENFELD, LÉON HENRI CONSTANT, (f. $^{14}/_8$ 1904), dr. phil., professor ved Nordisk Institut for teoretisk Atomfysik, København. ($^{13}/_4$ 51 — fys.)
- TISELIUS, ARNE VILHELM KAURIN, (f. $^{10}/_8$ 1902), dr. phil., professor i biokemi ved universitetet i Uppsala. ($^{13}/_4$ 51 — fys.)
- WIGGLESWORTH, VINCENT BRIAN, (f. $^{17}/_4$ 1899), dr. med., professor i biologi ved universitetet i Cambridge, Engl. ($^{13}/_4$ 51 — biol.)
- ZECHMEISTER, LÁSZLÓ, (f. $^{14}/_5$ 1889), dr. ing., fh. professor i kemi ved California Institute of Technology i Pasadena, Cal. ($^{13}/_4$ 51 — fys.)
- BEADLE, GEORGE WELLS, (f. $^{22}/_{10}$ 1903), dr. phil., professor, direktør for The Kerckhoff Laboratories of Biology, California Institute of Technology i Pasadena, Cal. ($^4/_4$ 52 — biol.)
- † SKOTTSBERG, CARL JOHAN FREDRIK, (f. $^1/__{12}$ 1880), dr. phil., fh. professor i botanik ved Göteborgs Universitet. R. af Dbg. ($^4/_4$ 52 — biol.)

- MANTON, IRENE, (f. $17/4$ 1904), dr. phil., professor i botanik ved universitetet i Leeds. ($10/4$ 53 — biol.)
- THEORELL, AXEL HUGO TEODOR, (f. $6/7$ 1903), dr. med., professor, forstander for Karolinska medico-kirurgiska Institutets Nobel-institut i Stockholm. ($10/4$ 53 — biol.)
- COLLANDER, PAUL RUNAR, (f. $1/5$ 1894), dr. phil., fh. professor i botanik ved universitetet i Helsingfors. ($15/4$ 55 — biol.)
- BARTH, THOMAS FREDRIK WEIBYE, (f. $18/5$ 1899), dr. phil., professor i krystallografi, mineralogi og petrografi ved universitetet i Oslo. ($6/4$ 56 — fys.)
- BEST, CHARLES HERBERT, (f. $27/2$ 1899), dr. med. & scient., professor i fysiologi ved universitetet i Toronto. ($6/4$ 56 — biol.)
- BRACHET, JEAN-LOUIS-AUGUSTE, (f. $19/3$ 1909), dr., professor i almindelig biologi ved Université libre i Bruxelles. ($6/4$ 56 — biol.)
- BRONK, DETLEV WULF, (f. $13/8$ 1897), dr. phil., præsident for Rockefeller Institute, New York. ($6/4$ 56 — biol.)
- COCKCROFT, SIR JOHN DOUGLAS, (f. $27/5$ 1897), direktør for Atomic Energy Research Establishment i Harwell, England. ($6/4$ 56 — fys.)
- CORI, CARL FERDINAND, (f. $5/12$ 1896), dr. med. & scient., professor i biokemi ved Washington University, St. Louis, Miss. ($6/4$ 56 — biol.)
- DEMEREK, MILISLAV, (f. $11/1$ 1895), dr., direktør for Department of Genetics, Carnegie Institution of Washington, Cold Spring Harbor, Long Island, N. Y. ($6/4$ 56 — biol.)
- EDLÉN, BENGT, (f. $2/11$ 1906), dr. phil., professor i fysik ved universitetet i Lund. ($6/4$ 56 — fys.)
- EPHRUSSI, BORIS, (f. $9/5$ 1901), dr., professor i genetik ved universitetet i Paris. ($6/4$ 56 — biol.)
- FLORIN, CARL RUDOLF, (f. $5/4$ 1894), dr. phil., professor, forstander for Kungl. Vetenskapsakademiens Bergianska Stiftelse, Stockholm. ($6/4$ 56 — biol.)

- GRANIT, RAGNAR ARTHUR, (f. $^{30}/_{10}$ 1900), dr. med. & scient., professor i neurofysiologi ved Kungl. Karolinska medico-kirurgiska Institutet, Medicinska Nobelinstitutets Avdelning för Neurofysiologi, Stockholm. ($^{6}/_{4}$ 56 — biol.)
- GUSTAFSON, TORSTEN VALDEMAR, (f. $^{8}/_{5}$ 1904), dr. phil., professor i teoretisk fysik ved universitetet i Lund. ($^{6}/_{4}$ 56 — fys.)
- HAHN, OTTO, (f. $^{8}/_{3}$ 1879), dr. phil., fh. professor i kemi ved universitetet i Berlin, fh. præsident for Max Planck-Gesellschaft, Göttingen. ($^{6}/_{4}$ 56 — fys.)
- HALDANE, JOHN BURDON SANDERSON, (f. $^{5}/_{11}$ 1892), fh. professor i biometri ved universitetet i London. ($^{6}/_{4}$ 56 — biol.)
- HARINGTON, SIR CHARLES ROBERT, (f. $^{1}/_{8}$ 1897), dr. scient., fh. direktør for National Institute for Medical Research, London. ($^{6}/_{4}$ 56 — biol.)
- HASSEL, ODD, (f. $^{17}/_{5}$ 1897), dr. phil., professor i fysisk kemi ved universitetet i Oslo. ($^{6}/_{4}$ 56 — fys.)
- HYLLERAAS, EGIL ANDERSEN, (f. $^{15}/_{5}$ 1898), dr. phil., professor i teoretisk fysik ved universitetet i Oslo. ($^{6}/_{4}$ 56 — fys.)
- HÄGG, GUNNAR, (f. $^{14}/_{12}$ 1903), dr. phil., professor i uorganisk kemi ved universitetet i Uppsala. ($^{6}/_{4}$ 56 — fys.)
- KAHLSON, GEORG SIGFRID, (f. $^{23}/_{9}$ 1901), dr. med., professor i fysiologi ved universitetet i Lund. ($^{6}/_{4}$ 56 — biol.)
- KIHARA, HITOSHI, (f. $^{21}/_{10}$ 1893). dr., professor i genetik ved universitetet i Kyoto. ($^{6}/_{4}$ 56 — biol.)
- LA MER, VICTOR KUHN, (f. $^{15}/_{6}$ 1895), dr. phil., professor i kemi ved Columbia University i New York. ($^{6}/_{4}$ 56 — fys.)
- MAYR, ERNST, (f. $^{5}/_{7}$ 1904), dr. phil., professor i zoologi ved Harvard College, Cambridge, Mass. ($^{6}/_{4}$ 56 — biol.)
- NEVANLINNA, ROLF HERMAN, (f. $^{22}/_{10}$ 1895), dr. phil., fh. professor i matematik ved universitetet i Helsingfors. ($^{6}/_{4}$ 56 — fys.)
- SCHWARZENBACH, GEROLD, (f. $^{15}/_{3}$ 1904), dr. phil., professor i uorganisk og analytisk kemi ved universitetet i Zürich. ($^{6}/_{4}$ 56 — fys.)

- VAN SLYKE, DONALD DEXTER, (f. $\frac{29}{3}$ 1883), dr. med., phil. & scient., direktør for den biologiske og medicinske afdeling ved Brookhaven Laboratories, Upton, Long Island, N. Y. ($\frac{6}{4}$ 56 — biol.)
- YONGE, CHARLES MAURICE, (f. $\frac{9}{12}$ 1899), dr. scient., professor i zoologi ved universitetet i Glasgow. ($\frac{6}{4}$ 56 — biol.)
- HEIDELBERGER, MICHAEL, (f. $\frac{29}{4}$ 1888), dr. phil., fh. professor i biokemi ved Columbia University, New York. ($\frac{12}{4}$ 57 — biol.)
- THORARINSSON, SIGURDUR, (f. $\frac{8}{1}$ 1912), dr. phil., direktør for Islands naturhistoriske Museum, Reykjavík. ($\frac{12}{4}$ 57 — fys.)
- DELBRÜCK, MAX, (f. $\frac{4}{9}$ 1906), dr. phil., professor i biologi ved California Institute of Technology, Pasadena, Cal. ($\frac{11}{4}$ 58 — biol.)
- MOTTELSON, BEN ROY, (f. $\frac{9}{7}$ 1926), dr. phil., professor ved Nordisk Institut for teoretisk Atomfysik, København. ($\frac{11}{4}$ 58 — fys.)
- MÜNTZING, ARNE, (f. $\frac{2}{3}$ 1903), dr. phil., professor i genetik ved universitetet i Lund. ($\frac{11}{4}$ 58 — biol.)
- STØRMER, LEIF, (f. $\frac{1}{7}$ 1905), dr. phil., professor i historisk geologi ved universitetet i Oslo. ($\frac{11}{4}$ 58 — biol.)
- LARSEN, POUL, (f. $\frac{30}{10}$ 1909), dr. phil., professor i plantefysiologi ved universitetet i Bergen. ($\frac{3}{4}$ 59 — biol.)
- HARRIS, THOMAS MAXWELL, (f. $\frac{8}{1}$ 1903), dr. phil. & scient., professor i botanik ved universitetet i Reading. ($\frac{8}{4}$ 60 — fys.)
- PETERS, BERNARD, (f. $\frac{22}{12}$ 1910), dr. phil., professor, Københavns Universitets Institut for teoretisk Fysik. ($\frac{7}{4}$ 61 — fys.)
- RUSSELL, FREDERICK STRATTEN, (f. $\frac{3}{11}$ 1897), dr. scient., sekretær i Marine Biological Association of the United Kingdom og direktør ved Plymouth Laboratory, Plymouth. ($\frac{7}{4}$ 61 — biol.)
- BELL, RONALD PERCY, (f. $\frac{24}{11}$ 1907), Reader in Physical Chemistry ved universitetet i Oxford. ($\frac{6}{4}$ 62 — fys.)
- CARTAN, HENRI-PAUL, (f. $\frac{8}{7}$ 1904), professor i matematik ved universitetet i Paris. ($\frac{6}{4}$ 62 — fys.)

- DIRAC, PAUL ADRIEN MAURICE, (f. $\frac{8}{8}$ 1902), professor i matematik ved universitetet i Cambridge, Engl. ($\frac{6}{4}$ 62 — fys.)
- VON EULER-CHELPIN, ULF SVANTE, (f. $\frac{7}{2}$ 1905), dr. med., professor i fysiologi ved Kungl. Karolinska Institutet i Stockholm. ($\frac{6}{4}$ 62 — biol.)
- GODWIN, HARRY, (f. $\frac{9}{5}$ 1901), dr., professor i botanik ved universitetet i Cambridge, Engl. ($\frac{6}{4}$ 62 — biol.)
- HEYROVSKÝ, JAROSLAV, (f. $\frac{20}{12}$ 1890), dr. phil. & scient., fh. professor i fysisk kemi ved Karls-Universitetet i Prag, direktør for det polarografiske institut ved det tjekkiske akademi, Prag. ($\frac{6}{4}$ 62 — fys.)
- JACOB, FRANÇOIS, (f. $\frac{17}{6}$ 1920), dr., Institut Pasteur, Paris. ($\frac{6}{4}$ 62 — biol.)
- LEVAN, JOHAN ALBERT, (f. $\frac{8}{3}$ 1905), dr., Genetiska Institutionen, universitetet i Lund. ($\frac{6}{4}$ 62 — biol.)
- NANNFELDT, JOHAN AXEL FRITHIOF, (f. $\frac{18}{1}$ 1904), professor i botanik ved universitetet i Uppsala. ($\frac{6}{4}$ 62 — biol.)
- ROGOSINSKI, WERNER WOLFGANG, (f. $\frac{24}{9}$ 1894), dr., gæsteprofessor i matematik ved Århus Universitet, fh. professor i matematik ved universitetet i Newcastle. ($\frac{6}{4}$ 62 — fys.)
- ROSSELAND, SVEIN, (f. $\frac{31}{3}$ 1894), dr. phil., professor i astronomi ved universitetet i Oslo, direktør for universitetets institut for teoretisk astrofysik, Oslo. ($\frac{6}{4}$ 62 — fys.)
- RUUD, JOHAN TIDEMAND, (f. $\frac{27}{6}$ 1903), dr. phil., professor i marin biologi ved universitetet i Oslo. ($\frac{6}{4}$ 62 — biol.)
- SUOMALAINEN, PAAVO, (f. $\frac{28}{10}$ 1907), dr. phil., professor i fysiologisk zoologi ved universitetet i Helsinki. ($\frac{6}{4}$ 62 — biol.)
- TARDI, PIERRE, (f. $\frac{4}{6}$ 1897), dr., professor i astronomi ved Ecole Polytechnique i Paris, Directeur du Bureau Central de l'Association Internationale de Géodésie, Paris. ($\frac{6}{4}$ 62 — fys.)
- WATSON, JAMES DEWEY, (f. $\frac{6}{4}$ 1928), dr., professor i biologi ved Harvard University, Cambridge, Mass. ($\frac{6}{4}$ 62 — biol.)

- WEISSKOPF, VICTOR FREDERICK, (f. $19/9$ 1908), dr., fh. professor i fysik ved Institute of Technology, Cambridge, Mass., generaldirektør for CERN (European Center for Nuclear Research), Genève. ($6/4$ 62 — fys.)
- GÅRDING, LARS JAKOB, (f. $7/3$ 1919), dr. phil., professor i matematik ved universitetet i Lund. ($5/4$ 63 — fys.)
- SZAFER, WŁADYSŁAW, (f. $23/7$ 1886), dr., fh. professor i botanik ved universitetet i Krakow. ($5/4$ 63 — biol.)
- WAGER, LAWRENCE RICKARD, (f. $5/2$ 1904), dr. scient., professor i geologi ved universitetet i Oxford. ($5/4$ 63 — fys.)
- WERGELAND, HARALD NICOLAI STORM, (f. $14/3$ 1912), dr. phil., professor i fysik ved Norges tekniske Høgskole, Trondheim. ($5/4$ 63 — fys.)
- ZOTTERMAN, GULLE YNGVE, (f. $20/9$ 1898), dr. med. & vetr., professor i fysiologi ved Kungliga Veterinärskolan i Stockholm. ($5/4$ 63 — biol.)
-

INDENLANDSKE MEDLEMMER (114)

Alfabetisk fortegnelse.

Andersen, E.	Einarson.	Jørgensen, C. A.	Poulsen, Vagn.
Andersen, E.	Elling.	Jørgensen, Peter.	Rehberg, Brandt.
Sparre.	Erichsen, W.	Kauffmann.	Reiz.
Asmussen, E.	Fabricius.	Kemp.	Riis.
Asmussen, R. W.	Faurholt.	Kjær.	Rosenkrantz.
Bagge.	Fenchel.	† Koch, H.	Rubow.
Bak.	Glob.	Kristensen, M.	Rudkjøbing.
Bang.	Hald, A.	Krogh.	Sand.
Barr.	Hald, Kr.	Krüger.	Schiørring.
Bech.	Hammerich.	Larsen, C. Syrach.	Schou.
Becker.	Hansen, Aage.	Larsen, J. P.	Skautrup.
Berg.	Helgason.	Lassen, N. O.	Steensberg.
Birket-Smith.	Hertzsprung.	Lindhard.	Sten.
Bjerrum.	Hjelmholt.	Lund.	Sørensen, Th.
Blatt.	Hjelmlev.	Lundsgaard.	Teilum.
Blinkenberg.	Holter.	Mathiassen.	Thomsen, M.
Bohr.	Huus.	Møller, C.	Thorson.
Brandt.	Iuul.	Møller, Knud O.	Togeby.
Brøndsted.	Iversen, J.	Maaløe.	Topsøe-Jensen.
Brøndum-Niel-	Jacobsen, J. C.	Nielsen, Niels.	Tornehave.
sen.	Jansen, Bille-	Nielsen, Over-	Troels-Smith.
Buchthal.	skov.	gaard.	Ussing.
Bøggild.	Jensen, Tov-	Nielsen, Stee-	Veibel.
Bøggild-Ander-	borg.	mann.	Weis-Fogh.
sen.	Jensen, K. Ad.	Noe-Nygaard.	Westergaard.
Christensen,	Jensen, K. Arne.	Nørlund.	Winge.
Hohwü.	Jensen, P. Johs.	Olsen, C.	Wingstrand.
Christiansen, J. A.	Jeppesen, K.	Ottesen.	Zeuthen.
Dam.	Jessen, B.	Pedersen, Johs.	Ørskov.
Degerbøl.	Jessen, K.	Pedersen, K. J.	
Diderichsen.	Johansen, Friis.	Poulsen, Chr.	

UDENLANDSKE MEDLEMMER (209)

Alfabetisk fortegnelse.

Adrian.	Bailey.	Best.	Brown.
Ahlmann.	Barth.	Beurling.	Bull.
Albright.	Beadle.	Boëthius.	Cartan.
Alföldi.	Beazley.	Born.	Chadwick.
Andersson.	Bell.	Brachet.	Clark.
Anglès.	Benediktsson.	de Broglie.	Clausen.
Aubert.	Benveniste.	Bronk.	Cockcroft.

Collander.	Hammarsten.	Liljestrand.	Räsänen.
Collinder.	Hanell.	Lindblad.	Sahlgren.
Cori.	Hanström.	Lindqvist.	Schaeffer.
Courant.	Harington.	Lipmann.	Scheel.
Dale.	Harris.	Littlewood.	Schwarzenbach.
Darlington.	Hartmann.	Lombard.	Selmer.
Debye.	Hassel.	L'Orange.	Siegbahn.
Delbrück.	Hasselrot.	Malone.	Siegel.
Demerec.	Hastings.	Manton.	† Skottsberg.
Devoto.	Hedvall.	Marcus.	Snell.
Dirac.	Heidelberger.	Marouzeau.	Solberg.
Dobzhansky.	Heisenberg.	Marstrander.	Sommerfeld.
Drinker.	Henning.	Martinet.	Stensiö.
Düring.	Hevesy.	Mayr.	Stern.
Edlén.	Heyrovský.	Mazon.	Strömbäck.
Eitrem.	Hill.	Meitner.	Strömgren.
Ekman.	Holmberg, A. O.	Melin.	Störmer.
Ekwall.	Holmberg, B.	Mohr.	Suomalainen.
Ephrussi.	Holtedahl.	Morgenstierne.	Svedberg.
Erixon.	Hulthén.	Mottelson.	Sveinsson.
Ernout.	Hylleraas.	Muller.	Syme.
v. Euler-Chelpin,	Hägg.	Müntzing.	Szafer.
H.	Hörstadius.	Myrberg.	Tardi.
v. Euler-Chelpin,	Ingholt.	Nannfeldt.	Theorell.
U.	Jacob.	Neugebauer.	Thompson.
Florey.	Jacobsen.	Nevanlinna.	Thorarinsson.
Florin.	Jakobson.	Nilsson.	Tillyard.
Franck.	Josephson.	Nordal.	Tiselius.
Frings.	Kahlson.	Nordhagen.	Van Slyke.
v. Frisch.	Kalckar.	Nyberg.	Vinogradov, I. M.
Gamow.	Kapitza.	Nyman.	Vinogradov, V. V.
Gardiner.	Karlgren.	Oort.	Vogt.
Gibb.	Kihara.	Oppenheimer.	Wager.
Gilson.	Klein.	Peters.	Warburg.
Gjerstad.	Kling.	† Ramon.	Watson.
Godwin.	Kloeke.	Renou.	Weibull, Curt.
Grabar.	Koht.	Richards.	Weisskopf.
Granit.	Kunze.	Riesz.	Wellesz.
Grégoire.	Kuryłowicz.	Rogosinski.	Wergeland.
Guggenheim.	La Mer.	de Romilly.	Wessén.
Gustafson.	Landau.	Rosenfeld.	Wigglesworth.
Götze.	Landsberger.	Rosseland.	Yonge.
Gårding.	Larsen, Poul.	Rous.	Zechmeister.
Hadamard.	Latte.	Runnström.	Zotterman.
Hahn.	Lauritsen.	Russell.	Öhmann.
Haldane.	Levan.	Ruud.	

SELSKABETS TILLIDSHVERV

Juni 1963

Præsident:

JOHS. PEDERSEN, valgt 8. februar 1963, valget gælder til april 1968

*Klasseformænd:*FRANZ BLATT, for den historisk-filosofiske klasse, valgt 8.
marts 1963, valget gælder til april 1966EINAR LUNDSGAARD, for den matematisk-naturvidenskabelige klasse valgt 7. marts 1962, valget gælder
til april 1965*Sekretær:*CHRISTIAN MØLLER, valgt 27. november 1959, valget gælder
til april 1965*Redaktør:*L. L. HAMMERICH, valgt 18. april 1941, genvalgt 1946, 1951,
1956 og 1961, valget gælder til april 1966*Kasserer:*HEINZ HOLTER, valgt 13. marts 1953, genvalgt 1958 og 1963,
valget gælder til april 1968*Kassekommissionen:*LOUIS HJELMSLEV (formand), valgt 19. oktober 1951, genvalgt 1954, 1958 og 1962, valget gælder til
april 1966AKSEL TOVBORG JENSEN, valgt 31. oktober 1958, genvalgt 1961,
valget gælder til april 1965EINAR ANDERSEN, valgt 3. april 1959, genvalgt 1963, valget
gælder til april 1967

AXEL STEENBERG, valgt 8. april 1960, valget gælder til april 1964

*Revisorer:*P. J. RIIS, valgt 8. april 1960, genvalgt 1962, valget gælder
til april 1966WERNER FENCHEL, valgt 17. april 1959, genvalgt 1960, valget
gælder til april 1964

Revisorsuppleanter:

- C. J. BECKER, valgt 5. april 1963, valget gælder til april... 1966
 JOHS. IVERSEN, valgt 17. april 1959, genvalgt 1960, valget
 gælder til april 1964
-

*Medlemmer af Kommissionen
 for registrering af litterære kilder til dansk historie,
 valgt af Selskabet:*

- Valgt 25. november 1949: KNUD FABRICIUS.
 16. oktober 1959: H. TOPSØE-JENSEN.

*Kommissionen til undersøgelse af de i dansk privateje
 bevarede kilder til dansk historie:*

- Valgt 16. april 1948: C. O. BØGGILD-ANDERSEN (formand).
 19. oktober 1951: fh. prof., dr. TROELS FINK.
 21. januar 1955: HØLGER HJELHOLT.
 18. oktober 1957: PETER SKAUTRUP.
-

Komiteen for Union Académique Internationale (UAI):

- Valgt 29. marts 1946: L. L. HAMMERICH.
 6. marts 1959: FRANZ BLATT (formand).
 15. december 1961: KAJ BARR.

Komiteen for Association Internationale des Etudes Byzantines:

- Valgt 15. december 1961: KAJ BARR. Suppleanter: aman., cand.
 mag. JØRGEN RAASTED, univ.-adj., cand. theol.
 CHR. THODBERG.
 17. maj 1963: prof. KNUD HANNESTAD.
-

Komiteen for International Council of Scientific Unions (ICSU):

- Valgt 21. januar 1955: N. E. NØRLUND, P. BRANDT REHBERG.
 28. oktober 1955: EINAR LUNDSGAARD.
 9. december 1955: EINAR ANDERSEN (formand).
 11. december 1959: C. MØLLER.
 23. februar 1962: prof., dr. FRANK LUNDQUIST, ARNE NOE-
 NYGAARD, FR. BUCHTHAL, E. STEEMANN NIELSEN.
 3. maj 1963: AAGE BOHR.

Komiteer for de af Selskabet tiltrådte unioner under
International Council of Scientific Unions
International Astronomical Union (IAU).

- Valgt 9. maj 1924: EJNAR HERTZSPRUNG, N. E. NØRLUND (formand).
17. november 1939: BENGT STRÖMGREN.
18. oktober 1957: MOGENS RUDKJØBING.
17. oktober 1958: ANDERS REIZ (sekretær).

International Union of Pure and Applied Physics (IUPAP).

- Valgt 13. december 1946: J. C. JACOBSEN, C. MØLLER.
juni 1951: prof., dr. F. H. B. INGERSLEV.
1. februar 1957: AAGE BOHR (formand), J. K. BØGGILD,
prof. H. HØJGAARD JENSEN, dr. S. ROZENTAL
(sekretær).

International Union of Geodesy and Geophysics (IUGG).

- Valgt 11. april 1924: N. E. NØRLUND.
1. marts 1946: ARNE NOE-NYGAARD.
31. oktober 1947: EINAR ANDERSEN (formand), prof. A. E.
BRETTING.
2. april 1948: NIELS NIELSEN.
28. oktober 1955: statsgeodæt, dr. OVE SIMONSEN.
18. oktober 1957: direktør for Meteorologisk Institut K. O.
ANDERSEN.
5. maj 1961: statsmeteorolog VIGGO LAURSEN.

International Union of Biological Sciences (IUBS).

- Valgt 17. januar 1947: KNUD JESSEN, TAGE KEMP, P. BRANDT
REHBERG (formand), KNUD SAND, prof., dr. R.
SPÄRCK, MATHIAS THOMSEN, ØJVIND WINGE.
1. december 1950: inspektør, dr. H. LEMCHE.

International Mathematical Union (IMU).

- Valgt 17. november 1951: prof., dr. A. F. ANDERSEN, prof., dr.
FR. FABRICIUS-BJERRE, WERNER FENCHEL (sekre-
tær), prof., dr. DAVID FOG, A. HALD, BØRGE JES-
SEN, N. E. NØRLUND (formand), prof., dr. RICH.
PETERSEN, prof. W. SIMONSEN.
2. maj 1952: prof., dr. SVEND LAURITZEN, prof. SVEND BUND-
GAARD, prof. KAJ RANDBUCH.

20. marts 1959: amanuensis CHRISTIAN ANDERSEN, E. SPARRER ANDERSEN, THØGER BANG, prof., dr. ERLING FØLNER, prof. P. O. NEERUP, HANS TORNEHAVE.

International Union of Biochemistry (IUB).

Valgt 15. januar 1960: H. H. USSING, (formand i Biologisk Selskab), prof., dr. E. HOFF-JØRGENSEN, (formand i Biokemisk Forening), overlæge, lektor, dr. POUL ASTRUP, (formand i Dansk Selskab for klinisk Kemi og Fysiologi), HEINZ HÖLTER, (repræs. for Vidensk. Selsk.), og professor dr. FRANK LUNDQUIST (perm. sekretær og formand).

9. december 1960: overlæge, dr. N. S. C. HEILSKOV, (formand i Jysk Biologisk Selskab).

International Union of Physiological Sciences (IUPS).

Valgt 28. oktober 1955: P. BRANDT REHBERG, F. BUCHTHAL, prof., dr. IB HOLM-JENSEN, EINAR LUNDSGAARD (formand), KNUD OVE MØLLER, prof., dr. SØREN L. ØRSKOV.

International Union of Geological Sciences (IUGS).

Valgt 24. februar 1961: fg. direktør K. ELLITSGAARD-RASMUSSEN (sekretær), JOHS. IVERSEN, ARNE NOE-NYGAARD (formand), CHR. POULSEN, A. ROSENKRANTZ, prof., dr. TH. SÖRGENFREI (kasserer), J. TROELS-SMITH, og direktør, dr. H. ØDUM.

20. oktober 1961: prof., dr. A. BERTHELSEN.

Scientific Committee on Oceanographic Research (SCOR).

Dansk Nationalråd for Oceanologi.

Valgt 3. april 1959: direktør dr. ERIK BERTELSEN (sekretær), dr. POUL M. HANSEN, kommandør, direktør HENRIK MADSEN, prof., dr. R. SPÄRCK, E. STEEMANN NIELSEN (formand), statsmeteorolog HELGE THOMSEN, GUNNAR THORSON og viceadmiral, dr. A. H. VEDEL.

Komiteen for biologisk oceanografi.

Valgt 30. november 1962: direktør, dr. ERIK BERTELSEN, prof., dr. R. SPÄRCK, E. STEEMANN NIELSEN og GUNNAR THORSON.

*International Organization for Pure and Applied
Biophysics.*

Valgt 3. november 1961: prof., dr. JØRGEN BICHEL, FR. BUCH-
THAL (formand), prof., dr. MOGENS FABER, prof.,
dr. JØRGEN KOCH, docent, dr. I. C. SCHOU, docent,
dr. O. STEN-KNUDSEN (sekretær), HANS H. USSING,
TORSEL WEIS-FOGH.

*Komiteen for Council for International Organizations
of Medical Sciences (CIOMS).*

Medlemmer valgt af Selskabet:

Valgt 5. maj 1961: LÁRUS EINARSON, K. AD. JENSEN, EINAR
LUNDSGAARD og GUNNAR TEILUM.
(Komiteen består desuden af medlemmer valgt
af Dansk medicinsk Selskab.)

Medlem af den danske Unesco-nationalkommission:

L. L. HAMMERICH, valgt 16. oktober 1959, genvalgt 1961,
valgt gælder til 28. februar 1964

Komiteen for naturvidenskabelig dokumentation:

Valgt 17. november 1950: J. A. CHRISTIANSEN, POUL BRANDT
REHBERG.
april 1951: EINAR LUNDSGAARD.
19. oktober 1956: civiling. BJERRE LAVESSEN, civiling. R.
MØLGAARD HANSEN.

Kommissionen for »Corpus Lexicographorum Graecorum«:

Valgt 4. november 1927: KURT LATTE, Göttingen.
28. februar 1947: KAJ BARR (formand).
19. maj 1961: FRANZ BLATT.

Kommissionen for den nye Ducange.

Valgt 17. november 1933: FRANZ BLATT (formand).
19. maj 1961: KAJ BARR.
17. maj 1963: POVL JOHS. JENSEN.

Administrationskomiteen for »Monumenta Musicae Byzantinae«:

- Valgt 12. april 1946: KNUD JEPPESEN.
 23. januar 1959: HAL KOCH (†).
 19. maj 1961: FRANZ BLATT, JENS PETER LARSEN (formand).
 11. maj 1962: KAJ BARR.
 19. oktober 1962: prof. OLIVER STRUNK.

Kommissionen for »A Critical Pali Dictionary«:

- Valgt 28. oktober 1955: KAJ BARR, L. L. HAMMERICH (formand),
 LOUIS HJELMSLEV.

Kommissionen for den oldrussisk-nedertyske håndbog:

- Valgt 21. april 1961: L. L. HAMMERICH, ROMAN JAKOBSON, Cambridge, Mass.
 17. maj 1963: PETER JØRGENSEN og prof., dr. HANS CHR. SØRENSEN.

Carlsbergfondets Direktion:

- BØRGE JESSEN (formand), valgt 28. april 1950, genvalgt 1960,
 fratræder 30. september 1963
 STIG IUUL (formand fra 1. oktober 1963), valgt 15. april
 1955, genvalgt 1958, valget gælder til 30.
 september 1968
 AKSEL TOVBORG JENSEN, valgt 20. april 1956, valget gælder
 til 30. september 1966
 FRANZ BLATT, valgt 1. marts 1957, genvalgt 1962, valget gæl-
 der til 30. september 1972
 POUL BRANDT REHBERG, valgt 27. november 1959, valget
 gælder til 30. september 1964
 ARNE NØE-NYGAARD, valgt 3. maj 1963, valget gælder fra
 1. oktober 1963 til 30. september 1970

Medlem af Frederiksborg-Museets Bestyrelse:

- STIG IUUL, valgt 29. marts 1957, genvalgt 1958, valget gæl-
 der til 30. september 1968

Tilforordnede til Carlsberg Laboratoriets Bestyrelse:

- A. C. ANDERSEN, cand. polyt., fh. forstander for Landøkonomisk Forsøgslaboratoriums kemiske afdeling, valgt 6. februar 1925, genvalgt 1930, 1935, 1940, 1945, 1950, 1955 og 1960, valget gælder til 30. september 1965
- HANS B. FOGH, cand. polyt., direktør ved Carlsberg Bryggerierne, valgt 28. oktober 1955, genvalgt 1960, valget gælder til 30. september 1965

*Medlemmer af Rask-Ørsted Fondets Bestyrelse,
valgt af Selskabet:*

- K. FRIIS JOHANSEN, valgt 19. oktober 1945, genvalgt 1947, 1951, 1955 og 1959, valget gælder til 31. oktober 1963
- C. MØLLER, valgt 1. december 1961, valget gælder til 31. oktober 1963

*Medlemmer af kommissionerne
under »Statens almindelige Videnskabsfond«,
valgt af Selskabet:*

Kommissionen for de humanistiske Videnskaber:

- F. J. BILLESKOV JANSEN, valgt den 17. oktober 1958, genvalgt 1963, valget gælder til 30. september 1968

Kommissionen for Naturvidenskaberne:

- JOHS. IVERSEN, valgt 16. oktober 1959, genvalgt 1962, valget gælder til 30. september 1967

*Bestyrelsen for »Grosserer A. Collstrops hjem for en dansk
Videnskabsmand« (Lundehave):*

- TH. KNUDTZON, højesteretssagfører, valgt 3. november 1939, genvalgt 1943, 1949, 1955 og 1961, valget gælder til april 1967
- WERNER FENCHEL, valgt 9. april 1954, genvalgt 1955 og 1961, valget gælder til april 1967
- L. L. HAMMERICH (formand), valgt 12. april 1957, genvalgt 1961, valget gælder til april 1967
- P. J. RIIS, valgt 20. oktober 1961, valget gælder til april .. 1967

Bestyrelsen for »Emil Herborgs Legat til unge, danske, mandlige, ubemidlede Naturvidenskabsmænd«:

Valgene gælder til april i de nedenfor nævnte år.

N. E. NØRLUND, valgt 2. maj 1941, genvalgt 1948 og 1956	1964
MATHIAS THOMSEN, valgt 1. marts 1946, genvalgt 1949 og 1957	1965
P. BRANDT REHBERG, valgt 9. april 1954, genvalgt 1962	1970
ARNE NOE-NYGAARD, valgt 15. april 1955, genvalgt 1958	1966
FR. BUCHTHAL, valgt 23. februar 1962	1968
JANNIK BJERRUM, valgt 23. februar 1962	1969
THORVALD SØRENSEN, valgt 27. april 1962	1967
C. MØLLER (formand), valgt 30. november 1962, genvalgt 1963	1971

Bestyrelsen for »Mag. art. Marcus Lorenzens Legat«:

J. BRØNDUM-NIELSEN, valgt 31. januar 1947, genvalgt 1950, 1953, 1956, 1959 og 1962, valget gælder til april	1965
L. L. HAMMERICH (formand), valgt 3. april 1959, genvalgt 1962, valget gælder til april	1965
THORVALD SØRENSEN, valgt 6. april 1962, valget gælder til april	1965

Bestyrelsen for »Niels Bohr Legatet«:

Valgene gælder til april 1966.

Valgt 18. januar 1946: N. E. NØRLUND.

11. december 1959: C. MØLLER.

23. marts 1963: JOHS. PEDERSEN, L. HJELMSLEV, AAGE BOHR.

Den danske bestyrelse for de skandinaviske Naturforsker møder:

Valg foretages før hvert naturforsker møde.

Valgt maj 1955: J. A. CHRISTIANSEN, MAGNUS DEGERBØL (formand), AKSEL TOVBORG JENSEN, prof. H. HØJGAARD JENSEN, EINAR LUNDGAARD, ARNE NOE-NYGAARD, CHR. POULSEN, THORV. SØRENSEN, GUNNAR THORSON, MOGENS WESTERGAARD, ERIK ZEUTHEN.

Medlem af bestyrelsen for »Danmarks Akvarium«, Charlottenlund, valgt af Selskabet:

R. SPÄRCK, prof., dr., valgt 16. april 1948, genvalgt 1952 og 1959, valget gælder til 31. december... 1964

Medlem af bestyrelsen for legatet »Ole Rømer Medaillen«,
valgt af Selskabet:

N. E. NØRLUND, valgt 1. december 1944, genvalgt 1951, 1957
og 1962, valget gælder til 31. oktober 1968

Medlem af bestyrelsen for Det danske Institut i Rom,
valgt af Selskabet:

STIG IUUL, valgt 9. februar 1962, valget gælder til 1966

Selskabets sekretariat: Dantes Plads 5, København V.
Telf. Byen 3240.

Arkivar: ASGER LOMHOLT, (f. ²/₈ 1901), cand. theol., R. af Dbg.,
Normasvej 32, Valby. Telf. Valby 2163. — (¹/₉ 1925.)

Assistent: Fru ELLEN ERICHSEN, (f. ¹²/₇ 1897). — (¹/₁ 1932.)

Selskabets mødelokaler: H. C. Andersens Boulevard 35,
København V. Telf. Byen 8980.

BERETNING OM MØDERNE 1962–63

220.–221. selskabsår.

1. Mødet den 19. oktober 1962

Til stede var 49 medlemmer, nemlig: Johs. Pedersen, *fung. præsident*, Nørlund, Winge, Brøndum-Nielsen, J. A. Christiansen, Hammerich, Martin Kristensen, J. C. Jacobsen, Holter, Barr, Buchthal, Fenchel, Hjelmslev, Bjerrum, Rosenkrantz, Blatt, Birket-Smith, K. J. Pedersen, Hjelholt, Chr. Poulsen, Iversen, Helgason, Iuul, Steensberg, Bang, Erichsen, Veibel, Sten, Billeskov Jansen, Mathiassen, Bak, Einar Andersen, Aage Hansen, N. O. Lassen, Wingstrand, J. P. Larsen, Maaløe, Schou, Becker, Huus, Rudkjøbing, Weis-Føgh, Sparre Andersen, R. W. Asmusen, Bech, Kauffmann, Lindhard, Møller, *sekretær*, Bøggild. – Desuden Selsk. udenl. medl. B. Mottelson, B. Peters, L. Rosenfeld og W. W. Rogosinski, og som gæster prof. Karel Horálek (Praha), fru Else Pauly og mag. art. Fr. Møller-Kristensen.

Den fung. præsident bød medlemmerne velkommen og bragte en hilsen fra præsidenten.

Sekretæren meddelte, at Selskabet havde mistet fire udenlandske medlemmer, nemlig: dr. GABRIEL-EMILE BERTRAND, fh. professor i biologisk kemi ved universitetet i Paris og direktør ved det biologiske laboratorium ved Institut Pasteur i Paris, optaget i den matematisk-naturvidenskabelige klasse den 7. april 1911, død den 20. juni 1962, 95 år gammel; dr. phil. ASSAR ROBERT HADDING, fh. professor i geologi og mineralogi ved universitetet i Lund, optaget i den matematisk-naturvidenskabelige klasse den 6. april 1956, død den 20. juni 1962; Sir RONALD AYLMEY FISHER, fh. professor i genetik ved universitetet i Cambridge, Engl., sidst bosiddende i Adelaide, optaget i den matematisk-naturvidenskabelige klasse den 14. april 1960, død den 29. juli 1962; og dr. phil. HARRY PER FETT, fh. riksantikvar, Oslo, optaget i den

historisk-filosofiske klasse den 15. april 1955, død den 13. september 1962.

Til præsidentens, Niels Bohrs og fru Bohrs guldbryllup den 1. august 1962 havde Selskabet sendt en blomsterdekoration.

Til redaktørens, L. L. Hammerichs 70-års fødselsdag den 31. juli 1962 havde Selskabet sendt en blomsterdekoration.

C. MØLLER gav en meddelelse: *Om en ny formulering af gravitationsteorien.*

Der forelagdes en afhandling af C. PELLEGRINI og J. PLEBANSKI »Tetrad Fields and Gravitational Fields«, der indeholder en videreførelse af den formulering af gravitationsteorien, som blev givet i en for nylig i Selskabets matematisk-fysiske Skrifter publiceret afhandling (C. Møller, Mat. Fys. Skr. Dan. Vid. Selsk. 1, no. 10, 1961).

I den forbindelse blev der givet en oversigt over de mest karakteristiske egenskaber ved gravitationsfelterne, hvorved disse adskiller sig fra alle andre kendte kraftfelter i naturen. Også en del nyere forsøg, der bekræfter Einsteins gravitationsteori, blev omtalt.

L. L. HAMMERICH fremlagde »A Critical Pāli Dictionary« Vol. II, fasc. 2, 1962.

L. L. Hammerich aflagde beretning om »The IXth International Congress of Linguists« i Cambridge, Mass., den 27.–31. august 1962, hvori han havde deltaget i stedet for Louis Hjelmslev, der var forhindret. Endvidere fremlagdes beretning om en international konference i Prag den 11.–15. september 1962, der bl. a. behandlede en Unesco-plan til fremskaffelse af ordbøger til udviklingslande.

Kommissionen til undersøgelse af de i dansk privateje bevarede kilder til dansk Historie havde sendt beretning om virksomheden i året 1961. Trykt i Oversigt 1961–62, side 154–60.

Kommissionen for »Monumenta Musicae Byzantinae« havde sendt beretning for årene 1960–62. Trykt i Oversigt 1961–62, side 169–72.

Kommissionen for »Monumenta Musicae Byzantinae« havde konstitueret sig som en administrationskomité, og til nyt medlem heraf valgtes professor Oliver Strunk.

Kommissionen for »A Critical Pāli Dictionary« havde sendt beretning for årene 1960–62. Trykt i Oversigt 1961–62, side 173–75.

Kommissionen for »Corpus Lexicographorum Graecorum« havde sendt beretning for året 1961. Trykt i Oversigt 1961–62, side 168.

Rask-Ørsted Fondets Bestyrelse havde sendt beretning for året 1959–60.

Danmarks Akvarium havde sendt beretning om virksomheden i året 1961–62.

»International Mathematical Union« havde sendt en foreløbig beretning om unionens møde i Stockholm (Saltsjöbaden) den 11.–13. august 1962, hvor Selskabet var repræsenteret ved N. E. Nørlund og W. Fenchel. Af beretningen fremgik det, at Selskabets kontingent fra 1. januar 1963 ville blive forhøjet med 50⁰/₀.

»International Organization for Pure and Applied Biophysics« havde meddelt, at Danmark – gennem Videnskabernes Selskab – var optaget som medlem af organisationen.

Præsidenten for »International Union of Geological Sciences« havde sendt en takkeskrivelse i anledning af, at unionens executive-komité havde holdt møde i Selskabets lokaler den 1.–2. juni 1962.

»International Council for Philosophy and Humanistic Studies« (CIPSH) havde sendt beretning for 1960–61.

Selskabet havde fået indbydelse til 50-års jubilæum i William Marsh Rice University, Houston, Texas, den 10.–12. oktober 1962. Der sendtes ingen delegeret fra Selskabet.

Efter forslag af repræsentationsudvalget valgtes universitetsadjunkt, mag. art. K. G. Prasse til at repræsentere Selskabet ved »The First International Congress of Africanists« i Accra (University of Ghana) den 12.–17. december 1962.

Selskabet havde fået indbydelse til »The 50th Indian Science Congress« i Delhi den 3.–9. januar 1963. Der sendtes ingen delegeret fra Selskabet.

Kaj Birket-Smith havde sendt beretning om »The XXXVth International Congress of Americanists« i Mexico City den 19.–25. august 1962, hvori han havde deltaget som Selskabets delegerede.

Johs. Brøndsted havde sendt beretning om »The VIth International Congress of Prehistoric and Protohistoric Sciences« i Rom den 29. august–3. september 1962, hvori han havde deltaget som Selskabets delegerede.

Centralbiblioteket i Hjørring Amt, Hjørring, havde meddelt, at det ikke mere ønskede Selskabets publikationer tilsendt, Oversigten undtaget.

Selskabet havde indledt bytteforbindelse med følgende:

Polar Research Institute of Marine Fisheries and Oceanography, Murmansk. Der sendes Biol. Medd. og Skrifter.

Rijksuniversiteit, Centrale Bibliotheek, Gand. Der sendes samtlige publikationer.

Det danske Akademi for Videnskab og Kunst, Rom. Der sendes Oversigt.

University of California Library, La Jolla, Cal. Der sendes Biol. Medd. og Skrifter.

Bytteforbindelsen med Biblioteka Akademii Nauk SSSR, Leningrad, var udvidet med to eksemplarer af Mat. Fys. Medd. og Skrifter, således at der herefter sendes 18 eksemplarer af disse serier til biblioteket.

Den grevelige Hielmstjerne-Rosencroneske Stiftelse havde meddelt, at den Selskabet tilkommende andel i stiftelsens overskud for året 1962 udgjorde 6 994 kr. 54 ore.

Selskabets kommissionær, Ejnar Munksgaards Forlag, havde sendt opgørelse over salget af Selskabets publikationer i året 1961. Den Selskabet tilkommende indtægt for salget havde udgjort 49 810 kr. 65 øre.

Kassekommissionen havde bevilget regulering af løn og honorar for sekretariatets personale fra 1. oktober 1962.

I sommerens løb var følgende afhandlinger optaget i publikationerne:

Professor, dr. phil. Hans Chr. Sørensen: »Ein russisches handschriftliches Gesprächsbuch aus dem 17. Jahrhundert«. Trykt i Hist. Filos. Medd. **39**, 8.

Professor, dr. phil. K. H. Rechinger, Wien, og dr. phil. Mogens Koie: »Symbolae Afghanicae. Vol. V«. Vil blive trykt i Biol. Skrifter **13**, 4.

Dr. C. Pellegrini og dr. J. Plebanski: »Tetrad Fields and Gravitational Fields«. Trykt i Mat. Fys. Skrifter **2**, 4.

Professor, dr. phil. Tyge W. Böcher og Martin C. Lewis: »Experimental and Cytological Studies on Plant Species. VII. *Geranium sanguineum*«. Trykt i Biol. Skrifter **11**, 5.

Sekretæren gav oplysninger om »Vibedehusfondet«, stiftet af Karsten Friis Jespersen. Fondet ejer bl. a. en ejendom »Vibedehus« ved Vemmetofte, der ønskes anvendt som fribolig for en fortjent mand eller kvinde. Fra fondets bestyrelse var rettet henvendelse til Selskabet, om nogen blandt medlemmerne kunne tænkes at være interesseret i en sådan fribolig.

Ministeriet for kulturelle Anliggender havde sendt ændring af loven om oprettelse af »Statens almindelige Videnskabsfond«. Herefter var det årlige rådighedsbeløb forhøjet til 6 millioner kroner.

Efter ansøgning til Finansministeriet var Selskabet blevet delvis fritaget for betaling af almindelig omsætningsafgift. Alle serier Meddelelser og Skrifter var fritaget for særlig papirafgift og almindelig omsætningsafgift; Oversigten var fritaget for papirafgift, men ikke for omsætningsafgift, og særlige publikationer (bøger) var hverken fritaget for papirafgift eller omsætningsafgift.

Københavns Magistrat havde takket for lånet af Selskabets portræt af Christian VI, der havde været udstillet i Wien og derefter på Københavns Bymuseum.

Redaktøren fremlagde følgende i sommerens løb udkomne publikationer:

Hist. Filos. Medd. **39,5**, Sven-Aage Jørgensen; **39,7**, Kristian Holt-Hansen.

Mat. Fys. Skrifter **2,1**, Joseph Higgins; **2,2**, C. J. Gallagher Jr. & V. G. Soloviev; **2,3**, H. J. Mang & J. O. Rasmussen.

A Critical Pāli Dictionary II,2.

2. Mødet den 2. november 1962

Til stede var 58 medlemmer, nemlig: Niels Bohr, *præsident*, Nørlund, Johs. Pedersen, Sand, Winge, Friis Johansen, Brøndum-Nielsen, J. A. Christiansen, Hammerich, Lundsgaard, Børge Jessen, Math. Thomsen, J. C. Jacobsen, Holter, Niels Nielsen, Brandt Rehberg, Fenchel, Hjelmlev, Bjerrum, Degerbøl, Rosenkrantz, Blatt, Birket-Smith, Carsten Olsen, K. J. Pedersen, Hjelholt, Tovborg Jensen, Chr. Poulsen, Faurholt, Iversen, Riis, Helgason, Iuul, Peter Jørgensen, Steensberg, Bang, Erichsen, Veibel, Mathiassen, Einar Andersen, Koch, N. O. Lassen, Reiz, Wingstrand, J. P. Larsen, Schou, Tornehave, Becker, Kr. Hald, Huus, Troels-Smith, Weis-Fogh, Sparre Andersen, R. W. Asmussen, Bagge, Schiørring, Møller, *sekretær*, Knud Jessen. – Desuden Selsk. udenl. medl. Pierre Tardi (Paris), Ben Mottelson, B. Peters og L. Rosenfeld, og som gæster Sir John Boyd og dr. P. O. Williams, begge fra The Wellcome Trust, London.

JÓN HELGASON fremlagde Det Arnamagnæanske Instituts nyeste publikationer i serien *Editiones Arnamagnæanæ*: *Hemings páttr Áslákssonar* ed. by GILLIAN FELLOWS JENSEN; *Íslenzk Fornkvæði, Islandske Folkeviser* I-III udg. af JÓN HELGASON; *Late Medieval Icelandic Romances* I ed. by AGNETE LOTH.

AXEL SCHOU gav en meddelelse: *Litoralzonedynamik og kystudlligning*.

Ved bølgers passage ind over fladkysternes svagt skrånende strandplan ændres bølgeform og -retning. Bundrelieffet præges heraf på karakteristisk måde, idet korte bølger (stormbølger) fremkalder dannelse

af revler, medens lange bølger (dønninger) foranlediger opkastning af strandvolde. Lovmæssigheden er studeret ved bassinforsøg. Skråtindløbende bølger forårsager en materialvandring af grovere materiale langs stranden, medens den ved refraktionen genererede bølgestrøm fragter finere sandfraktioner suspenderet i vandmassen. Disse processer bevirker en udfligning af kystlinien. Udfligningskystens terminantretning er en ligevægtsform. Vindvirkeresultanten, et på vindstatistik baseret eksakt udtryk for vindens retningsformende virke, kan sammen med bestemmelse af maksimalt »frit træk« tjene som indikator for nævnte terminantretning. I praksis muliggøres derved prognose af kystbeskyttelsesforanstaltningers og havneanlægs kystmorfologiske konsekvenser.

Selskabets delegerede ved den fjerde generalforsamling i »International Mathematical Union« i Saltsjöbaden den 11.–13. august 1962, N. E. Nørlund og W. Fenchel, havde sendt beretning om mødet. Trykt side 134–35.

Ingeniörsvetenskapsakademien, Stockholm, havde sendt Selskabet en mindemedaille over Victor Kullberg. Medaillen blev overgivet til Den Kgl. Mønt- og Medaillesamling.

Sekretæren gjorde opmærksom på, at Selskabets udenlandske medlemmer ifølge vedtægterne har adgang til møderne, således også til at overvære forretningssager. De er ikke stemmeberettigede og kan ikke overvære forhandlinger om valg.

3. Mødet den 16. november 1962

Til stede var 61 medlemmer, nemlig: Niels Bohr, *præsident*, Johs. Pedersen, Winge, Friis Johansen, Brøndum-Nielsen, J. A. Christiansen, Hammerich, Martin Kristensen, Lundsgaard, Børge Jessen, Hohwü Christensen, Fabricius, J. C. Jacobsen, Stender-Petersen, Niels Nielsen, Fenchel, Hjelmstev, Bjerrum, Brandt, Rosenkrantz, Blatt, Birket-Smith, Carsten Olsen, K. J. Pedersen, Hjelholt, Tovborg Jensen, Faurholt, Riis, Topsøe-Jensen, Bøggild, Iuul, Noe-Nygaard, Erichsen, Veibel, Billeskov Jansen, Diderichsen, Aage Hansen, N. O. Lassen, Thorv. Sørensen, Zeuthen, Hakon Lund, Reiz, Sander-Hansen, Wingstrand, Maaløe, Ottesen, Schou, Tornehave, Kr. Hald, Huus, Overgaard Nielsen, Rudkjøbing, Tøgeby, Weis-Føgh, Erling Asmussen, R. W. Asmussen, Bech, Lindhard, Knud O. Møller, Schjørring, Møller, *sekretær*. – Desuden Selsk. udenl. medl. Alf Lombard (Lund), Giacomo Devoto (Firenze), Ben Mottelson og B. Peters.

Sekretæren meddelte, at Selskabet havde mistet et udenlandsk medlem, nemlig dr. LOUIS-FERNAND-JULES MASSIGNON, fh. professor i islamisk sociologi ved Collège de France, Paris, optaget i den historisk-filosofiske klasse den 2. april 1937, død den 31. oktober 1962.

TORBEN HUUS gav en meddelelse: *Præcisionsmåling af tid.*

Præcisionen af de kvarts-ure, der anvendes i astronomien, kan kontrolleres ved at benytte dem til måling af atomare frekvenser. I 1954 lykkedes det for første gang at konstruere en såkaldt MASER, d.v. s. en generator, hvor mikrobølger frembringes ved hjælp af stimuleret emission af atomar eller molekylær stråling. Måleusikkerheden ved sådanne metoder er væsentligt mindre end variationen af stjernedøgnet's længde, der er af størrelsesordenen $1:10^8$. Den højeste frekvens, der kan måles direkte, er lidt over 10^{10} svingninger pr. sekund, men *relative* frekvensmålinger kan udføres nøjagtigt også ved meget højere frekvenser.

I 1960 lykkedes det at udnytte MASER-princippet også i det optiske frekvensområde, og herved er man kommet til at råde over lyskilder med helt nye muligheder. Endnu højere frekvenser findes i den spontant udsendte stråling fra anslåede atomkerner, og opdagelsen af Mössbauer-effekten i 1957 har gjort det muligt at anvende stråling af denne art til relative tidsmålinger med nøjagtigheder på omkring $1:10^{16}$. Herved har forskellige, meget små relativistiske effekter kunnet eftervises eksperimentelt.

KNUD TOGEBY gav en meddelelse: *Den franske aleksandrineres historie.*

Franske verslærer fortæller, at aleksandrineren (versemål på 12 stavelser) optræder første gang omkring år 1100 i det komiske heltedigt om Karl den Stores pilgrimsrejse til Jerusalem og Konstantinopel, at den breder sig fra heltedigtning til lyrik og drama, at den får navn efter et af de ældste digte på versemålet, Aleksander-romanen, at den går af brug i slutningen af Middelalderen, og at den genindføres i Renæssance-digternes sonetter i 1555, først og fremmest af Ronsard, hvorefter den bliver klassikkens altdominerende verseform.

Der argumenteres for, at aleksandrineren indføres i første halvdel af det 12. århundrede med heltedigtene om det første korstog, at den bruges i det 13. århundrede i heltedigte og i 4-liniede strofer i religiøse digte, men ikke i andre genrer, at den omkring år 1400 får navn efter Aleksander-romanen, ikke fordi denne var et af de første værker i denne form, men fordi den derved stod ene i sin genre, og endelig at aleksandrineren i det 16. århundrede ikke er en genoplivelse af det middelalderlige verseform, ej heller indføres med sonetten, men kommer ind med

Renæssancens oversættelse og efterligning af græsk-romersk tragedie, som et forsøg på at genoplive Oldtidens tragedie-versemål på 6 jamber.

GIACOMO DEVOTO, Firenze, fremlagde sit skrift: *Origini ind-europee*.

Efter indstilling fra udvalget for tildeling af »Pastor emer. F. J. Ørnborgs Legat« vedtog Selskabet at tildele Carsten Olsen den for regnskabsåret 1. oktober 1961–30. september 1962 ledige portion af legatet, 2 000 kr., til forsøg over planternes jernindhold.

Til medlem af bestyrelsen for legatet »Ole Rømer Medaillen« genvalgtes N. E. Nørlund for perioden 1. november 1962–31. oktober 1968.

Sekretæren meddelte, at der ikke kunne udsættes prisopgaver for legaterne for det kommende år.

Den grevelige Hielmstjerne-Rosencroneske Stiftelse havde sendt beretning for året 1961.

Selskabets komité for »International Council of Scientific Unions« havde valgt Einar Andersen til formand.

Det vedtoges at optage følgende afhandling af amanuensis, lektor, mag. scient. Flemming Allan Andersen: »The Infrared Spectrum of CH₃D«. Trykt i Mat. Fys. Medd. **33**,12.

Jens Lindhard havde indsendt en afhandling i samarbejde med V. Nielsen, M. Scharff og P. V. Thomsen: »Integral Equations Governing Radiation Effects«. Trykt i Mat. Fys. Medd. **33**,10.

4. Mødet den 30. november 1962

Til stede var 58 medlemmer, nemlig: Einar Lundsgaard, *fung. præsident*, Nørlund, Johs. Pedersen, Winge, Friis Johansen, Knud Jessen, Hamme-rich, Martin Kristensen, Børge Jessen, Math. Thomsen, Hohwü Christensen, Fabricius, J. C. Jacobsen, Stender-Petersen, Holter, Niels Nielsen, Brandt Rehberg, Barr, Bjerrum, Degerbøl, Blatt, Birket-Smith, Carsten

Olsen, K. J. Pedersen, Tovborg Jensen, Faurholt, Iversen, Berg, Bøggild, Juul, Peter Jørgensen, Aage Bohr, Erichsen, Thorson, Veibel, Westergaard, Mathiassen, Bak, Diderichsen, Einar Andersen, Aage Hansen, Steemann Nielsen, Lund, Reiz, Maaløe, Schou, Tornehave, Kr. Hald, Huus, Overgaard Nielsen, Togeby, Troels-Smith, Weis-Fogh, R. W. Asmussen, P. Johs. Jensen, Kauffmann, Kjær, Møller, *sekretær*. – Desuden Selsk. udenl. medl. Ben Mottelson og L. Rosenfeld.

Selskabet havde mistet sin præsident, dr. jur., phil., scient. & techn. NIELS HENRIK DAVID BOHR, fh. professor i teoretisk fysik ved Københavns Universitet, optaget i den matematisk-naturvidenskabelige klasse den 27. april 1917, Selskabets præsident fra 1939 til sin død den 18. november 1962.

Den fung. præsident, Einar Lundsgaard, mindedes kort den afdøde præsident, hans personlighed og virke i Selskabet og samfundet. Medlemmerne sluttede sig hertil ved at rejse sig i et øjeblik stilhed.

I anledning af Niels Bohrs død havde Selskabet modtaget mange breve og telegrammer fra udenlandske medlemmer og akademier.

PAUL DIDERICHSEN gav en meddelelse: *Anders Soffrinsson Vedels oversættelse af Saxos Danske Krønike*.

Om Vedels prosa kan man i alle litteraturhistorier læse berømmende udtalelser, men en mere indgående sproglig karakteristik er først givet af PETER SKAUTRUP i *Det Danske Sprogs Historie* (1953). På grundlag af en undersøgelse af ordforråd og formløse karakteriseres Vedel her som „den første pastichør i dansk litteratur”: „han nåede af egen drift til at realisere en sprogfornyelse, hvis væsentlige drag var den arkaiserende tendens“.

Det blev i foredraget forsøgt at belyse Vedels stil og oversættelsespraksis ud fra den genre han skrev i, og den retoriske skole han var opdraget i. Herved fremtræder også hans brug af gammeldags ord og former i et ændret lys.

CHR. OVERGAARD NIELSEN gav en meddelelse: *Jordbundsfaunaens økologiske placering*.

Mens der endnu ikke kan gives talmæssige udtryk for jordbundsfaunaens betydning, synes det dog muligt at karakterisere dens principielle placering i naturen.

Tidligere har man ment, at såvel faunaen som mikrofloraen var direkte engageret i nedbrydningen af planteresterne. Dette er næppe tilfældet. Dels har det kunnet vises, at flere dyregrupper lever af bakterier og svampe, dels synes den sparsomme forekomst af polysaccharidspaltende fordøjelsesenzymer at udelukke dyrenes mulighed for i større udstrækning at deltage i nedbrydningen af dødt plantemateriale.

Den primære nedbrydning af dødt plantemateriale må derfor i overvejende grad formodes at være mikrobiel, hvorimod eksistensgrundlaget for jordbundsfaunaen udgøres af (1) mikrofloraen, (2) faunaen selv og (3) levende planterødder.

Det af kassekommissionen forelagte budget for året 1963 vedtoges. Trykt side 117–19. Herunder bevilgedes bl. a. 2 000 kr. til Kommissionen til undersøgelse af de i dansk privateje bevarede kilder til dansk Historie og 4 000 kr. til medhjælp i sekretariatet.

Endvidere bevilgedes forhøjelse af kontingenterne til »International Council of Scientific Unions« fra \$ 960 til \$ 1920, til »International Astronomical Union« fra £ 58/7/0 til £ 69/13/6 og til »International Mathematical Union« fra \$ 130,40 til \$ 195,60, alle fra 1. januar 1963 at regne.

Til medlem af bestyrelsen for »Emil Herborgs Legat« i stedet for afd. Niels Bohr valgtes C. Møller for perioden indtil april 1963.

Selskabet vedtog at nedsætte en nationalkomité for biologisk oceanografi, bestående af E. Steemann Nielsen, Gunnar Thorson, professor R. Spærek og direktør Erik Bertelsen.

Til Kungl. Skogs- og Lantbruksakademiens 150-års jubilæum den 28. januar 1963 i Stockholm delegeredes C. Syrach Larsen.

Det vedtoges at indgå bytteforbindelse med Comitato Nazionale per l'Energia Nucleare, Rom, og at sende Mat. Fys. Medd. og Skrifter.

Det vedtoges at optage følgende afhandling af dr. Hilde Levi i samarbejde med A. W. Rogers, M. Weis Bentzon og Arne Nielsen: »On the Quantitative Evaluation of Autoradiograms«. Trykt i Mat. Fys. Med. **33**,11.

I anledning af at Bianco Lunos Bogtrykkeri A/S i 1962 havde trykt Selskabets publikationer uafbrudt gennem 125 år havde

trykkeriet besluttet at bekoste udgivelsen af en bog om Videnskaberne Selskab. Udarbejdelsen heraf var overdraget arkivar Asger Lomholt, og bogen med titel »Lærdoms Mosaik. Samlinger til Selskabets historie« ville blive sendt til medlemmerne inden årets udgang.

5. Mødet den 14. december 1962

Modet holdtes til minde om Selskabets afdøde præsident Niels Bohr.

Deres Majestæter Kongen og Dronningen overværede mødet.

Til stede var professorinde Margrethe Bohr med sønner: læge, dr. med. Hans Bohr, direktør Erik Bohr, professor, dr. phil. Aage Bohr og landsretssagfører Ernest Bohr, alle med fruer.

Til stede var endvidere 79 medlemmer, nemlig: Johs. Pedersen, *fung. præsident*, Nørlund, Sand, Winge, Friis Johansen, Brøndum-Nielsen, Knud Jessen, J. A. Christiansen, Hammerich, Martin Kristensen, Lundsgaard, Brøndsted, Børge Jessen, Math. Thomsen, Ørskov, Hohwü Christensen, Fabricius, J. C. Jacobsen, Blinkenberg, Holter, Niels Nielsen, Brandt Rehberg, Barr, Fenchel, Hjelmlev, Bjerrum, Brandt, Degerbøl, Rosenkrantz, Blatt, Birket-Smith, Carsten Olsen, K. J. Pedersen, Hjelholt, Tovborg Jensen, Chr. Poulsen, Faurholt, Iversen, Riis, Berg, Bøggild, Einarson, Iuul, Steensberg, Bang, Erichsen, Thorson, Veibel, Billeskov Jansen, Diderichsen, Einar Andersen, Koch, N. O. Lassen, Zeuthen, Hakon Lund, Reiz, Wingstrand, J. P. Larsen, Maaløe, Schou, Tornehave, Becker, Kr. Hald, Huus, Rudkjøbing, Troels-Smith, Weis-Føgh, Sparre Andersen, Erling Asmussen, R. W. Asmussen, Bagge, Bech, P. Johs. Jensen, Kauffmann, Kjær, Syrach Larsen, Lindhard, Knud O. Møller, Møller, *sekretær*. – Desuden Selsk. udenl. medl. V. F. Weisskopf (Genève), T. Gustafson (Lund), J. A. Hedvall (Göteborg), A. Müntzing (Lund), Ben Mottelson, B. Peters og L. Rosenfeld.

Den fung. præsident bød kongeparret og alle øvrige tilstedeværende velkommen.

Derefter taltes mindeord af C. MØLLER om Niels Bohr som fysiker, af L. ROSENFELD om Niels Bohrs betydning for filosofien,

og til slut mindedes JOHS. PEDERSEN Niels Bohr som Selskabets mangeårige præsident.

Talerne er trykt side 73–99.

Efter mindetalerne serveredes vin og kager i de tilstødende lokaler. Kongeparret underholdt sig i længere tid med en del af de tilstedeværende.

Efter kongens og dronningens afsked samledes gæsterne og medlemmerne igen i mødesalen, og der holdtes korte taler af L. L. Hammerich, V. F. Weisskopf og Ole Maaløe, hvori der meddeltes personlige erindringer om Niels Bohr.

Den fung. præsident takkede alle talerne og afsluttede mødet.

Maleren Henrik Sørensens portræt af Niels Bohr var ophængt i salen under mødet.

6. Mødet den 25. januar 1963

Til stede var 68 medlemmer, nemlig: Einar Lundsgaard, *fung. præsident*, Nørlund, Winge, Friis Johansen, J. A. Christiansen, Hammerich, Martin Kristensen, Brøndsted, Børge Jessen, Math. Thomsen, Hohwü Christensen, J. C. Jacobsen, Blinkenberg, Holter, Brandt Rehberg, Barr, Buchthal, Hjelmlev, Degerhøl, C. A. Jørgensen, Rosenkrantz, Blatt, Birket-Smith, Carsten Olsen, K. J. Pedersen, Hjelholt, Tovborg Jensen, Faurholt, Iversen, Riis, Bøggild, Helgason, Iuul, Peter Jørgensen, Nøe-Nygaard, Vagn Poulsen, Bang, Aage Bohr, Erichsen, Veibel, Sten, Mathiassen, Diderichsen, Einar Andersen, Koch, Steemann Nielsen, Thorv. Sørensen, Lund, Reiz, J. P. Larsen, Maaløe, Schou, Tornehave, Becker, Kr. Hald, Huus, Rudkjøbing, Troels-Smith, Weis-Fogh, Sparre Andersen, Erling Asmussen, R. W. Asmussen, Bagge, P. Johs. Jensen, Kauffmann, Lindhard, Schiørring, Møller, *sekretær*. – Desuden Selsk. udenl. medl. Ben Mottelson og L. Rosenfeld.

Selskabet havde sendt en blomsterdekoration til Hds. kongelige Højhed Prinsesse Anne-Marie i anledning af forlovelsen med Hs. kongelige Højhed Kronprins Konstantin af Grækenland.

Sekretæren meddelte, at Selskabet havde mistet to udenlandske medlemmer, nemlig dr. phil. MAX JULIUS FRIEDRICH

VASMER, fh. professor i slavisk filologi ved Freie Universität Berlin, optaget i den historisk-filosofiske klasse den 10. april 1953, død den 30. november 1962, og dr. phil. MAGNUS BERNHARD OLSEN, fh. professor i oldnorsk og islandsk sprog og litteratur ved universitetet i Oslo, optaget i den historisk-filosofiske klasse den 28. april 1916, død den 16. januar 1963.

CARSTEN OLSEN gav en meddelelse: *Om kationoptagelse hos forskellige plantearter og dens økologiske betydning.*

Planterne optager ikke de forskellige ioner i det samme forhold, hvori de forekommer i voksemediet, men i et andet forhold, og dette forhold varierer mere eller mindre fra art til art.

Planternes optagelse af calcium og strontium danner dog en undtagelse fra denne regel, idet disse to ionarter altid optages i det samme forhold, hvori de forefindes i opløsningen, og dette gælder antagelig for alle plantearter. Årsagen hertil er den, at calcium og strontium optages, som var det samme ionart. Planten kan ikke »skelne« mellem calcium og strontium.

Forholdet, hvori calcium og magnesium optages, er undersøgt for to plantearters vedkommende, nemlig gul sennep og rug.

Hos sennep er optagelsesforholdet Ca/Mg bestemt af forholdet Ca/Mg i opløsningen multipliceret med faktoren 1,2. Denne faktor, der betegnes absorptionsfaktoren, findes ved at dividere forholdet mellem calcium og magnesium i planten med forholdet mellem calcium og magnesium i opløsningen, hvori planten har udviklet sig. Absorptionsfaktoren 1,2 for forholdet Ca/Mg er specifik for sennep, for hamp er den c.1,8. Begge arter optager altså forholdsvis mere calcium end magnesium.

For rugens vedkommende er absorptionsfaktoren lavere end 1, idet rug optager forholdsvis mere magnesium end calcium. Men hos rug varierer absorptionsfaktoren med Ca/Mg-forholdet i opløsningen og på en sådan måde, at der optages forholdsvis mere af den ionart, der er til stede i lavest koncentration.

Plantearterne kan altså med hensyn til ionoptagelse tilhøre forskellige typer, hver for sig karakteriseret ved sine særlige absorptionsfaktorer. Disse typer er »økotyper«, det vil sige, de er udtryk for de egenskaber hos en given plantearter, der er årsag til, at den kan vokse på bestemte jordbundstyper og ikke på andre.

Surbundsplanter og basebundsplanter tilhører hver for sig forskellige »økotyper« m. h. t. optagelsesforholdet Ca/Fe, idet absorptionsfaktoren for disse to ionarter er c. 0,03 for surbundsplanterne og c. 0,01 for basebundsplanterne. Den lave faktor for disse sidste er årsag til, at de, i modsætning til surbundsplanterne, kan optage tilstrækkeligt jern fra en kalkholdig jordbund, i hvilken forholdet Ca/Fe maksimalt kan være 10.000. I den sure jord, hvor forholdet Ca/Fe kan gå ned til 500, optager basebunds-

planterne, hvis absorptionsfaktor ikke kan ændres, så meget jern, at de går til grunde som følge af jernforgiftning.

Der foretoges første behandling af valg af præsident.

Bestyrelsen for »Emil Herborgs Legat« havde valgt C. Møller til formand.

Det vedtoges at sende et telegram til 75-års jubilæet i Geografiska Sällskapet, Helsingfors, den 27. januar 1963.

»Union Académique Internationale« havde sendt trykt beretning om mødet i Bruxelles den 18.–22. juni 1962.

Mag. art. K. G. Prasse havde sendt beretning om sin deltagelse i »The 1st International Congress of Africanists« i Accra, Ghana, den 12.–17. december 1962.

Det vedtoges at udvide bytteforbindelsen med Akademija Nauk USSR Biblioteka, Kiev, med et andet eksemplar af Biol. Medd. og Skrifter.

Rask-Ørsted Fondets Bestyrelse havde bevilget 45 000 kr. til opretholdelse af de internationale forbindelser i året 1963.

N. O. Lassen havde indsendt en afhandling i samarbejde med Janus Staun Olsen: »The Reaction $\text{Ne}^{20}(\alpha, \text{C}^{12})\text{C}^{12}$ «. Trykt i Mat. Fys. Medd. **33**,13.

Redaktøren fremlagde:

Oversigt over Selskabets Virksomhed 1961–62.
Hist. Filos. Medd. **40**,1, Knud Hannestad.

Begge klasser holdt møde med dagsorden:

1. Mundtlig anmeldelse af forslag om optagelse af nye medlemmer.
 2. Eventuelt.
-

7. Mødet den 8. februar 1963

Til stede var 73 medlemmer, nemlig: Einar Lundsgaard, *fung. præsident*, Nørlund, Sand, Winge, Friis Johansen, Brøndum-Nielsen, Knud Jessen, J. A. Christiansen, Hammerich, Martin Kristensen, Brøndsted, Børge Jessen, Math. Thomsen, Hohwü Christensen, J. C. Jacobsen, Holter, Niels Nielsen, Barr, Buchthal, Fenchel, Hjelmlev, K. Ad. Jensen, Dam, Degerbøl, C. A. Jørgensen, Rosenkrantz, Blatt, Birket-Smith, Carsten Olsen, K. J. Pedersen, Faurholt, Iversen, Riis, Berg, Bøggild, Helgason, Iuul, Peter Jørgensen, Noe-Nygaard, Steensberg, Bang, Aage Bohr, Erichsen, Thorson, Westergaard, Sten, Mathiassen, Diderichsen, Einar Andersen, Koch, N. O. Lassen, Zeuthen, Reiz, Wingstrand, Maaløe, Ottesen, Schou, Tornehave, Becker, Glob, Kr. Hald, Huus, Rudkjøbing, Weis-Fogh, R. W. Asmussen, Bagge, Bech, Kauffmann, Kjær, Syrach Larsen, Lindhard, Schjørring, Møller, *sekretær*. – Desuden Selsk. udenl. medl. T. Gustafson (Lund), Ben Mottelson og B. Peters.

Sekretæren meddelte, at Selskabet havde mistet et indenlandsk medlem, nemlig dr. phil. CONSTANTIN EMIL SANDER-HANSEN, professor i ægyptologi ved Københavns Universitet, optaget i den historisk-filosofiske klasse den 3. april 1959, død den 31. januar 1963.

Endvidere havde Selskabet mistet et udenlandsk medlem, nemlig dr. phil. HANS CLAUDIUS MICHAEL KOPFERMANN, professor i fysik ved universitetet i Heidelberg, optaget i den matematisk-naturvidenskabelige klasse den 15. april 1955, død den 28. januar 1963.

AXEL STEENSBERG forelagde første bind af værket »*Dagligliv i Danmark i det 19. og 20. århundrede*«.

Der blev ganske kort gjort rede for den kulturopfattelse, der har ligget til grund for redaktionen af dette værk, forholdet mellem højkultur og lavkultur, spørgsmålet om subjektiv historieskrivning samt den benyttede organisationsform.

AAGE BOHR meddelte nogle indtryk fra en rejse til Kina.

Rejsen, der fandt sted i oktober-november 1962, havde til formål at søge en udvidet kontakt med kinesiske fysikere, og der blev redegjort for forhandlingerne herom med Academia Sinica, såvel som for indtryk af den fysiske forskning i Kina. Mere almindelige rejseindtryk blev illustreret med lysbilleder.

Ved anden behandling af valg af Selskabets præsident valgtes Johs. Pedersen for perioden indtil april 1968.

»Union Géodésique et Géophysique Internationale« havde sendt trykt beretning om mødet i Helsinki i 1960.

Redaktøren fremlagde:

Hist. Filos. Medd. **39**,8, Hans Chr. Sørensen.

Biol. Skrifter **11**,5, Tyge W. Böcher & Martin C. Lewis.

Fortegnelse over Selskabets publikationer 1957–62.

8. Mødet den 22. februar 1963

Til stede var 64 medlemmer, nemlig: Johs. Pedersen, *præsident*, Nørlund, Winge, Friis Johansen, Brøndum-Nielsen, Knud Jessen, Hammerich, Martin Kristensen, Lundsgaard, Børge Jessen, Hohwü Christensen, J. C. Jacobsen, Niels Nielsen, Brandt Rehberg, Barr, Hjelmlev, Brandt, Degerbøl, C. A. Jørgensen, Rosenkrantz, Blatt, Birket-Smith, Carsten Olsen, K. J. Pedersen, Hjelholt, Tovborg Jensen, Chr. Poulsen, Faurholt, Iversen, Riis, Bøggild, Iuul, Noe-Nygaard, Vagn Poulsen, Steensberg, Bang, Erichsen, Thorson, Veibel, Billeskov Jansen, Th. Mathiassen, Einar Andersen, Aage Hansen, N. O. Lassen, Steemann Nielsen, Thorv. Sørensen, Reiz, Wingstrand, J. P. Larsen, Tornehave, Becker, Kr. Hald, Huus, Rudkjøbing, Troels-Smith, Weis-Fogh, Sparre Andersen, R. W. Asmussen, Bagge, Bech, Kauffmann, Syrach Larsen, Schiørring, Møller, *sekretær*. – Desuden Selsk. udenl. medl. O. Klein (Stockholm), G. S. Kahlson (Lund), H. Scheel (Mainz) og L. Rosenfeld.

Johs. Pedersen takkede for valget til præsident.

E. STEEMANN NIELSEN gav en meddelelse: *Planteplanktonets produktion af organisk stof i de danske farvande*.

I de sidste 10 år er der foretaget en intensiv udforskning af stofproduktionen i de danske farvande. I første række er undersøgelserne udført på fyrskibe og på togter med undersøgelsesskibet „Dana“. Bortset fra de mørkeste vintermåneder reguleres produktionens størrelse fortrinsvis af tilførslen af de nødvendige næringssalte nitrat og fosfat. Der er to måder, hvorpå denne tilførsel kan ske 1) ved tilblanding af dybere, næringsrigt vand til overfladelagene og 2) ved regeneration fra havbunden. Da sidstnævnte proces er temperaturafhængig, bliver i områder, hvor tilførslen

af næringssaltene skyldes den direkte regeneration – f. eks. i fjorde – produktionen proportional med temperaturen, medens man i områder, hvor tilførslen af saltene skyldes tilblanding af dybere vand – dele af Kattegat – har en næsten jævn stofproduktion fra marts til oktober.

På grund af den udprægede vertikale lagdeling af vandmasserne i de fleste danske farvande er produktionsforholdene i den mørkeste tid af året stærkt afvigende fra dem man normalt finder på samme breddegrader.

C. J. BECKER gav en meddelelse: *Stendyngegrave fra mellem-neolitisk tid i Jylland.*

I „Aarbøger for nordisk oldkyndighed og historie“ 1959 publiceres en ny gravform fra Danmarks yngre stenalder. De mellem-neolitiske stendyngegrave var anlæg under flad mark, hver bestående af en mandslang grube, hvor den døde havde været anbragt med sine gravgaver og derefter dækket med en stenpakning. To eller flere sådanne grave kunne være skjult af en fælles stendynge. Gennem de fundne oldsager blev gravene dateret til sidste halvdel af mellem-neolitisk tid (jættestuetid) og knyttet sikkert til samme kulturgruppe som de store stengrave. De fleste stendyngegrave var fundet i Midt- og Vestjylland, som på den tid skulle være behersket af en anden stenaldergruppe (enkeltgravskulturen). De nye grave fik derfor afgørende betydning for problemet omkring de store folkegrupper i dansk yngre stenalder og deres indbyrdes forhold.

Nye undersøgelser har i 1960-62 forøget vor viden om de mellem-neolitiske stendyngegrave. De afspejler en gravskik, der er betydeligt mere kompliceret end hidtil formodet. Samtidig kan det nye materiale give bidrag til den fra svensk og dansk side fortsatte diskussion vedrørende befolkningsproblemer i denne periode.

Carlsbergfondets Direktion havde indsendt følgende fortrolige indstilling til Selskabet:

»Under henvisning til tillæg til fundats for Carlsbergfondet af 12. oktober 1888 § 3, jfr. fondets statuter § II, skal direktionen indstille, at friboligen i Gamle Carlsbergs hovedbygning tilbydes fhv. rigsantikvar, professor, dr. Johannes Brøndsted.

Denne indstilling er enstemmig.

Det bemærkes, at direktionen regner med, at fru Margrethe Bohr bevarer boligen indtil 30. september 1963«.

Carlsbergfondets statuter § II har følgende ordlyd:

»Hovedbygningen paa Gamle Carlsberg med Udhuse, Væksthuse og Have skal, efter at den Benyttelse, der var tillagt Stifterens Familie, er ophørt, overdrages som Fribolig paa Livstid til en ved sin Virksomhed i

Videnskab, Litteratur, Kunst eller paa anden Maade af Samfundet fortjent Mand eller Kvinde, der vælges med absolut Majoritet af Videnskaberne Selskab paa Indstilling af Carlsbergfondets Direktion.

Vedligeholdelsen af Bygninger og Have paahviler Fondet. Forsaavidt den, til hvem denne Fribolig overdrages, efter Direktionens Skøn savner Midler til at bestride de med Benyttelsen forbundne Udgifter, skal Fondet bevilge et tilstrækkeligt Tilskud dertil«.

Efter nogen drøftelse valgtes Johs. Brøndsted til at bebo friholigen i Gamle Carlsbergs hovedbygning (Æresboligen).

Bestyrelsen for »Emil Herborgs Legat« havde besluttet at forny tildelingen af legatet for tre år til dr. phil. Bent Christensen.

L. L. Hammerich fremlagde beretningen fra mag. art. K. G. Prasse om »The 1st International Congress of Africanists« i Ghana.

Endvidere omtalte han sin deltagelse i bureaumødet i »Union Académique Internationale« i Paris i januar 1963.

Direktionen for Det Classenske Fideicommis havde sendt beretning for året 1961–62.

»International Council of Scientific Unions« havde anmodet Selskabet om økonomisk støtte til opretholdelse af et sekretariat i London for det planlagte program for »Les Années Internationales du Soleil Calme«. Denne sag henvistes til komiteen for ICSU.

Fr. Blatt og L. L. Hammerich havde sendt beretning om mødet i »Union Académique Internationale« den 18.–22. juni 1962 i Bruxelles. Trykt side 131–33.

C. Syrach Larsen havde sendt beretning om sin deltagelse i Kungliga Skogs- og Lantbruksakademiens 150-års jubilæum den 28. januar 1963 i Stockholm.

Johs. Pedersen udtalte sig om den i et tidligere møde af L. L. Hammerich fremførte kritik af Selskabets virksomhed. Han foreslog en drøftelse heraf i plenum i et senere møde.

Ved aftenbordet talte Kaj Barr for Selskabets nyvalgte præsident. Johs. Pedersen svarede og takkede for Selskabets imødekommehed.

9. Mødet den 8. marts 1963

Til stede var 66 medlemmer, nemlig: Johs. Pedersen, *præsident*, Nørlund, Winge, Friis Johansen, Brøndum-Nielsen, Knud Jessen, J. A. Christiansen, Hammerich, Martin Kristensen, Lundsgaard, Brøndsted, Børge Jessen, Hohwü Christensen, Fabricius, J. C. Jacobsen, Blinkenberg, Niels Nielsen, Barr, Buchthal, Fenchel, Hjelmslev, K. Ad. Jensen, Brandt, Degerbøl, Rosenkrantz, Blatt, Birket-Smith, Carsten Olsen, K. J. Pedersen, Hjelholt, Iversen, Riis, Topsøe-Jensen, Berg, Bøggild, Peter Jørgensen, Nøe-Nygaard, Steensberg, Bang, Aage Bohr, Erichsen, Veibel, Sten, Mathiassen, Aage Hansen, Koch, N. O. Lassen, Thorv. Sørensen, Reiz, J. P. Larsen, Maaløe, Schou, Tornehave, Becker, Kr. Hald, Huus, Troels-Smith, Weis-Fogh, Erling Asmussen, Bagge, Bech, P. Johs. Jensen, Kauffmann, Syrach Larsen, Schiørring, Møller, *sekretær*. – Desuden Selsk. udenl. medl. T. Gustafson (Lund), Ben Mottelson og L. Rosenfeld.

Johs. Brøndsted udtalte sin tak til Selskabet for tildelingen af friboligen på Gl. Carlsbergs hovedbygning.

P. J. Rus gav en meddelelse: *Carlsbergfondets Fønikienspeditions fjerde kampagne 1961*.

Carlsbergfondets Fønikienspeditions fjerde kampagne fandt sted i efteråret 1961. Man koncentrerede sig om undersøgelsen af det nordøstlige kvarter i ruinbyen på Tall Sukās. Der redegjordes kort for de vigtigste resultater af kampagnens arbejde.

NILS SCHIØRRING gav en meddelelse: *Den fransk-reformerte psalters melodier i det 17. århundredes danske tradition*.

Den stærke opblomstring af interessen for Davids Salmer, som man oplevede herhjemme på overgangen mellem det 16. og 17. århundrede, opfattes undertiden især som et udslag i øvrigt for Det gamle Testamente. I ganske særlig grad må den dog ses i lyset af den dragning mod Calvinismen, som så mange danske gejstlige i denne religiøse brydningstid var præget af, og specielt som udslag af interessen for den fransk-reformerte kirkes hel-psalter i strofisk gendigtning af MAROT og DE BÈZE med melodiudsættelser af GOUDIMEL (1564).

Ud fra den hjemlige bestand af tryk og manuskripter redegjordes der for udbredelsen herhjemme af den fransk-reformerte psalters melodier i den pågældende periode.

Ved Johs. Brøndsteds modtagelse af friboligen på Gl. Carlsbergs hovedbygning ville friboligen »Grosserer A. Collstrops Hjem for en dansk Videnskabsmand«, Lundehave, blive ledig til indflytning omkring 1. april 1964. Interesserede medlemmer anmodes om at indsende ansøgninger senest 1. april 1963.

L. L. Hammerich gav oplysninger vedrørende mødet den 6. marts i den danske Unesco-nationalkommission.

Efter indstilling af repræsentationsudvalget vedtog Selskabet følgende:

Til mødet i »Union Académique Internationale« den 13.–18. juni 1963 i Wien delegeredes Fr. Blatt og L. L. Hammerich.

Til »The XVth International Congress of Zoology« den 20.–27. august 1963 i Washington, D. C., sendtes ingen delegeret fra Selskabet, idet ingen af Selskabets zoologer var i stand til at rejse.

Til »The 34th Session of the International Statistical Institute« den 21.–29. august 1963 i Ottawa, Canada, delegeredes Anders Hald.

Til »The IXth International Congress of the International Federation for Modern Languages and Literatures« den 26.–31. august 1963 i New York delegeredes F. J. Billeskov Jansen.

Til »The XIth International Congress of Genetics« den 2.–10. september 1963 i Haag sendtes ingen delegeret fra Selskabet.

Til »The Centennial of Entomology in Canada« den 3.–6. september 1963 i Ottawa sendtes ingen delegeret fra Selskabet.

Til »The Conference of Religious History« den 3.–6. oktober 1963 i Lyon sendtes ingen delegeret fra Selskabet.

Selskabet havde fået anmodning om at slutte sig til »The Division of Logic, Methodology and Philosophy of Science« (DLMPS) under »The International Union of History and Philosophy of Science« (IUHPS). Repræsentationsudvalget foreslog, at Selskabet sluttede sig til unionen og dermed til dens to Divisions, d.v.s. foruden til ovennævnte tillige til »The Division of History of Science«. Kassekommissionen har givet sin tilslutning hertil.

Valg af nationalkomité for unionen og dermed endelig tilslutning udsattes til senere.

N. E. Nørlund havde indsendt en afhandling: »The Logarithmic Solutions of the Hypergeometric Equation«. Vil blive trykt i Mat. Fys. Skrifter 2,5.

Det vedtoges at optage følgende afhandling af mag. scient. Valdemar Poulsen: »Notes on *Hyolithellus* Billings, 1871, Class *Pogonophora* Johannson, 1937«. Trykt i Biol. Medd. 23,12.

Klassemøder:

Den historisk-filosofiske klasse holdt møde med dagsorden:

1. Valg af ny klasseformand.
2. Forhandling og afstemning om forslag om optagelse af nye udenlandske medlemmer.
3. Eventuelt.

Den matematisk-naturvidenskabelige klasse holdt møde med dagsorden:

1. Forhandling og afstemning om forslag om optagelse af nye udenlandske medlemmer.
2. Eventuelt.

10. Mødet den 22. marts 1963

Til stede var 74 medlemmer, nemlig: Johs. Pedersen, *præsident*, Nørlund, Winge, Friis Johansen, Brøndum-Nielsen, J. A. Christiansen, Hammerich, Martin Kristensen, Lundsgaard, Borge Jessen, Math. Thomsen, Hohwü Christensen, Fabricius, J. C. Jacobsen, Holter, Niels Nielsen, Barr, Buchthal, Fenchel, Brandt, C. A. Jørgensen, Rosenkrantz, Blatt, Carsten Olsen, K. J. Pedersen, Tovborg Jensen, Faurholt, Riis, Topsøe-Jensen, Berg, Bøggild, Einarson, Iuul, Noe-Nygaard, Steensberg, Bang, Aage Bohr, Erichsen, Thorson, Veibel, Westergaard, Sten, Billeskov Jansen, Mathiassen, Einar Andersen, Aage Hansen, N. O. Lassen, Steemann Nielsen, Thorv. Sørensen, Zeuthen, Hakon Lund, Reiz, Wingstrand, Maaløe, Schou, Tornehave, Becker, Glob, A. Hald, Kr. Hald, Huus, Overgaard Nielsen, Rudkjøbing, Troels-Smith, Weis-Fogh, Sparre Andersen, Erling Asmussen, Bagge, Kauffmann, Kjær, Syrach Larsen, Lindhard, Schiørring, Møller, *sekretær*. – Desuden Selsk. udenl. medl. Bertil Hanström (Lund) og Ben Mottelson.

P. V. GLOB gav en meddelelse: *Arkæologiske undersøgelser i fire arabiske sheikedømmer.*

Siden 1953 har danske arkæologer hver vinter arbejdet i Den Arabiske Golf, hvor undersøgelserne særlig har været koncentreret om en ny oldtidskultur, Dilmun-kulturen, hvis hovedsæde i 3. årtusind lå på Bahrain. Både by og templer samt grave er undersøgt fra denne gamle kultur, men desuden har undersøgelserne omfattet en lang række ældre og yngre kulturgrupper, blandt andet det i forbindelse med Alexander den Stores togt til Indien anlagte Ikaros på øen Failaka ved Kuwait.

Sekretæren meddelte, at den historisk-filosofiske klasse i sit møde den 8. marts havde valgt Franz Blatt til klasseformand for perioden indtil 1. april 1966.

Sekretæren gav meddelelse om stemmetallene for begge klassers valg af nye udenlandske medlemmer.

Efter indstilling af bestyrelsen for »Mag. art. Marcus Lorenzens Legat« vedtog Selskabet at uddele følgende bevillinger:

Til studiet af dansk sprog: stud. mag. Iver Wesenberg Kjær 1 900 kr. og lektor, mag. scient. Johan Lange 500 kr.; – og til studiet af dansk flora: fh. viceskoleinspektør, kaptajn M. P. Christiansen 800 kr.; amanuensis, cand. mag. Alfred Hansen 600 kr.; seminarielæktor Anfred Hansen, Vordingborg 600 kr. og havearkitekt Johannes Tholle 600 kr., i alt 5 000 kr.

Selskabet drøftede fastsættelse af regler for bestyrelsen og anvendelsen af »Niels Bohr Legatet«.

Det vedtoges at nedsætte en bestyrelse, bestående af præsidenten, sekretæren, kassekommissionens formand, N. E. Nørlund og Aage Bohr. Efter 3 års forløb skulle en revision finde sted, såvel af bestyrelsen som af anvendelsen af legatets midler, idet der måtte være en overgangstid for anvendelsen. Bestyrelsen skulle træffe beslutning om midlernes anvendelse og give meddelelse derom til Selskabet.

Der foretoges en drøftelse af Selskabets almindelige virksomhed. Efter udtalelse af flere medlemmer vedtog Selskabet enstemmigt at nedsætte et udvalg til varetagelse heraf.

Selskabet besluttede at vælge et medlem til bestyrelsen for »Dansk Bilharziose Laboratorium«, når dette blev aktuelt.

Birmingham Natural History and Philosophical Society, Birmingham, der kun beskæftiger sig med Natural History, ønskede ikke mere at modtage Mat. Fys. Medd. og Skrifter.

11. Mødet den 5. april 1963

Til stede var 55 medlemmer, nemlig: Johs. Pedersen, *præsident*, Nørlund, Friis Johansen, Brøndum-Nielsen, Knud Jessen, Martin Kristensen, Lundsgaard, Børge Jessen, Hohwü Christensen, Fabricius, J. C. Jacobsen, Brandt Rehberg, Barr, Brandt, Rosenkrantz, Blatt, Birket-Smith, Carsten Olsen, K. J. Pedersen, Hjelholt, Tovborg Jensen, Faurholt, Riis, Bøggild, Iuul, Peter Jørgensen, Noe-Nygaard, Vagn Poulsen, Erichsen, Veibel, Sten, Mathiassen, Einar Andersen, Aage Hansen, Koch, N. O. Lassen, Krüger, Hakon Lund, Reiz, Schou, Tornehave, Becker, Glob, Kr. Hald, Huus, Overgaard Nielsen, Troels-Smith, Sparre Andersen, Erling Asmussen, Bagge, Syrach Larsen, Lindhard, Knud O. Møller, Møller, *sekretær*, Aage Bohr. – Desuden Selsk. udenl. medl. Ben Mottelson, B. Peters og L. Rosenfeld.

P. J. RUS gav en meddelelse: *Tempel – kirke – moské. Overgangen belyst ved Carlsbergfondets undersøgelser i Den Store Moské i Hamā.*

De allerældste kristne kultlokaler var simple forsamlingsrum i privat-huse; de første virkelige kirker tilhører derimod det tidlige 4de århundrede. Constantius II påbød i 356 lukning af templerne, og under den samme kejser, altså mellem 337 og 361, vides en kirke at være blevet opført på ruinerne af et romersk tempel i det syriske Arethusa, nu Rastān, 33 km syd for Hamā, den klassiske oldtids Epiphaneia ad Orontem. I 392 udstedte Theodosius den Store sit berømte forbud mod ofring på hedenske altre, i 399 tillodes nedrivning af de gamle helligdomme, i 408 overførtes de „ad usum publicum“, og i 435 forbød man påny hedensk kult og befalede templer-nes ødelæggelse.

Den arabiske erobring af Syrien og Irāq i 636-637 medførte et stort behov for nye bedesteder; som regel klarede man sig imidlertid med partiel eller fuldstændig beslaglæggelse af en af kirkerne i den erobrede by. Som K. A. C. CRESWELL gentagne gange har påpeget, sidst i 1958, viser levnene af „Storkirken“ (Kanīsat al-‘Uzmā) i Hamā særlig tydeligt, hvordan man i sådanne tilfælde indrettede sig. Da der i denne bygning, nu byens Store Moské (Ġāmi‘ al-Kabīr), også er rester af en romersk hellig-

dom, forsøges en skildring af kultstedets omformning i forbindelse med begge religionsskifter, idet der tages stilling til CRESWELL'S og J. SAUVAGET'S undersøgelser, og samtidig benyttes resultaterne af en hidtil upubliceret sondage foretaget 1937 af Carlsbergfondets Hamaekspedition.

JENS LINDHARD gav en meddelelse: *Noter om atomare stødprocesser.*

Afdøde MORTEN SCHARFF og foredragsholderen påbegyndte nogle teoretiske arbejder over atomare stødprocesser. Disse arbejder var nu ved at blive publiceret. Det drejer sig om sammenstød mellem forholdsvist langsomme ioner og atomer. Ved sammenstødene vil der overføres energi til elektroner, og samtidig kan atomerne som helhed få en rekylbevægelse. Det viser sig muligt at sammenfatte så at sige alle stødprocesser af denne art ved ligedannethedsbetragtninger. Stødprocesserne har en række konsekvenser, der bl a. vedrører nedbremsning af ioner i stof, men også er knyttet til de forskellige former for strålingsbeskadigelse af stof.

Der foretoges afstemning over de fra klasserne indbragte forslag til optagelse af nye medlemmer.

Der fandtes for tiden ikke pladser til optagelse af nye indenlandske medlemmer.

Til udenlandske medlemmer valgtes følgende:

I den historisk-filosofiske klasse: dr. phil. EMIL KUNZE, professor, førstedirektør ved Deutsches Archäologisches Institut i Athen.

I den matematisk-naturvidenskabelige klasse: dr. phil. LARS JAKOB GÅRDING, professor i matematik ved universitetet i Lund; dr. WŁADYSŁAW SZAFER, fh. professor i botanik ved universitetet i Kraków; dr. scient. LAWRENCE RICKARD WAGER, professor i geologi ved universitetet i Oxford; dr. phil. HARALD NICOLAI STORM WERGELAND, professor i fysik ved Norges tekniske Høgskole, Trondheim, og dr. med. & vetr. GULLE YNGVE ZOTTERMAN, professor i fysiologi ved Kungliga Veterinärhögskolan i Stockholm.

Til Selskabets kasserer for årene 1963–68 genvalgtes Heinz Holter.

Til medlem af kassekommissionen for årene 1963–67 genvalgtes Einar Andersen.

Til medlem af kommissionen for de humanistiske videnskaber under »Statens almindelige Videnskabsfond« genvalgte F. J. Billeskov Jansen for årene 1. oktober 1963–68.

Til medlem af bestyrelsen for »Emil Herborgs Legat« genvalgte C. Møller for årene 1963–71.

Til ny revisorsuppleant for årene 1963–66 i stedet for afd. C. E. Sander-Hansen valgtes C. J. Becker.

Kommissionen for den nye Ducange havde sendt beretning for året 1962. Trykt side 130.

Selskabets sekretariat havde sendt beretning om virksomheden i året 1962. Trykt side 136–43.

Det vedtoges at delegere K. Birket-Smith til Finska Vetenskaps Societetens 125-års jubilæum den 29. april 1963 i Helsingfors.

Det vedtoges at optage følgende afhandling af professor, dr. phil. Tyge W. Böcher: »Experimental and Cytological Studies in Plant Species. VIII. Racial Differentiation in Amphi-Atlantic *Viscaria alpina*«. Vil blive trykt i Biol. Skrifter II,6.

Det vedtoges at imødekomme en anmodning fra L. L. Hammerich om at få stillet sit nuværende arbejdslokale i sekretariatet til rådighed, så længe han lever, dels til fremtidigt arbejde, dels til opbevaring af sin bogsamling.

12. Mødet den 19. april 1963

Til stede var 68 medlemmer, nemlig: Johs. Pedersen, *præsident*, Nørlund, Winge, Brøndum-Nielsen, Knud Jessen, J. A. Christiansen, Hammerich, Martin Kristensen, Brøndsted, Børge Jessen, Math. Thomsen, Hohwü Christensen, Fabricius, J. C. Jacobsen, Blinkenberg, Holter, Niels Nielsen, Brandt Rehberg, Barr, Fenchel, Bjerrum, Brandt, Degerbøl, Blatt, Birket-Smith, Carsten Olsen, K. J. Pedersen, Hjelholt, Tovborg Jensen, Faurholt, Iversen, Riis, Berg, Bøggild, Helgason, Vagn Poulsen, Bang, Erichsen, Thorson, Westergaard, Sten, Billeskov Jansen, Mathiassen,

Aage Hansen, N. O. Lassen, Thorv. Sørensen, Zeuthen, Krüger, Reiz, Wingstrand, J. P. Larsen, Ottesen, Schou, Tornehave, Becker, Kr. Hald, Huus, Overgaard Nielsen, Rudkjøbing, Troels-Smith, Weis-Fogh, Sparre Andersen, Bech, Kauffmann, Syrach Larsen, Lindhard, Schiørring, Møller, *sekretær*. – Desuden Selsk. udenl. medl. H. Scheel (Mainz), Ben Mottelson, B. Peters og L. Rosenfeld.

Sekretæren meddelte, at Selskabet havde mistet et indenlandsk medlem, nemlig dr. phil. ADOLF FRANTZ EMIL STENDER-PETERSEN, professor i slaviske sprog og litteraturer ved Århus Universitet, optaget i den historisk-filosofiske klasse den 2. april 1943, død den 16. april 1963.

Endvidere havde Selskabet mistet to udenlandske medlemmer, nemlig dr. phil. THORALF ALBERT SKOLEM, fh. professor i matematik ved universitetet i Oslo, optaget i den matematisk-naturvidenskabelige klasse den 6. april 1956, død den 23. marts 1963; og dr. phil. OTTO STRUVE, professor i astrofysik ved universitetet i Berkeley, Cal., optaget i den matematisk-naturvidenskabelige klasse den 12. april 1946, død den 6. april 1963.

W. ERICHSEN talte mindeord om C. E. SANDER-HANSEN.

Trykt side 101–12.

JOHS. PEDERSEN gav en meddelelse: *Islam som de ældre orientalske kulturers arvtagere*.

Der foretoges første behandling af valg af et nyt medlem af Carlsbergfondets Direktion, idet Børge Jensen af helbredshensyn havde ønsket at træde tilbage fra 1. oktober 1963.

Udvalget for besættelsen af »Grosserer A. Collstrops Hjem for en dansk Videnskabsmand«, Lundehave (Forretningsorden VIII § 20 A), gav meddelelse om de indkomne ansøgninger. Første behandling af valg ville finde sted i det følgende møde.

Til medlemmer af kommissionen til drøftelse af Selskabets almindelige virksomhed valgtes følgende: repræsentationsudvalget (præsidenten, klasseformændene, sekretæren, redaktøren og kassekommissionens formand) samt Heinz Holter; endvidere Kaj Barr og P. Diderichsen med A. Steensberg som suppleant;

J. A. Christiansen og A. Reiz med A. Noe-Nygaard som suppleant; Ole Maaløe og T. Weis-Fogh med Math. Thomsen som suppleant.

Udvalget fik som kommissorium »at undersøge og overveje spørgsmål vedrørende Selskabets publikationer, foredrag og andre former for medlemmernes virksomhed i Selskabet, inden for de ved vedtægterne givne rammer«.

Til deltagelse i en konference til erindring om 700-året for King Hákon Hákonson's ekspedition til Skotland 1263, som holdes den 30. juni–5. juli 1963 i Kirkwall, Orkney, valgtes Jón Helgason.

Det vedtoges at udvide bytteforbindelsen med Akademija Nauk Litovskoj SSR, Centralnaja Biblioteka, Vilnius, med Mat. Fys. Medd. og Skrifter.

Geodætisk Institut, geodætisk afdeling II, havde overgivet Selskabets arkiv et maskinskrevet eksemplar af et arbejde, udført af oberstløjtnant A. C. Berthelsen. Arbejdet, der er i tre bind, omhandler Videnskabernes Selskabs trigonometriske operationer i Danmark samt Slesvig og Holsten 1763–1806, samt fortsættelsen deraf: Geodætiske arbejder i Slesvig-Holsten og Lauenburg m. m. 1817–63.

Redaktøren fremlagde:

Mat. Fys. Medd. **33**,11, Hilde Levi & A. W. Rogers.

13. Mødet den 3. maj 1963

Til stede var 69 medlemmer, nemlig: Johs. Pedersen, *præsident*, Nørlund, Hertzsprung, Winge, Brøndum-Nielsen, Knud Jessen, J. A. Christiansen, Martin Kristensen, Lundsgaard, Børge Jessen, Hohwü Christensen, J. C. Jacobsen, Blinkenberg, Holter, Niels Nielsen, Brandt Rehberg, Barr, Buchthal, Hjelmslev, Bjerrum, Brandt, Degerbøl, Elling, Rosenkrantz, Blatt, Carsten Olsen, K. J. Pedersen, Hjelholt, Toyborg Jensen, Chr. Poulsen, Faurholt, Iversen, Riis, Bøggild, Noe-Nygaard, Vagn Poulsen, Steensberg, Bang, Veibel, Billeskov Jansen, Mathiassen, Aage Hansen, N. O. Lassen, Thorv. Sørensen, Zeuthen, Hakon Lund, Reiz, Wingstrand, J. P. Larsen, Maaløe, Ottesen, Tornehave, Glob, Kr. Hald, Huus, Overgaard Nielsen, Rudkjøbing, Troels-Smith, Weis-Fogh,

Sparre Andersen, R. W. Asmussen, Bagge, Kauffmann, Syrach Larsen, Lindhard, Schjørring, Hammerich, *fung. sekretær*, Berg, Aage Bohr. – Desuden Selsk. udenl. medl. Ben Mottelson og L. Rosenfeld.

ARNE NOE-NYGAARD gav en meddelelse: *Stenmeteoriterne Århus I og II.*

Der kendes her fra landet kun tre sikre meteoritfald, nemlig: Ørsted (Fyn) 30/3 1654, Mern (Sjælland) 29/8 1878 og Århus 2/10 1951.

Århusfaldet udgøres af to stenmeteoriter. Såvel meteor-banen som fundomstændighederne er usædvanlig godt oplyste.

Århusmeteoritens silikatminerale er bestemt af dr. K. CALLISEN, de metalliske mineraler af professor H. PAULY, den kemiske analyse er udført af laboratorieleder, cand. polyt. M. MOURITZEN. Den nu afsluttede, samlede bearbejdelse blev forelagt. Stenmeteoriten fra Århus kan klassificeres som en grå, året og breccieret broncit-olivin-chondrit.

De seneste års forstærkede interesse for meteoriter har ført til en betydelig udvidelse af vor forståelse af de forhold, der har hersket på stedet for deres dannelse. Til denne forståelse har ikke mindst et geologisk erfaringsmateriale bidraget. Der blev kort gjort rede for nogle af de processer, der synes at have været virksomme ved stenmeteoriternes dannelse.

JENS PETER LARSEN gav en meddelelse: *Wiener klassikken.*

Forståelsen af den wienerklassiske musik har på paradoksal måde været hæmmet af, at denne musik, Haydns og Mozarts værker, har levet videre i ubrudt opførelsestradition. Ved at slå hele musikken fra ca. 1750 til ca. 1900 sammen til en »klassisk-romantisk« periode, har man gjort Wiener klassikken til en slags forstadium. Man har vænnet sig til at betragte den tilbageskuende, i lyset af form- og stilbegreber, udledt primært af Beethovens musik, først og fremmest den såkaldte »sonateform«, der blev formuleret som teoretisk norm omkring 1840.

Den svigtende forståelse af den egentlige Wienerklassiks særpræg kom også til udtryk i en påfaldende usikkerhed i opfattelsen af dens udvikling. Dels i en ofte noget letkøbt og hasarderet overføring af stilbegreber fra andre kunstarter (»galant stil«, »Sturm und Drang« m. m.), dels i en opstilling af musikalske udviklingsforløb, som der ikke er reel dækning for (Riemanns Mannheimerteori!). En mere historisk funderet forståelse syntes at bane sig vej i tiden efter første verdenskrig, men den har haft svært ved helt at slå igennem.

Med støtte i nogle få musikeksempler gaves en oversigt over hovedfaserne i musikudviklingen i det 18. århundredes Wien: det senbarokke stadium til ca. 1740; overgangsstilen omkring århundredets midte, ca. 1740-1770, præget af reaktion mod barokstilen; den klassiske stil, ca. 1770-1800, muliggjort ved en syntese mellem barok og overgangsstil; den tidlige romantik, fra ca. 1800. Det fremhævedes til slut, hvordan den

romantiske musik i flere henseender bringer en stærkere udtryksspænding gennem videreudvikling af forskellige stilelementer, men hvordan enhver sådan udtryksforøgelse samtidig medfører en svækkelse af den klassiske musiks indre balance.

Ved anden behandling af valg af et nyt medlem af Carlsbergfondets Direktion i stedet for Børge Jessen valgtes Arne Noe-Nygaard for perioden 1. oktober 1963–30. september 1970.

Der foretoges første behandling af valg af beboer af »Grosserer A. Collstrops Hjem for en dansk Videnskabsmand«, Lundehave.

Efter drøftelse af de indsendte ansøgninger oversendtes sagen til anden behandling.

Carlsbergfondets Direktion havde sendt meddelelse om, at der påtænkte en ændring af fundatsen for »Carlsbergs Mindelegat for Brygger J. C. Jacobsen«, hvorefter et af legatbestyrelsens medlemmer fremtidig skulle vælges af Selskabets præsident. Direktionen ønskede en tilkendegivelse af, at der ikke fra Selskabets side ville være noget at indvende mod, at en sådan bestemmelse optoges i fundatsen. Selskabet havde intet at indvende.

Rask-Ørsted Fondets Bestyrelse havde sendt beretning for året 1960–61.

Komiteen for »International Union of Pure and Applied Physics« havde valgt Aage Bohr til formand i stedet for afd. Niels Bohr.

Aage Bohr valgtes til medlem af Selskabets komité for »International Council of Scientific Unions«.

»International Council of Scientific Unions« havde sendt »Final Report of the ICSU Committee on Future Structure«. Var oversendt til komiteen for ICSU.

Det vedtoges at indgå bytteforbindelse med Thai National Documentation Centre, National Research Council, Bangkok, og at sende Hist. Filos. og Biol. Medd. og Skrifter.

Jens Lindhard havde indsendt en afhandling i samarbejde med M. Scharff og H. E. Schiøtt: »Range Concepts and Heavy Ion Ranges«. Vil blive trykt i Mat. Fys. Medd. **33**,14.

Vinhandler Jørgen Dreyer (Niels Bjerrums svoger) havde sendt Selskabet et bronzeafslag af den guldmedaille, der skulle ledsage Ellen og Niels Bjerrums kemikerpris.

14. Mødet den 17. maj 1963

Til stede var 67 medlemmer, nemlig: Johs. Pedersen, *præsident*, Nørlund, Hertzsprung, Sand, Brøndum-Nielsen, Knud Jessen, J. A. Christiansen, Hammerich, Martin Kristensen, Lundsgaard, Børge Jessen, J. C. Jacobsen, Holter, Brandt Rehberg, Barr, Buchthal, Fenchel, Hjelmlev, Bjerrum, Brandt, Degerbøl, Rosenkrantz, Blatt, Birket-Smith, Carsten Olsen, K. J. Pedersen, Hjelholt, Tovborg Jensen, Chr. Poulsen, Faurholt, Iversen, Riis, Topsøe-Jensen, Bøggild, Helgason, Iuul, Vagn Poulsen, Steensberg, Bang, Erichsen, Veibel, Mathiassen, Aage Hansen, N. O. Lassen, Zeuthen, Krüger, Reiz, Wingstrand, Maaløe, Ottesen, Tornehave, Kr. Hald, Overgaard Nielsen, Rudkjøbing, Troels-Smith, Sparre Andersen, R. W. Asmussen, Bagge, Bech, P. Johs. Jensen, Kauffmann, Lindhard, Møller, *sekretær*, Niels Nielsen, K. Arne Jensen, Huus, Weis-Fogh. – Desuden Selsk. udenl. medl. G. S. Kahlson (Lund) og B. Peters.

C. MØLLER gav en meddelelse: *Om gravitationsstråling.*

FRITHIOF BRANDT gav en meddelelse: *To nye bidrag til Søren Kierkegaards ikonografi.*

I foredragsholderens besiddelse er for et par år siden kommet to hidtil ukendte billeder af Søren Kierkegaard.

Det ene er et lille maleri, eller rettere en maleriskizze, der forestiller den »unge« Søren Kierkegaard, sandsynligvis omkring hans 25.–30. år, omkring 1838–43. Han kommer spadserende i livlig samtale med en ukendt ung mand. Scenen er hjørnet af Kongens Nytorv og Lille Kongensgade. I baggrunden ses det gamle kongelige teater.

Det andet billede er en gammel pennetegning, på hvis venstre halvdel man ser den »ældre« Søren Kierkegaard, sandsynligvis tegnet omkring 1853–55; sidste år var hans dødsår. Også på dette billede er scenen Kongens Nytorv, pladsen mellem Thotts Palæ og Charlottenborg. På papirets højre halvdel er afbildet en linedanser i to positioner. Han har ingen umiddelbar forbindelse med filosofien.

Begge billeder er usignerede og udaterede. Der gjordes rede for deres proveniens, deres sandsynlige ophavsmænd, deres eventuelle portræt-værdier, meningen med det underlige motiv: Søren Kierkegaard og Line-danseren, samt at maleriskizzen på overraskende måde viser hen til Wilh. Marstrand.

Carlsbergfondets Direktion forelagde ved formanden beretning om fondets virksomhed i året 1. oktober 1961–30. september 1962. Trykt II, side 1–109.

Præsidenten takkede Børge Jessen for hans store arbejde i direktionen.

Carlsbergfondets Direktion havde meddelt, at den havde valgt Stig Iuul til formand fra 1. oktober 1963 i stedet for Børge Jessen.

Ved anden behandling af valg af beboer af »Grosserer A. Collstrops Hjem for en dansk Videnskabsmand«, Lundehave, valgtes Arne Noe-Nygaard.

Kassekommissionen forelagde ved formanden Selskabets reviderede regnskab for året 1962. Uddrag heraf er trykt side 113–16.

Den af Selskabet nedsatte kommission til drøftelse af Selskabets almindelige virksomhed havde holdt sit første møde, hvori var nedsat tre underudvalg:

1. Udvalget vedr. Selskabets publikationer: Kaj Barr, J. A. Christiansen, L. L. Hammerich (formand) og A. Reiz; 2. Udvalget vedr. møder og symposia: J. A. Christiansen, P. Diderichsen, C. Møller (formand) og Ole Maaløe; 3. Udvalget vedr. Selskabets eventuelt udvidede virksomhed: Kaj Barr, P. Diderichsen, H. Holter (formand), A. Reiz og T. Weis-Fogh.

De tre udvalg ville ikke holde møder samtidig, og alle medlemmer af kommissionen med deres suppleanter kunne deltage i udvalgmøderne. Udvalgene kunne tilkalde andre af Selskabets medlemmer til at deltage i drøftelserne, og Selskabets medlemmer kunne stille forslag til drøftelse i udvalgene.

Kassekommissionen havde meddelt, at den havde genvalgt Louis Hjelmslev til formand for det kommende år.

Til medlem af kommissionen for den nye Ducange valgtes Povl Johs. Jensen i stedet for L. L. Hammerich, der havde ønsket at fratræde.

Til medlemmer af kommissionen for den oldrussisk-nedertyske håndbog valgtes Peter Jørgensen og professor, dr. Hans Chr. Sørensen i stedet for afd. Ad. Stender-Petersen.

Til medlem af komiteen for »Association Internationale des Etudes Byzantines« valgtes professor, dr. Knud Hannestad i stedet for afd. Ad. Stender-Petersen.

Bestyrelsen for »Emil Herborgs Legat« havde sendt beretning og regnskabsoversigt for året 1962. Trykt side 126. Selskabet gav decharge for regnskabet.

Bestyrelsen for »Grosserer A. Collstrops Hjem for en dansk Videnskabsmand«, Lundehave, havde sendt beretning og regnskab for året 1962. Trykt side 124–25.

Administrationsudvalget for »Niels Bohr Legatet« havde sendt uddrag af regnskabet for året 1962. Trykt side 127.

Bestyrelsen for »Mag. art. Marcus Lorenzens Legat« havde sendt beretning for 1962–63 og revideret regnskab for året 1962. Trykt side 128–29.

Det vedtoges at indgå bytteforbindelse med følgende:

Mathematical Institute ved Universita Karlova, Praha. – Mat. Fys. Medd. og Skrifter.

Institute of Zoology, Academia Sinica, Taipei, Taiwan. – Biol. Medd. og Skrifter.

Bytteforbindelsen med The British Medical Association, London, var ophørt.

Kassekommissionen havde billiget, at løn og honorar til arkivar og assistent reguleredes efter statens regler fra 1. april 1963.

Redaktøren fremlagde:

Mat. Fys. Medd. **33**,10, J. Lindhard, V. Nielsen, M. Scharff & P. V. Thomsen; **33**,12, Flemming A. Andersen; **33**,13, N. O. Lassen & Janus Staun Olsen.

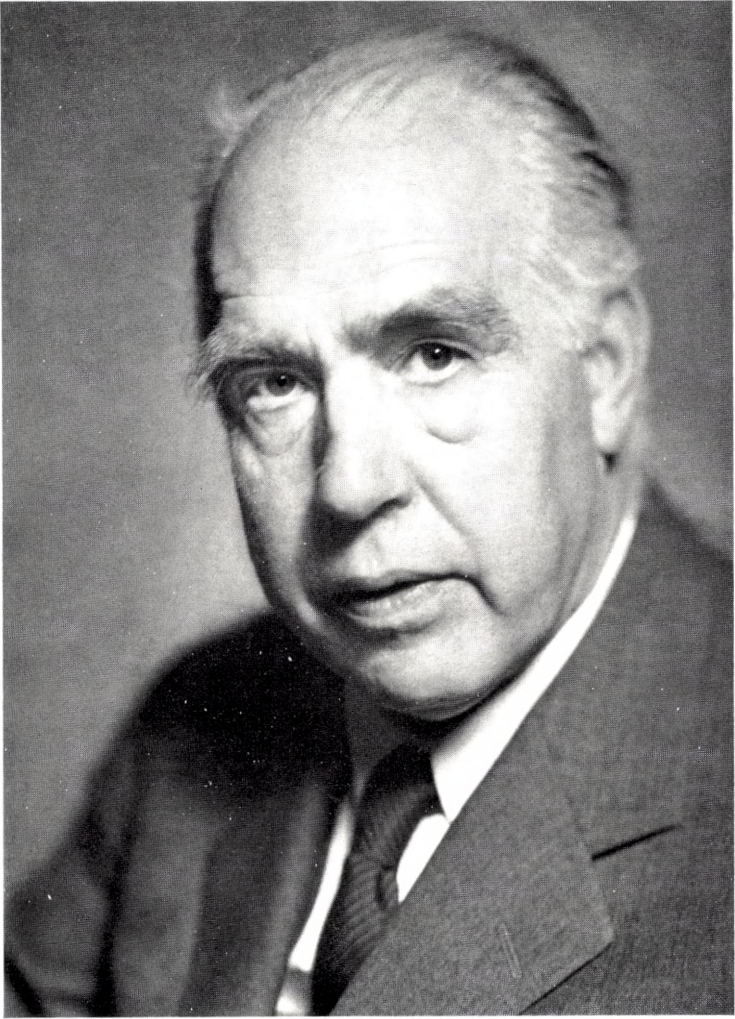
Mat. Fys. Skrifter **2**,4, C. Pellegrini & J. Plebanski.

Sekretæren meddelte, at Selskabet i den forløbne sæson 1962–63, det 220.–221. selskabsår, havde holdt 14 møder, hvori 13 medlemmer af den historisk-filosofiske klasse havde givet 15 meddelelser, nemlig: Becker, Brandt, Diderichsen, Erichsen (mindeord), Glob, Hammerich, Helgason, Jens Peter Larsen, Johs. Pedersen 1 + mindeord, Riis 2, Schiørring, Steensberg og Tøgeby; og 9 medlemmer af den matematisk-naturvidenskabelige klasse havde givet 11 meddelelser, nemlig: Aage Bohr, Huus, Lindhard, Møller 2 + mindeord, Overgaard Nielsen, Noe-Nygaard, Carsten Olsen, Schou og Steemann Nielsen. – Desuden de udenlandske medlemmer Giacomo Devoto og L. Rosenfeld (mindeord.)

Hermed sluttede mødesæsonen 1962–63.

Efter mødesæsonens afslutning havde Selskabet mistet et indenlandsk medlem, nemlig dr. theol. HANS HARALD KOCH, professor i teologi med kirke- og dogmehistorie, særlig Nordens kirkehistorie som hovedfag, ved Københavns Universitet, optaget i den historisk-filosofiske klasse den 11. april 1958, død den 10. august 1963.

Endvidere havde Selskabet mistet to udenlandske medlemmer, nemlig: GASTON LÉON RAMON, fh. direktør for Institut Pasteurs serumafdeling i Garches, Seine et Oise, optaget i den matematisk-naturvidenskabelige klasse den 22. april 1949, død den 8. juni 1963; og dr. phil. CARL JOHAN FREDRIK SKOTTSBERG, fh. professor i botanik ved Göteborgs Universitet, optaget i den matematisk-naturvidenskabelige klasse den 4. april 1952, død den 14. juni 1963.

Victor Bahr

MINDEORD

I

NIELS BOHR

7. oktober 1885–18. november 1962.

Taler i Videnskabernes Selskabs møde den 14. december 1962.

1.

Af **C. Møller.**

Niels Henrik David Bohr blev født den 7. oktober 1885 i København som søn af fysiologen Christian Bohr og hustru Ellen f. Adler. Sammen med broderen Harald, den senere berømte matematiker, voksede han op i et milieu, der utvivlsomt har haft den allerstørste indflydelse på hans udvikling. I barndomshjemmet færdedes mange af tidens betydeligste personligheder, og Niels Bohr har selv i den tale til minde om Harald Høffding, han holdt her i Selskabet den 11. december 1931, fremhævet den berigelse, det var for ham og hans bror, at have lejlighed til i en ung alder at lytte til diskussionerne i de historiske aftensammenkomster, som en lille kreds af videnskabsmænd omkring århundredeskiftet regelmæssigt afholdt i hinandens hjem. Foruden Bohrs far bestod de andre medlemmer af denne kreds af sprogforskeren Vilhelm Thomsen, filosofen Harald Høffding og fysikeren Christian Christiansen, der senere blev Bohrs meget værdsatte lærer ved universitetet. De ofte livlige diskussioner i denne kreds, der berørte alle kulturlivets områder, må tidligt have givet de unge modtagelige sind et varigt indtryk af videnskabens enhed og må have været fremmende for den alsidighed og harmoni, der så stærkt prægede Bohrs hele senere virke. Man kan heller ikke lade være at tænke på, at hans egne lykkelige erfaringer under opvæksten, hvor særegne naturlige anlæg blev understøttet så stærkt af gunstige ydre kår, har været medvirkende til hans altid vågne interesse og aktive indsats for en stadig forbedring af især de unge videnskabsmænds kår, en indsats,

som en hel generation af danske fysikere står i dyb taknemmelighedsgæld til ham for.

Bohr blev student fra Gammelholm skole i 1903, hvorefter han påbegyndte sit studium ved Københavns universitet, der afsluttedes med magistergraden i fysik i 1909. Blandt hans lærere fra studietiden må nævnes fysikeren P. K. Prytz, matematikeren H. G. Zeuthen, astronomen og matematikeren T. N. Thiele og især C. Christiansen, som både gennem sine berømte forelæsninger og ved personlig vejledning gav ham den dybtgående indføring i den klassiske teoretiske og eksperimentelle fysiks metoder, som blev en væsentlig forudsætning for den sikkerhed, hvormed Bohr senere kunne gennemføre den udvidelse af den klassiske makroskopiske fysik, som en indtrængen i den mikroskopiske verden nødvendiggjorde. Endelig må nævnes fysikeren Martin Knudsen, der især var kendt for sine betydningsfulde undersøgelser over luftarternes molekylteori, samt ungdomsvennen, kemikeren Niels Bjerrum, der tidligt var klar over betydningen af Plancks kvantehypotese for forståelsen af de af molekylerne udsendte spektre.

Allerede i sin studietid udførte Bohr en teoretisk og eksperimentel undersøgelse over svingninger i vædskestråler, som blev belønnet med Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskabs guldmedalje i 1907. Opgaven var stillet af Christiansen og blev iøvrigt også besvaret af P. O. Pedersen, der ligeledes fik tilkendt guldmedaljen. Bohrs guldmedaljeafhandling dannede grundlag for hans første publikation i *Philosophical Transactions* i 1909. Det drejer sig om en bestemmelse af overfladespændingen i vand ved måling af vibrationer i vandstråler på grundlag af Lord Rayleighs teori. Dette arbejde, der er det eneste publicerede eksperimentelle arbejde fra Bohrs hånd, bærer vidnesbyrd om den dybe forståelse også af eksperimentalfysikkens metoder og problemer, som blev så betydningsfuld under hans opbygning af Universitetets institut for teoretisk fysik, der jo, til trods for navnet, fra første færd var et både teoretisk og eksperimentelt fysisk institut.

Bohrs andet arbejde, publiceret i *Proceedings of the Royal Society* i 1910, behandler et emne fra den samme problemkreds. Det er i virkeligheden en polemik med den dengang berømte, senere i Hitlertiden så sorgeligt berygtede, tyske fysiker P. Lenart, som i et arbejde fra samme år ud fra sine eksperimenter havde

draget den slutning, at overfladespændingen i en nylig dannet vanddråbe var en hurtigt varierende funktion af tiden – et resultat, som Bohr kunne modbevise på grundlag af sine egne undersøgelser i den første afhandling.

I 1911 erhvervede Bohr doktorgraden på sin vægtige afhandling om »Metallernes Elektrontheori«. I dette arbejde fører Bohr, under anvendelse af de mest generelle metoder fra den statistiske teori, de af Drude og Lorentz påbegyndte teoretiske undersøgelser over metallernes ledningsevne for elektricitet og varme så langt frem som det overhovedet er muligt på grundlag af den klassiske mekanik og elektrodynamik. Han finder nye sammenhænge mellem fænomenerne og han omstøder tidligere, af andre forfattere fremsatte formodninger især vedrørende stoffernes magnetiske egenskaber. I afhandlingens sidste tese siges det rent ud: »Det synes ikke muligt, på Elektrontheoriens nuværende Standpunkt, ud fra denne Theori at forklare Legemernes magnetiske Egenskaber.« I lyset af den senere udvikling er de interessanteste afsnit af denne afhandling måske netop de ofte med petit trykte indskud, hvor Bohr gør opmærksom på teoriens fundamentale begrænsning.

Når jeg har omtalt disse tre første arbejder af Bohr så udførligt, er det af flere grunde. Dels har man været tilbøjelig til at overse disse arbejders betydning på baggrund af Bohrs overvældende indsats i de følgende år; dels danner de en meget interessant periode i Bohrs egen udvikling, idet den dybe fortrolighed med den klassiske fysiks traditioner, som de vidner om, kan spores i alle hans senere bestræbelser for at udforme den nye revolutionerende teori på en sådan måde, at den blev en udvidelse af og ikke et egentlig brud med den klassiske fysik. Det var netop dette forhold, der tillod ham at undgå den vilkårlighed, der præger andre samtidige forsøg på en forklaring af de ejendommelige nye fænomener man møder i atomernes verden.

Efter den forholdsvis jævne og rolige udvikling, der kendetegner den klassiske periode, startede Bohr nu i 1913 den eksplosionsagtige udvikling af fysikken, som helt skulle ændre vort verdensbillede. I dette år publicerede Bohr selv ikke mindre end seks afhandlinger, i hvilke et væld af gamle og nye fænomener pludseligt blev bragt i forbindelse med hinanden og fik deres naturlige forklaring. Det første arbejde i *Philosophical Magazine*

fra januar 1913 bygger endnu på den klassiske mekanik og indeholder en beregning af bevægede elektrisk ladede partiklers bremsning ved gennemgang gennem stof på grundlag af Rutherfords atommodel. I 1911 var det lykkedes Rutherford i Manchester ud fra sine eksperimenter over α -partiklers spredning ved gennemgang gennem forskellige stoffer at give et helt nøjagtigt billede af atomernes opbygning, og under et studieophold i Manchester, umiddelbart efter doktordisputatsen, havde Bohr haft lejlighed til på første hånd at sætte sig ind i de nye opfattelser af atomets bygning, som afveg så væsentligt fra den hidtidige, især af J. J. Thomson forfægtede atommodel. I et senere arbejde fra 1915 udviklede Bohr de i arbejdet fra januar 1913 indeholdte betragtninger, blandt andet under hensyntagen til relativitetsteorien, og i et stort anlagt arbejde, publiceret i dette Selskabs matematisk-fysiske meddelelser fra 1948, vendte Bohr tilbage til denne problemkreds, idet han gav en sammenfattende fremstilling af alle de herhenhørende fænomener i lyset af den senere udvikling. Dette sidste arbejde er blevet en veritabel bestseller, som Selskabet har måttet lade trykke i stadig nye oplag.

De øvrige afhandlinger fra 1913, som utvivlsomt må anses for hovedværkerne blandt Bohrs ungdomsarbejder, består af tre afhandlinger i *Philosophical Magazine* fra juli, september og november, et kortere arbejde i *Nature* fra oktober og en sammenfattende, mere populær artikel i *Fysisk Tidsskrift* fra slutningen af året. Denne sidste er et referat af et foredrag, Bohr holdt i Fysisk Forening den 20. december 1913 og, selvom den vel ikke bringer noget nyt i forhold til de lige nævnte artikler, er den dog overordentlig interessant derved, at den viser, at der åbenbart indenfor det korte spænd af tid har fundet en vis afklaring sted, idet ordvalget og formuleringen i den sidste artikel er netop sådan, som vi genfinder dem i Bohrs senere arbejder.

Udgangspunktet i alle disse arbejder er Rutherfords atommodel, ifølge hvilket et atom består af en positivt elektrisk ladet kerne, indeholdende praktisk talt hele atomets masse, som omkredses af et antal meget lette negativt ladede partikler – elektronerne, på lignende måde som solen i vort solsystem er omkredset af planeterne. Det var imidlertid fra begyndelsen klart, at denne model, som havde gjort så god fyldest ved beskrivelsen af de fænomener, der knytter sig til gennemgangen af ladede

partikler gennem stof, i virkeligheden var i modstrid med kendte egenskaber hos de virkelige atomer, når man anvender den klassiske mekanik og elektrodynamik på en sådan model. Ifølge den klassiske fysiks love skulle nemlig et sådant atomsystem kontinuerligt udsende lys med en stadigt voksende frekvens, samtidigt med at elektronbanerne blev mindre og mindre for tilsidst at falde sammen med atomkernen. Den energimængde, som atomet derved ville udstråle, ville blive meget stor, i den grænse hvor kernen opfattes som en punktladning, ville den udstrålede energimængde endda være uendelig stor. Men dette var i åbenlys modstrid med de virkelige atomers overordentlige stabilitet såvel som med strukturen af det lysspektrum, der udsendes fra atomerne. Man havde nemlig allerede langt tidligere fundet, at atomerne under passende forhold udsender lys med bestemte diskrete, for det pågældende stof karakteristiske frekvenser. Specielt for det simpleste atom – brintatomet – havde Balmer så tidligt som i 1885 fundet en simpel empirisk formel for lysspektrets struktur. Senere undersøgelser, især af Rydberg, viste, at også andre stoffers spektre havde visse generelle træk tilfælles med brintspektret, specielt at der i alle spektres strukturformel indgik en bestemt konstant, som fik navnet Rydbergkonstanten.

Imidlertid var det, som Bohr fremhævede, heller ikke at vente, at den klassiske fysiks love kunne finde umiddelbar anvendelse indenfor atomerne. Allerede i begyndelsen af dette århundrede havde man nemlig opdaget visse fænomener, såsom varmestrålingen og fotoeffekten, der syntes at indeholde et element af diskontinuitet, som vanskeligt lod sig forene med det for den klassiske fysik karakteristiske træk af kontinuitet. Disse fænomener havde ført Planck og Einstein til den fra et klassisk-fysisk synspunkt ejendommelige antagelse, at omsætningen af energi mellem stof og stråling kun kunne ske i bestemte kvanter, uden at det dog blev helt klart, at det her drejede sig om et uigenkaldeligt brud med den klassiske fysik. Kun i den grænse hvor strålingens frekvens er lille, altså når det drejer sig om langsomme svingninger, syntes den klassiske elektrodynamik at bevare sin gyldighed.

Ved at forbinde de nævnte ideer af Planck og Einstein med Rutherford's model for brintatomet og med de i Balmerformlen udtrykte empiriske data lykkedes det nu Bohr at formulere de

simple, men for en klassisk-fysisk betragtning aldeles uforståelige principper, som med et slag bragte orden i det overvældende spektroskopiske forsøgsmateriale og som kom til at danne grundlaget for den fuldstændige og eksakte kvantemekanik, der udvikledes i løbet af de følgende femten år. I bevidst modstrid med den klassiske fysik opstillede han den hypotese, at elektronerne i atomerne kun kan eksistere i bestemte diskrete tilstande – de såkaldte stationære tilstande – og at de ved overgang fra een tilstand til en anden udsender lys med en frekvens, der er proportional med energiforskellen mellem disse tilstande. Men dertil føjede Bohr følgende, meget væsentlige princip, som sidenhen blev generaliseret og fik navnet korrespondensprincip: Selvom de lignende antagelser er i klar modstrid med den klassiske mekanik og elektrodynamik, må man forlange, at den nye beskrivelse bliver ækvivalent med den sædvanlige beskrivelse i det tilfælde, hvor det drejer sig om langsomme svingninger. Det er især med denne antagelse, at Bohrs teori så væsentligt afviger fra samtidige forsøg på en forklaring af spektrene. Det kan f. eks. nævnes, at den tyske fysiker Gehrke i et arbejde, publiceret i februar 1914, altså et halvt år efter fremkomsten af Bohrs teori, i nøje tilslutning til Plancks og Einsteins arbejder forsøgte at gøre rede for brintspektret; men i hans forsøg manglede netop den nævnte tilslutning til den klassiske fysik, som var sikret ved Bohrs korrespondensprincip. På grundlag af dette princip kunne Bohr allerede på et tidligt tidspunkt opnå eksakte kvantitative resultater, idet han f. eks. kunne udlede et endnu den dag idag gyldigt udtryk for den empiriske spektroskopiske Rydbergkonstant udtrykt ved de atomare konstanter e , m , c , h – elektronens ladning og masse, lysets hastighed i det tomme rum og Plancks virkningskvantum.

Dette var dog kun en af de første store triumfer, derudover kunne teorien forklare en lang række hidtil gådefulde fænomener. Det må være nok her at nævne Bohrs påvisning af at visse spektre, som hidtil havde været tilskrevet brint, måtte tilhøre ioniseret helium; videre hans forklaring af en lille forskel i værdierne af Rydbergkonstanten for disse spektre ved forskellen i de to atomkerners masse, samt forklaringen af Rydbergkonstantens almindelige optræden i de empiriske love for alle stoffers seriespektre. I de eksakte videnskabers historie er vel næppe forekommet et

mere dristigt brud med hvad man anså for fast funderede anskuelser end i den Bohrske atomteori; men allerede de første afhandlinger viste dens overordentlige frugtbarhed, og den nærmest følgende tid føjede hertil nye triumfer, så at den på få år havde vundet begejstret tilslutning fra alle sider.

Det er ikke muligt her i aften at omtale alle de mange afhandlinger fra Bohrs hånd, der udkom i tiden mellem 1913 og 1925, hvor han i rastløst arbejde skabte jordbunden for den endelige løsning af atomproblemet. Lad mig blot nævne hans almindelige formulering af korrespondensprincippet i 1918 samt hans kvanteteoretiske tydning af grundstoffernes periodiske system i 1921, for hvilken han i det følgende år blev belønnet med Nobelprisen.

I 1920 oprettedes Universitetets institut for teoretisk fysik på Bohrs initiativ og med ham som leder. Dette institut blev hurtigt et samlingssted for unge teoretiske fysikere fra hele verden, der under hans inspirerende ledelse og i den af ham skabte særlige atmosfære med begejstring arbejdede sammen på den endelige løsning af atomproblemet. Resultatet af disse anstrengelser, der foregik parallelt forskellige steder i Europa, blev den stolte tankebygning, som fik navnet kvantemekanik, fordi den kan opfattes som en konsistent generalisation af den klassiske mekanik. I en række afhandlinger i slutningen af tyverne gennemførte Bohr en dybtgående analyse af målingsproblemet i atomfysikken, hvorved fuldstændigheden og modsigelsesfriheden af den kvantemekaniske formalisme trådte tydeligt frem. Disse arbejder førte ham over i mere almene filosofiske undersøgelser, som allerede har præget og måske endnu mere i fremtiden vil præge udviklingen indenfor filosofien. Denne vigtige side af Bohrs virksomhed, som optog ham særligt i tiden op til midten af trediverne, skal jeg imidlertid ikke gå nærmere ind på, da Léon Rosenfeld vil tale derom.

Efter opdagelsen af neutronen i begyndelsen af trediverne kom der rigtig fart i den eksperimentelle udforskning af det inderste af atomet, selve atomkernen; men bortset fra Gamows forklaring af α -radioaktiviteten på grundlag af kvantemekanikken gik det i første omgang ret langsomt med den teoretiske beskrivelse af atomkernen. Det problem, der frembød sig her, var af en helt anden art end det der forelå, da Bohr gjorde sit store

fremstød i 1913. Dengang havde man gennem Rutherfords undersøgelser fået en bestemt atommodel og et ganske nøjagtigt kendskab til de kræfter, der virker mellem atomkernen og de ydre elektroner, såvel som mellem disse indbyrdes. Derimod kendte man ikke de fundamentale fysiske love, der gælder indenfor atomet. Omvendt kunne man nu regne med, at de fundamentale love indenfor atomkernen var de samme som i de ydre dele af atomet, nemlig de nu kendte kvantemekaniske love (Gamows forklaring af α -radioaktiviteten var jo netop baseret på et typisk kvantemekanisk fænomen, den såkaldte tunneleffekt), hvorimod man savnede en anvendelig model for atomkernen med et dertil hørende kendskab til de kræfter, der virker mellem atomkernens enkelte bestanddele.

Her var det nu, at Bohr gjorde en ny afgørende indsats i midten af trediverne. Den 27. januar 1936 holdt han her i Selskabet et foredrag, som kort efter blev trykt i *Nature*, i hvilket han udviklede sine nye forestillinger om atomkernernes opbygning, der kom til at danne grundlaget for alle teoretiske overvejelser over atomkernernes egenskaber op til den sidste krig. Ved en analyse af de eksperimentelle resultater vedrørende kernereaktioner fremkaldt ved bombardement af atomkerner med neutroner kunne han vise, at en kernereaktion i de fleste tilfælde foregår på den måde, at der først dannes en såkaldt *compound kerne*, der opstår ved indfangning af en neutron i den oprindelige kerne. Denne compound kerne lever forholdsvis meget længe i en højt anslået tilstand indtil energien så at sige tilfældigt igen koncentrerer på en enkelt kernepartikkel, der så forlader kernen ved en proces, der minder meget om en fordampning af et molekyle fra en ophedet vædske dråbe. Disse tanker udvikledes yderligere i et arbejde, som Bohr publicerede i dette Selskabs matematisk-fysiske meddelelser i 1937 i samarbejde med den unge, alt for tidligt afdøde danske fysiker Fritz Kalckar.

Da den vigtige kerneprocess, som siden fik navnet uranfission, blev opdaget af den tyske fysiker Otto Hahn i begyndelsen af 1939, ved bombardement af uran med neutroner, opholdt Niels Bohr sig i Princeton i Amerika. På samme tid arbejdede Robert Frisch og Lise Meitner på instituttet på Blegdamsvej og de var de første, der udtalte den formodning, at uranfissionen bestod i en spaltning af urankernen i to omtrent lige store dele, der farer

til hver sin side. Frisch var endda i stand til at eftervise denne opfattelses rigtighed ved direkte forsøg, idet han kunne opfange kernehelvdelen på to plader anbragt på hver sin side af det bombarderede uran. Det var ikke så få telegrammer, der krydsede atlanten i disse dage mellem København og Princeton med bud om de sidste resultater. I en kort note i Nature fra februar 1939 viste Bohr nu, at muligheden for en sådan proces, i hvilken en urankerne spaltes i to omtrent lige store dele, netop måtte ventes på grundlag af hans kernemodel, idet stabilitetsproblemet for en så tung kerne som urankernen kunne sammenlignes med det tilsvarende problem for en elektrisk ladet vædskeedråbe. I en længere artikel i julinummet af Physical Review fra 1939, skrevet i samarbejde med den amerikanske fysiker J. A. Wheeler, kunne han dernæst på grundlag af denne dråbemodel i mange enkeltheder forudsige, under hvilke forhold en atomkerne kunne bringes til fission. Dette blev af den største betydning for den udvinding af atomenergien, som blev realiseret et par år senere, idet uranfissionen netop er den proces, der er virksom i atomreaktorerne.

Den 6. december 1939 holdt Bohr et foredrag i Selskabet for naturlærens udbredelse, som dannede grundlaget for en længere artikel i Fysisk Tidsskrift nr. 1–2 af 1941. I denne diskuterede han også muligheden for en udvinding af atomenergien og de uhyggelige muligheder for en anvendelse af denne til militære formål. Det var på det tidspunkt blevet helt klart, at det var den sjældne bestanddel af almindeligt uran – isotopen uran 235 – der her var den afgørende faktor, og han nævner at man ved at blande almindeligt uran med brinholdige stoffer måske kunne få en kædeproces igang, sådan at en fredelig udnyttelse af atomenergien ville blive realiseret. Samtidigt nævner han i artiklen, at hvis man kunne separere uranisotoperne, sådan at man fik en vejelig mængde af rent uran 235, ville man kunne disponere over en bombe med en sprængkraft millioner af gange større end den verden hidtil havde set. Samtidigt beroligede han os dog med, at en sådan isotopadskillelse ville være et teknisk problem af så uhyre dimensioner, at det næppe kunne løses indenfor vor generation.

Da Bohr i 1943 måtte forlade Danmark og over Sverige og England nåede Amerika, lærte han, at amerikanerne var i færd

med at løse problemet ad netop de nævnte veje. Den fredelige udnyttelse af atomenergien var allerede en kendsgerning efter Fermis konstruktion af den første atomreaktor i 1942, og samtidigt var amerikanerne godt på vej til gennem en næsten ufattelig indsats af tekniske ressourcer at løse problemet om en isotopadskillelse i stor stil. Resultatet af disse anstrengelser og de følger, det havde for hele verden, er velkendte. Bohr var vel nok blandt de første, der indså hvilke konsekvenser denne anvendelse af atomfysikkens resultater kunne medføre for menneskehedens fremtid, og han prøvede allerede under krigen og også efter krigen atter og atter at gøre sin indflydelse gældende for at få de betydende politikere i de store lande til at forlade vanetænkningens vej og indstille sig på den nye situation, der krævede en åben verden. Som bekendt lykkedes det ikke; men jeg tror aldrig Bohr tvivlede om, at hans tanker om disse spørgsmål til sidst måtte trænge igennem og det må have været en opmuntring for ham at opleve, at begivenhederne omkring Cubakrisen syntes at medføre en ændring af det politiske klima i den rigtige retning.

Efter krigen vidde Bohr, samtidigt med at han til det sidste fortsatte sit rent videnskabelige arbejde, en stor del af sin tid til de vigtige samfundsmæssige opgaver, som udviklingen af fysikken havde ført med sig, og som han med sin enestående indsigt og autoritet og sin evne til at vinde tillid havde held til at fremme så afgørende. I den forbindelse må det nævnes at Institutet på Blegdamsvej, som årligt modtager en strøm af udenlandske fysikere som gæster, blev udvidet flere gange, ligesom NORDITA – det nordiske institut for teoretisk atomfysik – blev oprettet i nær tilknytning til dette institut i 1957. Af andre store foretagender, ved hvis oprettelse Bohr var den drivende kraft, kan nævnes atomenergistationen på Risø samt CERN – det europæiske højenergilaboratorium i Genève.

Det er vel nok især denne del af Bohr indsats, der har gjort hans navn kendt af ethvert menneske i dette land og af millioner af mennesker ude omkring i verden; men for fysikerne over hele verden vil hans indsats for nu snart halvtreds år siden, som jo også danner grundlaget for alt det øvrige, stå som en bedrift, der hæver ham op i række med de store banebrydere i fysikken: Galilæi, Newton, Maxwell, Planck, Einstein, Rutherford.

Genierne tilhører jo hele verden og få har som Niels Bohr gennem sit hele virke været en sand verdensborger. Men vi véd også, at han var så inderlig forbundet med dansk kultur og dansk tænke- og følemåde, at han, hvis han var vokset op i et andet land, ikke ville have været – Niels Bohr. Vi har lov til at være stolte over, at denne mand udgik fra vort land og vi er dybt taknemmelige for, at han, for hvem hele verden stod åben, valgte sit fødeland til stedet for sit livslange, velsignelsesrige virke.

Niels Bohrs publikationer.

1. Determination of the surface-tension of water by the method of jet vibration, *Phil. Trans. Roy. Soc. A* **209** (1909) 281
2. On the determination of the tension of a recently formed water-surface, *Proc. Roy. Soc. A* **84** (1910) 395
3. Studier over metallernes elektrontheori, Dissertation (København, 1911)
4. Note on the electron theory of thermo-electric phenomena, *Phil. Mag.* **23** (1912) 984
5. On the theory of the decrease of velocity of moving electrified particles on passing through matter, *Phil. Mag.* **25** (1913) 10
6. On the constitution of atoms and molecules,
Part I, *Phil. Mag.* **26** (1913) 1
Part II, Systems containing only a single nucleus, *Phil. Mag.* **26** (1913) 476
Part III, Systems containing several nuclei, *Phil. Mag.* **26** (1913) 857
7. The spectra of helium and hydrogen, *Nature* **92** (1913) 231
8. Om brintspektret, *Fysisk Tidsskrift* **12** (1914) 97
9. Atomic models and x-ray spectra, *Nature* **92** (1914) 553
10. On the effect of electric and magnetic fields on spectral lines, *Phil. Mag.* **27** (1914) 506
11. On the series spectrum of hydrogen and the structure of the atom, *Phil. Mag.* **29** (1915) 332
12. The spectra of hydrogen and helium, *Nature* **95** (1915) 6
13. On the quantum theory of radiation and the structure of the atom, *Phil. Mag.* **30** (1915) 394
14. On the decrease of velocity of swiftly moving electrified particles in passing through matter, *Phil. Mag.* **30** (1915) 581

15. On the quantum theory of line spectra,
Part I, On the general theory
Part II, On the hydrogen spectrum
Part III, On the spectra of elements of higher atomic structure,
Skrifter, nat. mat. Dan. Vid. Selsk. 8. rk. **4**. no. 1 (1918–1922);
Über die Quantentheorie der Linienspektren (Vieweg, Braunschweig, 1923)
16. On the model of a triatomic hydrogen molecule, K. Vet. Nobelinst. Stockholm **5** no. 28 (1919)
17. Über die Serienspektren der Elemente, Z. f. Phys. **2** (1920) 423
18. Atomic structure, Nature **107** (1921) 104
19. Zur Frage der Polarisation der Strahlung in der Quantentheorie, Z. f. Phys. **6** (1921) 1
20. Atomic structure, Nature **108** (1921) 208
21. Abhandlungen über Atombau aus den Jahren 1913–1916 (Vieweg, Braunschweig, 1921) [enthält 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13 und Die Anwendung der Quantentheorie auf periodische Systeme]
22. Atomernes bygning og stoffernes fysiske og kemiske egenskaber, Fysisk Tidsskrift **19** (1921) 153
Atomernes bygning og stoffernes fysiske og kemiske egenskaber (København, 1922)
Der Bau der Atome und die physikalischen und chemischen Eigenschaften der Elemente, Z. f. Phys. **9** (1922) 1
23. The effect of electric and magnetic fields on spectral lines (7th Guthrie Lecture), Proc. Phys. Soc. (1922) 275
24. The theory of spectra and atomic constitution (University Press, Cambridge, 1922, 2nd ed. 1924) [contains 8, 17, 22]
Drei Aufsätze über Spektren und Atombau (Vieweg, Braunschweig, 1922)
Les spectres et la structure de l'atome (J. Hermann, Paris, 1923)
25. On the selection principle of the quantum theory, Phil. Mag. **43** (1922) 1112
26. Om atomernes bygning, Nobelforedrag (Les prix Nobel, Stockholm 1921–22; Gjellerups Forlag, København, 1923); Fysisk Tidsskrift **21** (1923) 6
Über den Bau der Atome, Naturw. **11** (1923) 606; (Springer, Berlin, 1924)
The structure of the atoms, Nature **112** (1923) 29
27. Röntgenspektren und periodisches System der Elemente (mit D. Coster), Z. f. Phys. **12** (1923) 342
28. Linienspektren und Atombau, Ann. d. Phys. **71** (1923) 228 29
29. Über die Anwendung der Quantentheorie auf den Atombau,
I Die Grundpostulate der Quantentheorie, Z. f. Phys. **13** (1923) 117
On the application of the quantum theory to atomic structure,
Part I, The fundamental postulates, Proc. Cambr. Phil. Soc. **22** (1924) 1

30. Über die Quantentheorie der Strahlung (mit H. A. Kramers und J. C. Slater), *Z. f. Phys.* **24** (1924) 69
The quantum theory of radiation (with H. A. Kramers and J. C. Slater), *Phil. Mag.* **47** (1924) 785
31. Zur Polarisation des Fluoreszenzlichtes, *Naturw.* **12** (1924) 1115
32. Über die Wirkung von Atomen bei Stößen, *Z. f. Phys.* **34** (1925) 142
33. Atomic theory and mechanics, *Nature* **116** (1925) 845
Atomtheorie und Mechanik, *Naturw.* **14** (1926) 1
34. Spinning electrons and the structure of spectra, *Nature* **117** (1926) 265
35. Sir Ernest Rutherford, *Nature Suppl.* **118** (1926) 51
36. Sir J. J. Thomson's seventieth birthday, *Nature* **118** (1926) 879
37. The quantum postulate and the recent development of atomic theory, *Atti del Congresso Internazionale dei Fisici, Como 1927*; *Nature Suppl.* **121** (1928) 78, 580
Das Quantenpostulat und die neuere Entwicklung der Atomistik, *Naturw.* **16** (1928) 245
38. Sommerfeld und die Atomtheorie, *Naturw.* **16** (1928) 1036
39. Wirkungsquantum und Naturbeschreibung, *Naturw.* **17** (1929) 483
40. Atomteori og naturbeskrivelse (Københavns universitets festskrift, November 1929) [contains 33, 37, 39]
41. Atomteorien og grundprincipperne for naturbeskrivelsen, *Fysisk Tidsskrift* **27** (1929) 103
Die Atomtheorie und die Prinzipien der Naturbeschreibung, *Naturw.* **18** (1930) 73
42. Atomtheorie und Naturbeschreibung (Springer, Berlin, 1931) [enthält 33, 37, 39, 41]
Atomic theory and the description of nature (University Press, Cambridge, 1934, reprint 1961)
La théorie atomique et la description des phénomènes (Gauthier-Villars, Paris, 1932)
Atomteori og naturbeskrivelse (Schultz Forlag, København, 1958)
43. Maxwell and modern theoretical physics, *Nature* **128** (1931) 691
44. Chemistry and the quantum theory of atomic constitution (Faraday Lecture), *J. Chem. Soc.*, p. 349 (1932)
45. Atomic stability and conservation laws, *Atti del Convegno di Fisica Nucleare della »Fondazione Alessandro Volta«* (1932) 5
46. Light and Life, 11e Congrès Intern. de la Lumière, Copenhagen (1932); *Nature* **131** (1933) 421 and 457
Lys og liv, *Naturens Verden* **17** (1933) 49
Licht und Leben, *Naturw.* **21** (1933) 245
47. Zur Frage der Messbarkeit der elektromagnetischen Feldgrößen (mit L. Rosenfeld), *Mat. Fys. Medd. Dan. Vid. Selsk.* **12**, No. 8 (1933)
48. Sur la méthode de correspondance dans la théorie de l'électron, Septième Conseil de Physique (Institut Intern. de Physique Solvay, Paris, 1934)

49. Friedrich Paschen zum siebzigsten Geburtstag, *Naturw.* **23** (1935) 73
50. Zeeman effect and theory of atomic constitution, *Zeeman Verhandelingen* (1935) 131
51. Quantum mechanics and physical reality, *Nature* **136** (1935) 65
Can quantum-mechanical description of physical reality be considered complete? *Phys. Rev.* **48** (1935) 696
52. Neutron capture and nuclear constitution, *Nature* **137** (1936) 344 and 351
Neutroneneinfang und Bau der Atomkerne, *Naturw.* **24** (1936) 241
53. Conservation laws in quantum theory, *Nature* **138** (1936) 25
54. Atomkernernes Egenskaber, *Fysisk Tidsskrift* **34** (1936) 186
55. Kausalität und Komplementarität, *Erkenntnis* **6** (1937) 293
Kausalitet og komplementaritet, *Naturens Verden* **21** (1937) 113
56. On the transmutation of atomic nuclei by impact of material particles, I. General theoretical remarks (with F. Kalckar), *Mat. Fys. Medd. Dan. Vid. Selsk.* **14**, No. 10 (1937)
57. Transmutations of atomic nuclei, *Science* **86** (1937) 161
58. Tribute to the late Lord Rutherford, *Nature Suppl.* **140** (1937) 1048
59. Biology and atomic physics, Galvani Congress, Bologna, 1937
Biologi og atomfysik, *Naturens Verden* **22** (1938) 433
60. Wirkungsquantum und Atomkern, *Ann. d. Phys.* **32** (1938) 5
Virkningskvantum og atomkerne, *Fysisk Tidsskrift* **36** (1938) 69
61. Analysis and synthesis in science, *Intern. Encyclopedia of Unified Science*, vol. 1, no. 1 (1938)
62. Nuclear photo-effect, *Nature* **141** (1938) 326
63. Resonance in nuclear photo-effects, *Nature* **141** (1938) 1096
64. Natural philosophy and human cultures, C. R. Congrès Intern. Sci. Antropol. et Ethnol., Copenhagen 1938; *Nature* **143** (1939) 268
Fysikkens erkendelselære og menneskekulturene, *Tilskueren* (Jan. 1939)
65. Disintegration of heavy nuclei, *Nature* **143** (1939) 330
66. Resonance in uranium and thorium disintegrations and the phenomenon of nuclear fission, *Phys. Rev.* **55** (1939) 418
67. Nuclear reactions in the continuous energy region (with R. Peierls and G. Placzek), *Nature* **144** (1939) 200
68. The mechanism of nuclear fission (with John A. Wheeler), *Phys. Rev.* **56** (1939) 426
69. The fission of protactinium (with John A. Wheeler), *Phys. Rev.* **56** (1939) 1065
70. The causality problem in atomic physics, Conference on New Theories in Physics, Warsaw, 1938 (Paris 1939);
Le problème causal en physique atomique, Réunion sur les nouvelles théories de la physique, Varsovie, 1938 (Paris, 1939)
71. Scattering and stopping of fission fragments, *Phys. Rev.* **58** (1940) 654
72. Velocity-range relation for fission fragments (with J. K. Bøggild, K. J. Brostrøm and T. Lauritsen), *Phys. Rev.* **58** (1940) 839

73. Successive transformations in nuclear fission, *Phys. Rev.* **58** (1940) 864
74. Velocity-range relation for fission fragments, *Phys. Rev.* **59** (1941) 270
75. Nyere undersøgelser over atomkernernes omdannelser, *Fysisk Tidsskrift* **39** (1941) 3
76. Mechanism of deuteron-induced fission, *Phys. Rev.* **59** (1941) 4042; *Nature* **148** (1941) 229
77. Universitetet og forskningen, *Politiken* (3 juni 1941)
78. Dansk Kultur, i: Danmarks Kultur ved Aar 1940 (København, 1941–43)
79. Ole Chievitz, *Ord och Bild*, Stockholm (1944)
80. Science and civilization, *The Times* (August 11, 1945)
81. A challenge to civilization, *Science* **102** (1945) 363
82. Newton's principles and modern atomic mechanics, Royal Society, Newton Tercentenary Celebrations (July 1946) p. 56
83. Om Maalingsproblemet i Atomfysikken, *Matem. Tidsskr. B* (1946) 163
84. Atomic physics and international cooperation, *Proc. Amer. Phil. Soc.* **91** (1947) 137
Atomphysik und internationale Zusammenarbeit, *Universitas* **6** (1951) 547
85. Problems of elementary-particle physics, *Phys. Soc. Cambridge Conference Report* (1947) 1
86. The penetration of atomic particles through matter, *Mat. Fys. Medd. Dan. Vid. Selsk.* **18**, No. 8 (1948)
87. On the notions of causality and complementarity, *Dialectica* **2** (1948) 312
88. Discussion with Einstein on epistemological problems in atomic physics, in Albert Einstein, *Philosopher-Scientist* (Evanston, Ill., 1949) p. 201
Diskussionen mit Einstein über erkenntnistheoretische Probleme in der Atomphysik, in Albert Einstein als Philosoph und Naturforscher (W. Kohlhammer, Stuttgart, 1955) p. 115
Diskussii s Einsteinom o problemakh teorii poznaniye v atomnoi fizike, *Usp. Fiz. Nauk* **66** (1950) 571
89. Open letter to the United Nations, June 9, 1950 (J. H. Schultz Forlag, Copenhagen, 1950)
Åbent Brev til de Forenede Nationer, 9 juni 1950 (J. H. Schultz Forlag, København, 1950)
90. Field and charge measurements in quantum electrodynamics (with L. Rosenfeld), *Phys. Rev.* **78** (1950) 794
91. On the notions of causality and complementarity, *Science* **3** (1950) 51
92. Medical research and natural philosophy, *Acta Medica Scand.* **142** Suppl. 266 (1952) 967
93. Hendrik Anthony Kramers, *Ned. T. Natuurkunde* **18** (1952) 161

94. Ved Hendrik Anton Kramers' død, Politikens kronik (27 april 1952)
95. Physical science and the study of religions, *Studia Orientalia Ioanni Pedersen septuagenario A. D. VII id. Nov. Anno MCMLIII*, p. 385
96. Electron capture and loss by heavy ions penetrating through matter (with J. Lindhard), *Mat. Fys. Medd. Dan. Vid. Selsk.* **28**, No. 7 (1954)
97. Det fysiske grundlag for industriel udnyttelse af atomkerneenergien, *Tidsskr. f. Industr.* no. 7/8 (1955) 168
98. Physical science and man's position, *Proc. Int. Conf. on Peaceful Uses of Atomic Energy (Geneva 1955)* **16** (1956) 57; *Philosophy Today* (1957) 65
99. Rydberg's discovery of the spectral law, *Lunds Univ. Årsskrift, N. F., avd. 2*, **50** (1955) 15
100. Albert Einstein: 1879–1955, *Scientific American* **192** (1955) 31
101. The unity of knowledge (Doubleday & Co., New York, 1955)
102. Mathematics and natural philosophy, *The Scientific Monthly* **82** (1956) 85
103. Atomerne og den menneskelige erkendelse, *Oversigt over Det Kgl. Danske Videnskabernes Selskabs Virksomhed 1955–1956* (København 1956)
On atoms and human knowledge, *Dædalus* **87** (1958) 164
104. Atomfysik og menneskelig erkendelse (København, 1957) [contains, 46, 59, 64, 88, 101, 103 and Physical Science and the problem of life]
Atomphysik und menschliche Erkenntnis (Vieweg, Braunschweig, 1958)
Atomic physics and human knowledge (John Wiley and Sons, Inc., New York, 1958)
Atomfysik och mänskligt vetande (Bonniers, Stockholm, 1959)
Physique atomique et connaissance humaine (Gauthier-Villars, Paris, 1961)
Atomnaya fizika i chelovecheskoye poznaniye (IL, Moskva, 1961) [contains also 105, 107]
Teoria dell' atomo e conoscenza umana (Boringhieri, Torino, 1961) [contains also 21, 24, 42, but not 88]
105. Quantum physics and philosophy: causality and complementarity, in *Philosophy in the Mid-century, a survey*, ed. R. Klibansky (Firenze 1958), p. 308
Kvantovaya fizika i filosofiya, *Usp. Fiz. Nauk* **67** (1959) 37
106. Über Erkenntnisfragen der Quantenphysik, *Max-Planck-Festschrift* (Berlin 1958) p. 169
107. Quantum physics and biology, *Symposia of the Society for Exp. Biology*, no. 14: *Models and Analogues in Biology* (Bristol, 1960)
108. Physical models and living organisms, in *Light and Life*, ed. W. D. McElroy and Glass (The Johns Hopkins Press, 1961)

109. Über die Einheit unseres Wissens, Universitas **16** (1961) 835
The unity of human knowledge, Address delivered in 1960 at the Congress in Copenhagen arranged by »La Fondation Européenne de la Culture«
Den menneskelige erkendelses enhed, Foredrag på Den Europæiske Kulturfonds Kongres, Berlingske Tidende (22.10.1960)
Die Einheit menschlicher Erkenntnis, »Europa« Monatszeitschrift für Politik, Wirtschaft und Kultur (August 1961)
Unità della conoscenza umana, Responsabilità del Sapere **57** (1961) 7
 110. Atomvidenskaben og menneskehedens krise, Politiken (20.4.1961)
 111. Die Entstehung der Quantenmechanik, in Werner Heisenberg und die Physik unserer Zeit (Vieweg, Braunschweig, 1961)
 112. The Rutherford Memorial Lecture: Reminiscences of the founder of nuclear science and of some developments based on his work, Proc. Phys. Soc. **78** (1961) 1083
 113. The Solvay meetings and the development of quantum physics. Institut International de Physique: 12e Conseil de Physique, Brussels, October 1961.
In: La Théorie Quantique des Champs, Interscience Publ., New York 1962.
-

Af L. Rosenfeld.

Niels Bohrs indsats i epistemologien.

Da jeg besøgte Yukawas institut i Kyoto for to år siden, havde jeg lejlighed til at drøfte Bohrs tanker med den store japanske fysiker, hvis skabelse af mesonbegrebet med dets komplementære aspekter elementarpartikel og kernekraftfelt er et af de mest slående eksempler på frugtbarheden af de nye synspunkter, vi skylder Niels Bohr. Jeg spurgte Yukawa, om de japanske fysikere havde fundet det lige så vanskeligt som deres vestlige kolleger at tilegne sig komplementaritetstanken og tilpasse sig den. Han svarede: »Nej, Bohrs argumentation har altid forekommet os ganske indlysende;« og da jeg udtrykte min forundring derover, tilføjede han, med sit aristokratiske smil: »Jo, vi her i Japan er ikke blevet fordærvet af Aristoteles.«

Hadde Yukawa også nævnt Platon, ville hans epigram have givet en fuldstændig karakteristik, som man næppe kunne gøre mere træffende, af betydningen af Bohrs indsats i den filosofiske tænkning. Uhæmmet af formel skoling, kun ledet af naturforskerens sikre intuition, genopdagede Bohr den dialektiske erkendelsesproces, som så længe havde været formørket af erkendelsesteoriens énsidige udvikling på den aristoteliske logiks og den platoniske idealismes grundlag. Da Newton forkyndte den nye naturfilosofi (som han kaldte den), som skulle give den moderne naturvidenskab dens mål og metode, var han jo så forskrækket ved tanken om den ugudelige materialisme, hvortil et system baseret udelukkende på menneskelig fornuft ville føre, at han indsprøjtede en rigelig dosis modgift af mysticisme i sin filosofi efter platonisk mønster; og dette unaturlige forbund mellem rationalisme og mysticisme har siden lammet den naturvidenskabelige

filosofi. Selv de af det nittende århundredes videnskabsmænd, som havde størst tilbøjelighed for idealismen, var uimodtagelige (som Ørsteds eksempel viser) for den hegelske form for dialektik; hvad den marxistiske dialektik angår, som kunne have givet materialisterne blandt dem et fingerpeg, var den faktisk spærret ude fra deres synskreds af en uigennemtrængelig social mur.

Da den unge Niels Bohr trådte ind i billedet, var en anti-materialistisk reaktion på sit højdepunkt. Hans fars bestemte afvisning af den haeckelske skoles overfladiske materialisme og fremhævelse af nødvendigheden af, i det mindste af metodiske grunde, at bibeholde teleologiske synspunkter i biologien, gjorde et stærkt indtryk på ham. Høffdings forelæsninger havde i alt fald den fortjeneste, at de ikke påtvang hans tilhørere noget system; det lå ham mere på sinde at fremlægge selve problemerne end de af de forskellige systemer foreslåede løsninger; for, som han sagde, systemerne kommer og går, men problemerne bliver. Det lå imidlertid ikke i Bohrs natur at blive tiltrukket af noget så vagt som de klassiske filosofiske problemer; hans interesse kunne kun vækkes af en konkret, skarpt tegnet situation, som satte hans fantasi i bevægelse. Spinozas tanke om en psyko-fysisk parallelisme tiltalte ham; han beundrede Kierkegaards stilistiske virtuositet mere end hans overspændte meditationer; men det, der virkelig gjorde et dybt og varigt indtryk på ham, var den jævne fortælling »En dansk students eventyr«, i hvilken Poul Martin Møller har givet en så henrivende humoristisk belysning af den hegelske dialektik.

Habent sua fata libelli! Lidet havde Poul Møller tænkt sig, at hans licentiats grublerier en skønne dag skulle udløse en tanke-række, der førte til en afklaring af atomteoriens mest fundamentale aspekter og til en fornyelse af den naturvidenskabelige filosofi. Det er næppe nogen overdreven påstand, at licentiats vanskeligheder, især hans brydning med sine mange jeg'er, er den eneste praktiske lektion i dialektisk tænkning, Bohr nogensinde fik, og den eneste forbindelse mellem hans højst originale betragtninger og den filosofiske tradition. En af grundene til, at Bohr var så indtaget i den stakkels licentiats kvaler med at skrive en sætning eller holde emnet for sin disputats inden for endelige grænser, er måske, at han her så en godmodig karikatur af sig selv. Fra den tid, da vi sammen undersøgte problemet om de

elektromagnetiske størrelses komplementaritet, husker jeg, at vi en af de dage, hvor problemets løsning syntes fjernere end nogensinde, cyklede en tur på landet og fik den smukke Nærumgård i sigte. »Det er her,« sagde Bohr, »jeg skrev min første afhandling færdig.« (Det var den afhandling, for hvilken han fik Selskabets guldmedalje.) »Jeg arbejdede på den i byen, men forsøgene ville ikke tage nogen ende; hver dag bemærkede jeg nye enkeltheder, som jeg mente, jeg først måtte have klarhed over. Til sidst sendte min far mig herud, væk fra laboratoriet, og jeg blev da nødt til at skrive afhandlingen.« Nu er det jo en del af Bohrs storhed, at han skrev sine afhandlinger færdig. Han kunne nok sysle med et problem i årevis, med stædig ihærdighed betragte det fra alle sider, tage det samme punkt op til drøftelse igen og igen; men han vidste, hvor han skulle holde op. Det stod ham ganske klart, at vore stolte teorier kun er midlertidige hvilesteder for tanken på dens uendelige vej mod erkendelsen, men at det dog er nødvendigt med sådanne hvilesteder, hvor vi kan føle erkendelsens glæde og mærke, at vi er nået til en vis harmoni mellem vor forestilling om verden og vor oplevelse af den.

Det er bemærkelsesværdigt, at Bohrs system med filosofiske problemer ikke havde sit udspring i hans fysiske forskning, men i almindelige erkendelsesteoretiske betragtninger over sprogets funktion som middel til meddelelse af vore erfaringer. Licentiatens forsøg på at holde rede på sine jøger var kun en overdrivelse af mere almindelige situationer, hvor det samme ord i forskellige forbindelser anvendes til betegnelse af sider ved den menneskelige erfaring, der ikke alene er forskellige, men endog udelukker hinanden; således bruger vi jævnlig det samme ord, når vi taler om en bevidsthedstilstand og om vort legemes tilsvarende adfærd. Hvordan man i sådanne tilfælde kan undgå tvetydighed, var det problem, der optog Bohr. Jeg skal ikke her omtale den smukke matematiske analogi, som han benyttede i sin søgen efter en løsning; ej heller skal jeg komme ind på de dybsindige og originale betragtninger over det matematiske sprogs natur, som han samtidig udviklede; thi det er næppe muligt uden at gøre brug af dette vidunderlige, men noget hermetiske sprog. Jeg vil blot fremhæve, at vi allerede i disse tidlige betragtninger finder de hovedmotiver, der bestandig kommer igen i hans senere erkendelsesteoretiske arbejde: brugen af sproget til objektiv meddelelse af

erfaringer; den deraf følgende nødvendighed af at fastlægge ordenes entydige mening ved henvisning til situationer fra vor almindelige erfaring; og til sidst, muligheden for, at der optræder en dualitet af aspekter, der kræver særlig forsigtighed i sprogets brug for at sikre entydig meddelelse.

På denne baggrund bliver det lettere at forestille sig, hvordan Bohr ville reagere over for det dilemma om lysets dobbeltsidighed, som havde været en gåde for fysikerne, lige siden Plancks opdagelse af virkningskvantet havde ført Einstein til erkendelsen af de korpuskulære træk, som lyset frembyder i sin vekselvirkning med atompartikler, i modsætning til den bølgelignende måde, hvorpå det spredes i rummet. Medens de store mestre forgæves forsøgte på aristotelisk vis at fjerne modsigelsen ved at henhøre det ene aspekt til det andet, indså Bohr det frugtesløse i sådanne bestræbelser; han vidste jo, at vi måtte affinde os med dette dilemma som med de andre, som han havde spekuleret så dybt over, og at det virkelige problem var at forfine fysikkens sprog på en sådan måde, at der blev plads samtidig til begge opfattelser af lysets natur, med passende indskrænkninger for at forebygge tvetydigheder i deres anvendelse. Naturligvis var dette kun et program, og der skulle gå adskillige år, inden det kunne gennemføres; men vi ser, at komplementaritetssynspunktet (for at bruge dets fremtidige navn) var en positiv indstilling, der forhindrede arbejdsspild på ufrugtbare opgaver og meget skarpere end den gængse synsmåde belyste virkningskvantets sande betydning. Alt for mange er endnu tilbøjelige til flot at affærdige komplementariteten som »den rene filosofi«, fordi de ikke har gjort sig klart, hvor vigtig en rolle den spillede som ledende princip under kvanteteoriens hele historiske udvikling.

I de ti år, der fulgte Plancks opdagelse, og især efter Rutherfords påvisning af atomkernen, var det blevet klart, at virkningskvantet var lige så væsentligt for atomsystemernes opbygning som for lysets natur; men her stødte man igen på en skarp modsætning mellem sådanne systemers mekaniske egenskaber og deres kvantemæssige træk. Netop det at denne modsætning var så skarp, gav imidlertid Bohr et håb om afgørende fremskridt; netop fordi enhver anden udvej var spærret, fremsatte han dristigt sine kvantepostulater i absolut overbevisning om, at de var udtryk for en fundamental sandhed. Hans faste og rolige holdning over for den

dengang herskende almindelige forvirring er et slående vidnesbyrd om den styrke, hans erkendelsesteoretiske standpunkt gav ham.

Da endelig, med kvantemekanikkens fremkomst, det længe søgte logiske grundlag for en streng formulering af komplementaritetsforholdene i atomteorien blev skabt, nøjedes Bohr ikke med at påvise, hvordan den nye udvikling opfyldte hans fremsynte forventninger; han kastede sig med iver over den opgave at afklare komplementaritetstanken gennem en detaljeret analyse af dens mangeartede følger. Dette arbejde blev i ikke ringe grad fremmet gennem Einsteins stimulerende kritik; for den årelange kontrovers med dens dramatiske vekselspil mellem snedige indvendinger og afgørende gendrivelser gav Bohr en redegørelse i en senere afhandling, der vil blive stående som en klassiker i fysikkens og filosofiens historie.

Den metode, de to kæmper anvendte i denne berømmelige holmgang, fortjener særlig omtale: for lettere at anskueliggøre betydningen af de omstridte begreber udtænkte de mere eller mindre idealiserede forsøgsopstillinger, egnet til at vise, hvordan disse begreber faktisk bruges. Med hensyn til at opstille sådanne tankeeksperimenter var Einsteins opfindsomhed enestående; men Bohr var uovervindelig i sin skarpsindige analyse af deres betydning. Denne metode nåede sin mest raffinerede form ved undersøgelsen af elektromagnetismens grundbegreber, et arbejde, som det var min store lykke at deltage i; det tog os flere år, før vi havde klaret alle skær.

Som resultat af denne tålmodige og vedholdende stræben efter klarhed opstod i fuld almindelighed opfattelsen af komplementariteten som en logisk relation mellem to fysiske fænomener, som viser aspekter af et fysisk system, der er lige nødvendige for systemets fuldstændige beskrivelse, men svarer til hinanden udelukkende eksperimentelle vilkår. Sådanne relationers optræden i atomfysikken har en uhyre betydning for kausalitetsrelationerne mellem atomfænomener: denne kausalitet kan ikke længere være deterministisk, som den var for fænomener i stor målestok, men må principielt være statistisk. Desuden fremtræder selve funktionen af en fysisk teori i ny belysning: på grund af nødvendigheden af for hvert fænomen nøjagtigt at specificere de omstændigheder, hvorunder det iagttages, er fænomenernes beskrivelse ikke længere, som i den klassiske fysik, et billede af begivenheder uden

nogen henvisning til deres iagttagelse, men snarere en rationel, helt objektiv redegørelse for vekselvirkningen mellem den ydre verden og menneskelige iagttagere – en opfattelse af naturvidenskaben, som tydeligt svarer langt bedre til den rolle, den faktisk spiller i det menneskelige samfund.

Det er nu tredive år siden denne afklaring af de komplementære træk ved kvantemekanikken og kvante-elektrodynamikken i alt væsentligt afsluttedes. Overfladisk set har fysikerne i det store og hele forsonet sig med denne indtrængen af dialektikken i deres vante tænkemåder. Hvem af os kan imidlertid gøre sig til af at beherske alle komplementaritetsargumenternes finesser i en sådan grad, at han er forberedt på enhver situation? Jeg vil snarere karakterisere vor indstilling med de ord, jeg engang hørte fra en af Bohrs mest trofaste og fremragende disciple, Weisskopf, som, efter at han, ikke uden besvær, havde fundet forklaringen på et indviklet komplementaritetsproblem fremført af en tvivlende eksperimentator, udbød: »Bohr always wins!« Selv nu er der altfor få, der helt har gjort sig klart, hvor alvorlig den erkendelsesteoretiske krise var, som Bohr alene måtte bøde på; altfor få har loddet dybden af de problemer, han løste, og vurderet den banebrydende betydning af hans indsats for en bedre forståelse af den dialektiske proces og udviklingen af en virkelig videnskabelig filosofi.

Komplementaritet er ikke noget system, ikke nogen lære med færdige forskrifter. Der er ingen *via regia* til den; der findes ikke nogen formel definition af den i Bohrs skrifter, og dette bekymrer mange. Franskmændene er forfærdede over dette brud på de cartesiske regler; de bebrejder Bohr, at han hengiver sig til »clair-obscur« og indhylder sig i »les brumes du Nord«. De grundige tyskere har opdelt komplementariteten i forskellige arter og på hundredvis af sider studeret disses forhold til Kant. Pragmatiske amerikanere har dissekeret komplementariteten med den symbolske logiks skalpel og påtaget sig at definere denne sarte kunst, at bruge ordene rigtigt, uden at bruge nogen som helst ord. Bohr nøjedes med at give belæring ved eksempler. Ofte pegede han på fortidens tænkere, der intuitivt havde set dialektiske sider ved tilværelsen og stræbt efter at finde en poetisk eller filosofisk udtryksform for dem; vort eneste fortrin for disse store mænd, bemærkede han, er, at vi i fysikken er blevet stillet over for et så

simpelt og klart tilfælde af komplementaritet, at vi er i stand til at studere det i alle enkeltheder og derved præcist at formulere en logisk lovmæssighed af universel rækkevidde. Denne lovmæssigheds natur mente han tilstrækkeligt belyst ved hans analyser af de klassiske fysiske begrebers gyldighedsgrænser.

Ved de mange lejligheder, hvor Bohr holdt tale for forsamlinger af specialister inden for de mest forskellige grene af videnskaben, forsøgte han aldrig at gøre sine tilhørere bekendt med komplementaritetstanken i den skikkelse, den havde fået i atomfysikken, og at pege på anvendelsesmuligheder på deres egne undersøgelses områder. Komplementaritetsrelationerne i biologien lå ham til stadighed stærkt på sinde; det var en stor glæde for ham, at han kunne tage sin fars tanker op til fornyet overvejelse og fremstille dem i form af en komplementaritetsrelation mellem en rent fysisk-kemisk redegørelse for de biologiske fænomener og brugen af det teleologiske begreb biologisk funktion, som jo er lige så uundværligt for en fuldstændig beskrivelse. Sidste sommer greb han ivrigt en gunstig lejlighed til at komme tilbage til disse betragtninger på baggrund af de nye opdagelser inden for molekylarbiologien; det var især denne afhandling, som han ønskede at få skrevet færdig; desværre efterlod han sig kun et første udkast dertil, som, omend ufuldendt, indeholder hans sidste tanker om disse fundamentale spørgsmål.

Til komplementaritetens fremtidige rolle nærrede Bohr store forhåbninger. Han holdt fast ved dem uden nogensinde at tabe modet til trods for den ringe forståelse, han mødte i vor ufilosofiske samtid. På en af disse uforglemmelige spadsereture, hvor Bohr så åbenhjertigt kunne afsløre sine inderste tanker, kom vi til at tale om, at det, som mange mennesker nutildags søger i religionen, er en ledetråd og en trøst i tilværelsen, som videnskaben ikke formår at give dem. Da erklærede Bohr med tydelig sindsbevægelse, at han så den dag komme, hvor komplementariteten ville indgå i skolernes undervisning og blive en del af den almindelige dannelse; og bedre end nogen religion, tilføjede han, ville en sans for komplementaritetet give mennesker den vejledning i livet, de savnede. Utopiske drømme? Det påhviler os at tage imod udfordringen og sørge for, at det, der er en utopi i dag, bliver til virkelighed i morgen. Vi skylder Bohr en uhyre udvidelse af vor videnskabelige og filosofiske horisont; han har skænket os

en verdensanskuelse af rigere indhold og dybere harmoni, og et syn på videnskabens opgave, der gør denne altomfattende og mere menneskelig. Men hans kosteligste gave til os, der har kendt ham, er hans eget livs lysende eksempel, et liv så inderligt helliget sandheden, så fuldt af visdom og menneskevenlighed. Hans navn står skrevet i historiens annaler ved siden af Newtons og Einsteins; hans plads i vore hjerter er blandt dem, der er os kærester.

3.

Af Johs. Pedersen.

Det værk som nu er skildret for os, dannede baggrunden for den store betydning som vor afdøde præsident fik for vort Selskab.

Niels Bohr blev medlem af Selskabet i 1917, kun 31 år gammel var han en moden forsker. Fra 1939 var han Selskabets præsident. De værker vi har hørt om, blev forelagt her i Selskabet før de blev udsendt i publikationer til den internationale videnskabelige verden. Adskillige af dem fremkom i vore publikationer. I en lang årrække gjorde han hvert år rede for de nye arbejder.

Det var altid en oplevelse at lytte til Niels Bohr. Selvom mange af os manglede forudsætninger for at følge hans fremstilling i enkeltheder, tændtes der et lys som måtte inspirere, og man øjnede nye perspektiver. Hans foredrag var altid nøje gennemtænkt, alle muligheder taget op til prøvelse, han kæmpede med sproget for at finde de bedste udtryk for sin tanke.

Han fremhævede altid sine medarbejderes andel i værket, og betonedede betydningen af samarbejdet i nutidens videnskabelige arbejde. Men forholdet var naturligvis det, at i drøftelserne med eleverne var han den ledende, det var hans ingenium der så problemet og viste vejen til dets løsning. At eleverne derigennem vaktet til selvstændigt arbejde vidner vore publikationer om. Både danske og mange af de udenlandske elever som søgte hans vejledning, har i disse publikationer offentliggjort betydelige bidrag til deres videnskabs fremme. Præsidenten gjorde sit institut til et centrum for atomvidenskaben, og vort Selskab blev et vigtigt led i samvirket mellem dette centrum og omverdenen.

Niels Bohrs interesse for videnskabens opgaver var ikke begrænset ved hans særlige fagområde. Den omfattede ikke blot den biologiske side af naturvidenskaben, men også de humanistiske videnskaber. Fortrolig fra ungdommen med hjemlig og udenlandsk litteratur og historie, lyttede han altid med interesse til hvad kolleger havde at berette fra disse områder.

I personlige samtaler – om jeg må nævne det i denne sammenhæng – var det berigende at drøfte den livsbelysning som vindes ved studiet af naturen, og den som vindes ved studiet af folkenes kulturer i oldtidens og middelalderens orient. Det var en bekræftelse af sammenhængen i al vor videnskab.

I vort Selskab, der beskæftiger sig både med naturen og med menneskeåndens værker, var det af stor betydning at have en præsident der ikke blot har gjort en fremragende indsats i videnskaben, men hvis forstående interesse omfattede alle videnskabens områder.

Det var en stor sorg for os, at vi kort tid efter at han var bleven præsident i 1939, måtte savne ham indtil krigen var afsluttet. Men også i denne periode blev der brug for hans fremragende personlighed, og han kom til at spille en rolle på et område som han aldrig havde tænkt sig eller ønsket sig. Det som for ham var det væsentlige i denne virksomhed i den store politik, var at hindre at den videnskab han havde bidraget så afgørende til, skulle bruges til ødelæggelse.

Da han kom hjem i 1945 indtog han påny sin plads som Selskabets præsident. Vi havde ikke villet foretage os noget som kunne antyde at hans fraværelse var andet end en begrænset episode. I vort Selskab følte han sig hjemme. På sin stilfærdige, rolige måde ledede han vore møder, og ikke mindst vore udvalgmøder. Der er grund til særlig at mindes dem i hvilke vi drøftede en fornyelse af vore vedtægter og forretningsorden. Vi følte os trygge ved som leder at have en mand af hans støbning, lige fremragende af intelligens og karakter.

Et uforglemmeligt minde om ham vil leve i vore hjerter, hans navn vil for stedse være en hæder for vort Selskab.

C. G. Sanders-Hanson

II

C. E. SANDER-HANSEN

13. november 1905–31. januar 1963.

Tale holdt i Videnskabernes Selskabs møde den 19. april 1963.

Af **W. Eriksen.**

Det er med vemod, at jeg her i aften skal udtale mindeord om min meget yngre ven C. E. Sander-Hansen. Vi har fulgtes ad, såvel i livet som i videnskaben og delt hinandens tanker, og det kan ikke undre, at jeg under mine mindeord kommer til at berøre forhold, som har spillet en rolle i vort fælles videnskabelige liv. Dette vil på mange måder præge det billede af ham, jeg i det følgende skal forsøge at tegne.

Ægyptologien er en ung videnskab; thi knapt 140 år er forløbet siden Champollion løste hieroglyfernes gåde.

I det 17. århundrede vakte allerede obeliskerne i Rom de lærdes interesse og gav anledning til fantastiske spekulationer om hieroglyfernes væsen og oprindelse, hvis betydning i dag kun har akademisk interesse.

I det 18. århundrede blev dette anderledes. F. L. Nordens ægyptiske rejse bragte meget nyt stof, som vor arkivar i et lærd skrift udførligt har gjort rede for. Men navnlig to lærde har i det 18. århundrede vist nye veje for studiet af hieroglyferne: Holsteneren Carsten Niebuhr, som i sit værk om det lykkelige Arabien under et ophold i Kairo med flid studerede og afskrev hieroglyfiske indskrifter, har fremført den mærkelige udtalelse: »at tegn, som meget hyppigt forekommer og gentages i indskrifterne måtte være af en alfabetisk karakter«. Den anden lærde var danskeren

G. Zoëga, der gennem sit studium af obeliskerne i Rom gjorde den skarpsindige iagttagelse: »at hieroglyfiske grupper, som var indesluttet i en ring, måtte gengive kongenavne«. Begge disse bemærkninger blev af betydning for Champollion ved hans senere endelige tydning af hieroglyferne.

Men også den yngste fase af det ægyptiske sprog, det koptiske blev ivrigt studeret i det 18. århundrede med dets vågne sans for bibelstudiet og tekstkritikken. Dette studium var grundet tidligere af lærde jesuitter og dyrket af italienske, franske og engelske forskere. Herhjemme var det igen Zoëga, der var den førende; hans værk over de koptiske håndskrifter i Vatikanet er endnu et uundværligt hjælpemiddel. Også mænd som biskop Fr. Münter og præsten W. F. Engelbreth i Lyderslev bør her nævnes, understøttede som de var af statsminister O. Høegh-Guldberg.

Og så i 1798 kommer Napoleons tog til Ægypten ind i billedet. En strøm af lærde fulgte korsikaneren og udforskede landet. Og ved skansearbejder udført af en fransk soldat blev det mindesmærke fundet, som under navnet »Rosettestenen« er blevet en mærkepæl i ægyptologiens historie. Den var oprejst i templet i Memphis i sort basalt i året 196 f. Chr., den 27. marts, af ægyptiske præster til ære for Ptolemaios V. Epiphanes og hans dronning Kleopatra som tak for velgerninger, kongen og hans hus havde vist de ægyptiske præster og det ægyptiske folk. Det mærkelige ved stenen er, at den er affattet i tre skriftarter. Først et afsnit indmejslet i hieroglyfer, så en midterdel skrevet i datidens almindelige folkesprog kaldet demotisk, for at slutte med en oversættelse på herrefolkets sprog det græske, som tidens lærde græcister meget hurtigt fik tydet, det var mænd som göttingerprofessoren Heyne, englænderen Porson og frem for alle den lærde franske hellenist Letrone.

Svenskeren Akerblad arbejdede med den demotiske tekst og fandt i den kongenavnet Ptolemaios. Senere løste tyskeren Heinrich Brugsch de vigtigste demotiske skriftproblemer.

Den hieroglyfiske tekst blev udgangspunktet for Champollions tydning. På denne sten havde han jo fundet i ringe kongenavnet Ptolemaios og dronningenavnet Kleopatra. I andre kendte indskrifter fra samme tid kunne han så læse Aleksandros, Trajanus, Germanikus og ordet Autokrater, og da han så også gennem sit solide kendskab til koptisk fra ældre ægyptiske tider kunne læse

kongenavne som »Ramses«¹⁾ og »Thutmose«²⁾,

kunne han med sandhed sige, at hieroglyfernes gåde var løst. I en afhandling dateret den 27. september 1822 meddelte han dette til pariser-akademiet. Han døde 1832, og så også Ægypten.

Og nu begyndte igen et nyt afsnit af ægyptologiens videnskabelige historie. Tyskeren Lepsius ordnede kronologien og inddelte monumenterne i store stilperioder, bestemte dynastier og tidsafsnit efter de gamle kilder; det gamle rige, det mellemste rige, ny- og sentiden. Det blev et tidsrum på flere tusind år uden forhistorien, som senere skulle komme til. Man så også, at skriftformerne havde haft sin egen og mærkelige historie og navne som Chabas, de Rougé og Godwin kendes og æres af hver ægyptolog.

Kun eet manglede endnu i ægyptologiens bygning: et virkeligt kendskab til det ægyptiske sprogs udvikling og et dybtgående kendskab til dets syntax. Man oversatte som man bedst kunne, og undertiden lykkedes det ganske godt alligevel. Da oprandt en ny tid omkring 1880 for den ægyptiske filologi gennem Adolf Erman og hans berømte »Berliner Schule«. Med sin »*Neuägyptische Grammatik*« og sin geniale lærebog »*Ägyptische Grammatik*« vakte han epoke, og en kreds af unge forskere, som senere vandt navn som amerikaneren Breasted og englænderen Gardiner, hvis »*Egyptian Grammar*« nu i hvert fald i de angelsaksiske lande har afløst Ermans grundlæggende bog. Også tidens største ægyptolog og palæograf, englænderen Griffith, lærte af Ermans sproglige studier, og hans bedste elev blev hans senere efterfølger, prof. Sethe, som senere skal blive udførligt omtalt.

Men under Ermans kateder sad også en ung dansker, han hed H. O. Lange, senere kendt som den myndige overbibliotekar ved det store kongelige bibliotek og medlem af dette høje selskab, i hvis skrifter han har udgivet betydelige ting. Han blev een af Ermans kærester elever, hvem han har dediceret sin »*Ägyptische Religion*« med ordene: »in Erinnerung an gemeinsamen Studien und gemeinsamer Arbeit«. Efter sin afgang som overbibliotekar var han lektor i ægyptologi ved universitetet fra 1924–37. Som dreng var han blevet grebet af ægyptologien. Han var en dygtig

¹⁾ »(Guden) Re har født ham«.

²⁾ »(Guden) Thot er født«.

filolog og en fin håndskriftlæser, hans kundskaber også i koptisk var overordentlige. Han knyttede værdifulde forbindelser og venskaber i Berlin, som også blev til gavn for hans danske elever. Han var medlem af det preussiske akademi og kom derved i intim forbindelse med den af Erman planlagte store ægyptiske ordbog og fik med Johannes Pedersens hjælp i 1925 udvirket, at dette foretagende i mange år blev understøttet af Carlsbergfondet ved udsendelsen af en dansk medarbejder. Ligeledes udvirkede Lange, at den lige omtalte professor Sethe til hjælp ved udgivelsen af sin pyramidekommentar fik en dansk medarbejder – og denne medarbejder blev den senere professor C. E. Sander-Hansen, om hvis selvstændige indsats i ægyptologien og særlig inden for dens sprogvidenskabelige gren jeg nu i det følgende skal have den ære at berette.

Han blev født i 1905 i Lillerød, og begge hans forældre havde dybe rødder i egnen deromkring. Man så det på de store, brune øjne og mærkede det på hans iltre sind, at der nok måske flød kulsvierblod i hans årer. 1924 blev han student fra Metropolitan-skolen og kastede sig straks med ildhu over studiet af det gamle Ægypten.

Som ung student var det den ægyptiske kunst, som havde hans store interesse. Den var vakt ved stadige besøg på Glyptoteket og navnlig ved læsningen af Schäfers berømte bog »*Von ägyptischer Kunst*«. Han har dog på dette felt ikke givet selvstændige bidrag til forskningen, selv om hans kunstforstand var stor, og hans kærlighed til litteratur ved vidtstrakt læsning bevarede ham for ensidighedens skyklapper inden for sit ret begrænsede fagområde. Dette spores i hans to små ungdomsarbejder i Tilskueren fra 1931 »*Dramaet i Oldtidens Ægypten*« og »*Gammelægyptiske Arbejdervers*«. Stærkt føles det også i hans ypperlige fordanskning af ægyptiske tekster i bøgerne »*Ægyptiske Leve-regler*« fra 1952 og »*Ægyptiske religiøse Tekster*« fra det følgende år. Også det lille skrift i Studier fra Sprog- og Oldtidforskning nr. 201 »*Ægyptiske Breve*« (1946) såvel som afsnittet »*Ægypten*« i Håndbog i Kristendomskundskab (1952) bør i denne sammenhæng nævnes. De er alle båret af den samme fortællerglæde.

I 1924 begyndte han så sit studium i ægyptologi hos H. O. Lange i dennes første semester som lektor ved universitetet. Sander-Hansen lærte legende let sine første hieroglyfer og deltog derefter med iver i Langes gennemgang af de gamle pyramidetekster, som denne kendte særdeles godt og interpreterede med virkelig dygtighed.

Disse tekster har deres egen historie, og de blev skæbnen for Sander-Hansen. De står indgraveret i nogle pyramider (eller kongegrave) fra tiden omkring år 2400 og indeholder tekster af religiøs og navnlig magisk karakter i meget forskellige, ældre og yngre, sprogtrin, for den døde konge. De er grundlæggende for forståelsen af det gamle Ægyptens hele åndelige kultur. De blev først tydet af den franske ægyptolog Maspero, delvis men ikke ganske tolket af Erman, der var for rationalistisk til at forstå deres primitive og magiske indhold, men begejstret studeret og forstået af Sethe i al deres storslåede og dog historiske vælde. Han har i en pragtfuld udgave gjort dem tilgængelige for studiet og i en lærd kommentar givet en oversættelse med skarpsindige sproglige og religionshistoriske noter, som så Sander-Hansen efter mesterens død har fuldendt på en meget ærefuld måde. Det er et værk autograferet med Sander-Hansens egen hånd efter Sethes kladde. Ingen nulevende ægyptolog kunne have udført dette arbejde bedre.

Sethe var i modsætning til Erman en stejl natur. Inden han blev professor i Berlin som Ermans efterfølger, havde han siddet i Göttingen, hvor han havde en vennekreds, som han savnede i det store Berlin. Han var en mand af ægte preussisk støbning, en natur, som ikke tålte modsigelse. Hvor Erman kunne sige et »både og«, kendte Sethe kun et »enten – eller«. Som menneske var han en ærlig natur, og man kunne stole på hans ord. Den ensomme mand viste den unge dansker megen venlighed og så ham ofte ved sit middagsbord. Og Sander-Hansen på sin side så op til Sethe som til en fader. Sethes indflydelse smittede med tiden noget af på dennes væsen. Senere ikke altid til gavn for Sander-Hansens bedømmelse af andre og betydelige forskeres arbejder. Det apodiktiske hos det store forbillede smittede i nogen grad af på eleven.

Men hvad han som en bi indsugede hos Sethe gennem lærer-årene, var den sikre (lidt spekulative) filologiske forståelse af en

tekst. Og det er inden for den ægyptiske filologi, hans betydeligste arbejder ligger, og det som længst vil bevare hans navn. Jeg skal i det følgende komme ind på de fleste af disse arbejder i kronologisk rækkefølge uden dog at trætte Dem med filologiske enkeltheder.

Allerede i *Acta Orientalia*, årgang 1936, har han offentliggjort en lille afhandling om »*Brugen af den direkte og indirekte genitiv*«, en ubetydelighed, men dog allerede visende den kommende sprogforskers fysiognomi. De kendte eksempler er sat klart op, de grammatiske betegnelser har fået en ny form, oversættelser af eksemplerne er mere stringent, end man var vant til, men tilægnelsen derigennem også gjort sværere. – Det samme er tilfældet med det lille arbejde fra samme år »*Über einige sprachliche Ausdrücke für den Vergleich in den Pyramidenteksten*«, men her mærkes allerede påvirkningen fra Sethe i den udmærkede oversættelse af eksemplerne. Tillige må nævnes afhandlingen fra 1939 »*Bemerkungen zum altägyptischen Identitätssatz*« såvel som den i Rom udgivne »*Der Gebrauch des Verbums hpr als Hilfsverbum*« fra 1941. Et meget vellykket arbejde, som også har betydning for den senere demotiske sprogudvikling. Alle disse små afhandlinger danner indledningen til den store afhandling fra 1941 »*Über die Bildung der Modi im Altägyptischen*«, som videreførtes i hans »*Studien zur Grammatik der Pyramidentexte*« fra 1956.

Dette sidste arbejde er blevet ret stærkt angrebet, særlig fra tysk side, hvilket tror jeg væsentlig skyldes den tyske oversættelse, som på adskillige punkter næsten gør en forståelse umulig, tildels også ved den skarpe omtale (eller ikke omtale) af jævnaldrende forskere (en arv fra Sethe). Sikkert hviler hans arbejde i høj grad på Sethes behandling, men bogen er trods alt levende og fuld af nye tanker, som det også er blevet udtalt fra østrigsk og amerikansk side. Fremtiden skal dog nok erkende, at disse filologiske studier har tilført den ægyptiske sprogvidenskab impulser, som i fremtiden vil give anledning til ny forsken og dybere forståelse af de gamle tekster.

Og nu, hvor jeg er ved enden af min omtale af hans filologiske virken, har jeg den ære og glæde at kunne fremlægge hans sidste sproglige værk, som han ikke nåede at se færdigt men er hjulpet til trykken af elever og venner, hans »*Ägyptische Grammatik*«, udgivet i dette år 1963. Det indeholder alle hans erfa-

ringer som grammatiker, er affattet i knappe, klare paragraffer, tillige for første gang med hensyntagen til den moderne sprogvidenskabs sidste principper, affattet på et mønstergyldigt tysk og med en mild og forstående omtale af døde og nulevende kolleger. Måtte dette arbejde blive til sejr for vor døde ven og vække genklang ude i verden.

Nu kunne De måske spørge mig, hvori hans nye grammatiske syn består i behandlingen af de gamle tekster i forhold til Ermans, Sethes og Gardiners ret fælles opfattelse. Svaret bliver ikke så let, da det må gives med udtryk, der kun er helt forståelige inden for sprogforskeres og ægyptologers snævrere kreds. Jeg skal forsøge.

Han har for det første behandlet de permansive former på en helt ny måde såvel *sḏm·sḳw* formen, pseudoparticipiet og formen *ntf-sḏm*.

Dernæst har han i den genetiviske fleksion erklæret *sḏm=f* formen og de deraf afledede former *sḏm·n=f*, *sḏm·in=f*, *sḏm·hr=f* ligesom *sḏm·k3=f* og *sḏm·t=f* på en anden og måske mere overbevisende måde end sine forgængere, uden at dog oversættelsen af de kendte steder undergår væsentlige forandringer fra de allerede kendte. Det er såvel i de nye grammatiske betegnelser som i opfattelsen af verbalformernes struktur, det nye ligger og giver oversættelserne en mere moderne form, vort eget sprog nærmere i udtryk og større nuancering. Om dette er et fremskridt skal jeg ikke her udtale mig nærmere.

Interessant er hans opfattelse af hovedverbets stilling i forhold til hjælpeverbet, et altid ømt punkt inden for den ægyptiske grammatik, han deler ligeledes participierne på en ny måde og viser også, at aktionsarten forandres ved hjælp af partikelartige elementer. Også infinitivens deling i en 1. og 2. infinitiv (bevaret delvis i koptisk) og sætningernes inddeling i enleddede og toleddede har en vis interesse. På hver side i hans grammatiske undersøgelser vil den interesserede finde tanker, som vil vinde hans bifald – eller vække til modsigelse.

Sander-Hansen var nu ikke blot filolog. Både som religions- og kulturhistoriker er han fremtrådt med arbejder, de fleste (desværre) kun skrevet på modersmålet og for en videre kreds.

Jeg skal dog først nævne dem, der er skrevet på tysk og af mere særpræget indhold. Der er afhandlingen fra 1940, den jeg personlig sætter højest i hans forfatterskab: »*Das Gottesweib des Amun*«. Han skildrer i denne afhandling et thebansk præsteembedes forvandling gennem tiderne til et rent politisk embede i ypperstepræstens hånd. Dette historiske forløb er skildret sikkert og med en indleven i sentidens historiske forhold, som ellers er sjældent at finde i ægyptologisk litteratur. Bogen har i udlandet fået en smuk omtale.

Et andet arbejde er hans bog om »*Die religiösen Texte auf dem Sarg des Anch-nes-nefer-ib-re*«. Det blev udarbejdet under hans ophold i Berlin med benyttelse af tekstmateriale fra berlinerordbogen og blev forsvaret for doktorgraden i København i 1937 med to velvillige opponenter: H. O. Lange og ordbogens leder i Berlin professor Hermann Grapow. Det er en solid udgivet tekst, står i forbindelse med den før nævnte »Gottesweib«, men mangler dog teser og et videre udsyn.

Et andet lille arbejde også skrevet på tysk er »*Der Begriff des Todes*«. Det er givet i vort selskabs Hist. Filol. Meddelelser 29, 2. Det er skrevet med megen indlevelse i emnet og vidner om hans forståelse for det virkelig religiøse i ægyptisk religion med sit ellers så magiske og ret uforståelige indhold.

Og nu hans danske produktion på dette område. I 1941 (universitetets festskrift) kom en fremstilling om »*Ægyptiske Forestillinger om Verdens Skabelse*« og i 1959 den ypperlige afhandling »*De gammelægyptiske Pyramidetexter som kulturhistorisk Kildeskrift*«. Begge disse afhandlinger burde være kommet på et verdenssprog. Det kan måske gøres endnu. Også andre, mindre betydelige populære arbejder skal her lige nævnes. Til bogen »*Ægypten gennem tre Årtusinder*« har han skrevet en indledning om »*Vor Viden om Ægypten i Fortid og Nutid*«. Ligeledes en nyttig bog om ægyptiske religiøse tekster samt i håndbøger afsnit om historiske og religiøse emner, som tidligere er omtalt. Disse arbejder på dansk er skrevet for hans landsmænd, og disse vil her i fremtiden trygt kunne finde god og sikker viden om det gamle vidunderland.

Og hermed har jeg så sluttet min korte gennemgang af hans videnskabelige produktion, men dermed ikke endt beskrivelsen

af hans videnskabelige virken, thi som docent og fra 1946 som professor i faget har han også sat sig spor, som ikke så snart vil udviskes.

Efter H. O. Lange, som skænkede sit værdifulde bibliotek og dertil havde indrettet et lille ægyptologisk laboratorium i kælder-rummene under det gamle universitet, ægyptologiens første virkelige hjemsted her i landet, hvor der kunne arbejdes og studeres til de sene aftentimer, når man havde fået en nøgle til helligdommen; senere blev dette lille lokale udvidet under Sander-Hansens Ægide som docent med vægtige og kloge indkøb af faglitteratur og med arbejdsrum også for papyrusforskning og papyruskonservering ved hans afdøde amanuensis dr. Volten, som her gjorde et både dygtigt og påskønnelsesværdigt arbejde. Men rummet blev for lille, for usundt – og også tiden blev en anden.

Det skete – efter hans udnævnelse til professor i 1946, at det lille laboratorium blev til det orientalske institut i Kejsergade, hvor nu al orientalia er samlet under samme tag. Dette institut er i sandhed hans værk, og en mindeplade i porten burde erindre ham. Den ægyptiske afdeling af dette institut har han yderligere udbygget ved store bogindkøb og teknisk udstyr til fotografering, også findes her store seddelsamlinger, blandt andre den sønderjyske grev Schack til Schackenborgs samling til pyramideteksterne, hvem også Sethe havde opsøgt på Schackenborg. Her findes også gode fotografiske samlinger til støtte for et arkæologisk studium. Jeg tør sige, at dette institut måske er det bedste i Nord-europa, det bør bevares og udvikles videre.

I dette institut har han også gennem årene samlet en skare elever om sin lærestol, flere har erhvervet guldmedaljen, andre har endnu ikke taget konferensen. De trænger til at støttes, som de nu står uden føring.

Jeg ved, at hans studenter elskede ham, og sorgen iblandt dem er meget stor. Også de skal hjælpes, men ingen kan gøre det på hans rundhåndede måde.

Også i universitetets anliggender har han taget ivrig del. Han var dekan for det filosofiske fakultet 1948–49, medlem af konsistorium fra 1952 og prorektor 1958–59. Hvad han her har udrettet, må en mere kompetent end jeg dømme om.

Et virksomt medlem af den fællesskandinaviske aktionskomité for udgravningerne i Nubien var han også, indtil sygdom

lammede hans kraft. Han ville også der have nået store resultater.

Medlem af vort selskab blev han 1959. Han kom her gerne, men havde kun taget ordet få gange. Jeg ved, at han i dette mødeår ville have givet en meddelelse om pyramideteksterne. Havde han fået lov at leve, er der ingen tvivl om, at han var blevet et virksomt og meget benyttet medlem ved sin praktiske dygtighed og sans også for administrativ virken.

Han levede et lykkeligt familieliv i et skønt hjem stiftet af hans hustru, som havde megen indflydelse på hans robuste (og noget selvfølende) natur. Meget af den mildhed og varme, som mod slutningen af hans liv prægede ham, skyldtes sikkert hendes påvirkning. To døtre fyldte hjemmet med varme og liv.

Han var sine venners ven; men ikke sine fjenders fjende. Jeg, der gennem mange år stod ham nær, mindes helst hans venskab i det fremmede, årene i Berlin fra 1929–33, de skæbnesvangre, hvor det var godt at have en landsmand ved sin side, med hvem man kunne udveksle tanker på sit eget sprog.

Vi har sammen endnu oplevet den gamle tid, hørt Willamovitz' skønne røst og tænksomme tale i det gamle preussiske akademi, dér set uforglemmelige skikkelser som Einstein og Planck, også Harnack, Edvard Meyer og Erman, Lüders og Kehr, de gamle pavebrevs uforlignelige tolker.

Vi har sammen nydt al den videnskab og kunst, Berlin dengang kunne skænke os, men vi oplevede også massernes tramp og den latente kamp mellem hagekorset og hammeren og seglen, og vi så alt det skønne langsomt gå til grunde. Sammen stod vi på Unter den Linden den dag, hagekorsflaget gik til tops over Humboldts gamle ærværdige universitet.

Snart efter rejste han hjem, hans studietid var til ende, Sethe var død, Erman sad ene i sit hjem, og nu begyndte Sander-Hansens virke i hjemlandet, i det embede, som han skulle beklæde med så megen ære. Altid beredt til at kæmpe også dér for åndelig, sand frihed.

Sander-Hansen var medlem af det tyske arkæologiske institut og af det bayeriske akademi i München. I Ægypten var han optaget i Institut d'Égypte i Kairo, ligesom han kort før sin død

af præsident Nasser blev dekoreret med den forenede arabiske republiks Merit orden.

Når jeg nu ser ned på hans tomme plads og mindes min tabte ungdomsven, beder jeg Dem alle med mig udtale et

»Ære være hans minde!«

C. E. Sander-Hansens publikationer.*)

- 1) Dramaet i Oldtidens Ægypten. Tilskueren (Aarg. 48), København 1931.
- 2) Gammelægyptiske Arbejdervers. Ibidem.
- 3) Historische Inschriften der 19. Dynastie. Bibliotheca Aegyptiaca IV, Bruxelles 1933.
- 4) Zum Gebrauch des direkten und indirekten Genitivs in der ältesten ägyptischen Sprache. Acta Orientalia XIV, København 1936.
- 5) Über einige sprachliche Ausdrücke für den Vergleich in den Pyramidentexten. Ibidem.
- 6) Die religiösen Texte auf dem Sarg der Anchnesneferibre. København 1937.
- 7) Bemerkungen zum altägyptischen Identitätssatz. Acta Orientalia XVII, 1939.
- 8) Das Gottesweib des Amun. København 1940. Hist. Filol. Skr. Dan. Vid. Selsk. I. 1.
- 9) Der Gebrauch des Verbuns *hpr* als Hilfsverbum. Miscellanea Vaticana. Rom 1941.
- 10) Ægyptiske Forestillinger om Verdens Skabelse. København 1941. Universitetets Festskrift.
- 11) Über die Bildung der Modi im Altägyptischen. Kbh. 1941. Hist. Filol. Skr. Dan. Vid. Selsk. I. 3.
- 12) Der Begriff des Todes bei den Ägyptern. København 1942. Hist. Filol. Medd. Dan. Vid. Selsk. 29. 2.
- 13) Ægyptiske Breve. København 1946. Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning Nr. 201.
- 14) Die phonetischen Wortspiele des ältesten Ägyptischen. Acta Orientalia XX, København 1946.
- 15) Afsnit i »Ægypten gennem tre Aartusinder«. København 1948.
- 16) Ægyptisk Religion. Illustreret Religionshistorie. København 1948.
- 17) Ægyptiske Leveregler. København 1952.
- 18) »Ægypten« i Haandbog i Kristendomskundskab. København 1952.

*) Udarbejdet af stud. mag. Henning Kroll.

- 19) De gammelægyptiske Pyramidetexter som kulturhistorisk Kildeskrift. Universitetets Festskrift 1953.
- 20) Ægyptiske religiøse Tekster. København 1953.
- 21) Bemærkninger zu dem juridischen Turiner-Papyrus. *Studia Orientalia Ioanni Pedersen*. København 1953.
- 22) Kleinigkeiten aus der Medizin. *Ägyptologische Studien*. Berlin 1955.
- 23) Der Anschrei im Altägyptischen Studi . . . Rosellini. Pisa 1955.
- 24) Die Texte der Metternichstele. København 1956. *Analecta Aegyptiaca VII*.
- 25) Studien zur Grammatik der Pyramidentexte. *Analecta Aegyptiaca VI*. København 1956.
- 26) Bemærkninger zu der Sinuhe-Erzählung. *Acta Orientalia XXII*. København 1957.
- 27) Ägyptische Grammatik. Wiesbaden 1963.

Nekrologer:

- 1) Hans Ostenfeldt Lange. Universitetets Festskrift 1943.
- 2) Kaare Grønbech. Universitetets Festskrift 1957.

Foredrag ved Orientalistkongres:

- 1) Sur la Grammaire des Textes des Pyramides. Paris 1948.
- 2) Einige späte ägyptische Verbalformen. München 1957.

Desuden: udgiver af Sethes Übersetzung und Kommentar zu den Altägyptischen Pyramidentexten samt medarbejder ved Hagerups Leksikon.

UDDRAG AF REGNSKABET
FOR ÅRET 1962

Indtægt.	kr.	øre	kr.	øre
1. <i>Beholdning fra forrige års regnskab:</i>				
Kassebeholdning	30 780	65
2. <i>Renteindtægt m. m.:</i>				
a. Rente af obligationer	34 324	05		
b. Rente af indskud i bank	543	98	34 868	03
3. <i>Statstilskud i kalenderåret 1962</i>	130 000	00
4. <i>Bidrag ifølge statutmæssig bestemmelse:</i>				
a. Til præmier:				
fra det Classenske Fideicommis	400	00		
fra Etatsråd Schou og Hustrus Legat	100	00		
b. Til videnskabelige formåls fremme:				
det Hielmstjerne-Rosencroneske bidrag for				
året 1961 (udbet. juni 1962)	6 994	54		
c. Fra Carlsbergfondet	20 000	00		
d. Fra J. P. Suhrl & Søns Legat til erindring				
om prof., dr. med. & phil. Julius Thomsen:				
rente af 120 300 kr. Østift. Krdf. oblig.	4 418	50		
e. F. J. Ørnborgs Legat	2 000	00	33 913	04
5. <i>Salg af Selskabets publikationer</i>	59 860	72
6a. <i>Bidrag fra Rask-Ørsted Fondet til Selskabets</i>				
<i>internationale forbindelser</i>	35 000	00		
6b. <i>Bidrag fra Carlsbergfondet</i>	50 000	00	85 000	00
7. <i>Tilfældige indtægter:</i>				
Udtrukne obligationer	23 000	00
Samlet indtægt	397 422	44

	kr.	ø.	kr.	ø.
Udgift.				
1. Selskabets bestyrelse:				
a. Lønninger m. m.	76 060	43		
b. Selskabets møder	15 602	83		
c. Rengøring	7 381	03		
d. Kontor og oplag	24 035	79		
e. Porto	7 147	31		
f. Forsikring	301	70		
			130 529	09
2. Selskabets publikationer:				
a. Oversigten	21 835	14		
b. Meddelelserne og Skrifterne m. m.:				
α. Af Selskabets midler	145 980	24		
β. Af det Hielmstjerne-Rosencroneske bidrag...	4 000	00		
			171 815	38
3. Til rådighed for Selskabets præsident fra				
<i>J. P. Suhr & Søns Legat</i>	»	»
4. Understøttelse til skrifers udgivelse og videnskabelige arbejder af medlemmer eller andre:				
a. Af Selskabets midler	»	»		
b. Af det Hielmstjerne-Rosencroneske bidrag:				
Kommissionen til undersøgelse af de i dansk privatejede bevarede kilder til dansk Historie...	1 400	00		
			1 400	00
5. Selskabets internationale forbindelser:				
a. Kontingent til internationale sammenslutninger	26 544	01		
b. Rejser	9 952	15		
			36 496	16
Overføres	340 240	63

Udgift.		kr.	øre	kr.	øre
	Overført	340 240	63
6. <i>Pengepræmier og medailler:</i>					
a. Præmier af legaterne:					
	Af Thotts Legat	»	»		
	Af Classens Legat	»	»		
	Af Schous Legat	»	»		
b. Medailler og pengepræmier af Selskabets kasse					
		»	»		
c. F. J. Ørnborgs Legat for 1962					
		2 000	00	2 000	00
7. <i>Udgifter til istandsættelser og anskaffelser...</i>					
		7 674	37
8. <i>Indkøb af obligationer</i>					
		28 440	10
9. <i>Beholdning ved årets slutning:</i>					
	Kassebeholdning	19 067	34
	Samlet udgift	397 422	44

Regnskab for bidrag fra den Hielmstjerne-Rosencroneske Stiftelse:

Beholdning ultimo 1961 kr. 7 648,50	Udgifter 1962..... kr. 5 400,00
Bidrag indgået 1962... - 6 994,54	Beholdning ultimo 1962 - 9 243,04
kr. 14 643,04	kr. 14 643,04

Regnskab for bidrag fra Rask-Ørsted Fondet til Selskabets internationale forbindelser:

Beholdning ultimo 1961 ÷ kr. 2 706,42	Kontingentudgifter til
Bidrag indgået 1962 - 35 000,00	unioner for 1962 kr. 26 544,01
	Rejseudgifter 1962 til
	Selskabets delegerede - 9 952,15
	Beholdning ultimo 1962 - ÷ 4 202,58
kr. 32 293,58	kr. 32 293,58

Opsamlet af legaterne:

	Thotts Legat	Classens Legat	Schous Legat	Ørnborgs Legat
Beholdning ultimo 1961	1000 kr.	1400 kr.	1100 kr.	» kr.
Bidrag for 1962	200 -	400 -	100 -	2 000 -
Pengepræmier udbetalt 1962	» -	» -	» -	2 000 -
Beholdning ultimo 1962	1 200 kr.	1 800 kr.	1 200 kr.	» kr.

Formueopgørelse pr. 31. december 1962.

I. Værdipapirer lydende på Selskabets navn (herunder Thotts Legat på 5 000 kr.):

8 000 kr.	danske statsobl. 1894	à 3 0/0	kursværdi kr.	3 700,00
4 000	- danske statsobl. 1941/66	à 4 0/0	—	- 3 780,00
73 000	- - - 1944/84	à 4 0/0	—	- 56 210,00
28 000	- konv. danske statsobl. 1919	à 4 ¹ / ₂ 0/0	...	—	- 21 980,00
66 500	- danske statsobl. S. 1997	à 4 ¹ / ₂ 0/0	—	- 50 373,75
125 700	- Husejer Kreditk. obl.	à 3 ¹ / ₂ 0/0	—	- 74 477,25
151 000	- Østift. Kreditf. obl.	à 3 ¹ / ₂ 0/0	—	- 95 660,00
160 000	- - - - -	à 4 0/0	—	- 124 267,50
32 200	- - - - -	à 4 ¹ / ₂ 0/0	—	- 23 221,00
25 000	- - - - -	à 5 0/0	—	- 18 812,50
41 000	- Jydske Land. Krdf. obl.	à 3 ¹ / ₂ 0/0	—	- 32 022,50
4 000	- - - - -	à 4 0/0	—	- 3 080,00
5 000	- - - - -	à 4 ¹ / ₂ 0/0	—	- 4 100,00
39 000	- Kbhvns. Kreditf. obl.	à 4 0/0	—	- 28 372,50
16 000	- Ny jydske Købstads Krdf. obl.	à 3 ¹ / ₂ 0/0	—	- 10 440,00
18 000	- Østift. Landkreditkasse obl.	à 5 ¹ / ₂ 0/0	..	—	- 14 355,00
48 300	- - - - -	à 6 ¹ / ₂ 0/0	..	—	- 40 692,75

Ialt 844 700 kr. nominelt, til kursværdi kr. 605 544,75

II. J. P. Suhr & Søns Legat til erindring om professor, dr. med. & phil. Julius Thomsen:

90 200 kr.	Østift. Kreditf. obl.	à 3 ¹ / ₂ 0/0	kursværdi kr.	56 224,00
23 000	- - - - -	à 4 0/0	—	- 18 075,00
6 000	- - - - -	à 4 ¹ / ₂ 0/0	—	- 4 255,00
1 100	- - - - -	à 6 ¹ / ₂ 0/0	—	- 932,25

120 300 kr. nominelt, til kursværdi kr. 79 486,25

III. Kassebeholdning..... kr. 19 067,34

I ovenstående formueopgørelse er inkluderet beholdning af bidrag fra den Hielmstjerne-Rosencroneske Stiftelse kr. 9 243,04, beholdning af bidrag fra Rask-Ørsted Fondet ÷ kr. 4 202,58 samt opsamlede bidrag til prisopgaver for legaterne kr. 1 200 + kr. 1 800 + kr. 1 200.

Maj 1963.

Louis Hjelmlev
Kassekommissionens formand.

BUDGET
FOR ÅRET 1963

Indtægt	kr.	ø.	kr.	ø.
1. <i>Beholdning:</i>				
a. Kassebeholdning				
b. Guldmedailler				
2. <i>Renteindtægt m.m.:</i>				
a. 8 000 kr. danske stats oblig. à 3 ⁰ / ₁₀	240	»		
77 000 - do. do. à 4 -	3 080	»		
94 500 - do. do. à 4 ¹ / ₂ -	4 252	50		
125 700 - Husejer Kreditk. oblig. à 3 ¹ / ₂ -	4 399	50		
151 000 - Østifternes Krdf. oblig. à 3 ¹ / ₂ -	5 285	»		
160 000 - do. do. à 4 -	6 400	»		
32 200 - do. do. à 4 ¹ / ₂ -	1 449	»		
25 000 - do. do. à 5 -	1 250	»		
41 000 - Jydske Land. Krdf. oblig. à 3 ¹ / ₂ -	1 435	»		
4 000 - do. do. à 4 -	160	»		
5 000 - do. do. à 4 ¹ / ₂ -	225	»		
43 000 - Københavns Krdf. oblig. à 4 -	1 720	»		
16 000 - Ny jyske Købst. Krdf. oblig. à 3 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀	560	»		
18 000 - Østift. Land Creditks. à 5 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀	990	»		
39 300 - do. do. à 6 ¹ / ₂ -	2 554	50		
b. Rente af indskud i bankerne	100	»	34 100	50
3. <i>Forventet statstilskud</i>	130 000	»
4. <i>Bidrag ifølge statutmæssig bestemmelse:</i>				
a. Til præmier:				
fra det Classenske Fideicommis	400	»		
Etatsråd Schou og Hustrus Legat	100	»		
b. Til videnskabelige formåls fremme:				
Det Hielmstjerne-Rosencroneske bidrag for året 1962	7 000	»		
c. Fra Carlsbergfondet	20 000	»		
d. Fra J. P. Suhr & Søns Legat til erindring om prof., dr. med. & phil. Julius Thomsen: rente 3 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀ af 90 200 kr., 4 ⁰ / ₁₀ af 23 000 kr., 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀ af 6 000 kr. og 6 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀ af 1 100 kr. Østift. Krdf. oblig.	4 418	50		
e. Pastor emer. F. J. Ørnborgs Legat	2 000	»	33 918	50
5. <i>Salg af Selskabets publikationer</i>	50 000	»
6. a. Forventet bidrag fra Rask-Ørsted Fondet	45 000	»
b. Bidrag fra Carlsbergfondet	50 000	»
Samlet indtægt	343 019	»

Udgift	kr.	ø.	kr.	ø.
<i>1. Selskabets bestyrelse:</i>				
a. Lønninger m.m.	79 585	»		
b. Selskabets møder	16 000	»		
c. Rengøring	8 000	»		
d. Kontor og oplag	18 000	»		
e. Porto	8 000	»		
f. Forsikring	450	»		
			130 035	»
<i>2. Selskabets publikationer:</i>				
a. Oversigten	14 000	»		
b. Meddelelserne og Skrifterne:				
α. Af Selskabets midler	133 000	»		
β. Af det Hielmstjerne-Rosencroneske bidrag	5 000	»		
			152 000	»
<i>3. Til rådighed for Selskabets præsident fra</i>				
<i>J. P. Suhr & Søns Legat</i>	4 418	50
<i>4. Understøttelse til skrifers udgivelse og videnskabelige arbejder af medlemmer eller andre:</i>				
a. Af Selskabets midler	»	»		
b. Af det Hielmstjerne-Rosencroneske bidrag:				
Kommissionen til undersøgelse af de i dansk privateje bevarede kilder til dansk historie	2 000	»		
			2 000	»
<i>5. Selskabets internationale forbindelser:</i>				
a. Kontingent til internationale sammenslutninger	34 000	»		
b. Rejser	11 000	»		
			45 000	»
Overføres...	333 453	50

Udgift		kr.		ø.	
		kr.	ø.	kr.	ø.
	Overført...	333 453	50
6.	<i>Pengepræmier og medaljer:</i>				
	a. Præmier af legaterne:				
	Af Thotts Legat.....	»	»		
	Af Classens Legat.....	»	»		
	Af Schous Legat.....	»	»		
	b. Medaljer og pengepræmier af Selskabets kasse	»	»		
	c. Ørnborgs Legat.....	2 000	»	2 000	»
7.	<i>Udgifter til istandsættelser og anskaffelser</i>	7 565	50
8.	<i>Indkøb af obligationer</i>	»	»
	Samlet udgift	343 019	»

Af disse udgifter er 1 a fast, 1 b—f, 2 a—b samt 5 a og b kalkulatoriske (5 a dog fast i udenlandsk valuta). De øvrige bevillinger kan kun overskrides ifølge særlig bevilling af Selskabet.

Det Hielmstjerne-Roseneroneske bidrag.

		kr.	ø.
Beholdning 1. januar 1963 ca.....		9 200	»
Bidraget for 1962 ca.		7 000	»
		16 200	»
Budgetteret udgift		7 000	»
Beholdning ved årets udgang ca.		9 200	»

Bidrag fra legaterne til præmier.

	Thotts Legat		Classens Legat		Schous Legat	
	kr.	ø.	kr.	ø.	kr.	ø.
Beholdning 1. januar 1963.....	1 200	»	1 800	»	1 200	»
Bidraget for 1963	200	»	400	»	100	»
	1 400	»	2 200	»	1 300	»
Budgetteret udgift	»	»	»	»	»	»
Beholdning ved årets udgang	1 400	»	2 200	»	1 300	»

BERETNINGER OG BETÆNKNINGER

I.

Kommissionen til undersøgelse af de i dansk privateje bevarede kilder til dansk historie

Beretning om virksomheden 1962

Da kommissionens tilskud i beretningsåret har været uændrede, har det ikke været muligt at gennemføre de undersøgelsesrejser, der er nødvendige for indsamlingsarbejdet. Man har i stedet koncentreret sig om ordning og gennemgang af de samlinger, der enten er afleverede eller indsendte til ordning. Som det vil fremgå af regnskabsbemærkningerne, overstiger driftsudgifterne de faste tilskud med ca. 1.200 kr. For det videre arbejde vil en regulering af tilskuddene i forhold til de skete løn- og prisstigninger være stærkt påkrævet.

Af hensyn til mange andre gøremål, bl. a. i forbindelse med Erhvervsarkivets nye status som statsinstitution og med dets overflytning til Statsbibliotekets tidligere bygning, er overarkivar, mag. art. Vagn Dybdahl efter eget ønske pr. 31. december fratrædt som kommissionens sekretær. Overarkivar Dybdahl har siden 1949 udført et overordentligt dygtigt og indsigtfuldt arbejde. Som ny sekretær er antaget arkivar, cand. mag. Finn H. Lauridsen, der i adskillige år har været kommissionens medarbejder.

Erhvervsarkivets flytning har fundet sted, og kommissionens adresse er nu: Vester Allé 12, Århus C.

Undersøgelser vedrørende privatpersoners arkiver

Slægten AHLEFELDT.

Af de fra Tranekær til ordning modtagne arkivalier er nu ordnet arkiverne for de yngre medlemmer af slægten Ahlefeldt. Blandt disse kan fremhæves Christian Ahlefeldt-Laurvig (1844–1917), til hvem der findes en samling breve fra omkring århun-

dredskiftet med værdifuldt politisk indhold. Brevene belyser brydningerne inden for Højre i almindelighed og frygten for de Radikale på Langeland i særdeleshed. De er skrevet af bl. a.: F. Andersen (Rosendal), Klaus Berntsen, Preben Ch. Bille-Brahe-Selby, Lars Dinesen, Mogens Frijs og H. C. Steffensen. For de ældre dele af samlingernes vedkommende gælder det ligeledes, at de indeholder meget stof, der rækker ud over det snævert familiemæssige.

Politikeren, højskoleforstander JACOB APPEL (1866–1931).

Fru højskoleforstander C. P. O. Christiansen har til Rigsarkivet fortsat den i 1949 påbegyndte aflevering af sine forældre Jacob og Ingeborg Appels privatarkiv (jfr. beretning 1949, s. 6). Den nye aflevering omfatter bl. a. brevveksling med frimenighedspræst Cornelius Appel og med Askov højskoles lærere.

Officeren JACOB FREDERIK MARIUS ERNST (1820–97).

Fra Ole Ernst, København, er modtaget en samling breve vekslede i årene 1844–47 mellem senere general J. F. M. Ernst og hans forældre og søskende samt enkelte andre. Ernst var i disse år ingeniørkaptajn i Rendsborg. Brevene er afleverede til Rigsarkivet til indlemmelse i et der til allerede tidligere indgået fond.

Redaktør LARS LARSEN-LEDET (1881–1958).

De i 1959 modtagne arkivalier har været under fortsat ordning.

Filantropen JOE REVENTLOW (f. 1880).

Med fru Reventlow, der er enke efter forfatteren og politikeren Christian Reventlow (jfr. beretning 1955, s. 4–5), er der truffet aftale om aflevering af breve o. a. fra hendes omfattende velgørenhedsarbejde i såvel Danmark som udlandet.

Kriminalassistent JENS ØSTERBORG (1898–1962).

Fra Jens Østerborgs bo er modtaget en fyldig »Indberetning om bombeangrebet på København 27/1 1943«. Indberetningen er afleveret til Rigsarkivet, hvor den er henlagt i samlingen af arkivalier til besættelsestidens historie.

Undersøgelser vedrørende forretnings-, gods- og institutionsarkiver

Dansk Gasværks-Bestyrer Forbund.

Fra driftsbestyrer P. Fischer-Nielsen, Odder, er til Erhvervsarkivet modtaget forskellige småsager for årene 1912–59. Samlingen omfatter bl. a. lønstatistikker og spørgeskemaer vedrørende løn- og arbejdsforhold.

Dansk Litograf- og Kemigraflaug.

Der er truffet aftale om aflevering af arkivalier over årene 1899–1961. Litograflauret er stiftet førstnævnte år under navnet Dansk litografisk Principalforening, Kemigraflauret i 1903.

Maskinfabrikken og jernstøberiet A/S Titan, København.

Fabrikken er grundlagt i 1856 af smedemester H. Rudolph Koefod (1828–1915). Den blev aktieselskab i 1883, og sammen sluttedes i 1888 med den af S. C. Hauberg (1848–1920) i 1885 grundlagte maskinfabrik. 1897 optog man firmaet Marstrand, Helweg & Co., der var stiftet 1889 af Poul Marstrand (1851–1902) og Regnar Helweg (1861–1932). Siden 1952 har fabrikken med 1936 som begyndelsesår løbende afleveret sit korrespondancearkiv til Erhvervsarkivet. I forbindelse med dette arkivs overflytning til Statsbibliotekets tidligere bygning er der truffet aftale med Titan om en komplet aflevering af, hvad der måtte være bevaret af ældre arkivalier.

Tranekær, Langeland.

Se under slægten Ahlefeldt, side 1.

A/S Vejle Sålelæderfabrik Vejle.

Virksomheden blev grundlagt i 1850 af Ludvig Seligmann, der nævnte år etablerede sig som garvermester. Den har siden, fra 1884 som aktieselskab, været ledet af slægten, indtil den for få år siden ophørte. I forbindelse med likvidationen har Erhvervsarkivet fået overladt 250 bind og pakker, der dog kun vedrører de seneste år, nemlig 1956–61. De ældre dele af fabrikkens arkiv var kasseret. Den afleverede samling, der rummer alt vedrørende driften, vil, når den ad åre kan gøres tilgængelig, være af over-

ordentlig værdi til belysning af forholdene omkring et dansk industriforetagende af middelstørrelsen i en tid, da rentabiliteten knyttes stadig stærkere til koncentration og stordrift.

Kommissionen har i 1962 til driften modtaget 10.900 kr. Fra Carlsbergfondet, Undervisningsministeriet og Videnskaberne Selskab er ydet henholdsvis 2.500 kr., 7.000 kr. og 1.400 kr. i tilskud. Renter udgjorde 78,79 kr.

Udgifterne har beløbet sig til i alt 12.158,88 kr. De fordeler sig på følgende konti: almindelige driftsudgifter med kontorassistance, materialer, porto, telefon og sekretærhonorar androg 3.080,66 kr., ordningsarbejder og registraturskrivning androg 8.980,02 kr., diverse udgifter udgjorde 98,20 kr. – Året sluttede med kasse- og bankbeholdninger på i alt 4.578,18 kr. – Regnskabet revideres af Carlsbergfondet.

Århus, Flensborg og København i juni 1963.

C. O. BØGGILD-ANDERSEN

TROELS FINK

HOLGER HJELHOLT

PETER SKAUTRUP

FINN H. LAURIDSEN

II.

**„Grosserer A. Collstrops
Hjem for en dansk Videnskabsmand.“**

Beretning for 1962.

„Lundehave“ har i det forløbne år været beboet af fh. rigsantikvar, fh. professor, dr. phil. Johs. Brøndsted.

Regnskabsoversigt for 1962.

Indtægt.

Kassebeholdning pr. 1. januar 1962 på giro- og bankkonto	kr.	18 484,46
Renter af obligationer	»	33 885,00
Rente på postgirokonto	»	17,88
Rente på bankkonto	»	133,45
Andre indtægter	»	12 000,00
		<hr/>
	Ialt kr.	64 520,79

Udgift.

Tilskud til beboeren	kr.	9 600,00
Løn og pension til gartner	»	11 635,00
Skatter og afgifter til Helsingør Kommune	»	1 070,40
Forsikringspræmier	»	1 445,43
Bygninger med inventar og haven	»	17 577,92
Administration, arkitekttilsyn, revision o.l.	»	1 096,27
Beholdning på bankkonto ult. 1962	»	18 601,84
Beholdning på postgirokonto ult. 1962	»	3 493,93
		<hr/>
	Ialt kr.	64 520,79

Status pr. 31. december 1962.

Aktiver.

Ejendommen vurderet til ejendomsskyld	kr.	400 000,00
Indbo	»	12 109,60
Obligationer, nominelt:		
3 % danske statsoblig. 1894	»	241 500,00
6 % Østift. Kreditf.	»	118 000,00
6 % Jydsk Grundejer Kreditf.	»	118 000,00
6 % Jydsk Husm. Kreditf.	»	90 000,00
6 % Jydsk Landejend. Kreditf.	»	118 000,00
Beholdning på bankkonto	»	18 601,84
Beholdning på postgirokonto	»	3 493,93
		Ialt kr. 1 119 705,37

Passiver.

Ejendom og indbo	kr.	412 109,60
Grundfond	»	600 000,00
Reservefond	»	107 595,77
		Ialt kr. 1 119 705,37

5. marts 1963.

På bestyrelsens vegne
L. L. HAMMERICH

Regnskabet er revideret på Undervisningsministeriets foranstaltning.

III.

„Emil Herborgs Legat.“

Beretning for 1962.

I året 1962 er udbetalt fire legatportioner, hver på 150 kr. månedlig, til:

Dr. phil. Bent Christensen	i 12 måneder
Mag. scient. Bo Werner Christensen	i 12 —
Mag. scient. Ole Hansen	i 3 —
Cand. mag. Jens Thorup	i 12 —
Cand. polyt. John Nagel	i 9 —

Regnskabsoversigt for 1962.

Indtægt.		Udgift.	
Kassebeholdning	kr. 1 805,58	Udbetaling af 4 legat-	
Renter af obligationer. -	8 415,00	portioner	kr. 7 200,00
Renter af bankkonto... -	54,53	Udbetaling i henhold til	
		fundatsens § 8	- 600,00
		Administration	- 334,20
		Kassebeholdning	- 2 140,91
	<u>kr. 10 275,11</u>		<u>kr. 10 275,11</u>

Formue pr. 31. december 1962.

3 ¹ / ₂ % obligationer, nom.	kr. 36 000,00
4 ⁰ / ₀ » »	- 27 000,00
4 ¹ / ₂ % » »	- 131 000,00
6 ⁰ / ₀ » »	- 3 000,00
Anden formue	- 100,00
Kassebeholdning	- 2 140,91
	<u>kr. 199 240,91</u>

Januar 1963.

På bestyrelsens vegne

C. MØLLER

Revisionspåtegning:

Regnskabet er revideret af undertegnede revisorer i Det kgl. danske Videnskabernes Selskab. Beholdningerne er eftersat, og regnskabet og beholdningerne er fundet i orden.

København, den 1. maj 1963.

W. FENCHEL

P. J. RIIS

IV.

„Niels Bohr Legatet.“

Professor Niels Bohr afgik ved døden den 18. november 1962.

Uddrag af regnskab for 1962.

Indtægt.

Kassebeholdning ult. 1961	kr.	13 492,24
Renter af obligationer og bankkonto	-	44 328,08
Udtrukne obligationer.....	-	13 000,00
Andre indtægter.....	-	18 113,40
		<hr/>
Samlet indtægt... ..	kr.	88 933,72
		<hr/>

Udgift.

Udbetalinger ved professor Niels Bohr.....	kr.	58 000,00
Kassebeholdning ult. 1962	-	30 933,72
		<hr/>
Samlet udgift... ..	kr.	88 933,72
		<hr/>

Formue pr. 31. december 1962.

405 000 kr. danske statsobligationer à $4\frac{1}{2}\%$	kursværdi	kr.	306 787,50
275 000 » kreditforeningsobl. à $3\frac{1}{2}\%$	—	-	179 562,50
64 000 » » à 4%	—	-	44 855,00
298 000 » » à $4\frac{1}{2}\%$	—	-	213 445,00
			<hr/>
1 042 000 kr. nominelt	til kursværdi	kr.	744 650,00
Kassebeholdning ultimo 1962	-	30 933,72	
			<hr/>
		kr.	775 583,72
			<hr/>

Revisionspåtegning:

Regnskabet er revideret og beholdningerne forefundet.

København, den 1. maj 1963.

W. FENCHEL

P. J. RIIS

V.

„Mag. art. Marcus Lorenzens Legat.“

Beretning for 1962—63.

Legatet blev opslået ledigt i februar 1963. Efter legatbestyrelsens indstilling vedtog Selskabet i marts 1963 følgende bevillinger af de disponible legatmidler:

Til studiet af dansk sprog:	
Stud. mag. Iver Wesenberg Kjær	kr. 1 900
Lektor, mag. scient. Johan Lange	- 500
Til studiet af dansk flora:	
Fh. viceskoleinspektør, kaptajn M. P. Christiansen	- 800
Amanuensis, cand. mag. Alfred Hansen	- 600
Seminarielektor Anfred Hansen, Vordingborg	- 600
Havearkitekt Johannes Tholle	- 600
I alt . . .	<u>kr. 5 000</u>

Regnskab for 1962.

Indtægt.

Kassebeholdning ult. 1961	kr. 6 675,24
Renter af obligationer, aktier og bankkonto	- 7 665,13
Udtrukne obligationer m. m.	- 2 063,50
Samlet indtægt . . .	<u>kr. 16 403,87</u>

Udgift.

Udbetalte legater	kr. 6 500,00
Indkøb af obligationer	- 4 200,00
Annoncering	- 37,80
Kassebeholdning ult. 1962	- 5 666,07
Samlet udgift . . .	<u>kr. 16 403,87</u>

Rådighedssum til uddeling.

Renteindtægt 1962	kr.	7 665,13
Fragår avertering	-	37,80
		<hr/>
Nettoindtægt	kr.	7 627,33
Fragår 5 % af renteindtægt til formueforøgelse	-	383,21
		<hr/>
	kr.	7 244,12
Fragår uddeling i 1962	-	6 500,00
		<hr/>
At overføre til 1963	kr.	744,12
		<hr/>
Foreslået til uddeling i 1963	kr.	7 500,00
		<hr/>

Formue pr. 31. december 1962.

18 500 kr. danske statsobl. à 4 ¹ / ₂ %	kursværdi	kr.	14 013,75
1 000 - » » à 4 ⁰ / ₁₀₀	—	-	770,00
14 400 - » » à 2 ⁰ / ₁₀₀	—	-	7 056,00
2 700 - kreditforeningsobl. à 6 ¹ / ₂ %	—	-	2 274,75
1 600 - » » à 5 ¹ / ₂ %	—	-	1 268,00
2 000 - » » à 5 ⁰ / ₁₀₀	—	-	1 505,00
25 400 - » » à 4 ¹ / ₂ %	—	-	19 417,00
11 900 - » » à 4 ⁰ / ₁₀₀	—	-	9 169,25
4 000 - » » à 3 ¹ / ₂ %	—	-	2 950,00
47 700 - hypotekforeningsobl. à 4 ¹ / ₂ %	—	-	34 582,50
11 184 - bankhæftelsesobl. à 4 ⁰ / ₁₀₀	—	-	4 473,60
20 200 - aktier i Kbhvns. Handelsbank	—	-	53 227,00
		<hr/>	
160 584 kr. nominelt	til kursværdi	kr.	150 706,85
	Kassebeholdning	-	5 666,07
			<hr/>
		kr.	156 372,92
			<hr/>

14. marts 1963.

På bestyrelsens vegne
L. L. HAMMERICH

Revisionspåtegning:

Regnskabet er revideret og beholdningerne forefundet.

København, den 1. maj 1963.

W. FENCHEL

P. J. RIIS

VI.

Kommissionen for Ducange.**Beretning for 1962.**

Redaktør: Prof., dr. Franz Blatt.

- 1) Ordbog over dansk middelalderlatin (den danske Ducange): I løbet af året er manuskript færdigredigeret til bogstav G inklusive i henhold til den i Selskabets beretning for 1961—62 (1962) opstillede plan.
- 2) Den internationale ordbog over middelalderlatin: en ny fascikel af denne ordbog (MILES—MOZYTIA) kan forventes udsendt inden Union Académiques møde i Wien i juni 1963. Til denne ordbog har den danske komité bidraget med materiale og arbejdskraft.

København og Århus i april 1963.

KAJ BARR

FRANZ BLATT

L. L. HAMMERICH

VII.

Kommissionen for Corpus Lexicographorum Graecorum.**Beretning for året 1962.**

HESYCH

Udgiver: Professor Dr. K. Latte, Göttingen.

Manuskript til bd. 2 (E—O, 22 960 glosser) er afsluttet og overgivet til trykkeriet. Desuden er der foretaget en sammenligning med de til rådighed værende Cyrill-håndskrifter i bogstavet π .

Göttingen og København, d. 10. juli 1963.

K. BARR

FRANZ BLATT

K. LATTE

VIII.

**Beretning om mødet i
Union Académique Internationale (UAI) i Bruxelles
den 18.-22. juni 1962.**

Unionens 36. møde fandt sted i Bruxelles i dagene 18.-22. juni 1962. Følgende lande var repræsenterede: Australien (Australian Humanities Research Council), Belgien, Canada, Danmark, De Forenede Stater (American Council of Learned Societies), Finland, Frankrig, Grækenland, Italien, Japan, Jugoslavien, Mexico (Consejo Mexicano de Instituciones Humanísticas), Nederlandene, Norge, Polen, Rumænien, Schweiz (Société Suisse des Sciences Morales), Spanien (Institut d'Estudis Catalans), Storbritannien, Sverige, Tjekkoslaviet, Tyskland (Vest), Ungarn og Østrig. Desuden deltog to delegerede for Conseil international de la Philosophie et des Sciences Humaines (CIPSH) og en repræsentant for UNESCO. De danske delegerede var Franz Blatt og L. L. Hammerich.

Det økonomiske grundlag for UAI dannedes som sædvanlig af de enkelte akademiers årlige bidrag, af rådighedssummen, af salgsindtægterne fra Unionens publikationer og UNESCO's bidrag.

Unionens arbejde foregik i nitten kommissioner; desuden ned-sattes to nye kommissioner, den ene med henblik på tilvejebringelsen af et *Corpus des Antiquités mexicaines*, det andet med henblik på en samling af *Fontes historiae Africae*. Under UAI's auspicer afholdtes i december 1962 et colloquium i Prag angående udarbejdelsen af visse ordbøger for vidt udbredte sprog, hvortil ordbøger ikke findes, og i hvis tilvejebringelse UNESCO er interesseret. Union Académique skal tage stilling til de af colloquiets medlemmer foreslåede planer under plenarmødet i 1963. Det vedtoges endelig at danne en *Commission des Affaires Externes*, der bl. a. skal undersøge mulighederne for at inddrage nye lande i UAI's medlemskreds.

Af særlig interesse for Videnskabernes Selskab var arbejdet i *Corpus Vasorum Antiquorum*, idet Knud Friis Johansen forbereder en ny fascikel vedrørende Nationalmusæets attiske vaser fra VI.–IV. årh., hvortil tilskud ydes af Unionen. 3 fascikler er udkommet i 1961/62. Danmark, Italien, Norge og Polen er de fire lande, der i år oppebærer støtte under denne kommission. Kommissionen til udgivelse af *Hugo Grotius' korrespondance* meddelte, at et 3. bind omfattende breve fra 1626–28 er udkommet i 1961, og at næste bind med breve fra 1629–31 er trykkklar. Det kgl. nederlandske Akademi har overfor UAI taget initiativet til i anledning af 500-året for *Erasmus'* fødsel (1969) at genudgive *Erasmus' værker*. Kommissionen for *den internationale ordbog over middelalderlig latin* godkendte rapporterne fra de forskellige nationalkomiteer (i det forløbne år var udkommet 4. hæfte af den tyske, 2. hæfte af den katalanske og 12. hæfte af den polske ordbog over middelalderlatin). Næste hæfte af den internationale ordbog, der udgives under ledelse af Franz Blatt, kan forventes udsendt i 1963. Korrekturark blev forelagt og godkendt. Det vedtoges for 1965 og 66 at søge UNESCO om 4000 dollars årlig til dette foretagende. I kommissionene for publikation af *udgivne dokumenter vedrørende Japan* konstateredes det, at medens samarbejdet mellem det japanske Akademi og la Real Academia de la Historia de Madrid nu foregår gnidningsløst, er det stadig umuligt for de japanske videnskabsmænd at opnå adgang til Indonesiens nationalarkiv i Djakarta. Kommissionen *Corpus Philosophorum Medii Aevi* tog til efterretning, at Arnau de Vilanova I *Expositio super Apocalypsi* er sat op, at Chalcidius' oversættelse af Platons *Timaeus*, der udgives af J. H. Waszink under medvirkning af Povl Johs. Jensen, er udkommet i 1962 som vol. IV i serien *Plato latinus*. I serien *Aristoteles latinus* er udkommet I 1–5 *Categoriae vel Praedicamenta*, XXIX 1 *Politica Translatio imperfecta* og *Codices, Supplementa altera* ed. L. Minio Paluello; i trykken er III 1–4 *Analytica Priora*. Kommissionen *Codices latini antiquiores* påhørte en rapport af udgiveren E. A. Lowe, hvoraf fremgik at tiende bind af denne publikation, der bl. a. indeholder de i Danmark bevarede *Codices* er udkommet i 1962. Den kommission, der besørger udgivelsen af *Concordance et Indices de la Tradition Musulmane*, og hvortil nu alle islamiske studier henvises, tog til efterretning, at prog. J. Brugman er udnævnt til direktør for dette

foretagende (fasc. 26 udkom i 1961, fasc. 27 i 1962). Encyclopédie de l'Islam forventes at udsende nye hæfter i nær fremtid, medens et påtænkt værk om muhamedanske og kristne slavers befrielse i 18. århundrede har måttet stilles i bero på grund af forfatterens sygdom. En af kommissionen udpeget ekspertkomité mødes i 1963 for at drøfte udarbejdelsen af en ny arabisk litteraturhistorie.

Direktøren for *Corpus Vitrearum Medii Aevi* oplyste, at det skandinaviske bind af dette værk skulle udkomme inden udgangen af 1962 under forudsætning af at det danske og finske bidrag indleveres. Musæumsinspektør Roussell, Nationalmusæet, er ved at afslutte manuskriptet til den danske del.

Om *Pali-ordbogen* afgav Hammerich beretning, hvorefter det fremgik, at dette foretagende, hvortil Videnskabernes Selskab har taget initiativet, er blevet internationaliseret, såvel med hensyn til økonomien som medarbejderstaben; han redegjorde for en rejse i Østen, hvortil UAI havde bidraget af sin rådighedssum (Fonds spécial) og som havde ført til en aktivering af arbejdet. Fascikel II 2 blev forelagt i korrektur. Videnskabernes Selskabs rapport godtoges og man ville søge UNESCO om et årligt tilskud på 4000 dollars.

Endelig blev der i den nyoprettede kommission *Corpus des Troubadours* givet meddelelse om, at det franske Conseil National de la Recherche Scientifique ville bidrage til dette foretagende ved at stille microfilm og håndskriftfotografier til rådighed, afholde udgifter for franske medarbejdere og regelmæssigt deltage i omkostningerne ved værkets trykning.

Det vil af ovenstående fremgå, at initiativet til Unionens foretagender dels er udgået fra Unionen selv, dels fra enkelte akademier.

Som ny præsident for UAI for perioden 1962–65 valgtes R. W. Lee (U.S.A.); bestyrelsen består iøvrigt af R. Aramon i Serra (Spanien), van de Woestijne (Belgien), Hagendahl (Sverige), Prušek (Tjekkoslaviet), Kumaniecki (Polen).

UAI's 37. session vil blive afholdt i Wien fra 13.–18. juni 1963.

Århus og København i februar 1963.

FRANZ BLATT

L. L. HAMMERICH

IX.

**Beretning om den fjerde generalforsamling i
International Mathematical Union i Saltsjöbaden
den 11.-13. august 1962.**

Af unionens 37 medlemslande var 31 repræsenteret ved mødet. Efter indbydelse deltog desuden H. Roderick som repræsentant for UNESCO. Præsidenten R. Nevanlinna (Finland) aflagde beretning om unionens virksomhed siden sidste generalforsamling i 1958.

International Mathematical Union (IMU) havde ydet støtte til og medvirket ved organisationen af internationale symposier over forskellige områder af matematikken, inden for hvilke forskningen er særlig aktiv for tiden. Sådanne symposier blev afholdt i Utrecht (1958), Warszawa (1959), Zürich (1960), Jerusalem (1960), London (1961) og Prag (1961). Unionens deltagelse i organisationen af de internationale kongresser havde antaget fastere former. Blandt andet var det videnskabelige program for den internationale matematikerkongres i Stockholm den 15.-22. august 1962 blevet tilrettelagt af en rådgivende komité nedsat af unionens eksekutivkomité i samarbejde med kongressens organisationskomité. Der var enighed om ønskeligheden af en tilsvarende deltagelse af unionen ved forberedelsen af de fremtidige internationale kongresser.

Endvidere havde unionen ydet støtte til udveksling af matematikere som gæsteforelæsere. I fireårsperioden har Israel, Japan, Polen, Storbritannien og Ungarn fået bevilget i alt ni sådanne IMU Lectureships. H. Roderick fremhævede ønskeligheden af en udvidelse af dette program i samarbejde med UNESCO.

Unionen havde i samarbejde med Tata Institute of Fundamental Research, Bombay, i 1958 og (à jour ført) i 1961 udgivet World Directory of Mathematicians.

Den under unionen sorterende International Commission on Mathematical Instruction (ICMI) havde hovedsagelig beskæftiget

sig med undervisningen på gymnasieniveau og dens videnskabelige grundlag. Der blev afholdt symposier og seminarer over herhen hørende emner i Århus (1960), Belgrad (1960), Lausanne (1961), Bologna (1961), Bogotá (1961) og i Stockholm (1962 i forbindelse med matematikerkongressen).

Det blev vedtaget at forhøje kontingenterne til unionen med 50⁰/₀.

Til unionens eksekutivkomité valgtes som præsident G. de Rham (Schweiz), som vicepræsidenter H. Cartan (Frankrig) og K. Kuratowski (Polen), som sekretær K. Chandrasekharan (Indien) og som øvrige medlemmer J. C. Burkill (Storbritannien), F. Hirzebruch (Tyskland), M. A. Lavrentiev (U.S.S.R.), D. Montgomery (U.S.A.), B. Segre (Italien). Som præsident for ICMI valgtes A. Lichnerowicz (Frankrig) og som et af de ni andre medlemmer af eksekutivkomiteen S. Bundgaard (Danmark).

Oktober 1962.

W. FENCHEL

N. E. NØRLUND

X.

Beretning for 1962 fra Selskabets sekretariat.

Ved arkivar ASGER LOMHOLT.

Selskabets sekretariat har i året 1962, det 220.—221. selskabsår, forestået tilrettelæggelsen af de af Selskabet holdte møder, 9 i anden halvdel af sæsonen 1961—62 fra 12. januar til 11. maj, og 5 møder i første halvdel af sæsonen 1962—63 fra 19. oktober til 14. december. Om sekretariatets øvrige rutinemæssige arbejde henvises til beretningen for året 1959.

Arkivaren har redigeret »Oversigt over Selskabets Virksomhed« juni 1961—maj 1962, omfattende 264 sider, hvori ikke er medregnet Carlsbergfondets beretning for året 1. oktober 1960 til 30. september 1961 på 123 sider. Fortegnelserne over inden- og udenlandske medlemmer er ført à jour, og der er udarbejdet en beretning om møderne, indeholdende de vigtigere sager, der er behandlet. Oversigten udkom i december 1962.

Ved udgivelsen af Selskabets videnskabelige publikationer i »Meddelelser« og »Skrifter« har arkivaren assisteret Selskabets redaktør, og han har bistået Selskabets kasserer ved ind- og udbetalinger, renskrivning af regnskaber o. l.

Arkivaren har varetaget administrationen af alle sager vedrørende »Grosserer A. Collstrops hjem for en dansk Videnskabsmand« (Lundehave) og har ført regnskaberne for dette legat såvel som for »Emil Herborgs Legat«.

»Oversigten« indeholder bl. a. en fortegnelse over Selskabets publikationer 1957—62, tillæg A til fortegnelse 1917—56, udarbejdet af arkivaren. I anledning af at Bianco Lunos Bogtrykkeri A/S i 125 år uafbrudt har trykt Selskabets regelmæssige publikationer, har trykkeriet som nytårsbog ved årsskiftet 1962—63 ladet udsende et arbejde »Lærdomsmosaik. Samlinger til Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskabs Historie«, 139 sider med talrige illustrationer, udarbejdet af Asger Lomholt.

Den almindelige ordning af arkivmateriale, ind- og udgåede breve o. l. er foretaget, og arkivaren har ved flere lejligheder bistået ved andres undersøgelser i arkivet. En revision og videreførelse af det tidligere påbegyndte generalregister til Selskabets forhandlingsprotokoller er fortsat.

Assistenten i sekretariatet, fru Ellen Erichsen, har à jour-ført fortegnelserne over restoplagene af samtlige publikationer og har forestået udleveringen fra oplaget til kommissionæren. Fortegnelserne over klicheer er videreført, og udlån har fundet sted. En væsentlig del af fru Erichsens arbejde har været udsendelsen af samtlige nyudgivne publikationer til danske og udenlandske medlemmer og bytteforbindelser (jvfr. nedenfor). Foruden løbende forretninger i sekretariatet har fru Erichsen varetaget bespisningen efter Selskabets møder og flere komitémøder, samt forestået rengøringen af Selskabets møde- og kontorlokaler.

I 1962 har Selskabet indgået 16 nye bytteforbindelser med følgende:

Minsk. Akademija Nauk BSSR, Fundamentalnaja Biblioteka (OHMB).¹

Murmansk. Polar Research Institute of Marine Fisheries and Oceanography (B).

Warszawa. Archiwum Mineralogiczne, Revue du Comité de Géologie de l'Académie Polonaise (M).

Gand. Rijksuniversiteit, Centrale Bibliotheek (OHMB).

Paris. Centre National de la Recherche Scientifique, Bibliothèque (B).

Budapest. Musée des Beaux-Arts (H).

Padova. Accademia Patavina di Scienze Lettere ed Arti (OHMB).

Roma. Comitato Nazionale per l'Energia Nucleare (M).

Roma. Accademia di Danimarca (O).

Denver, Col. U.S. Geological Survey Library (MB).

La Jolla, Cal. University of California Library (B).

Menlo Park, Cal. U.S. Geological Survey Library (MB).

Provo, Utah. Brigham Young University (M).

Buenos Aires. Estacion de Hidrobiología Delta (B).

¹ Forkortelser, se side 138.

Varanasi. Zootomical Society of India (B).

Manila. National Science Development Board (OHMB).

To bytteforbindelser er udvidet:

Leningrad. Biblioteka Akademii Nauk SSSR (+M²).

Pisa. Scuola Normale Superiore (+M).

Een forsendelse er indskrænket:

Hjørring. Centralbiblioteket i Hjørring Amt (÷HMB).

Ved årets udgang var antallet af modtagere af Selskabets publikationer 785 akademier, universiteter, selskaber, biblioteker o. l.

De udsendte publikationer fordeler sig på modtagerne i de enkelte lande som vist i nedenstående oversigt, idet følgende forkortelser er anvendt:

O = Oversigt over Selskabets Virksomhed.
 H = Historisk-filosofiske } Meddelelser
 M = Matematisk-fysiske } og
 B = Biologiske } Skrifter.

Land	Antal modt. (excl. medl.)	O	H	M	B
Danmark	74	74	41	54	48
Island	3	3	2	3	3
Norge	12	12	7	7	11
Sverige	26	26	13	14	15
Finland	20	20	10	10	12
Sovjetunionen	29	11	16	39	33
Estland	2	1	2	1	2
Letland	2	1	2	1	2
at overføre . . .	168	148	93	129	126

Land	Antal modt. (excl. medl.)	O	H	M	B
overført...	168	148	93	129	126
Litauen.....	3	2	3	2	3
Polen.....	27	9	14	15	15
England.....	40	12	14	26	24
Skotland.....	9	5	4	9	6
Eire.....	4	4	3	4	4
Holland.....	20	6	9	12	11
Belgien.....	22	7	11	11	13
Frankrig.....	50	16	26	29	33
Monaco.....	1	0	0	1	1
Schweiz.....	13	6	6	9	6
Tyskland.....	84	34	34	57	53
Østrig.....	15	4	5	8	7
Czekoslovakiet.....	15	6	9	11	9
Ungarn.....	10	2	5	6	5
Jugoslavien.....	15	4	9	6	6
Bulgarien.....	1	1	1	1	1
Grækenland.....	6	1	4	1	3
Rumænien.....	5	1	1	5	1
Tyrkiet.....	5	1	2	3	2
Italien.....	50	16	30	28	26
Spanien.....	15	4	11	6	5
Portugal.....	4	1	1	3	4
Canada.....	8	3	4	5	8
De Forenede Stater.....	92	42	39	65	70
Mexico.....	4	0	0	2	4
Rep. Dominicana.....	1	0	1	0	0
Argentina.....	13	1	1	9	9
Brasilien.....	8	1	1	6	3
Chile.....	2	0	0	1	1
Colombia.....	1	0	0	1	1
Perú.....	1	0	0	1	1
Uruguay.....	2	0	0	0	2
Venezuela.....	2	0	0	1	1
Libanon.....	1	0	1	0	0
Israel.....	1	1	1	1	1
Armenien.....	1	1	1	1	1
Indien.....	14	1	3	11	12
Ceylon.....	2	0	2	0	0
at overføre...	735	340	349	486	478

Land	Antal modt. (excl. medl.)	O	H	M	B
Overført...	735	340	349	486	478
Pakistan	1	0	0	1	1
Kina	4	3	3	3	4
Philippinerne	3	2	2	2	2
Indonesien	3	1	1	2	3
Japan	23	3	4	20	9
Ægypten	4	1	3	1	2
Tunis	3	0	2	1	1
Algier	2	0	0	0	2
Marokko	1	0	0	0	1
Ghana	1	1	0	1	1
Kenya	1	0	0	1	1
Moçambique	1	0	0	0	1
Congo	1	0	0	0	1
Sydafrikanske Union	5	1	0	5	5
South Australia	2	1	1	2	2
New South Wales	4	1	1	3	3
Victoria	2	0	0	2	2
Western Australia	1	0	0	0	1
New Zealand	2	0	0	2	2
I alt pr. $^{31/12}$ 1962...	799	354	366	532	522

Til Selskabets inden- og udenlandske medlemmer udsendtes følgende antal:

	Antal medlemmer	O	H	M	B
Danske	116	116	105	85	88
Udenlandske	208	204	78	59	70
I alt pr. $^{31/12}$ 1962...	324	320	183	144	158
Oplagets norm. størrelse (excl. forf. ekspl.)...	800	800	800	1 300	900
Ialt udsendtes pr. $^{31/12}$ 1962...	674	674	549	676	680
Rest...	131	131	251	624	220

Udsendelse af Selskabets publikationer er for indenlandske og udenlandske medlemmers og nordiske institutioners vedkommende, samt en del reklamationer, foretaget direkte med posten; for alle andre institutioners vedkommende dels direkte med posten, dels gennem »Danmarks institut for international udveksling af videnskabelige Publikationer« (I. D. É.).

I året 1962 er følgende nyudgivne publikationer udsendt: Overs. 1961/62; Hist. Filos. Medd. **39**, 5—7; **40**, 1; Mat. Fys. Medd. **33**, 7—9; Hist. Filos. Skrifter **4**, 2; Mat. Fys. Skrifter **1**, 11; **2**, 1—3; Biol. Skrifter **13**, 2—3; Pāli Dictionary **2**, 2; Oldrussisk Håndbog I.

Af disse, samt af en del reklamerede publikationer, er udsendt direkte med posten:

Indenlandske medlemmer.....	889 pk.	550 kg	kr. 590,45
Udenlandske medlemmer.....	660 -	348 -	- 612,32
Indenlandske institutioner.....	323 -	193 -	- 196,25
Udenlandske institutioner.....	1 145 -	682 -	- 1 641,89
Reklamationer.....	105 -	84 -	- 133,71
<hr/>			
Ialt udsendt direkte i 1962...	3 122 pk.	1 857 kg	kr. 3 174,62

Udsendelsen af en del af Selskabets publikationer til ikke-nordiske institutioner er foretaget portofrit gennem udvekslingsinstituttet (I. D. É.). Der er i 1962 ad denne vej udsendt 1 092 pakker, vægt 1 009 kg til videreforsendelse.

I bytte for de udsendte publikationer har Selskabet fra 608 akademier, universiteter, selskaber, biblioteker o.l., dels forbindelser, dels enkelte andre — de indenlandske dog undtaget — modtaget 1 623 forskellige tidsskrifter, beretninger, årbøger, dissertationsrækker m. m. i et omtrentligt antal af 8 055 bind og hæfter, mod 7 515 i 1961, 8 250 i 1960, 7 815 i 1959, 7 350 i 1958, 6 770 i 1957 og 6 030 i 1956.

Efter registrering i sekretariatet og fremlæggelse i Selskabets møder er det modtagne byttemateriale overgivet til de biblioteker, hvor de forskellige publikationer ifølge den mellem bibliotekerne og Selskabet truffne overenskomst hører hjemme. Reklamationer af mangler i det fra bytteforbindelserne modtagne materiale er fortsat.

De modtagne publikationer fordeler sig på de forskellige lande som vist i nedenstående tabel.

Land	Antal inst. etc.	Antal forsk. tidsskr.	Antal enk. ekspl. o. l.
Island	1	1	1
Norge	10	32	89
Sverige	24	92	219
Finland	20	50	230
Sovjetunionen	20	109	842
Estland	2	16	62
Letland	1	2	11
Litauen	1	1	31
Polen	26	117	532
England	37	83	429
Skotland	8	13	29
Eire	3	8	31
Holland	18	33	140
Belgien	22	55	255
Frankrig	35	50	232
Monaco	1	1	23
Schweiz	14	19	154
Tyskland	71	159	1 165
Østrig	14	28	116
Czekoslovakiet	12	63	430
Ungarn	10	58	249
Jugoslavien	11	41	80
Bulgarien	1	10	26
Grækenland	4	5	9
Rumænien	5	32	105
Tyrkiet	4	4	12
Italien	41	86	308
Spanien	9	12	37
Portugal	4	6	10
Canada	7	11	45
De Forenede Stater	77	214	1 348
Mexico	4	6	12
Rep. Dominicana	1	1	1
Argentina	13	21	67
Brasilien	5	5	20
Chile	1	1	2
Colombia	1	1	1
Perú	1	1	3
Uruguay	1	4	27
Venezuela	2	2	10
Libanon	1	1	1
at overføre	543	1 454	7 394

Land	Antal inst. etc.	Antal forsk. tidsskr.	Antal enk. ekspl. o. l.
overført...	543	1 454	7 394
Israel	1	8	19
Armenien	1	8	91
Indien	10	15	79
Ceylon	2	2	2
Pakistan	1	1	20
Kina	2	12	51
Philippinerne	0	0	0
Indonesien	1	3	4
Japan	26	58	180
Ægypten	1	1	1
Tunis	1	1	2
Algier	2	3	9
Marokko	1	7	13
Ghana	0	0	0
Kenya	0	0	0
Moçambique	0	0	0
Congo	0	0	0
Sydafrikanske Union	5	8	30
South Australia	2	3	9
New South Wales	4	5	13
Victoria	2	26	64
Western Australia	1	7	3
New Zealand	2	1	71
I alt i 1962...	608	1 623	8 055

PUBLIKATIONER

UDGIVET AF

DET KGL. DANSKE VIDENSKABERNES SELSKAB

JULI 1962–JUNI 1963

Oversigt.

Oversigt over Selskabets Virksomhed juni 1961–maj 1962. Med 1 portræt. Résumé en français. 1962	kr. ø. 20,00
--	-----------------

Historisk-filosofiske Meddelelser.**BIND 39:**

8. SØRENSEN, HANS CHRISTIAN: Ein russisches handschriftliches Gesprächbuch aus dem 17. Jahrhundert. Mit Kommentar. 1962	18,00
--	-------

BIND 40:

1. HANNESTAD, KNUD: L'évolution des ressources agricoles de l'Italie du 4 ^{ème} au 6 ^{ème} siècle de notre ère. 1962	18,00
---	-------

Matematisk-fysiske Meddelelser.**BIND 33:**

10. LINDHARD, J., NIELSEN, V., SCHARFF, M., and THOMSEN, P. V.: Integral Equations Governing Radiation Effects (Notes on Atomic Collisions, III). 1963	9,00
11. LEVI, HILDE, and ROGERS, A. W.: On the Quantitative Eva- luation of Autoradiograms. In Collaboration with M. WEIS BENTZON and ARNE NIELSEN. 1963	8,00
12. ANDERSEN, FLEMMING ALLAN: The Infrared Spectrum of CH ₃ D. 1963	8,00
13. LASSEN, N. O., and OLSEN, JANUS STAUN: The Reaction Ne ²⁰ (α , C ¹²) C ¹² . 1963	4,00

Matematisk-fysiske Skrifter.**BIND 2:**

3. MANG, H. J., and RASMUSSEN, J. O.: Shell Model Calculations of Alpha Decay Rates of Even-Even Spheroidal Nuclei. 1962	12,00
4. PELLEGRINI, C., and PLEBANSKI, J.: Tetrad Fields and Gravi- tational Fields. 1963	14,00

Biologiske Meddelelser.**BIND 23:**

12. POULSEN, VALDEMAR: Notes on *Hyolithellus* Billings, 1871,
Class *Pogonophora* Johansson, 1937. 1963..... 2,50

Biologiske Skrifter.**BIND 11:**

5. BÖCHER, TYGE W., and LEWIS, MARTIN C.: Experimental and
Cytological Studies on Plant Species. VII. *Geranium sangui-*
neum. 1962..... 9,00

Særskilt udgivne arbejder:

- A Critical Pāli Dictionary. Begun by V. TRENCKNER. Vol. II.
Continuing the Work of DINES ANDERSEN and HELMER
SMITH. Fascicule 2: ādikappika-āpattikusalatā. 1962..... 20,00
- Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskabs Publikationer
1957-1962. Tillæg A til fortegnelse 1917-1956. Ved ASGER
LOMHOLT. 1962..... 2,00

ACADÉMIE ROYALE DES SCIENCES ET DES LETTRES
DE DANEMARK

Résumé

Au cours de l'année juin 1962–mai 1963 l'Académie a perdu trois de ses membres danois: M. NIELS HENRIK DAVID BOHR, professeur honoraire de physique théorique à l'université de Copenhague, président de l'Académie de 1939 à 1962, décédé le 18 novembre 1962; M. CONSTANTIN ÉMIL SANDER-HANSEN, professeur d'égyptologie à l'université de Copenhague, décédé le 31 janvier 1963; et M. ADOLF FRANTZ EMIL STENDER-PETERSEN, professeur de langues et de littératures slaves à l'université d'Århus, décédé le 16 avril 1963.

Après la clôture de l'année académique l'Académie a perdu en outre un de ses membres danois: M. HANS HARALD KOCH, professeur de théologie, principalement d'histoire ecclésiastique et dogmatique et spécialement d'histoire des églises nordiques, à l'université de Copenhague, décédé le 10 août 1963.

L'Académie a perdu en plus dix de ses membres étrangers: M. GABRIEL-ÉMILE BERTRAND, professeur honoraire de chimie biologique à l'université de Paris et directeur du laboratoire de biologie de l'Institut Pasteur, Paris, décédé le 20 juin 1962; M. ASSAR ROBERT HADDING, professeur honoraire de géologie et de minéralogie à l'université de Lund, décédé le 20 juin 1962; sir RONALD AYLMER FISHER, professeur honoraire de génétique à l'université de Cambridge, Angl., décédé le 29 juillet 1962; M. HARRY PER FETT, administrateur général honoraire du Service des antiquités et monuments historiques, Oslo, décédé le 13 septembre 1962; M. LOUIS-FERNAND-JULES MASSIGNON, professeur honoraire de sociologie islamique au Collège de France, Paris, décédé le 31 octobre 1962; M. MAX JULIUS FRIEDRICH VASMER, professeur honoraire de philologie slave à la Freie Universität, Berlin, décédé le 30 novembre 1962; M. MAGNUS BERNHARD OLSEN, professeur honoraire de langues et de littératures norroises et islandaises à l'université d'Oslo, décédé le 16 janvier 1963; M. HANS CLAUDIUS MICHAEL KOPFERMANN, pro-

fesseur de physique à l'université de Heidelberg, décédé le 28 janvier 1963; M. THORALF ALBERT SKOLEM, professeur honoraire de mathématiques à l'université d'Oslo, décédé le 23 mars 1963; et M. OTTO STRUVE, professeur d'astrophysique à l'université de Berkeley, Cal., décédé le 6 avril 1963.

Après la clôture de l'année académique l'Académie a perdu en outre deux de ses membres étrangers: M. GASTON LÉON RAMON, directeur honoraire des Services de sérothérapie de l'Institut Pasteur à Garches, Seine-et-Oise, décédé le 8 juin 1963, et M. CARL JOHAN SKOTTSBERG, professeur honoraire de botanique à l'université de Gøteborg, décédé le 14 juin 1963.

Dans sa séance du 5 avril 1963 l'Académie a élu les nouveaux membres étrangers suivants:

Dans la Section des Lettres: M. EMIL KUNZE, professeur, premier directeur du Deutsches Archäologisches Institut à Athènes.

Dans la Section des Sciences: M. LARS JAKOB GÅRDING, professeur de mathématiques à l'université de Lund; M. WŁADYSŁAW SZAFER, professeur honoraire de botanique à l'université de Cracovie; M. LAWRENCE RICKARD WAGER, professeur de géologie à l'université d'Oxford; M. HARALD NICOLAI STORM WERGELAND, professeur de physique à la Norges tekniske Høgskole, Trondheim; et M. GULLE YNGVE ZOTTERMAN, professeur de physiologie à la Kungliga Veterinärhögskolan à Stockholm.

A la fin de l'année (mai 1963) l'Académie comptait 114 membres danois et 209 membres étrangers, dont 43 membres danois et 76 membres étrangers dans la Section des Lettres et 71 membres danois et 133 membres étrangers dans la Section des Sciences.

M. Johs. Pedersen a été élu président de l'Académie pour les années 1963-68 en remplacement de M. Niels Bohr, décédé.

M. Franz Blatt a été élu président de la Section des Lettres pour les années 1963-66.

M. Heinz Holter a été réélu trésorier de l'Académie pour les années 1963-68.

M. Einar Andersen a été réélu membre de la commission des fonds pour les années 1963-67.

M. Louis Hjelmlev a été réélu président de la commission des fonds pour l'année 1963-64.

M. F. J. Billeskov Jansen a été réélu membre de la commission des sciences humaines du «Fonds national pour les recherches scientifiques générales» pour les années du 1er octobre 1964-68.

M. Arne Noe-Nygaard a été élu membre du conseil d'administration de la Fondation Carlsberg pour les années du 1er octobre 1963-70 en remplacement de M. Børge Jessen. M. Stig Iuul a été élu président de ce conseil.

M. Johs. Brøndsted a été élu pour habiter la villa de la brasserie Gamle Carlsberg, dite l'habitation d'honneur, en remplacement de M. Niels Bohr, décédé.

M. Arne Noe-Nygaard a été élu pour habiter la «Maison de A. Collstrop mise à la disposition d'un savant danois», Lundehave, Elseneur.

La commission pour les Monumenta Musicae Byzantinae s'est constituée en comité d'administration et s'est adjoint M. Oliver Strunk, professeur.

Par l'intermédiaire de l'Académie le Danemark a été adopté comme membre de l'Organisation Internationale de Biophysique pure et appliquée.

M. Einar Andersen a été élu président du comité pour le Conseil International des Unions Scientifiques.

Ont été élus membres du comité national pour l'océanographie biologique: MM. E. Steemann Nielsen, Gunnar Thorson, R. Spärck et Erik Bertelsen.

M. Aage Bohr a été élu président du comité pour l'Union Internationale de Physique pure et appliquée.

M. Aage Bohr a été élu membre du comité pour le Conseil International des Unions Scientifiques.

M. Povl Johs. Jensen a été élu membre de la commission pour la rédaction du nouveau «Ducange» en remplacement de M. L. L. Hammerich.

M. Knud Hannestad a été élu membre du comité pour l'Association Internationale des Études Byzantines en remplacement de M. Ad. Stender-Petersen, décédé.

MM. Peter Jørgensen et Hans Chr. Sørensen ont été élus membres de la commission pour le manuel vieux russe-bas allemand.

Pour les membres des comités pour les Unions scientifiques internationales, l'Union Académique Internationale, etc., dont l'Académie fait partie, voir pp. 31–34.

L'Académie a voté les cotisations internationales modifiées suivantes :

Pour le Conseil International des Unions Scientifiques \$ 1920.

Pour l'Union Astronomique Internationale £ 69/13/6.

Pour l'Union Mathématique Internationale \$ 195,60.

Au cours de l'année juin 1962–mai 1963 l'Académie s'est fait représenter aux réunions et congrès suivants :

La session de l'Union Académique Internationale, tenue à Bruxelles du 18 au 22 juin 1962, par MM. Franz Blatt et L. L. Hammerich. Voir pp. 131–33.

La session de l'Union Mathématique Internationale, tenue à Saltsjöbaden du 11 au 13 août 1962, et au congrès international des mathématiciens, tenu dans la même ville du 15 au 22 août 1962, par MM. W. Fenchel et N. E. Nørlund. Voir pp. 134–35.

Le 9e congrès international des linguistes, tenu à Cambridge, Mass., du 27 au 31 août 1962, par M. L. L. Hammerich.

Le 6e congrès international des sciences préhistoriques et protohistoriques, tenu à Rome du 29 août au 3 septembre 1962, par M. Johs. Brøndsted.

Le 35e congrès international des américanistes, tenu à Mexico City du 19 au 25 août 1962, par M. Kaj Birket-Smith.

Le centenaire de l'Association Internationale de Géodésie, à Munich, les 12 et 13 octobre 1962, par M. Einar Andersen.

Le 1er congrès international des africanistes, tenu à Accra, Ghana, du 12 au 17 décembre 1962, par M. K. G. Prasse.

La réunion du bureau de l'Union Académique Internationale à Paris en janvier 1963, par M. L. L. Hammerich.

Le 150e anniversaire de la Kungliga Skogs- och Lantbruksakademien à Stockholm le 28 janvier 1963, par M. C. Syrach Larsen.

Le 125e anniversaire de la Finska Vetenskaps Societeten à Helsingfors le 29 avril 1963, par M. Kaj Birket-Smith.

L'Académie a adressé un message télégraphique à :
La Geografiska Sällskapet à Helsingfors à l'occasion de son 75e anniversaire le 27 janvier 1963.

La commission pour la rédaction du nouveau «Ducange» a déposé un rapport sur l'année 1962. Voir p. 130.

La commission pour le Corpus Lexicographorum Graecorum a déposé un rapport sur l'année 1962. Voir p. 130.

Le comité de la Fondation Rask-Ørsted a accordé une subvention de 45 000 couronnes pour les relations internationales de l'Académie pendant l'année 1963.

L'Académie a établi des échanges de publications avec les institutions suivantes :

Polar Research Institute of Marine Fisheries and Oceanography, Murmansk.

Rijksuniversiteit, Centrale Bibliotheek, Gand.

Accademia di Danimarca, Rome.

Comitato Nazionale per l'Energia Nucleare, Rome.

Institut mathématique, Universita Karlova, Prague.

University of California Library, La Jolla, Cal.

Thai National Documentation Centre, National Research Council, Bangkok.

Institut de Zoologie, Academia Sinica, Taipei, Taiwan.

Les échanges de publications ont été élargis avec :

Biblioteka Akademii Nauk SSSR, Leningrad.

Akademija Nauk, Biblioteka, Kiev.

Akademija Nauk Litovskoj SSR, Centralnaja Biblioteka, Vilnius.

L'envoi des publications de l'Académie aux institutions suivantes a été arrêté :

Centralbiblioteket i Hjørring Amt, Hjørring.

Birmingham Natural History and Philosophical Society,
Birmingham.

British Medical Association, Londres.

Le conseil d'administration de la Fondation Carlsberg a déposé un rapport sur l'exercice 1961–62. Voir Partie II, pp. 1–109.

La commission pour les recherches sur les sources de l'histoire du Danemark conservées dans les archives et bibliothèques privées a déposé un rapport sur l'année 1962. Voir pp. 120–23.

Le secrétariat de l'Académie a déposé un rapport sur l'année 1962. Voir pp. 136–43.

L'Académie a tenu 14 séances, au cours desquelles ont été faites les communications suivantes :

- 19/10 62. M. C. Møller: Sur un nouvel énoncé de la théorie de la gravitation.
— M. L. L. Hammerich présente: «A Critical Pāli Dictionary II, 2.»
- 2/11 62. M. Jón Helgason présente les dernières publications de l'Institut Arne-Magnéen.
— M. Axel Schou: La dynamique de la zone littorale et la régularisation des côtes.
- 16/11 62. M. Torben Huus: La mesure de haute précision du temps.
— M. Knud Tøgeby: L'histoire de l'alexandrin français.
— M. Giacomo Devoto présente: «Origini indeuropee».
- 30/11 62. M. Paul Diderichsen: La traduction de l'Historia Danica de Saxo Grammaticus par Anders Søffrinsson Vedel.
— M. Chr. Overgaard Nielsen: Le placement œcologique de la faune du sol.
- 25/1 63. M. Carsten Olsen: Sur l'absorption de cations chez différentes espèces végétales et son rôle œcologique.
- 8/2 63. M. Axel Steensberg présente «Dagligliv i Danmark i det 19. og 20. Aarhundrede» (La vie quotidienne au Danemark aux XIXe et XXe siècles).

- 8/2 63. M. Aage Bohr: Quelques impressions d'un voyage en Chine.
- 22/2 63. M. E. Steemann Nielsen: La production de matières organiques du plancton végétal dans les eaux danoises.
— M. C. J. Becker: Les tombeaux de monceaux de pierres de l'époque néolithique moyenne au Jutland.
- 8/3 63. M. P. J. Riis: La quatrième campagne 1961 de la mission en Phénicie de la Fondation Carlsberg.
— M. Nils Schjørring: Les mélodies du psautier réformé français dans la tradition danoise du XVIIe siècle.
- 22/3 63. M. P. V. Glob: Fouilles archéologiques dans quatre domaines de cheiks arabes.
- 5/4 63. M. P. J. Riis: Temple – église – mosquée. La transition à la lumière des recherches de la Fondation Carlsberg dans la Grande Mosquée de Ḥamā.
— M. Jens Lindhard: Notes sur les processus de choc atomiques (M*)¹.
- 19/4 63. M. Johs. Pedersen: L'islam comme héritier des anciennes civilisations orientales.
- 3/5 63. M. Arne Noe-Nygaard: Les météorites pierreuses Århus I et II.
— M. Jens Peter Larsen: Le classicisme viennois.
- 17/5 63. M. C. Møller: Sur la radiation gravitationnelle.
— M. Frithiof Brandt: Deux nouvelles contributions à l'iconographie de Søren Kierkegaard.

Au cours de l'année ont été prononcés les éloges funèbres de deux membres danois:

- 14/12 63. Éloges de M. Niels Bohr par MM. C. Møller, L. Rosenfeld et Johs. Pedersen. Voir pp. 73–99.
- 19/4 63. Éloge de M. C. E. Sander-Hansen par M. W. Erichsen. Voir pp. 101–12.

Les travaux suivants de membres de l'Académie ont paru ou paraîtront dans les séries de publications de l'Académie:

Jens Lindhard, V. Nielsen, M. Scharff & P. V. Thomsen: «Integral Equations Governing Radiation Effects» (M*).

¹ L'apposition d'un (M) ou d'un (S) au titre indique que le travail sera publié dans les *Meddelelser* ou dans les *Skrifter* de l'Académie. Un astérisque (M* ou S*) désigne que l'ouvrage a paru dans l'année courante.

- N. O. Lassen & Janus Staun Olsen: «The Reaction $\text{Ne}^{20}(\alpha, \text{C}^{12})\text{C}^{12}$ » (M*).
- N. E. Nørlund: «The Logarithmic Solutions of the Hypergeometric Equation» (S).
- Jens Lindhard, M. Scharff & H. E. Schiøtt: «Range Concepts and Heavy Ion Ranges» (M).

L'Académie a décidé en outre la publication des travaux suivants:

- Hans Chr. Sørensen: «Ein russisches handschriftliches Gesprächsbuch aus dem 17. Jahrhundert» (M*).
- K. H. Rechinger & Mogens Køie: «Symbolae Afghanicae. Vol. V» (S).
- C. Pellegrini & J. Plebanski: «Tetrad Fields and Gravitational Fields» (S*).
- Tyge W. Böcher & Martin C. Lewis: Experimental and Cytological Studies on Plant Species. VII. *Geranium sanguineum*» (S*).
- Flemming A. Andersen: «The Infrared Spectrum of CH_3D » (M*).
- Hilde Levi, A. W. Rogers, M. Weis Bentzon & Arne Nielsen: «On the Quantitative Evaluation of Autoradiograms» (M*).
- Valdemar Poulsen: «Notes on *Hyolithellus* Billings, 1871, Class *Pogonophora* Johannson, 1937» (M*).
- Tyge W. Böcher: «Experimental and Cytological Studies in Plant Species. VIII. Racial Differentiation in Amphi-Atlantic *Viscaria alpina*» (S).

Voir pp. 144–45 la liste des publications issues de l'Académie au cours de l'année.

Voir pp. 154–63 l'Index analytique.

SAG- OG NAVNEFORTEGNELSE

- ABSTRACTING, komité. Se: Naturv. dokumentation.
- AFHANDLINGER AF IKKE-MEDLEMMER antages til offentliggørelse 43, 47, 49, 60, 64.
- ANDERSEN, EINAR, vælges til formand i komiteen for Intern. Council of Scient. Unions 47; genvælges til medl. af kassekomm. 63.
- ANDERSEN, FL. A., lektor, mag. sc., afh. »The Infrared Spectrum of CH₃D« opt. 47, udk. 144.
- ANNE-MARIE, HDS. KGL. HØJHED PRINSESSE, lykønskes 51.
- ARKIV, SELSKABETS, beretn. fra sekretariatet 136–37.
- ASSOCIATION INTERN. DES ETUDES BYZANTINES, komité 31; Ad. Stender-Petersen død, prof. Knud Hannestad medl. af komité 71.
- BANGKOK, Thai National Documentation Centre, bytteforb. indgås 68.
- BARR, KAJ, taler for Johs. Pedersen som præsident 58; medl. af udvalg for Selsk. alm. virks. 65, 70.
- BECKER, C. J., giver medd. »Stendyngegrave fra mellemneolitisk tid i Jylland« 56; vælges til revisorsuppl. 64.
- BENTZON, M. WEIS. Se: Levi, Hilde.
- BERTELSEN, ERIK, direktør, medl. af komité for biologisk oceanografi 49.
- BERTHELSEN, A. C., oberstløjtnant, manuskript om Selsk. trigon. landmåling m. m. overgives Selsk. arkiv 66.
- BERTRAND, G.-E., fh. prof., dr., Selsk. udenl. medl., Paris, død 39.
- BIRKET-SMITH, K., sender beretn. om amerikanistkongres 1962 42; deleg. til Finska Vetenskaps Societetens 125-års jubilæum i Helsingfors 1963 64.
- BIRMINGHAM, Natural History and Philosophical Society, bytteforb. indskrænkes 62.
- BJERRUM, ELLEN OG NIELS, KEMIKERPRIS, afslag af medaille modt. 69.
- BLATT, FRANZ, sender beretn. om mødet i Union Acad. Intern. 1962 57, trykt 131–33; deleg. til mødet i Union Acad. Intern. 1963 59; vælges til klasseform. 61.
- BOHR, ERIK, direktør, og frue, overværer mindemøde 50.
- BOHR, ERNEST, landsretssagf., og frue, overværer mindemøde 50.
- BOHR, HANS, læge, dr. med., og frue, overværer mindemøde 50.
- BOHR, MARGRETHE, fru prof., overværer mindemøde 50.
- BOHR, NIELS, Selsk. præsident, lykønskes til guldbryllup 40; afgår ved døden 48; mindemøde med mindetaler af C. Møller, L. Rosenfeld og Johs. Pedersen 50, trykt 73–99; portræt malet af Henrik Sørensen midlertid. opsat 51.

- BOHR, AAGE, prof., dr. phil., og frue, overværer mindemøde 50; medd. indtryk fra rejse i Kina 54; medl. af bestyr. for Niels Bohr Legatet 61; form. for komité for den intern. fysiske union 68; medl. af komité for Intern. Counc. of Scient. Unions 68.
- BOHR LEGATET, NIELS, bestyrelse 37; bestyr. vælges, drøftelse om anvendelse 61; uddrag af regnskab for 1962 71, trykt 127.
- BOYD, Sir JOHN, London, er til stede som gæst 44.
- BRANDT, FRITHIOF, giver medd. »To nye bidrag til Søren Kierkegaards ikonografi« 69.
- BRØNSTED, JOHS., vælges til at bebo Gamle Carlsbergs hovedbyggn. 57; takker for valg 58.
- BUDGET for 1963, vedtages 49, trykt 117-19.
- BYTTEFORBINDELSER, indgås 42, 49, 68, 71; udvides 42, 53, 66; indskrænkes 62; ophører 42, 71; beretn. fra sekretariatet 137-43.
- BÖCHER, TYGE W., prof., dr. phil., afh. i samarb. med Martin C. Lewis »Experimental and Cytological Studies on Plant Species. VII« opt. 43, udk. 145; afh. »Experimental and Cytological Studies on Plant Species. VIII« opt. 64.
- CARLSBERG, GAMLE, HOVEDBYGN., Johs. Brøndsted indstilles til beboer, vælges 56-57.
- CARLSBERGFONDETS DIREKTION 35; indstiller Johs. Brøndsted til beboer af Gl. Carlsbergs hovedbyggn., Brøndsted vælges 56-57; Børge Jessen træder tilbage, 1. behandl. af valg 65; 2. behandl., Arne Noe-Nygaard vælges 68; medd. om event. ændr. af fundats for Carlsbergs Mindelegat 68; form. forelægger beretn. for 1961-62 70, trykt II, 1-109; Stig Iuul valgt til formand 70.
- CARLSBERG LABORATORIETS BESTYRELSE, tilforordnede 36.
- CARLSBERGS MINDELEGAT FOR BRYGGER J. C. JACOBSEN, event. ændr. af fundats 68.
- CHRISTENSEN, BENT, dr. phil., får Emil Herborgs Legat 57.
- CHRISTIAN VI, portræt tilbage fra udstilling i Wien 44.
- CHRISTIANSSEN, J. A., medl. af udvalg for Selsk. alm. virks. 66, 70.
- CHRISTIANSSEN, M. P., fh. viceskoleinsp., kaptajn, får Marcus Lorenzens Legat 61.
- CLASSENSKE FIDEICOMMIS, direktionen sender beretn. 57.
- COLLSTROP, A., GROSSERER, HJEM FOR EN DANSK VIDENSKABSMAND, bestyrelse 36; Johs. Brøndsted får æresboligen på Gl. Carlsberg, Lundehave opslås ledig 59; udvalg medd. om indkomne ansøgn. 65; 1. behandl. af valg af beboer 68; 2. behandl., Arne Noe-Nygaard valgt 70; beretn. for 1962, 71, trykt 124-25.
- CONFERENCE OF RELIGIOUS HISTORY, i Lyon 1963, ingen deleg. fra Selsk. 59.
- CONGRESS OF AFRICANISTS, 1st INTERN., Accra 1962, mag. art. K. G. Prasse deleg. 42; Prasse sender beretn. 53; beretn. fremlægges af L. L. Hammerich 57.
- CONGRESS OF AMERICANISTS, THE XXXVth INTERN., Mexico City 1962, K. Birket-Smith sender beretn. 42.

- CONGRESS OF GENETICS, THE XIth INTERN., i Haag 1963, ingen deleg. fra Selsk. 59.
- CONGRESS OF LINGUISTS, THE IXth INTERN., Cambridge, Mass., 1962, L. Hjelmlev er forhindret, L. L. Hammerich deltager og giver beretn. 40.
- CONGRESS OF THE INTERN. FEDERATION FOR MODERN LANGUAGES AND LITERATURES, THE IXth INTERN., i New York 1963, F. J. Billeskov Jansen deleg. 59.
- CONGRESS OF PREHISTORIC AND PROTOHISTORIC SCIENCES, THE VIth INTERN., Rom 1962, Johs. Brøndsted sender beretn. 42.
- CONGRESS OF ZOOLOGY, THE XVth INTERN., Washington, D. C. 1963, ingen deleg. fra Selsk. 59.
- CORPUS LEXICOGRAPHORUM GRAECORUM, kommission 34; sender beretn. for 1961 41.
- COUNCIL FOR INTERN. ORGANIZATIONS OF MEDICAL SCIENCES, komité 34.
- COUNCIL FOR PHILOSOPHY AND HUMANISTIC STUDIES, INTERN., sender beretn. 1960-61 41.
- COUNCIL OF SCIENTIFIC UNIONS, INTERN., komité 31; Einar Andersen vælges til formand 47; konting. forhøjes 49; søger støtte til sekretariat for »Les Années Intern. du Soleil Calme« 57; Aage Bohr medl. af komité 68; sender »Report on Future Structure« 68.
- DANMARKS AKVARIUM, medl. af bestyr. 37; sender beretn. for 1961-62 41.
- DANMARKS INSTITUT FOR INTERN. UDVEKSLING AF VIDENSKABELIGE PUBLIKATIONER (I. D. E.) 141.
- DANSK BILHARZIOSE LABORATORIUM, Selsk. vil vælge medl. til bestyr. 62.
- DANSKE INSTITUT, DET, i Rom, medl. af bestyr. 38.
- DEVOTO, G., prof., dr., Selsk. udenl. medl., Firenze, overværer møde 45, fremlægger »Origini indeuropee« 47.
- DELHI, 50th Indian Science Congress 1963, ingen deleg. 42.
- DIDERICHSEN, PAUL, giver medd. »Anders Søffrinsson Vedels oversættelse af Saxos Danske Krønike« 48; medl. af udvalg for Selsk. alm. virks. 65, 70.
- DRONNINGEN, HDS. MAJESTÆT, overværer mindemøde om Niels Bohr 50.
- DUCANGE, kommission 34; sender beretn. for 1962 64, trykt 130; L. L. Hammerich fratræder, Povl Johs. Jensen medl. af kommiss. 71.
- ENTOMOLOGY IN CANADA, THE CENTENNIAL OF, Ottawa 1963, ingen deleg. fra Selsk. 59.
- ERICHSEN, W., taler mindeord om C. E. Sander-Hansen 65, trykt 101-12.
- FENCHEL, W., sender beretn. om mødet i den intern. matematiske union 1962 45, trykt 134-35.
- FETT, H. P., fh. riksantikvar, dr., Selsk. udenl. medl., Oslo, død 39.
- FISHER, Sir R. A., fh. prof., Selsk. udenl. medl., Adelaide, død 39.
- FREDERIKSBORG-MUSEETS BESTYRELSE, medlem 35.

- GAND, Rijksuniversiteit, Centr. Bibl., bytteforb. indgås 42.
- GEODÆTISK INSTITUT, afd. II, overgiver Selsk. arkiv manuskript af A. C. Berthelsen om Selsk. trigon. landmåling m. m. 66.
- GLOB, P. V., giver medd. »Arkæologiske undersøgelser i fire arabiske sheikedømmer« 61.
- GUSTAFSON, TORSTEN, prof., dr., Selsk. udenl. medl., Lund, overværer møde 50, 54, 58.
- GÆSTER og udenl. medl. til stede ved Selsk. møder 39, 44, 45, 48, 50, 51, 54, 55, 58, 60, 62, 65, 67, 69.
- GÅRDING, LARS J., prof., dr., Lund, vælges til udenl. medl. 63.
- HADDING, A. R., fh. prof., dr., Selsk. udenl. medl., Lund, død 39.
- HALD, ANDERS, deleg. til 34th Session of the Intern. Statistical Institute i Ottawa 1963 59.
- HAMMERICH, L. L., lykønskes til 70-års dag 40; fremlægger Pæli Dictionary II, 2 40; deltager i linguistikongres 1962 og giver beretn. 40; giver beretn. om konference i Prag 1962 40; taler om Niels Bohr 51; fremlægger beretn. om afrikanistikongres 1962 og om bureau-møde i Union Acad. Intern. 1963 57; sender beretn. om mødet i Union Acad. Intern. 1962 57, trykt 131-33; fremfører kritik af Selsk. virksomhed 57; giver oplysn. fra den danske Unesco-nationalkomm. 59; deleg. til mødet i Union Acad. Intern. 1963 59; får arbejdsværelse i sekretariatet til rådighed 64; fung. sekretær 67; fra-træder kommiss. for Ducange 71. Se også: Redaktør.
- HANNESTAD, KNUD, prof., dr. phil., Århus, medl. af komité for Assoc. Intern. des Etudes Byzant. 71.
- HANSEN, ALFRED, aman., cand. mag., får Marcus Lorenzens Legat 61.
- HANSEN, ANFRED, seminarielektor, Vordingborg, får Marcus Lorenzens Legat 61.
- HANSTRÖM, BERTIL, prof., dr., Selsk. udenl. medl., Lund, overværer møde 60.
- HEDVALL, J. A., prof., dr., Selsk. udenl. medl., Göteborg, overværer møde 50.
- HELGASON, JÓN, fremlægger Det arnamagnæanske Instituts publ. 44; deleg. til konference ved 700-året for King Hákon Hákonsons ekspedition til Skotland, Kirkwall 1963 66.
- HELSINGFORS, Geografiska Sällskapetets 75-års jubilæum 1963, telegram sendes 53. Finska Vetenskaps Societetens 125-års jubilæum 1963, K. Birket-Smith deleg. 64.
- HERBORG, EMIL, LEGAT, bestyrelse 37; C. Møller medl. 49 og formand 53; legatet uddeles 57; C. Møller genvælges til medl. af bestyr. 64; beretn. for 1962 71, trykt 126.
- HIELMSTIERNE-ROSENCRONESKE STIFTELSE, den grevelige, sender beretn. for 1961 47, og medd. om tilskud 42.
- HJELMSLEV, LOUIS, er forhindret i at deltage i linguistikongres 1962 40; genvælges til form. for kassekomm. 70. Se også: Kassekommission.
- HJØRRING, Centralbiblioteket, tilsend. af publ. ophører 42.

- HOLTER, HEINZ, genvælges til kasserer 63; medl. af udvalg for Selsk. alm. virks. 65, 70.
- HORÁLEK, KAREL, prof., Praha, er til stede som gæst 39.
- HOUSTON, William Marsh Rice Univ., 50-års jubilæum 1962, ingen deleg. 41.
- HUUS, TORBEN, giver medd. »Præcisionsmåling af tid« 46.
- IUUL, STIG, valgt til formand for Carlsbergfondets Direktion 70.
- JANSEN, F. J. BILLESKOV, deleg. til the IXth Intern. Congress of the Intern. Federation for Modern Languages and Literatures i New York 1963 59; genvælges til medl. af kommiss. under Statens alm. Videnskabsfond 64.
- JENSEN, POVL JOHS., medl. af kommiss. for Ducange 71.
- JESPERSEN, KARSTEN FRIIS, stifter af Vibedehusfondet 43.
- JESSEN, BØRGE, træder tilbage som medl. af Carlsbergfondets Direktion 65; forelægger direktionens beretn. for 1961–62, takkes af præsidenten 70.
- JØRGENSEN, PETER, medl. af kommiss. for Ducange 71.
- KAHLSON, G. S., prof., dr., Selsk. udenl. medl., Lund, overværer møde 55, 69.
- KASSEKOMMISSION, SELSKABETS, 30; forelægger budget for 1963 49, trykt 117–19; form. medl. af bestyr. for Niels Bohr Legatet 61; Einar Andersen genvælges til medl. 63; form. medl. af udvalg for Selsk. alm. virks. 65; forelægger regnskab for 1962 70, trykt 113–16; Louis Hjelmslev genvælges til form. 70.
- KASSERER, SELSKABETS, 30; H. Holter genvælges 63.
- KIEV, Akad. Nauk USSR Bibl., bytteforb. udvides 53.
- KIRKWALL, Orkney, konference ved 700-året for King Hákon Hákonsons ekspedition til Skotland, Jón Helgason deleg. 66.
- KJÆR, IVER WESENBERG, stud. mag., får Marcus Lorenzens Legat 61.
- KLASSEFORMÆND, SELSKABETS, 30; valg 60; Franz Blatt valgt 61; medl. af udvalg for Selsk. alm. virks. 65.
- KLASSER, SELSKABETS, holder møde 53, 60.
- KLEIN, O., prof., dr., Selsk. udenl. medl., Stockholm, overværer møde 55.
- KOCH, HANS HARALD, afgår ved døden 72.
- KONGEN, HS. MAJESTÆT, overværer mindemøde om Niels Bohr 50.
- KOPFERMANN, H. C. M., prof., dr., Selsk. udenl. medl., Heidelberg, død 54.
- KUNZE, EMIL, prof., dr., Athen, vælges til udenl. medl. 63.
- KØIE, MOGENS, dr. phil. Se: Rechinger, K. H.
- LA JOLLA, Cal., Univ. of California Library, bytteforb. indgås 42.
- LANGE, JOHAN, lektor, mag. sc., får Marcus Lorenzens Legat 61.
- LARSEN, C. SYRACH, deleg. til Kungl. Skogs- och Lantbruksakademiens 150-års jubilæum i Stockholm 1963 49; sender beretn. herom 57.
- LARSEN, JENS PETER, giver medd. »Wiener klassikken« 67.
- LASSEN, N. O., sender afh. i samarb. med J. Staun Olsen »The Reaction Ne²⁰ (α , C¹²)C¹²« 53, udk. 144.
- LEGATER. Se: Bohr, Herborg, Lorenzen og Ørnborg.
- LENINGRAD, Bibl. Akad. Nauk SSSR, bytteforb. udvides 42.

- LEVI, HILDE, docent, dr., afh. i samarb. med A. W. Rogers, M. Weis Bentzon & Arne Nielsen »On the Quantitative Evaluation of Autoradiograms« opt. 49, udk. 144.
- LEWIS, MARTIN C. Se: Böcher, Tyge W.
- LINDHARD, JENS, afh. i samarb. med V. Nielsen, M. Scharff & P. V. Thomsen »Integral Equations Governing Radiation Effects« opt. 47, udk. 144; giver medd. »Noter om atomare stødprocesser« 63; afh. i samarb. med M. Scharff & H. E. Schiøtt »Range Concepts and Heavy Ion Ranges« opt. 69.
- LOMBARD, ALF, prof., dr., Selsk. udenl. medl., Lund, overværer møde 45.
- LONHOLT, ASGER, arkivar 38; udarb. »Lærdoms Mosaik. Samlinger til Selskabets Historie« 50; beretn. fra sekretariatet trykt 136-43; udarb. fortegn. over publ. 1957-62, udk. 145.
- LONDON, British Medical Association, bytteforb. ophører 71.
- LORENZENS LEGAT, MAG. ART. MARCUS, bestyrelse 37; legat uddeles 61; beretn. og regnskab for 1962-63 71, trykt 128-29.
- LUNDEHAVE. Se: Collstrop, A.
- LUNDGAARD, EINAR, fung. som præsident 47, 51, 54; mindes Niels Bohr 48.
- LUNOS BOGTRYKKERI, BIANCO, 125-års jubilæum som Selsk. bogtrykker, udgiver »Lærdoms Mosaik. Samlinger til Selskabets Historie« 49.
- MASSIGNON, L.-F.-J., fh. prof., dr., Selsk. udenl. medl., Paris, død 46.
- MEDLEMMER, SELSKABETS 1-29; afgår ved døden 39, 46, 48, 51, 52, 54, 65, 72; nye medl. optages 63; medd. om udenl. medl. adgang til møderne 45.
- MINDEORD, Niels Bohr ved C. Møller, L. Rosenfeld og Johs. Pedersen 50, trykt 73-99; C. E. Sander-Hansen ved W. Erichsen 65, trykt 101-12.
- MONUMENTA MUSICAE BYZANTINAE, kommission 35; sender beretn. for 1960-62 40; administrationskomité nedsættes, suppl. med prof. Oliver Strunk 41.
- MUNKSGAARD, EJNAR, FORLAG, medd. om salg af Selsk. publ. i 1961 43.
- MURMANSK, Polar Research Inst. of Marine Fisheries and Oceanography, bytteforb. indgås 42.
- MÜNTZING, A., prof., dr., Selsk. udenl. medl., Lund, overværer møde 50.
- MØDER, SELSKABETS, beretn. 39-72; mindemøde om Niels Bohr 50.
- MØLLER, C., giver medd. »Om en ny formulering af gravitationsteorien« 40; medl. af bestyr. for Emil Herborgs Legat 49 og formand 53; taler mindeord om Niels Bohr 50, trykt 73-89; genvælges til medl. af bestyr. for Emil Herborgs Legat 64; giver medd. »Om gravitationsstråling« 69. Se også: Sekretær.
- MØLLER-KRISTENSEN, FR., mag. art., er til stede som gæst 39.
- MAALØE, OLE, taler om Niels Bohr 51; medl. af udvalg for Selsk. alm. virks. 66, 70.
- NATURFORSKERMØDER, DE SKANDINAVISKE, den danske bestyrelse 37.
- NATURVIDENSKABELIG DOKUMENTATION, komité 34.

- NIELSEN, ARNE. Se: Levi, Hilde.
 NIELSEN, C. OVERGAARD, giver medd. »Jordbundsfaunaens økologiske placering« 48.
 NIELSEN, E. STEEMANN, medl. af komité for biologisk oceanografi 49; giver medd. »Planteplanktonets produktion af organisk stof i de danske farvande« 55.
 NIELSEN, V. Se: Lindhard, Jens.
 NOE-NYGAARD, ARNE, suppl. ved udvalg for Selsk. alm. virks. 66; giver medd. »Stenmeteoriterne Århus I og II« 67; vælges til medl. af Carlsbergfondets Direktion 68; vælges til beboer af Lundehave 70.
 NØRLUND, N. E., sender beretn. om mødet i den intern. matematiske union 1962 45, trykt 134–35; genvælges til medl. af bestyr. for Ole Romer Medaillen 47; afh. »The Logarithmic Solutions of the Hypergeometric Equation« opt. 60; medl. af bestyr. for Niels Bohr Legatet 61.
 OCEANOGRAFI, BIOLOGISK, komité 33; nedsættes 49.
 OCEANOGRAPHIC RESEARCH, SPECIAL COMMITTEE ON, 33.
 OCEANOLOGI, DANSK NATIONALRÅD FOR, 33.
 OLSEN, CARSTEN, modtager Ørnborgs Legat 47; giver medd. »Om kationoptagelse hos forskellige plantearter og dens økologiske betydning« 52.
 OLSEN, JANUS STAUN. Se: Lassen, N. O.
 OLSEN, M. B., fh. prof., dr., Selsk. udenl. medl., Oslo, død 52.
 OMSÆTNINGSAFGIFT for publ., Selsk. får delvis fritagelse 43.
 OLDRUSSISK-NEDERTYSKE HÅNDBOG, kommission 35; Ad. Stender-Petersen død, Peter Jørgensen og prof. Hans Chr. Sørensen medl. af kommiss. 71.
 ORDBØGER til udviklingslande, L. L. HAMMERICH deltager i konference herom i Prag 1962 40.
 ORGANIZATION FOR PURE AND APPLIED BIOPHYSICS, INTERN., komité 34; Danmark optages som medl. 41.
 OVERSIGT OVER SELSKABETS VIRKSOMHED 1961–62 udk. 144.
 PĀLI DICTIONARY, A CRITICAL, kommission 35; vol. II, 2 fremlægges 40; beretn. for 1960–62 41.
 PAULY, ELSE, fru, er til stede som gæst 39.
 PEDERSEN, JOHS., fung. som præsident 39, 50; taler mindeord om Niels Bohr 51, trykt 98–99; vælges til præsident, takker for valg 55; giver medd. »Islam som de ældre orientalske kulturers arvtager« 65. Se også: Præsident.
 PELLEGRINI, C., dr., afh. i samarb. med J. Plebanski »Tetrad Fields and Gravitational Fields« opt. 43, udk. 144.
 PLEBANSKI, J., dr. phil. Se: Pellegrini, C.
 POULSEN, VALD., mag. sc., afh. »Notes on *Hyolithellus* Billings, 1871, Class *Pogonophora* Johannson, 1937« opt. 60, udk. 145.
 PRAHA, Mathematical Institute, Universita Karlova, bytteforb. indgås 71.
 PRASSE, K. G., mag. art., deleg. til Congress of Africanists, Accra, 1962 42; sender beretn. 53; beretn. fremlægges af L. L. Hammerich 57.

- PRISOPGAVER, udsættes ikke 47.
- PRÆSIDENT, SELSKABETS, 30; den fung. byder medl. velkommen 39; Niels Bohr afgår ved døden 48; 1. behandl. af valg 53; 2. behandl., Johs. Pedersen vælges 55, takker for valg 55; Kaj Barr taler for Johs. Pedersen 58; medl. af bestyr. for Niels Bohr Legatet 61; medl. af udvalg for Selsk. alm. virks. 65; takker Børge Jessen 70. Se også: Bohr, Niels, og Pedersen, Johs.
- PUBLIKATIONER, SELSKABETS, fremlægges af redaktøren 44, 53, 55, 66, 72; opgør. fra kommissionær om salg i 1961 43; delvis fritagelse for omsætningsafgift 43; fortegn. 1957–62 fremlægges 55, udk. 145.
- RAMON, GASTON L., fh. direktør, Selsk. udenl. medl., Garches, Seine et Oise, død 72.
- RASK-ØRSTED FONDETS BESTYRELSE, medlemmer 36; sender beretn. for 1959–60 41; bevilger 45.000 kr. til intern. forbindelser 53; sender beretn. for 1960–61 68.
- RECHINGER, K. H., prof., dr. phil., Wien, afh. i samarb. med M. Køie »Symbolae Afghanicae. Vol. V« opt. 43.
- REDAKTØR, SELSKABETS, 30; fremlægger Selsk. publ. 44, 53, 55, 66, 72; medl. af udvalg for Selsk. alm. virks. 65, 70. Se også: Hammerich, L. L.
- REGISTRERING AF LITTERÆRE KILDER TIL DANSK HISTORIE, medl. af kommission 31.
- REGNSKAB for 1962 forelægges 70, trykt 113–16.
- REIZ, A., medl. af udvalg for Selsk. alm. virks. 66, 70.
- REVISORER, SELSKABETS, 30.
- REVISORSUPPLEANTER, SELSKABETS, 31; C. E. Sander-Hansen død, C. J. Becker vælges 64.
- RIIS, P. J., giver medd. »Carlsbergfondets Fønikienekspeditionens fjerde kampagne 1961« 58; giver medd. »Tempel – kirke – moské« 62.
- ROGERS, A. W. Se: Levi, Hilde.
- ROM, det danske akademi, får Overs. 42. Comitato Naz. per l'Energia Nucleare, bytteforb. indgås 49.
- ROSENFELD, L., taler mindeord om Niels Bohr 50, trykt 90–97.
- RØMER, OLE, MEDAILLE, medl. af bestyr. 38; N. E. Nørlund genvælges 47.
- SANDER-HANSEN, C. E., afgår ved døden 54, mindeord ved W. Erichsen 65, trykt 101–12.
- SCHARFF, M. Se: Lindhard, Jens.
- SHEEL, H., prof., dr., Selsk. udenl. medl., Mainz, overværer møde 55, 65.
- SCHIØRRING, NILS, giver medd. »Den fransk-reformerte psalters melodier i det 17. århundredes danske tradition« 58.
- SCHIÖTT, H. E. Se: Lindhard, Jens.
- SCHOU, AXEL, giver medd. »Litoralzonedynamik og kystudligning« 44.
- SEKRETARIAT, SELSKABETS, 38; lønninger til personale reguleres 43, 71; bevilling til medhjælp 49; sender beretn. for 1962 64, trykt 136–43.

- SEKRETÆR, SELSKABETS, 30; giver medd. om dødsfald 39, 46, 48, 51, 52, 54, 65; giver medd. om prisopgaver 47; giver medd. om valg af klasseform. og om nye medl. 61; medl. af bestyr. for Niels Bohr Legatet 61; medl. af udvalg for Selsk. alm. virks. 65, 70; giver oversigt over sæsonens møder 72. Se også: Møller, C.
- SELSKABETS ALM. VIRKSOMHED, L. L. Hammerich fremfører kritik 57; udvalg skal nedsættes 61; medl. af udvalg vælges 65; underudvalg nedsættes 70.
- SKOLEM, THORALF A., fh. prof., dr., Selsk. udenl. medl., Oslo, død 65.
- SKOTTSBERG, CARL J. F., fh. prof., dr., Selsk. udenl. medl., Göteborg, død 72.
- SPÄRCK, R., prof., dr., medl. af komité for biologisk oceanografi 49.
- STATENS ALM. VIDENSKABSFOND, medlemmer af kommissionerne 36; medd. om forøgelse af fondet 43; F. J. Billeskov Jansen genvælges til medl. 64.
- STATISTICAL INSTITUTE, INTERN., 34th SESSION, Ottawa 1963, Anders Hald deleg. 59.
- STEENSBERG, AXEL, forelægger »Dagligliv i Danmark i det 19. og 20. århundrede« bd. I 54; suppl. ved udvalg for Selsk. alm. virks. 65.
- STENDER-PETERSEN, AD. F. E., afgår ved døden 65.
- STOCKHOLM, Ingeniörsvetenskapsakademien sender medaille 45. Kungl. Skogs- och Lantbruksakademiens 150-års jubilæum 1963, C. Syrach Larsen deleg. 49, beretn. herom 57.
- STRUNK, OLIVER, prof., medl. af komiteen for Monumenta Musicae Byzantinae 41.
- STRUVE, OTTO, prof., dr., Selsk. udenl. medl., Berkeley, død 65.
- SZAFER, W., fh. prof., dr., Krakow, vælges til udenl. medl. 63.
- SØRENSEN, HANS CHR., prof., dr. phil., afh. »Ein russisches handschriftliches Gesprächsbuch aus dem 17. Jahrhundert« opt. 43, udk. 144; medl. af kommiss. for Ducange 71.
- SØRENSEN, HENRIK, portræt af Niels Bohr ophængt ved mindemøde 51.
- TAIPEI, Taiwan, Institute of Zoology, Academia Sinica, bytteforb. indgås 71.
- TARDI, PIERRE, prof., dr., Selsk. udenl. medl., Paris, overværer møde 44.
- THOLLE, JOHS., havearkitekt, får Marcus Lorenzens Legat 61.
- THOMSEN, MATH., suppl. ved udvalg for Selsk. alm. virks. 66.
- THOMSEN, P. V. Se: Lindhard, Jens.
- THORSON, GUNNAR, medl. af komité for biologisk oceanografi 49.
- TILLIDSHVERV, SELSKABETS, 30-38.
- TÖGEBY, KNUD, giver medd. »Den franske aleksandrineres historie« 46.
- UDVALG, KOMMISSIONER, KOMITEER, BESTYRELSER 30-38.
- UNDERSØGELSE AF DE I DANSK PRIVATEJE BEVAREDE KILDER TIL DANSK HISTORIE, kommission 31; sender beretn. for 1961 40; får bevilling 49.
- UNESCO, den danske nationalkommission, medlem 34; L. L. Hammerich medd. oplysn. herfra 59.

- UNION ACADÉMIQUE INTERN., komité 31; unionen sender trykt beretn. om mødet 1962 53; L. L. Hammerich giver beretn. om bureau-mødet 1963 57; deleg. sender beretn. om mødet 1962 57, trykt 131-33; valg af deleg. til mødet 1963 59.
- UNION, INTERN. ASTRONOMICAL, komité 32; konting. forhøjes 49.
- UNION OF BIOCHEMISTRY, INTERN., komité 33.
- UNION OF BIOLOGICAL SCIENCES, INTERN., komité 32.
- UNION OF GEODESY AND GEOPHYSICS, INTERN., komité 32; unionen sender beretn. om mødet 1960 55.
- UNION OF GEOLOGICAL SCIENCES, INTERN., komité 33; executivkomité holder møde i Selskabets lokaler 1962 41.
- UNION OF HISTORY AND PHILOSOPHY OF SCIENCE, INTERN., Selsk. slutter sig til unionens to divisions, valg af komité udsættes 59.
- UNION, INTERN. MATHEMATICAL, komité 32; unionen sender beretn. om mødet 1962, konting. forhøjes 41, 49; deleg. sender beretn. om mødet 1962 45, trykt 134-35.
- UNION OF PURE AND APPLIED PHYSICS, INTERN., komité 32; Aage Bohr form. 68.
- UNION OF PHYSIOLOGICAL SCIENCES, INTERN., komité 33.
- VALG AF EMBEDSMÆND O. L. 53, 55, 57, 61, 63, 64, 65, 68, 70.
- VASMER, M. J. F., fh. prof., dr., Selsk. udenl. medl., Berlin, død 51.
- VIBEDEHUSFONDET, medd. om oprettelse heraf 43.
- VIDENSKABSFOND. Se: Statens alm. Videnskabsfond.
- VILNJUS, Akad. Nauk Litovskoj SSR Bibl., bytteforb. udvides 66.
- WAGER, L. R., prof., dr., Oxford, vælges til udenl. medl. 63.
- WEIS-FOGH, T., medl. af udvalg for Selsk. alm. virks. 66, 70.
- WEISSKOPF, V. F., prof., dr., Selsk. udenl. medl., Genève, overværer møde 50, taler om Niels Bohr 51.
- WERGELAND, H. N. S., prof., dr., Trondheim, vælges til udenl. medl. 63.
- WILLIAMS, P. O., dr., London, er til stede som gæst 44.
- ZOTTERMAN, G. Y., prof., dr., Stockholm, vælges til udenl. medl. 63.
- ÆRESBOLIGEN. Se: Carlsberg, Gamle.
- ØRNBORG, PASTOR EMER. F. J., LEGAT, uddeles 47.

BERETNING

FRA

CARLSBERGFONDET

FOR ÅRET

1. OKTOBER 1961 TIL 30. SEPTEMBER 1962

KØBENHAVN

BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI A/S

1963

Denne beretning er af Carlsbergfondets direktion indgivet til Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab i henhold til § XVIII i fondets statuter.

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
Afdeling A: Carlsberg Laboratoriet	5
Afdeling B: Carlsbergfondets videnskabelige understøttelser	16
Carlsbergfondets biologiske Institut	41
Skrifter indsendt til Carlsbergfondet	49
Afdeling C: Det nationalhistoriske Museum på Frederiksborg	67
Ny Carlsbergfondet	72
Regnskab og status for Carlsbergfondet samt afdelingerne A, B og C og Ny Carlsbergfondet	99
Almindelige meddelelser	106

Afdeling A

Carlsberg Laboratoriet

Fra laboratoriets bestyrelse er modtaget følgende beretning:

Den kemiske afdeling.

Leder: professor, dr. M. OTTESEN.

I samarbejde med afdelingens assistenter og gæster har professor M. OTTESEN fortsat studierne over proteiner og proteolytiske enzymer og forestået den videre modernisering af laboratoriets udstyr, herunder indretningen af et finmekanisk værksted og anskaffelsen af et fotoelektrisk polarimeter.

Professor M. OTTESEN har fortsat de i foregående beretning omtalte undersøgelser over *Bacillus subtilis* proteinasernes autolyse med særligt henblik på at fastlægge de betingelser, der er bedst egnede til at inaktivere disse enzymer irreversibelt og derigennem forhindre videre autolyse. På basis af disse undersøgelser er udarbejdet en rensningsmetode til adskillelse på Sephadex-søjler ved lavt pH af de højmolekulære proteinkomponenter fra de lavmolekulære autolyseprodukter. Herigennem er det blevet muligt at isolere disse enzymer i en homogen form, velegnet for undersøgelser over deres kemiske opbygning.

I samarbejde med civilingeniør G. JOHANSEN er subtilopeptidase A, Novo proteinase og den japanske Nagarse proteinase blevet rensset efter dette princip, og deres aminosyresammensætning ved at blive undersøgt.

Civilingeniør GORDON JOHANSEN har afsluttet de i de foregående beretninger omtalte undersøgelser over reaktionen mellem

tørt hydrogenchlorid og nylon eller protein. Sammen med professor L. H. REYERSON, Connecticut, U.S.A., har han publiceret en afhandling herom (se litteraturlisten). En mindre undersøgelse over holdbarheden af natriumhydroxydopløsning i flasker af forskelligt materiale er også publiceret.

Sammen med professor OTTESEN har han afkontrolleret den tidligere omtalte Beckman-Spinco aminosyreanalysator og forsøgt at nå frem til den metodik, der giver størst mulig reproducerbarhed. De indvundne erfaringer er benyttet til de ovennævnte aminosyreanalyser af *subtilis*proteinaser. Iøvrigt har han hjulpet afdelingens gæster og medarbejdere med forskellige problemer.

Cand. pharm. B. FOLTMANN har fortsat sine studier af prorennin og rennin. De i foregående beretning omtalte chromatografiske undersøgelser er bragt til en foreløbig afslutning, resultaterne er bearbejdet og offentliggjort (se litteraturlisten). Arbejdet fortsættes nu dels med en nærmere undersøgelse af de under aktiveringen fraspaltede peptider, dels med ultracentrifugeforsøg, der foreløbig tyder på, at både prorennin og rennin i opløsning findes som delvis associerede molekyler. Endvidere har han forestået de under VIBEKE BANG-JENSEN omtalte undersøgelser. I forbindelse med den i København afholdte XVI. internationale mejerikongres arrangerede B. FOLTMANN på Carlsberg Laboratoriet et seminar, hvor en række specialister fik lejlighed til at udveksle synspunkter vedrørende renninets og caseinets problemer.

Magister AASE HVIDT har videreført de af dr. L. KANAREK, Belgien, påbegyndte undersøgelser over lysozyls deuteriumudveksling. Resultater opnået med den infrarøde spektrofotometriske metode blev sammenlignet med tidligere og nye bestemmelser udført med gradientmetoden. Det synes endnu vanskeligt at gennemføre de infrarøde målinger med en nøjagtighed, der tillader en detaljeret sammenligning af de to metoder, men forsøgene blev specielt vanskeliggjort, fordi lysozym viste nogen instabilitet under de anvendte forsøgsbetingelser. Magister HVIDT har endvidere samarbejdet med dr. J. H. R. KÄGI, Zürich, Schweiz, om alkoholdehydrogenasernes deuteriumudveksling.

Stud. mag. BIRTE ØSTERGAARD har som stipendiat ved laboratoriet fortsat undersøgelserne over de forskellige subtiloptydasers indvirkning på ovalbumin. De opnåede resultater indikerer, at disse enzymer initialt angriber det samme afsnit af ovalbuminets

molekyle, og først under den videre nedbrydning gør forskellene i disse enzymeres specificitet sig gældende. Forsøgene er nu afsluttet, og en afhandling herom er under udarbejdelse.

Stud. mag. VIBEKE BANG-JENSEN har som stipendiat ved laboratoriet assisteret cand. pharm. B. FOLTMANN med udarbejdelsen af en simpel metodik til fremstilling af insulinets B-kæde i en så ren form, at det er velegnet som substrat til afprøvning af proteinasers specificitet. Forsøgene er faldet gunstigt ud, og det er nu hensigten at anvende dette substrat bl. a. til sammenlignende undersøgelser af forskellige renninfrafraktioners specificitet.

Stud. mag. JØRGEN JACOBSEN har som stipendiat ved afdelingen i samarbejde med professor OTTESEN videreført de fra tidligere beretninger omtalte undersøgelser over β -amylase fra malt. En række præparationer er gennemført, tildels med tilsætning af oxiderende og reducerende stoffer med henblik på at forøge enzympræparaternes stabilitet.

Afdelingen har været besøgt af følgende gæster:

Dr. J. H. R. KÄGI, Zürich, Schweiz, har fortsat været beskæftiget med at finde frem til opløsningsmidler, der fremmer alkoholdehydrogenasens dissociation til underenheder. Det bedste hidtil kendte opløsningsmiddel er en vandig opløsning af urinstof og mercaptoethanol, der øjeblikkeligt og fuldstændigt omdanner denne dehydrogenase til en form, der har en meget lavere sedimentationskonstant end det native enzym. Under anvendelse af ARCHIBALD's metode er det forsøgt i nærværelse af urinstof at bestemme denne modifikations molekylvægt. Resultaterne tyder på, at molekylet deler sig i to omtrent lige store fragmenter. Ved elektroforese i stivelsesgel dannes to omtrent lige kraftige bånd, hvoraf ses, at de to fragmenter af gærens alkoholdehydrogenase ikke er identiske. En rotorekspllosion i laboratoriets ultracentrifuge har medført en betydelig forsinkelse af disse undersøgelser, og i ventetiden har dr. KÄGI i samarbejde med magister HVIDT undersøgt deuteriumudvekslingen mellem alkoholdehydrogenasen og vand, til dels i NAD (nicotinamid-adenin-dinucleotid; tidligere og til dels endnu betegnet som DPN). Hertil er benyttet den tidligere omtalte infrarøde spektrofotometriske metode, og det er fundet, at tilstedeværelsen af coenzymet kun medfører en ret ringe modifikation af proteinets sekundære struktur.

Dr. JULIUS A. GORDON, Waltham, Massachusetts, U.S.A., har påbegyndt en undersøgelse af hexokinaser fra gær.

Dr. ANNE D. GOUNARIS, Upton, New York, U.S.A., har påbegyndt et studium af subtilopektidaser med henblik på at fremstille kemiske derivater af disse.

Iøvrigt har følgende gæster i kortere eller længere tid besøgt afdelingen:

Professor T. HATA, Kyoto, Japan, dr. L. KANAREK, Bruxelles, Belgien, stud. mag. VIBEKE THAMDRUP, Aarhus, dr. G. R. TRISTRAM, St. Andrews, Skotland, samt dr. phil. CARSTEN OLSEN.

Efter sin tilbagetræden fra Københavns universitet har professor, dr. M. WESTERGAARD ved bevilling fra Carlsbergfondets afdeling B fortsat sine genetiske studier i lokaler på laboratoriet.

Følgende afhandlinger er publiceret i årets løb:

CORY, JOSEPH G., CHARLES C. BIGELOW og EARL FRIEDEN:

Oxidation of insulin by tyrosinase.

Biochemistry, **1**, 419-422 (1962).

FOLTMANN, Bent:

Studies on rennin. VI. The heterogeneity of prorennin and its transformation into rennin.

Compt. rend. trav. lab. Carlsberg, **32**, 425-444 (1962).

JOHANSEN, GORDON:

Shelf life of a sodium hydroxide solution.

Scand. Journ. Clinical & Lab. Investig., **14**, 315 (1962).

JOHANSEN, GORDON og LLOYD H. REYERSON:

Action of hydrogen chloride and water on β -lactoglobulin and nylon.

Compt. rend. trav. lab. Carlsberg, **32**, 393-408 (1961).

KANAREK, L., A. HVIDT, J. LÉONIS og M. OTTESEN:

Echange deutérium-hydrogène entre des lysozymes altérés et l'eau.

Arch. Intern. de Physiol. et de Biochim., **69**, 596-597 (1961).

LINDERSTRØM-LANG, C. U.:

4,4'-diaminodiphenyl sulphone: Binding to serum albumin.

Biochem. J., **83**, 420-424 (1962).

OTTESEN, M. og M. SZÉKELY:

Studies on the enzymatic degradation of ribonuclease by subtilopektidase A (subtilisin A).

Compt. rend. trav. lab. Carlsberg, **32**, 319-332 (1962).

Den fysiologiske afdeling.
Leder: professor, dr. HEINZ HÖLTER.

I fortsættelse af de i tidligere beretninger omtalte studier af cellefysiologiske og cytokemiske problemer har professor H. HÖLTER særlig deltaget i undersøgelser af gærtransformation, esterase-lokaliseringen i cytoplasma samt i de elektronmikroskopiske studier af amøber og gærceller, der er et nyt arbejdsfelt for afdelingen. Disse undersøgelser er udført i samarbejde med afdelingens assistenter og gæster og vil blive nærmere omtalt under beretningen om de pågældende arbejder. Desuden har professor HÖLTER sammen med professor E. ZEUTHEN fra Carlsbergfondets biologiske Institut ledet optagelsen af en film om den Cartesianske dykkers teknik, bestemt til undervisningsbrug. Endelig har professor HÖLTER i samarbejde med docent, dr. med. OVE STEN-KNUDSEN fra Universitetets neurofysiologiske Institut påbegyndt målinger af amøbers bioelektriske potentialer i håb om derved at kunne bidrage til opklaringen af pinocytosens mekanisme.

I januar 1962 deltog professor HÖLTER i et møde i Paris, hvor bestyrelsen for International Society for Cell Biology tilrettelagde dette selskabs næste kongres (Providence, 1963).

I april 1962 holdt professor HÖLTER i Uppsala to foredrag om pinocytose, det ene i Zoofysiologiska Institutionen, det andet i Vetenskaps societeten.

I maj 1962 fungerede professor HÖLTER som formand for den 3. Nordiske Celleforskerkongres, der afholdtes den 18. og 19. maj i København.

Mag. scient. K. MAX MØLLER har fortsat de i tidligere beretninger omtalte studier af amøbe-krystallerne, især opklaringen af deres anormale optiske dobbeltbrydning. Da disse krystaller sandsynligvis består af triuret, er dette stofs spektrofotometriske undersøgelse i sammenligning med biuret og cyanursyre blevet videreført. – Studiet af mekanismen for krystallernes dannelse i amøben er fortsat ved en undersøgelse af, om amøben indeholder purin nedbrydende enzymer, idet puriner må anses for de mest sandsynlige mellemprodukter ved triuretdannelse. Ved hjælp af en spektrofotometrisk målemetode påvises i *Chaos chaos* et urinsyrenedbrydende enzym (uricase?), hvis aktivitet er tre gange så høj (på tørvægtsbasis) som den tilsvarende aktivitet i svinelever. –

Den i tidligere beretninger nævnte undersøgelsesrække om stentorinerne er fort videre (se publikationslisten).

Sammen med dr. P. OTTOLENGHI har magister MAX MØLLER udarbejdet en forbedret metode til fremstilling og kalibrering af meget små sfæriske glas-flydelegemer til brug ved udmåling af de massefyldegradienter, der er et vigtigt redskab ved adskillelsen af cellebestanddele. En afhandling herom er under udarbejdelse.

I dagene 18. og 19. maj 1962 deltog magister MAX MØLLER i den 3. Nordiske Celleforskerkongres i København.

Cand. mag. V. HARTELIUS har i fortsættelse af sine cand. mag. E. DITLEVSENS studier af gærsporens spiring undersøgt *Schizosaccharomyces*-sporens levedygtighed ved forskellige temperaturer.

Sammen med K. ANDERSEN, H. HOLTER, W. F. F. OPPENOORTH og P. OTTOLENGHI har cand. mag. HARTELIUS udført en række forsøg med det formål at efterprøve dr. OPPENOORTHS beretninger om genetisk transformation i gær, d.v.s. omdannelse af en gærarts arvelige karakterer ved behandling med desoxyribonucleinsyre fra en anden gærart. Forsøgene blev fortsat, indtil alle mere nærliggende efterprøvningsmuligheder syntes udtømt, men med negativt resultat. En intern rapport herom er under udarbejdelse. – Laboratoriets gærssamling er fra 1. februar 1962 overtaget af cand. mag. HARTELIUS.

Cand. mag. E. DITLEVSEN har i samarbejde med cand. mag. V. HARTELIUS fortsat de tidligere omtalte undersøgelser over røntgenbestrålingens virkning på sporespiningen hos gærsvampen *Schizosaccharomyces pombe*. I forbindelse hermed er ved hjælp af kærnefarvning foretaget en undersøgelse af cellekærnets forhold i normale og bestrålede sporer og celler af samme gær. – E. DITLEVSEN har desuden taget del i frk. A. HJORTS arbejde med gærsvampeslægten *Hanseniaspora* samt bistået ved planteforædlingsarbejdet på Carlsberg Bryggeriernes forsøgsård »Nordgården« under ledelse af professor, dr. Ø. WINGE.

Fru C. CHAPMAN-ANDRESEN, B. Sc., fra 1. oktober 1961 ekstraordinær assistent ved afdelingen, har fortsat den i tidligere beretninger omtalte undersøgelsesrække af pinocytose hos amøber. En sammenfattende afhandling om de sidste års resultater er i trykken. I samarbejde med dr. A. HAYWARD er foretaget en lys- og elektronmikroskopisk undersøgelse af de i visse amøberacers

cytoplasma regelmæssigt optrædende, muligvis symbiontiske bakterier. Endvidere blev de elektronmikroskopiske studier af pinocytose i amøber fortsat i samarbejde med mag. scient. J. REICHSTEIN NILSSON fra Carlsbergfondets biologiske Institut. Desuden fortsattes, sammen med mag. scient. K. MAX MØLLER, forsøgene over indflydelsen af forskellige diæter på krystaldannelsen i amøber.

I tiden 1. februar til 1. august 1962 opholdt fru CHAPMAN-ANDRESEN sig i Berkeley, California, med orlov fra stillingen ved Carlsberg Laboratoriet. Hun var inviteret af professor W. A. JENSEN, Department of Botany, University of California, til at deltage i studiet af den formodede pinocytiske optagelse af højmolekylære substanser hos planteceller. Disse studier omfattede lys- og elektronmikroskopiske undersøgelser af rød- og endospermceller ved hjælp af fluorescerende, farvede og elektrontætte substanser. Resultaterne er foreløbig blevet publiceret som foredrag »Further studies on the uptake of large molecules by plant cells« af forfatterne M. ASHTON, C. CHAPMAN-ANDRESEN og W. A. JENSEN ved en biologkongres i Corvallis, Oregon, i august 1962.

Under sit ophold i USA besøgte fru CHAPMAN-ANDRESEN forskellige universiteter og holdt forelæsninger med demonstrationer over emnet »pinocytose« i Philadelphia, Chicago, Lafayette, Galveston, Berkeley og Seattle.

Frk. A. HJØRT fratrådte den 1. februar 1962 sin stilling ved afdelingen. Indtil dette tidspunkt har hun vedligeholdt laboratoriets samling af gær- og skimmelsvampe og har sammen med cand. mag. E. DITLEVSEN fortsat sine studier over *Hanseniaspora*. Denne undersøgelse forventes snart afsluttet.

Stud. mag. V. THAMDRUP har fra 1. september 1962 som stipendiat ved afdelingen assisteret dr. JOEL ROTHSCHILD i dennes undersøgelser vedrørende den cytokemiske karakterisering af visse cytoplasmastrukturer i *Chaos chaos*.

Afdelingen har været besøgt af følgende gæster:

Mr. E. CARSTAIRS, St. Andrews, Skotland, har sammen med afdelingens tekniske personale, især fru KAREN HOLTER, lavet en film, der illustrerer den Cartesianske dykkers teknik, med den hensigt at lette tilegnelsen af en række kunstgreb og manipulationer, der vanskeligt lader sig beskrive.

Dr. C. TH. FRIZ, Minneapolis, USA, har afsluttet de i sidste beretning omtalte forsøg til isolering og rensning af desoxyribonucleinsyre fra amøber. En afhandling herom er under udarbejdelse.

Dr. A. F. HAYWARD, Glasgow, Skotland, har sammen med fru CHAPMAN-ANDRESEN, H. HOLTER og J. REICHSTEIN NILSSON udført elektronmikroskopiske undersøgelser af amøber, dels med mikroskopet på Carlsbergfondets biologiske Institut, dels med et mikroskop fra Universitetets medicinsk-anatomiske Institut, der elskværdigt blev stillet til dr. HAYWARDS rådighed af dr. F. BIERRING. Undersøgelserne omfattede dels amøber i pinocytose fremkaldt ved det mucinspecifikke farvestof Alcian blue, dels amøber, hvis cytoplasmakomponenter var blevet lagdelte ved centrifugering, og endelig de i visse amøbers cytoplasma forekommende bakterier. Der er herved gjort en række nye iagttagelser, der vil blive offentliggjort.

Dr. W. F. F. OPPENOORTH, Rotterdam, Holland, besøgte afdelingen med det af ham selv foreslåede formål at få sine tidligere offentliggjorte forsøg om gærtransformation efterprøvet i samarbejde med uvildige forsøgspartnere. Som ovenfor nævnt, er disse forsøg hidtil faldet negativt ud, men kontakten vil blive opretholdt og samarbejdet eventuelt genoptaget, hvis nye resultater taler herfor.

Dr. P. OTTOLENGHI, Ottawa, Canada, har undersøgt invertasedannelsen i en genetisk veldefineret gærrace, med særligt henblik på indflydelsen af kulturbetingelserne, koncentration af sukrose og glukose og effekten af andre kulstofkilder på cellernes invertase indhold. Til studiet af celledelingscyklens sammenhæng med invertasedannelsen søges udarbejdet en metode til fremstilling af synkroniserede gærkulturer ved passende forandringer af kulturmediet fra sult- til vækstbetingelser. I sammenhæng med denne undersøgelse udarbejdes en metode til adskillelse af gærceller i forskellige delingsstadier ved hjælp af deres vægtfylde.

Desuden har dr. OTTOLENGHI i samarbejde med dr. J. KÄGI fra kemisk afdeling udført en undersøgelse af fordelingen af elektroforetisk forskelligartede former af mælkesyredehydrogenase i erythrocyter.

Docent S. PALÉUS, Stockholm, har under et ophold på afdelingen under teknisk vejledning af fru K. HOLTER undersøgt

muligheden for ved hjælp af den Cartesianske dykkerteknik at udføre mikrobestemmelser af succindehydrogenase på mitokondriepræparater fra humant hjerte-biopsimateriale. Resultaterne var positive, og metoden overvejes nu indført i Sverige som diagnostisk hjælpemiddel ved hjertekirurgi.

Dr. J. ROTHSCHILD, New York, USA, har påbegyndt en systematisk undersøgelse af mulighederne for en præparativ isolering af amøbers cytoplasmabestanddele i centrifugen efter forbehandling ved forskellige homogeniseringsmetoder. Der lægges særlig vægt på isolering og cytokemisk karakterisering af eksterne og interne membranstrukturer. Præparaterne kontrolleres ved lys- og elektronmikroskopi.

Dr. A. THOMSON, London, England, har afsluttet den i sidste beretning omtalte undersøgelse af esteraselokaliseringen i amøbecytoplasma. Arbejdet har givet det resultat, at esteraserne i hovedsagen forefindes bundet til granula, der i deres egenskaber minder om de fra andre organismer som enzytbærere kendte lysosomer. En afhandling herom er under udarbejdelse.

Foruden de nævnte har følgende gæster været ved afdelingen i kortere tid:

Dr. N. ANDRESEN, København, dr. P. C. BANOW, London, England, stud. mag. K. K. HJELM, København, dr. J. JOSEFSON, Lund, Sverige, og dr. M. KOVIČ, Ljubljana, Jugoslavien.

Følgende arbejder er publiceret i årets løb:

AXELROD, B.:

Effect of ribonuclease on latent induced maltase in *Saccharomyces oviformis*.

Biochim. Biophys. Acta **55**, 269 (1962).

BRITTEN, R.:

Hydrolysis of RNA by lead acetate.

Compt. rend. trav. lab. Carlsberg, **32**, 371 (1962).

CHAPMAN-ANDRESEN, C. og D. A. T. DICK:

Volume changes in the amoeba *Chaos chaos* L.

Compt. rend. trav. lab. Carlsberg, **32**, 265 (1961).

Sodium and bromine fluxes in the amoeba *Chaos chaos* L.

Compt. rend. trav. lab. Carlsberg, **32**, 445 (1962).

HJELM, K. K.:

An apparatus capable of rapid dialysis of 0.1 ml samples.

Compt. rend. trav. lab. Carlsberg, **32**, 409 (1962).

HOLTER, H.:

How things get into cells.

Scientific American, **205**, 167 (1961).

The Cartesian Diver.

General Cytochemical Methods, **2**, 93 (1961).

Forord til "Quantitative Chemical Techniques of Histo- and Cytochemistry" Vol. I (1961).

Pinocytosis.

Ciba Foundation Symposium on Enzymes and Drug Action 1962, p. 30.

MAX MØLLER, K.:

On the nature of stentorin (with an appendix on the photodynamic action of the pigment by K. Max Møller and Arthur H. Whiteley).

Compt. rend. trav. lab. Carlsberg, **32**, 471 (1962).

NILSSON, J. R.:

Observations on Neobursaridium gigas Balech, 1941 (Ciliata Heterotrichida).

Jl. Protozool. **9**, 273 (1962).

ROBERTS, C. og J. WYNANTS:

Investigations on maltose utilization in Saccharomyces. II. A genetic study of the maltose-fermenting strain of S. oviformis.

Compt. rend. trav. lab. Carlsberg, **32**, 291 (1961).

ROBERTS, C., Ø. WINGE og J. WYNANTS:

Investigations on maltose utilization in Saccharomyces. III. The genetics of assimilation in S. oviformis.

Compt. rend. trav. lab. Carlsberg, **32**, 305 (1961).

Af »Comptes rendus des Travaux du Laboratoire Carlsberg« udkom i regnskabsåret 1961-62 vol. 32 no. 16-30, i alt 17 ark.

Laboratoriets personale består ved slutningen af året 1961-62 af følgende:

For den kemiske afdeling er professor, dr. phil. M. OTTESEN (ansat 1. oktober 1947 som ekstraordinær, 1. marts 1950 som ordinær assistent, i den nuværende stilling 15. juni 1959) forstander. Ekstraordinære assistenter er cand. polyt. GORDON JOHANSEN (ansat 1. november 1944), cand. pharm. B. FOLTMANN (ansat 1. september 1959) og mag. scient. fru AASE HVIDT (ansat 1. februar 1960).

For den fysiologiske afdeling er professor, dr. phil. HEINZ HOLTER (ansat 1. oktober 1937 som ekstraordinær assistent ved

den kemiske afdeling, fra 1. januar 1943 som afdelingsleder for den cytokemiske underafdeling, i den nuværende stilling fra 1. juni 1956) forstander og mag. scient. K. MAX MØLLER (ansat 1. marts 1950 som ekstraordinær assistent ved den kemiske afdeling, overgået 1. april 1954 til den cytokemiske afdeling, i den nuværende stilling fra 1. juni 1956) ordinær assistent. Ekstraordinære assistenter er cand. mag. ESSEN DITLEVSEN (ansat 1. oktober 1941) og cand. mag. VAGN HARTELIUS (ansat 1. maj 1931 som ekstraordinær assistent ved den gæringsfysiologiske underafdeling, overgået 1. juni 1946 til den fysiologiske afdeling).

Angående regnskabet henvises til ekstrakten s. 101.

Bestyrelsen for Carlsberg Laboratoriet, den 6. november 1962.

A. C. ANDERSEN. P. BRANDT REHBERG. H. B. FOGH.
BØRGE JESSEN. AKSEL TOVBORG JENSEN.

Afdeling B

Carlsbergfondets videnskabelige understøttelser

I 1961–62 indkom der 234 ansøgninger om et samlet beløb af ca. 4.498.000 kr. Der bevilgedes i alt 3.937.498 kr. 39 øre. Af det beløb, som afdelingen havde bevilget, men endnu ikke udbetalt d. 30. september 1962, var bortfaldet 89.514 kr. 21 øre.

I 1961–62 blev der til videnskabelige formål udbetalt 3.640.800 kr. 11 øre. Beløbet fordeler sig således:

1. ADELSAARBOGSFORENINGEN til udgivelse af stamtavler i Danmarks Adels Aarbog 2.000 kr.
2. Professor, dr. GUSTAV ALBECK til medhjælp til forberedelsen af en bog om – eller en kommenteret udgave af – N. F. S. Grundtvigs dag- og udtogsbøger 794 kr. 50 øre. Sidste bidrag af en bevilling på 6.450 kr.
3. Samme til medhjælp til udarbejdelsen af manuskript til en kommenteret udgave af N. F. S. Grundtvigs dag- og udtogsbøger 2.005 kr. 50 øre. Første bidrag af en bevilling på 7.500 kr.
4. Amanuensis, mag. scient. FLEMMING ALLAN ANDERSEN til medhjælp i et halvt år ved behandlingen af et materiale af infrarøde spektre af deutererede methyhalogenider 1.445 kr. 70 øre. Første bidrag af en bevilling på 2.000 kr.
5. Professor, dr. POUL ANDERSEN og professor, dr. KR. HALD til undersøgelser af dansk sprog (danske dialekter) i Amerika ved mag. art. Jørgen Rischel 2.455 kr.
6. Dr. SKAT ARILDSSEN til indkøb af udenlandske værker til sammenlignende lærdomshistorie 655 kr. 12 øre. Første bidrag af en bevilling på 1.500 kr.

7. Professor, dr. BØRGE BAK til indkøb af supplerende udstyr til mikrobølgespektrograf 10.685 kr. 36 øre. Sidste bidrag af to bevillinger på i alt 21.879 kr.
8. Professor, dr. C. J. BALLHAUSEN til lønning af medhjælpere ved arbejder af molekyl-teoretisk art, deri indbefattet støtte til beregninger på den danske elektronregnemaskine DASK 5.000 kr.
9. Laboratorieleder, dr. JØRGEN BALSLEV JØRGENSEN til dækning af udgifter ved bearbejdelse af et fysisk anthropologisk materiale fra Afganistan, Indien og Nepal, hjembragt af den III Danske Expedition til Centralasien og Henning Haslund-Christensens Mindeexpedition 111 kr. Andet bidrag af en bevilling på 2.500 kr.
10. Lektor, docent, dr. C. BARKER JØRGENSEN til teknisk assistance ved undersøgelser over hypofysens funktion hos lavere hvirveldyr 10.350 kr. Første bidrag af en bevilling på 14.400 kr.
11. Professor, dr. KAJ BERG til undersøgelser ved amanuensis, cand. mag. Hans Mathiesen over karplanters udbredelse i Gudenåområdet 101 kr. 14 øre. Sidste bidrag af to bevillinger på i alt 2.400 kr.
12. Samme til assistance og dækning af udgifter ved ferskvandsbiologiske undersøgelser 1.500 kr. Tredie bidrag af en to-årig bevilling på 3.000 kr. årlig.
13. Direktør, dr. ERIK BERTELSEN og professor, dr. MOGENS WESTERGAARD til dækning af udgifter i 2 år ved undersøgelser af racedannelse hos fisk, baseret på serologisk-genetiske metoder 13.696 kr. Sidste bidrag af to bevillinger på i alt 27.696 kr.
14. Amanuensis, cand. mag. ERIK BILLE HANSEN til medhjælp ved fysiologiske undersøgelser over frugtlegemdannelsen hos hatsvampeslægten *Coprinus* 261 kr. 80 øre. Sjette bidrag af to bevillinger på i alt 4.000 kr.
15. Professor, dr. F. J. BILLESKOV JANSEN til videnskabelig medhjælp ved litteraturhistoriske arbejder 3.600 kr.
16. Overinspektør, dr. KAJ BIRKET-SMITH til undersøgelser vedrørende mulige kulturforbindelser mellem Nordvest- Amerika og Melanesien 2.400 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling på 2.400 kr. årlig.

17. Samme til bearbejdelse af etnografisk materiale fra Bahrain ved mag. scient. fru Henny Harald Hansen 3.600 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling på 3.600 kr. årlig.
18. Universitetslektor, dr. ANDERS BJERRUM som tilskud til udgivelse af 6 ark af en bog »Studier over Blichers E Bindstouw« i »Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning« 2.451 kr. 53 øre.
19. Professor, dr. ANDREAS BLINKENBERG til videnskabelig medhjælp ved syntaktiske studier og ved redaktion af den under udarbejdelse værende større fransk-danske ordbog 4.500 kr.
20. Professor, dr. NIELS BOHR (†) som årlig lønning efter statutternes § IXc 12.000 kr.
21. Samme til assistance og hjælpemidler til videnskabelige undersøgelser og arbejder 45.000 kr.
22. Samme til anskaffelse af tekniske og instrumentelle hjælpemidler til udvidelse af udforskningen af atomkernernes egenskaber 125.000 kr. Sidste bidrag af en bevilling på 500.000 kr.
23. Museumsinspektør, dr. MARTHA BOYER til studier over kinesisk kunstopfattelse 3.000 kr. Tredie bidrag af en bevilling på 15.000 kr.
24. Professor emer., dr. FRITHIOF BRANDT til fortsatte studier over synæstesi og formkolorisme 3.000 kr. Første bidrag af en toårig bevilling.
25. Museumsinspektør, dr. H. C. BROHOLM til studier over nordisk og klassisk arkæologi 1.600 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
26. Museumsinspektør, dr. ADA BRUHN HOFFMEYER til bearbejdelse af indsamlet studiemateriale og til forarbejder til en håndbog over middelalderens våbenhistorie 2.500 kr. Første bidrag af en treårig bevilling.
27. Samme til en studierejse til Barcelona, El Escorial og Madrid 3.000 kr.
28. Lektor, dr. JENS BRÆNDEGÅRD til bearbejdelse af boreale og arktiske spindlere, især danske og grønlandske 1.250 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
29. Professor, dr. H. V. BRØNDSTED til medhjælp ved en undersøgelse vedrørende identifikation af oplagsnæringsstofferne i ferskvandssvampens overvintringsorganer 3.500 kr.

30. Samme til teknisk assistance ved undersøgelser over planariernes regeneration 1.800 kr. Første bidrag af en bevilling på 3.600 kr.
31. Fhv. højskoleforstander, dr. HOLGER BRØNDSTED til en fremstilling af visse hovedlinier i spansk åndsliv i storhedstiden med særligt henblik på samtidens statsopfattelse 2.500 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
32. Fhv. rigsantikvar, dr. JOHANNES BRØNDSTED til studier i nordisk arkæologi 2.400 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
33. Samme og statsgeolog, dr. JOHS. IVERSEN til rentegning af profiltegninger og pollendiagrammer fra Borremose og Borremosefæstningens voldgrave 1.395 kr. Andet bidrag af en bevilling på 6.000 kr.
34. Professor, dr. JOHS. BRØNDUM-NIELSEN til studier inden for dansk sproghistorie 4.000 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
35. Samme til videnskabelig medhjælp, fortrinsvis til bibliotekar, magister Karl Martin Nielsen ved gammeldansk grammatiks fortsættelse, 5.500 kr.
36. Lektor, dr. J. A. BUNDGÅRD som tilskud til tilvejebringelse af forskningsmateriale med henblik på et arbejde om de ældste alfabetiske indskrifter og deres betydning for det græske alfabets oprindelse og udbredelse 3.000 kr.
37. Professor, dr. T. W. BÖCHER til assistance ved cytologiske undersøgelser 205 kr. 17 øre.
38. Samme til medhjælp ved cytotaxonomiske undersøgelser med særligt henblik på bearbejdelsen af arter til »Flora Europaea« 1.158 kr. 83 øre. Andet bidrag af en bevilling på 3.000 kr.
39. Samme til rejser med henblik på indsamling af en række arktisk-alpine plantearter 6.000 kr. Første bidrag af en bevilling på 9.000 kr.
40. Samme, afdelingsleder, dr. M. KØIE, professor, dr. M. LANGE og professor, dr. TH. SØRENSEN (Komiteen for topografisk-botaniske undersøgelser af Færøerne) til assistance til oparbejdelse af herbariemateriale og til cytologisk-taxonomiske undersøgelser 3.850 kr. Første bidrag af en bevilling på 13.200 kr.

41. CARLSBERGFONDETS INDKØB AF INSTRUMENTER OG APPARATER
- a) Til dækning af mindre udgifter til eftersyn, reparation og mærkning af tidligere indkøbte apparater 1.101 kr. 02 øre.
 - b) Til køb af en Revere båndoptager og en Electrovoice 646 mikrofon 1.982 kr. (For tiden stillet til rådighed for professor, dr. Poul Andersen og professor, dr. Kr. Hald til undersøgelser af dansk sprog (danske dialekter) i Amerika ved mag. art. Jørgen Rischel).
 - c) Til indkøb af frekvensmåleudstyr 22.798 kr. (For tiden stillet til rådighed for professor, dr. Børge Bak).
 - d) Til indkøb af et gitterspektrofotometer Perkin-Elmer 125 93.770 kr. (For tiden stillet til rådighed for professor, dr. Børge Bak med henblik på undersøgelser af kemiske forbindelsers infrarødspektre under høj, spektral opløsning).
 - e) Til indkøb af et lysspredningsfotometer med tilbehør 16.320 kr. (For tiden stillet til rådighed for professor, dr. C. J. Ballhausen til måling af højmolekylære stoffers molekylvægt og de opløste molekylers form).
 - f) Til anskaffelse af en teodolit 4.436 kr. 50 øre. (For tiden stillet til rådighed for professor, dr. Asger Berthelsen til opmålinger i forbindelse med detaljerede undersøgelser af salt- og istrykstektonik).
 - g) Til anskaffelse af en Leitz mikromanipulator med tilbehør og af et nåleudtrækningsapparat af Leitz-model til brug i mikromanipulatoren 7.753 kr. Andet bidrag af en bevilling på 8.245 kr. (For tiden stillet til rådighed for afdelingsleder, dr. Poul Bondesen til anvendelse ved mikrooperative indgreb under forsøg med ydre og indre faktorerers indflydelse på udviklingen hos *Ancylus fluvialis*).
 - h) Til indkøb af et massespektrometer 162.750 kr. (For tiden stillet til rådighed for professor, dr. Willi Dansgaard til måling af deuterium-indholdet i naturlige vandforekomster).
 - i) Til køb af et brugt filmsapparat Bolex H 16 med 3 objektiver 1.300 kr. (For tiden stillet til rådighed for Dansk Folkemindesamling).

- j) Til indkøb af et læseapparat til mikrofilm 3.328 kr. (For tiden stillet til rådighed for Det danske Sprog- og Litteraturselskab til brug for Diplomatarium Danicum).
- k) Til indkøb af supplerende apparatur til diaferometer 8.900 kr. Første bidrag af en bevilling på 14.450 kr. (For tiden stillet til rådighed for professor, dr. E. K. Gabrielsen til fotosynteseundersøgelser).
- l) Til anskaffelse af et rotationsapparat 500 kr. (For tiden stillet til rådighed for dr. Kr. Holt-Hansen).
- m) Til køb af en gaskromatograf med tilbehør 28.946 kr. 25 øre. Første bidrag af en bevilling på 30.000 kr. (For tiden stillet til rådighed for professor, dr. Anders Kjær).
- n) Til køb af et hurtigt virkende osmometer 10.500 kr. (For tiden stillet til rådighed for lektor, mag. scient. Jørgen Kofoed til måling af kolloid-osmotisk tryk).
- o) Til køb af en mørkefeltskondensor med tilhørende blænde til binokulært mikroskop 249 kr. (For tiden stillet til rådighed for provisor Max Møller).
- p) Til køb af forskelligt tilbehør til et Rolleiflex kamera samt 2 prismekikkerter og 2 stålmålebånd 567 kr. Andet bidrag af to bevillinger på i alt 1.452 kr. 95 øre. (For tiden stillet til rådighed for professor, dr. Jørgen Læssøe).
- q) Til anskaffelse af mikroskop, punktlampe og tegneapparat 4.810 kr. (For tiden stillet til rådighed for Marinbiologisk Laboratorium til brug ved bearbejdelse af »Dana« materiale).
- r) Til anskaffelse af apparatur til mikrokinooptagelser 22.384 kr. 80 øre. Første bidrag af en bevilling på 23.250 kr. (For tiden stillet til rådighed for professor Erik J. Petersen til mikrokinooptagelser vedrørende bakteriernes cytologi og udviklingshistorie).
- s) Til indkøb af forskelligt laboratorieudstyr 2.741 kr. Første bidrag af en bevilling på 14.600 kr. (For tiden stillet til rådighed for dr. E. Tetens Nielsen til insektbiologiske undersøgelser på Molslaboratoriet).
- t) Til indkøb af tilbehør til Leitz mikroskop til betragtning i fasekontrast 2.060 kr. (For tiden stillet til rådighed for professor, dr. A. Tovborg Jensen).

- u) Til indkøb af et måleinstrument 10.362 kr. 70 øre. (For tiden stillet til rådighed for mag. scient. Hans Rasmussen til brug ved undersøgelser over koblingen mellem den oxidative phosphorylering og den aktive iontransport).
 - v) Til køb af elektronisk registreringsudstyr 12.336 kr. 83 øre. (For tiden stillet til rådighed for professor, dr. Torkel Weis-Fogh til sansefysiologiske undersøgelser på flyvende vandregørshopper).
 - w) Til indkøb af et elektrisk kontrolleret kamera (auto-kamera) 5.200 kr. (For tiden stillet til rådighed for professor, dr. Torkel Weis-Fogh til registrerings- og flash-optagelser).
 - x) Til køb af et forskningsmikroskop med fasekontrastudstyr 18.718 kr. 50 øre. Første bidrag af en bevilling på 20.000 kr. (For tiden stillet til rådighed for professor, dr. Mogens Westergaard).
 - y) Til køb af et stereomikroskop 4.432 kr. (For tiden stillet til rådighed for professor, dr. Mogens Westergaard).
42. CARLSBERGFONDETS INDKØB AF VIDENSKABELIGE HJÆLPEMIDLER. Til subskription på fortsættelse af ordbøger i fondets eje samt til indbinding af disse 40 kr. 45 øre.
 43. CARLSBERGFONDETS UDGRAVNING I HAMA til bearbejdelse af materialet 25.602 kr. 84 øre. Fireogtyvende bidrag af samlede bevillinger på 458.678 kr. 74 øre.
 44. Samme til dækning af udgifter ved professor, dr. Harald Ing-holts rejse til og ophold i København i 1961/62 54.900 kr. 50 øre.
 45. Fhv. rigsbibliotekar, dr. SVEND DAHL som tilskud til hono-tering af redaktion og medarbejdere og til korrekturudgifter ved færdiggørelse af »Dansk skønlitterært Forfatterleksikon 1900–1950« (bøgstaverne N–Ø) 12.000 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling på 12.000 kr. årlig.
 46. Professor, dr. HENRIK DAM til biokemiske og ernærings-mæssige undersøgelser 13.097 kr. 78 øre.
 47. FORENINGEN DANMARKS FOLKEMINDER til trykning af Inger Bobergs efterladte manuskript »Dansk folketradition i tro og digtning og deraf afhængig skik« 8.164 kr.
 48. Samme til fremstilling af toldkontrollør V. E. Clausens værk »Det folkelige danske træsnit i etbladstryk 1650–1870« 23.570 kr.

49. DANMARKS TOPOGRAFISK-BOTANISKE UNDERSØGELSE til fortsat virksomhed 11.775 kr. Andet bidrag af en bevilling på 14.775 kr.
50. Samme til rekonstruktion og dublering af TBU's kartotek 17.000 kr. Første bidrag af en bevilling på 38.241 kr.
51. DANSK FOLKEMINDESAMLING til udsendelse af en ekspedition til Grønland med det formål at foretage en systematisk indsamling af eskimoisk musik 12.200 kr. Sidste bidrag af to bevillinger på i alt 19.200 kr.
52. DET DANSKE SPROG- OG LITTERATURSELSKAB til fortsættelse af redaktionsarbejdet ved supplement til Ordbog over det danske Sprog 53.594 kr. 77 øre. Fjerde bidrag af bevillinger på i alt 266.922 kr. 68 øre.
53. Samme til indsamling af seddelmateriale til Ordbog over det ældre danske Sprog 23.450 kr. Del af større bevilling.
54. Samme til et kommentarværk til Saxonis Gesta Danorum 754 kr. 61 øre. Sidste bidrag af en bevilling på 10.000 kr.
55. Samme til dækning af merudgifter ved udgivelse af Diplomatarium Danicum, 1. række, bind 4-5 44.235 kr. 16 øre.
56. Samme som yderligere bevilling til udarbejdelse af samme værk, 1. række, bind 6-7 25.838 kr. 85 øre. Første bidrag af en bevilling på 67.488 kr. 21 øre.
57. Samme til dækning af merudgifter ved afslutningen af samme værk, 2. række 35.415 kr. 47 øre.
58. Samme til udarbejdelse af samme værk og Danmarks Riges Breve, 3. række 79.491 kr. 97 øre. Del af større bevilling.
59. Samme til dækning vedrørende samme værks 3. række af merudgift ved trykning af bind 1, af trykningsudgifter for bind 2 og en ord- og formularliste samt af forventede trykningsudgifter for bind 3-4 43.552 kr. 27 øre. Første bidrag af en bevilling på 93.937 kr. 02 øre.
60. Samme til udgivelse af middelalderens danske bønnebøger bind III-V 1.000 kr. Femte bidrag af en bevilling på 26.050 kr.
61. Samme som honorar til dr. Aage Hansen for redaktionsarbejde ved Holberg-ordbogen 8.642 kr. 64 øre. Syvende bidrag af samlede bevillinger på 53.086 kr. 89 øre.
62. Samme til honorar til samme for arbejde med en beskrivelse

- af moderne dansk 8.642 kr. 64 øre. Syvende bidrag af samlede bevillinger på 52.751 kr. 88 øre.
63. Samme til udgivelse af J. N. Madvigs sprogfilosofiske afhandlinger 1.000 kr. Fjerde bidrag af en bevilling på i alt 32.650 kr.
 64. Samme til honorar til bibliotekar, mag. art. Daniel Preisz for hans arbejde med kommenteringen af breve fra og til Adam Oehlschläger 1809–29 2.400 kr. Femte bidrag af to bevillinger på i alt 29.700 kr.
 65. Samme til oversættelse af Olai Wormii et ad eum doctorum virorum Epistolæ 1.250 kr. Sidste bidrag af en bevilling på 15.000 kr.
 66. Samme til honorar- og fremstillingsudgifter til en udgave af komponisten C. E. F. Weyses breve 7.000 kr. Andet bidrag af en bevilling på 67.830 kr.
 67. Samme til delvis dækning af honorar- og fremstillingsudgifter til en udgave af Anders Arrebo's samlede skrifter 2.000 kr. Andet bidrag af en bevilling på 61.500 kr.
 68. Samme til forberedende arbejder ved en udgave af Danmarks kirkelige lovgivning før reformationen 5.000 kr.
 69. Samme til forberedende arbejde i tiden 1/4–1962 til 31/3–1963 ved en udgave af H. C. Andersens dagbøger 10.000 kr. Første bidrag af en bevilling på 30.000 kr.
 70. Samme og SØREN KIERKEGAARD SELSKABET til honorar og fremstillingsudgifter ved udgivelsen af supplement og registre (bind 21–25) til Søren Kierkegaards papirer i forbindelse med en genudgivelse af bind 1–20 af disse 10.000 kr. Første bidrag af en bevilling på 228.000 kr.
 71. Professor, dr. M. DEGERBØL, cand. med. & mag. scient. B. LØPPENTHIN og museumsdirektør, professor, dr. H. M. THAMDRUP til zootopografiske undersøgelser i Sønderjylland 3.000 kr. Tredie bidrag af en treårig bevilling på i alt 15.000 kr.
 72. De samme til publikation af resultater i forbindelse med de danske zootopografiske undersøgelser i Thy 2.734 kr. Første bidrag af en bevilling på 9.000 kr.
 73. KOMITEEN FOR DEN DANSKE DOKAN-EKSPEDITION til dækning af halvdelen af udgiften ved videreførelse af bearbejdelsen af ekspeditionens materiale 3.021 kr. 91 øre.

74. Fhv. bibliotekar, dr. A. G. DRACHMANN til en undersøgelse af de litterære kilder angående navngivne sværd fra sagatiden og af billedmaterialet i tekniske håndskrifter fra oldtiden 4.000 kr.
75. Arkitekt, dr. EJNAR DYGGVE (†) til manuel medhjælp ved færdiggørelsen af Jelling publikationen 265 kr. 82 øre. Tredie bidrag af en bevilling på 855 kr.
76. Professor, dr. SØREN EGEROD til dækning af udgifter til køb af lydbånd under studieophold i Østasien 820 kr.
77. Arkivar HANS ELLEKILDE til fremstilling af manuskript til »Nordens Gudeverden« III, Guder og myter 2.400 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
78. Museumsinspektør POVL ELLER til studier vedrørende portrætmalerne Karel van Mander og Abraham Wuchters 2.000 kr. Første bidrag af en treårig bevilling på 4.000 kr. årlig.
79. Redaktør, cand. mag. POVL ENGELSTOFT (†) til ordning, komplettering og revision af det til en ny udgave af Wibergs Præstehistorie indsamlede stof 3.125 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling på 12.500 kr. årlig.
80. Assistent ERIK ENGHUSEN til undersøgelser angående visse vitalfarvbare substanser, der udgør en del af den dyriske celles basophile cytoplasma 3.600 kr. Første bidrag af en toårig bevilling.
81. Universitetslektor, dr. W. ERICHSEN til ægyptologiske arbejder 18.000 kr.
82. Arkitekt, hypoteksforeningsdirektør HELGE FINSEN til videreførelse af arbejdet med opmåling af Domus Flavia på Palatin 2.000 kr.
83. Samme til en rejse til Rom og ophold der for to medhjælpere ved denne opmåling 3.200 kr.
84. Arkitekt, professor KAY FISKEK og professor, dr. C. ELLING som tilskud til udgivelse af værket »Gamle danske arkitekturtegninger« 35.250 kr.
85. Mag. art. JOHAN FJORD JENSEN til udgivelse af afhandlingen »Turgenjev i dansk Åndsliv« 15.300 kr.
86. Lektor NIELS FOGED til nybearbejdelse af diatomémateriale fra nogle søer på Djursland 2.000 kr.
87. Professor, dr. ASTRID FRIIS til honorering af medhjælp til studier i 16. og 17. århundredes historie 3.786 kr.

88. Højskolelærer, cand. theol. CARL FUGLSANG DAMGAARD som tilskud til et ophold i Sverige, bl. a. for at studere de historiske forbindelser mellem dansk og svensk højskole 1.000 kr.
89. KOMITEEN FOR CARLSBERGFONDETS ARKÆOLOGISKE EKSPEDITION TIL FØNIKIEN til videreførelse og afslutning af den arkæologiske ekspedition til Fønikien i 1960 og 1961 under ledelse af professor, dr. P. J. Riis 94.903 kr. 44 øre. Femte bidrag af to bevillinger på i alt 800.000 kr.
90. Fhv. lektor, dr. OLAF GALLØE til botaniske undersøgelser 2.000 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
91. Samme til trykning af »Natural History of the Danish Lichens« bind X 24.375 kr.
92. Fhv. overinspektør, dr. GEORG GALSTER til studier i Englands historie og topografi indtil 1016 4.000 kr. Første bidrag af en bevilling på 8.000 kr.
93. Dr. AXEL GARBOE til undersøgelser vedrørende geologiens historie i Danmark 2.400 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
94. Sognepræst JØRGEN JOHANNES GLENTHØJ til dækning af merudgift ved indsamling af fotokopier og mikrofilms under studierejse med henblik på fremskaffelse af materiale vedrørende Dietrich Bonhoeffer og den tyske kirkekamp i Hitlertiden 1.622 kr.
95. Rigsantikvar, dr. P. V. GLOB til arkæologiske undersøgelser i sheikedømmerne ved Den persiske Golf 60.000 kr. Ottende bidrag af bevillinger på i alt 540.000 kr.
96. Samme til bearbejdelse af materiale vedrørende tønderkniplingsindustrien ved mag. art. Ebba Busch 11.544 kr.
97. Professor, dr. KAI GRAM (†) til dækning af udgifter ved en undersøgelse af enebærkrat 129 kr. 29 øre.
98. Samme til dækning af udgifter til vegetationsundersøgelser af hedestrækninger under Ulborg statsskovdistrikt 400 kr. Sidste bidrag af en bevilling på 8.000 kr.
99. DET GRØNLANDSKE SELSKAB som tilskud til udgivelse af overinspektør, dr. Kaj Birket-Smiths bog »Eskimoerne« 12.000 kr.
100. Dr. MARIE HAMMER til bearbejdelse af oribatid materiale fra Ecuador og New Zealand 2.000 kr.
101. Samme til en indsamlingsrejse til New Zealand efter oribatider 18.228 kr.

102. Samme til et besøg på United States' National Museum, Washington, D. C., og på University of California 1.000 kr.
103. Professor, dr. L. L. HAMMERICH til videnskabelig virksomhed, navnlig studier inden for middelalderfilologi og lingvistik 4.000 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
104. Samme til sekretærhjælp 3.111 kr. 88 øre.
105. Professor, dr. KNUD HANNESTAD til 3 rejser til Italien i forbindelse med studier over Italiens historie i 6. århundrede, med særligt henblik på forbindelsen med Byzans 2.000 kr. Andet bidrag af en bevilling på 6.300 kr.
106. Dr. KAJ HANSEN til undersøgelser over søernes sedimenter 1.000 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
107. Fhv. bibliotekar VALDEMAR HANSEN til trykning af »Charles Renouvier. Hans Liv og Tanker« 2.866 kr. 34 øre.
108. Stiftsprovst KNUD HEE ANDERSEN til et studieophold i Italien 5.000 kr.
109. Professor, dr. POUL HEEGAARD til færdigbearbejdelse og tilrettelæggelse til publikation af et arbejde over Decapodlarvens morfologi 16.678 kr. 20 øre.
110. Konservator, dr. HANS HELBÆK til en studierejse til Tyrkiet for at indsamle planter og frø og for at iagttage økologiske forhold 5.600 kr.
111. Arkivar VELLO HELK til fuldførelse af en afhandling om jesuiterpateren Laurentius Nicolai Norvegus og modreformationen i Danmark-Norge 4.243 kr. 78 øre. Sidste bidrag af samlede bevillinger på 10.055 kr. 28 øre.
112. Dr. AXEL M. HEMMINGSEN til undersøgelser over den biologiske konvergens mellem ormløver (*Vermileonidae*) og myreløver (*Myrmeleontidae*) 1.500 kr. Andet bidrag af en bevilling på 3.000 kr.
113. Samme til fuldførelse af en afhandling om tipulideæg 624 kr. Andet bidrag af en bevilling på 2.000 kr.
114. Samme til trykning af en entomologisk afhandling 3.065 kr.
115. Fhv. direktør ved observatoriet og professor ved universitetet i Leiden, dr. EJNAR HERTZSPRUNG til arbejde på astrofysisk område 5.000 kr. Første bidrag af en toårig bevilling.
116. Overlæge TAGE HILDEN til dækning af udgifter ved undersøgelser over kalium-stofskiftet hos normale som basis for bedømmelse af forholdene i patologiske tilstande 3.000 kr.

117. Samme som tilskud til køb af apparatur til isotopundersøgelser 11.000 kr.
118. Fhv. universitetslektor, dr. JENS HIMMELSTRUP til udarbejdelse af en videnskabelig fremstilling af dansk filosofis historie i det 19. århundrede 6.000 kr. Første bidrag af en toårig bevilling.
119. Fhv. overarkivar, dr. HOLGER HJELHOLT til historiske studier 3.000 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
120. Samme til trykning af »Sønderjylland under Treårskrigen. 2. del. Fra foråret 1849 til freden med Preussen juli 1850« 10.989 kr. 15 øre.
121. Professor, dr. SØREN HOLM til dækning af udgifter ved korrekturhjælp m. m. ved trykning af en dogmatik 600 kr.
122. Amanuensis, cand. mag. KJELD HOLMEN til botaniske undersøgelser i Vest- og Syd-Grønland sommeren 1962 3.600 kr.
123. Dr. KR. HOLT-HANSEN til eksperimentelle undersøgelser over synsoplevelser, fortrinsvis ved korte tidsintervaller 4.123 kr. 94 øre.
124. Professor, dr. HEINZ HÖLTER, professor, dr. M. OTTESEN og professor, dr. ERIK ZEUTHEN som tilskud til udgivelse af K. Linderstrøm-Lang: »Selected Papers« 38.550 kr. 80 øre. Første bidrag af en bevilling på 40.000 kr.
125. Viceefor, cand. mag. ELISABETH HUDE til studier over Johanne Luise Heiberg 1860–90 3.000 kr. Andet bidrag af en bevilling på 6.000 kr.
126. Samme til trykning af »Johanne Luise Heiberg 1860–1890« I–II 16.600 kr.
127. Professor, dr. POUL HØYBYE til sekretærhjælp 4.545 kr. 55 øre.
128. INSTITUT FOR DANSK DIALEKTFORSKNING til udgifter ved optagelser af dialektprøver 619 kr. 25 øre.
129. Statsgeolog, dr. JOHS. IVERSEN til naturvidenskabelige undersøgelser i Draved skov 932 kr. 86 øre. Fjerde bidrag af en bevilling på 4.800 kr.
130. Samme til målinger og tilsyn i forbindelse med disse undersøgelser 250 kr. Andet bidrag af en bevilling på 2.000 kr.
131. Dr. LIS JACOBSEN (†) til fremstilling af 4 plancher til en afhandling om Rökstenen 940 kr. 66 øre. Sidste bidrag af to bevillinger på i alt 1.290 kr. 66 øre.

132. Professor, dr. KNUD JEPPESEN til studier over italiensk musik særligt i det 16. århundrede 3.000 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
133. Professor, dr. KNUD JESSEN til dækning af udgifter ved en kartografisk, biologisk og kemisk undersøgelse af det afgravede brunkulsareal ved Nr. Vium 5.200 kr. Andet bidrag af en bevilling på 6.000 kr.
134. Samme og direktør, dr. H. ØDUM til botaniske undersøgelser af søjleprofiler fra danske indhave 3.695 kr. Tolvte bidrag af samlede bevillinger på 39.800 kr.
135. Professor, dr. ANDERS KJÆR til medhjælp til undersøgelser af nye, frie aminosyrer i højere planter 2.920 kr. 65 øre. Sidste bidrag af en bevilling på 4.800 kr. og første bidrag af en ny bevilling på 6.000 kr.
136. Professor, dr. OLE KLINDT-JENSEN til tegning og fotografering af oldsager til publikation af Bornholms yngre jernalder og ældste middelalder 452 kr. 10 øre. Tredie bidrag af en bevilling på 4.000 kr.
137. Samme til fremstilling af klicheer til arkæologisk monografi »Bornholm i yngre jernalder og ældste middelalder« 5.000 kr. Første bidrag af en bevilling på 10.000 kr.
138. Professor, dr. HAL KOCH (†) til udgivelse af »Religionshistorisk Brevveksling« – korrespondancer mellem dr. J. P. Jacobsen og hans fagfæller 5.396 kr. Andet bidrag af en bevilling på 39.000 kr.
139. Geolog, dr. LAUGE KOCH til geologiske og geografiske undersøgelser vedrørende Øst-Grønland 2.000 kr.
140. Professor MOGENS KOCH til reproduktion af opmålingstegningerne af det romerske teater i Bosra i Syrien 6.586 kr. 30 øre.
141. Ordbogsmedarbejder ELSE KORNERUP til udarbejdelse af en biografi af Enrico Mocenni 1.200 kr.
142. Fhv. overlæge, dr. KNUD H. KRABBE (†) til teknisk assistance (tegning) til et arbejde om hjerneudviklingen i fosterlivet hos en række urodele amfibier 1.226 kr. 22 øre. Sidste bidrag af en bevilling på 2.250 kr.
143. Samme til trykning af en afhandling om hjerneudviklingen i fosterlivet hos halepadderne (Morphogenesis of the Brain in Urodele Amphibia, Vertebrate Brain IX) 353 kr. 78 øre. Første bidrag af en bevilling på 12.300 kr.

144. Fhv. museumsbestyrer, dr. P. L. KRAMP til zoologiske undersøgelser, særlig over medusernes morfologi, systematik og zoogeografi 3.000 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
145. Overarkivar, dr. ERIK KROMAN til studier over Ærø's historie 3.000 kr.
146. Professor, dr. PAUL KRÜGER til dækning af udgifter, herunder rejser, i anledning af litteraturhistoriske studier, især af H. de Balzacs forfatterskab, 2.000 kr. Andet bidrag af en bevilling på 4.000 kr.
147. KULTURHISTORISK LEKSIKON til sikring af leksikonnets udnyttelse af Danmarks middelalderlige kilder ved ansættelse af en ansvarlig dansk redaktør (cand. mag. Allan Karker) 9.000 kr. Femte bidrag af samlede bevillinger på 45.000 kr.
148. Afdelingsleder, dr. MØGENS KØIE til teknisk medhjælp og til indsamling af jordprøver til en undersøgelse af den danske skovbundsvegetations afhængighed af edafiske faktorer 5.406 kr. 35 øre. Første bidrag af en bevilling på 9.000 kr.
149. Dr. VILH. LA COUR til studier over dansk borgbygning i oldtid og middelalder 2.400 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
150. Samme til udgivelse af publikationen »Næsholm« 34.224 kr. 05 øre.
151. Samme til rentegning af de ved voldstedundersøgelserne i Hjørring amt foretagne opmålinger og til gravninger på Bastrup stenhus 3.000 kr. Første bidrag af en bevilling på 5.000 kr.
152. Samme som yderligere tilskud til gravning syd for kerne-tårnet på Rugtved 499 kr. 04 øre.
153. UDVALGET TIL UDGIVELSE AF KILDER TIL LANDBEFOLKNINGENS HISTORIE til færdiggørelse af udgaven af Åsum herreds tingbøger 1640–48 og til udarbejdelse og udgivelse af registre til nævnte tingbogsrække samt til Skast herreds tingbøger 1636–40, subsidiært 1636–38 11.403 kr. 98 øre. Niende bidrag af to bevillinger på i alt 112.866 kr.
154. Professor, dr. MØRTEN LANGE til videnskabelig medhjælp ved mykologisk arbejde 3.815 kr. 16 øre. Tredie bidrag af en bevilling på 15.696 kr.
155. Samme til assistance ved bestemmelse af Gasteromyceter fra Congo 2.200 kr. Første bidrag af en bevilling på 6.600 kr.

156. Arkitekt KJELD DE FINE LICHT til en rejse til Rom med henblik på iagttagelser og opmålingsstudier af Pantheon 5.350 kr.
157. Afdelingsmeteorolog, cand. mag. ASGER LUNDBAK til dækning af udgifter ved beregninger af lufttætheder i 700–800 km's højde samt i ca. 1500 km's højde 2.900 kr.
158. Professor, dr. JØRGEN LÆSSØE til medhjælp i 10 måneder ved udarbejdelse af en monografi over det nordlige Mesopotamiens historie i det 3. og 2. årtusinde f. Kr. 2.700 kr. Første bidrag af en bevilling på 3.600 kr.
159. MARINBIOLOGISK LABORATORIUM til drift af laboratoriet og fortsat publikation af det af Carlsbergfondets Dana-Ekspedition 1928–30 hjembragte materiale 93.119 kr. 65 øre.
160. Overinspektør, dr. THERKEL MATHIASSEN til studier over dansk stenalder 2.000 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
161. Professor JENS FR. MATHIESEN til paleobotaniske arbejder 3.000 kr. Første bidrag af en bevilling på 6.000 kr.
162. Lektor, dr. ERNST MENGIN til et ophold i Mexico for at arbejde et upubliceret mayaleksikon med henblik på udgivelse 3.000 kr.
163. Universitetsadjunkt, dr. AGNETE MUNCH-PETERSEN til aflønning af en teknisk assistent til hjælp ved undersøgelse og karakterisering af enzymer, der katalyserer en fosforylering af deoxynukleosider til deoxynukleotider 3.624 kr. Andet bidrag af to bevillinger på i alt 14.446 kr.
164. Samme til teknisk assistance ved undersøgelser over deoxyadenosins hæmmende virkning på vækst og på biosyntese af deoxyribonukleinsyre i forskellige mikroorganismer 9.664 kr. Første bidrag af en bevilling på 14.496 kr.
165. Forpagter, dr. HOLGER MUNK som tilskud til udgivelse af bogen: Jægerspris Færgegaards og dens beboeres historie gennem 400 år 12.000 kr.
166. Professor, dr. DETLEF MÜLLER til forstmæssig opmåling af træmassen i Vorsø »urskov« 1.552 kr.
167. Fhv. redaktør, dr. ERIK MØLLER (†) til historiske studier 1.500 kr.
168. Ordbogsredaktør, dr. KRISTEN MØLLER til undersøgelser over gamle fiskeredskaber og fiskemetoder inden for det

- danske fiskeri 2.000 kr. Andet bidrag af en bevilling på 5.500 kr.
169. Dr. VILH. MØLLER-CHRISTENSEN til medicinsk-historiske studier 8.000 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling på 8.000 kr. årlig.
 170. Samme til skeletundersøgelse af Sct. Jørgens kapel og kirkegård i Åker sogn, Bornholm, 2.821 kr. 62 øre. Andet bidrag af en bevilling på 10.000 kr.
 171. Samme til et ophold i England og Skotland med henblik på medicinsk-historiske undersøgelser 12.000 kr.
 172. DEN KGL. MØNT- OG MEDAILLESAMLING til udgivelse af Sylloge Nummorum Graecorum parts 37–39 10.140 kr. 32 øre. Del af større bevilling.
 173. NATIONALMUSEET til udgivelse af »Danmarks Kirker« 42.500 kr. 07 øre. Del af større bevilling.
 174. Samme til udgivelse af magister Henny Harald Hansen: »The Kurdish Woman's Life« 19.612 kr.
 175. Teaterhistoriker, museumsleder, dr. ROBERT NEHENDAM til teaterhistorisk virksomhed 7.000 kr. Første bidrag af en toårig bevilling.
 176. Afdelingsleder, lektor, dr. EIGIL NIELSEN til præparation af fossile hvirveldyr fra Østgrønland og fra Limfjordsområdet 3.264 kr. 68 øre. Andet bidrag af to bevillinger på i alt 6.000 kr.
 177. Samme og afdelingsleder, mag. scient. B. ESKE KOCH til palæontologiske og stratigrafiske undersøgelser i Limfjordsområdets molerforekomster 2.500 kr. Tredie bidrag af en bevilling på 7.500 kr.
 178. Professor, dr. NIELS NIELSEN til Skalling-Laboratoriets drift 10.000 kr. Fjortende bidrag af samlede bevillinger på 178.000 kr.
 179. Samme til udsendelse af »Meddelelser fra Skalling-Laboratoriet« i året 1961 3.000 kr.
 180. Overbibliotekar PEDER NIELSEN til udfærdigelse af tegninger til en monografi over de vestpalæarktiske Limoniider 165 kr. Andet bidrag af en bevilling på 2.000 kr.
 181. Museumsinspektør, dr. OTTO NORN til kunsthistoriske studier 6.000 kr.
 182. Professor, dr. N. E. NØRLUND til matematiske og geodætiske studier 3.000 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.

183. Amanuensis, dr. AKSEL NØRVANG til en studierejse til Laboratoire Arago, Banyuls, for at undersøge Middelhavets foraminiferfauna 3.519 kr.
184. Amanuensis, dr. CARSTEN OLSEN til undersøgelser over planternes ionoptagelse 3.000 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
185. Fuldmægtig SIGURD OLSEN til dækning af udgifter ved en undersøgelse af kulturpåvirkninger af vegetation i Tystrup-Bavelse sø 900 kr. Tredie bidrag af en bevilling på 4.200 kr.
186. Professor, dr. C. OVERGAARD NIELSEN til assistance ved undersøgelser over jordbundsbiologiske emner 3.000 kr.
187. Fhv. afdelingsleder, mag. scient. C. V. OTTERSTRØM(†) til arbejde med de ferske vandes biologi (limnologi) i almindelighed og specielt med ferskvandsfiskenes biologi og faunistik 1.200 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
188. Professor, dr. S. A. PALLIS til sekretærhjælp og dækning af udgifter ved udarbejdelse af manuskript til en religionshistorie 3.107 kr. 60 øre. Andet bidrag af en bevilling på 8.000 kr.
189. Docent, dr. OLAF PEDERSEN til en rejse til biblioteker i Tyskland, Østrig, Svejts, Italien, Spanien, Frankrig, Belgien, Holland og England med det formål at fremdrage hidtil utrykt materiale til et værk om den middelalderlige astronomiske litteraturs historie 9.600 kr.
190. Professor, dr. CHRISTIAN POULSEN til lønning af videnskabelig medhjælp ved bearbejdelsen af ældre palæozoisk fossilmateriale fra Nordgrønland 3.750 kr. Tredie bidrag af en toårig bevilling på 5.000 kr. årlig.
191. Direktør, dr. VAGN POULSEN til studier over oldtidskunstens historie, specielt den græske og romerske portrætkunst 6.000 kr. Første bidrag af en toårig bevilling.
192. Professor, dr. GEORG RASCH til et program vedrørende simulationer af en generel type af sandsynlighedsmodeller 36.780 kr.
193. Lektor, dr. JENS RASMUSSEN til udarbejdelse af en afhandling om prosastilen i den romantiske tidsalder i Frankrig 4.000 kr. Andet bidrag af en bevilling på 8.000 kr.
194. Professor, dr. ANDERS REIZ til honorering af medhjælp ved fremstilling af konstruktionstegninger for astronomiske instrumenter 6.000 kr.

195. Samme til honorering af medhjælp ved observationer ved Brorfelde-observatoriet 5.575 kr.
196. Professor, dr. P. J. RISS til videnskabelig medhjælp ved en etruskologisk undersøgelse m. v. 7.500 kr. Første bidrag af en bevilling på 15.000 kr.
197. Overarkivar C. RISE HANSEN og professor, dr. AXEL STEENSBERG til undersøgelser over jordfordelingen og udskiftningens historie med henblik på at skabe et kulturhistorisk atlas til belysning af ældre tiders ejendoms- og dyrkningsforhold i Danmark, specielt et sjællandsk område, 2.000 kr. Første bidrag af en bevilling på 8.000 kr.
198. RHODOSEKSPEDITIONEN som yderligere bevilling til trykning samt til udsendelse af Lindos III 2.126 kr. 70 øre.
199. DET DANSKE INSTITUT I ROM til dækning af udgifter vedrørende opførelse af en ny bygning 175.241 kr. 58 øre.
200. Professor, dr. ALFRED ROSENKRANTZ til afbildning (tegning) af mollusker fra danien-paleocen-aflejringerne i Danmark og Grønland 3.282 kr. 50 øre. Tredie bidrag af tre bevillinger på i alt 12.100 kr.
201. Samme til aflønning af medhjælp ved ordnings- og sorteringsarbejde under behandling af det siden 1938 i Vestgrønland indsamlede forsteningsmateriale fra kridt- og tertiærformationen 2.500 kr. Andet bidrag af to bevillinger på i alt 4.500 kr.
202. Forfatteren JENS ROSING til bearbejdelse af etnologisk materiale 9.000 kr.
203. Museumsdirektør, dr. HAAVARD ROSTRUP til kunsthistorisk arbejde 1.800 kr. Første bidrag af en bevilling på 3.600 kr. årlig i $2\frac{1}{2}$ år.
204. Professor, dr. PAUL V. RUBOW til en rejse til England 3.000 kr.
205. Afdelingsleder, dr. FINN SALOMONSEN til undersøgelse af Grønlands fugle ved hjælp af ringmærkning 625 kr. 72 øre. Tolvte bidrag af samlede bevillinger på 16.425 kr.
206. Samme til $3\frac{1}{2}$ måneders ophold ved The American Museum of Natural History i New York for at afslutte den monografiske undersøgelse over fuglefamilien *Meliphagidae* 13.000 kr.
207. Professor, dr. C. E. SANDER-HANSEN (†) til medhjælp og andre udgifter ved videreførelse af de leksikalske og gramma-

- tiske seddelsamlinger på universitetets ægyptologiske institut 4.800 kr. Fjerde bidrag af en femårig bevilling på i alt 29.000 kr.
208. Samme til assistance til videnskabeligt arbejde 3.600 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling på 3.600 kr. årlig.
209. Pastor, dr. GUSTAV SCHERZ til studier over Niels Stensens liv og gerning og til dækning af udgifter ved disse studier 5.000 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling på 5.000 kr. årlig.
210. Direktionssekretær, cand. mag. ARNE SCHIØTZ som tilskud til dækning af merudgift ved en zoologisk forskningsrejse til tropisk Vestafrika 2.000 kr.
211. Samme til medhjælp ved sortering af et materiale af vestafrikanske padder og krybdyr 1.618 kr. 85 øre. Første bidrag af en bevilling på 2.500 kr.
212. Forfatteren AUGUST F. SCHMIDT til studier i den danske almues naturdyrkelse, sædvaneret og sagndigtning samt til egnshistoriske undersøgelser 2.400 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
213. Afdelingsleder, dr. A. SKOVSTED til undersøgelser af lavere svampe 2.400 kr. Første bidrag af en toårig bevilling.
214. Lektor, cand. mag. MOGENS SKYTTE CHRISTIANSEN til videnskabelig assistance til undersøgelser over cellulospaltende skimmelsvampe 4.500 kr. Første bidrag af en treårig bevilling på 6.000 kr. årlig.
215. Universitetslektor, cand. mag. NIELS SKYUM-NIELSEN til et 2 måneders ophold i Sverige for at studere senmiddelalderlig svensk retspraksis 3.000 kr.
216. Fhv. museumsdirektør VILHELM SLOMANN (†) til studier over forbindelsen mellem Orientens og Europas kunst 3.000 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
217. Samme til sekretærhjælp 3.556 kr. 29 øre.
218. Professor, dr. AXEL STEENSBERG til medhjælp ved bearbejdelsen af materiale fra undersøgelsen af middelalderagre i Borupris skov ved Tystrup sø 1.558 kr. 85 øre. Tredie bidrag af en bevilling på 6.000 kr.
219. Samme til medhjælp ved bearbejdelse af det arkæologiske materiale fra undersøgelsen af landsbyen Borups tomt i Borupris skov ved Tystrup sø og til påløbende mindre udgifter i forbindelse med denne bearbejdelse 3.601 kr. 11 øre. Andet bidrag af en bevilling på 15.000 kr.

220. Samme til medhjælp ved bearbejdelse af materiale fra undersøgelsen af middelalderagre i Borupris skov ved Tystrup sø samt til forskellige løbende udgifter i forbindelse med forberedelserne til udgivelsen af et atlas over disse agre 7.599 kr. 71 øre. Første bidrag af en bevilling på 24.000 kr.
221. Professor, dr. HOLGER STEN som yderligere tilskud til medhjælp ved udgivelsen af bind III af Kr. Sandfelds og Hedvig Olsens »Syntaxe roumaine« 1.000 kr.
222. Professor, dr. AD. STENDER-PETERSEN (†) til anskaffelse af bøger i forbindelse med udarbejdelsen af en på tysk affattet »Polsk litteraturhistorie« 2.000 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
223. Samme til rejser i forbindelse med udarbejdelsen af samme værk 1.000 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
224. Arboretforstander, dr. C. SYRACH LARSEN til undersøgelser over bævreaspens typer 2.400 kr.
225. Professor, dr. THORVALD SØRENSEN til medhjælp til laboratoriarbejde i tilknytning til dyrkningsforsøg til belysning af udviklingsmorfologi og fænologi hos etårige planter 700 kr. Femte bidrag af en bevilling på 2.000 kr.
226. Samme til cytologisk assistance til komplettering af studier over relationer mellem polymorfi og kromosomvariationen hos samlearten *Caltha palustris* 995 kr. Andet bidrag af en bevilling på 2.000 kr.
227. Samme til manuel assistance ved bearbejdelse af et foreliggende materiale vedrørende undersøgelser over polymorfien hos taxonomisk kritiske plantegrupper 550 kr. Fjerde bidrag af en bevilling på 3.000 kr.
228. Samme til dækning af trykningsudgifter i forbindelse med publikation af 1. afsnit af Siam-ekspeditionens botaniske indsamlinger 7.736 kr. 85 øre.
229. Dr. ERIK TETENS-NIELSEN til insektbiologiske undersøgelser 28.800 kr. Første bidrag af en bevilling på 36.000 kr.
230. Samme til indkøb af udstyr til insektbiologiske undersøgelser på Mols-laboratoriet 7.400 kr.
231. Professor, museumsdirektør, dr. H. M. THAMDRUP til undersøgelser over jordbundsfaunaens bidrag til omsætningen i forskellige jordbundstyper og sammenlignende studier over

- den totale energiomsætning i jordbund af forskellig karakter 7.827 kr. Fjerde bidrag af en bevilling på 24.400 kr.
232. Samme og professor, dr. C. OVERGAARD NIELSEN til etablering af laboratorierum i en staldlænge på gården Nedre Strandkjær 43.000 kr.
233. Dr. ELLEN THOMSEN til dækning af udgifter ved undersøgelser over insekternes neurosekretoriske celler og endocrine kirtler 4.000 kr.
234. Professor, dr. RUDI THOMSEN til udgivelse af bind II—III af værket »Early Roman Coinage« 51.128 kr. 81 øre.
235. Direktør, dr. V. THORLACIUS-USSING til studier over billed- og møbelkunst i Danmark fra sidste halvdel af 18. og begyndelsen af 19. århundrede 3.000 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
236. Professor, dr. GUNNAR THORSON til sorterings-, måle- og optællingsarbejde ved Marinbiologisk Laboratorium i Helsingør 1.000 kr. Andet bidrag af en bevilling på 5.000 kr.
237. Res. kapellan NIELS THULSTRUP til religionshistoriske studier, herunder til rejser til København og til anskaffelse af mikrofilm 3.000 kr. Sidste bidrag af en bevilling på 12.000 kr.
238. Samme til religionsfilosofiske studier og udgifter i forbindelse hermed 12.000 kr.
239. Overinspektør, dr. J. TRØELS-SMITH til pollenanalytiske undersøgelser af materiale fra den paleoeskimoiske boplads Sermermiut, Nordgrønland, ved magister Bent Fredskild 3.566 kr. 32 øre. Andet bidrag af en bevilling på 7.200 kr.
240. Cand. art. BIRTHE TRÆRUP LARSEN til bearbejdelse af albanske folkesange indsamlet i Jugoslavien 6.000 kr.
241. Afdelingsleder, dr. S. L. TUXEN til medhjælp ved slibning af ravstykker indeholdende insekter 2.270 kr. Sidste bidrag af en bevilling på 8.000 kr.
242. Samme som tilskud til civilingeniør Niels L. Wolffs rejse til Grønland for at undersøge sommerfuglefaunaen 2.000 kr.
243. UDGIVERSELSKABET FOR DANMARKS NYESTE HISTORIE til registrering, indsamling og bearbejdelse af materiale samt affattelse af publikationer vedrørende besættelsestidens historie 128.750 kr. Andet bidrag af en femårig bevilling på indtil 125.000 kr. årlig.

244. Samme til udgivelse af Frede Boisens erindringer 11.000 kr. Andet bidrag af en bevilling på 45.000 kr.
245. Samme til udgivelse af brevveksling mellem Frede Boisen, Klaus Berntsen og Niels Neergaard 4.077 kr. 60 øre. Andet bidrag af en bevilling på 27.500 kr.
246. Samme til udarbejdelse af en publikation over Danmarks forhold til De forenede Stater under besættelsen 30.000 kr. Andet bidrag af en treårig bevilling på indtil 30.000 kr. årlig.
247. UNIVERSITETETS-JUBILÆETS DANSKE SAMFUND til videreførelse af udgaven Danmarks gamle Folkeviser 19.017 kr. Del af større bevilling.
248. Samme til honorering af medhjælp ved udgaven Sydslesvigs Stednavne 5.236 kr.
249. Amanuensis, lektor HELGE VEDEL til dækning af udgifter ved undersøgelser over hedens vegetation 2.461 kr. 48 øre. Første bidrag af en bevilling på 2.500 kr.
250. Professor, dr. STIG VEIBEL til aflønning af en halvdags-beskæftiget videnskabeligt uddannet medarbejder ved undersøgelsen af nogle heterocycliske ringsystemers spectre 7.200 kr. Første bidrag af en bevilling på 9.600 kr.
251. VIDENSKABERNES SELSKABS KOMMISSION TIL UNDERSØGELSE AF DE I DANSK PRIVATEJE BEVAREDE KILDER TIL DANSK HISTORIE til kommissionens fortsatte virksomhed 2.500 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
252. VIDENSKABERNES SELSKABS KOMMISSION FOR VARETAGELSE AF A CRITICAL PĀLI DICTIONARY til honorering af medhjælp og til dækning af udgifter 44.248 kr. Del af større bevilling.
253. VIDENSKABERNES SELSKABS UDVALG FOR ET MINDESKRIFT FOR J. N. MADVIG som tillæg til udgivelsen af mindeskriftet 106 kr. 83 øre. Del af større bevilling.
254. Direktør, dr. HELGE VOLSØE til tegninger til en afhandling om Nigerias padder af cand. mag. Arne Schiøtz 600 kr. Andet bidrag af en bevilling på 2.000 kr.
255. Dr. SOPHUS WEBER til fysiske undersøgelser og beregninger 1.200 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
256. Professor, dr. TØRKE WEIS-FØGH til videnskabelig assistance i et år i forbindelse med studier over flyvebevægelsernes nervøse koordinering hos insekter 20.882 kr. Andet bidrag af to bevillinger på i alt 38.260 kr.

257. Samme til laborantmedhjælp i 2 år ved undersøgelser over dannelsen af strukturproteinet resilin 11.376 kr. 85 øre. Andet bidrag af en bevilling på 26.536 kr.
258. Samme til dækning af udgifter ved undersøgelser over resilin og elastin, især med hensyn til tværbindinger og deres biosyntese 6.000 kr. Første bidrag af en bevilling på 16.000 kr.
259. Bibliotekar, mag. art. MOGENS WEITEMEYER til dækning af halvdelen af udgiften ved trykning af et arbejde om lejede arbejdere i Babylonien 5.500 kr.
260. Professor, dr. MOGENS WESTERGAARD til teknisk assistance til populationsgenetiske undersøgelser over *Drosophila melanogaster* 1.515 kr. 80 øre.
261. Samme til nyindretning af rum 64 og 68 på Carlsberg Laboratorium 14.010 kr. 47 øre. Første bidrag af en bevilling på 20.955 kr.
262. Samme til videnskabelige undersøgelser i perioden 1/7–30/9 1962 13.071 kr. 39 øre.
263. Professor, dr. ØJVIND WINGE til videnskabeligt arbejde 3.000 kr. Første bidrag af en toårig bevilling.
264. Samme til publikation af afdøde lektor Poul Larsens efterladte optegnelser og samlinger af danske sphaeriaceer 2.709 kr. 55 øre.
265. Professor, dr. KARL GEORG WINGSTRAND til teknisk assistance ved en undersøgelse af pecten i øjet hos fugle 8.352 kr.
266. Samme til dækning af udgifter ved en detaljeregistrering af danske ynglefugles udbredelse ved hjælp af medarbejdere fra Dansk Ornithologisk Forening 2.680 kr. Første bidrag af en bevilling på 9.760 kr.
267. Rigsarkivar, dr. SVEND AAKJÆR (†) til studier i ældre dansk landbrugs- og bebyggelseshistorie 1.600 kr. Andet bidrag af en toårig bevilling.
268. Samme til afskrivning af arkivalier m. v. til brug ved disse studier 815 kr. 02 øre. Første bidrag af en bevilling på 1.000 kr.
-
269. VIDENSKABERNES SELSKAB som årligt tilskud efter statuternes § X 20.000 kr. med tillæg på 50.000 kr.

270. CARLSBERG-WELLCOME STIPENDIER FOR BRITISKE OG DANSKE VIDENSKABSMÆND (jfr. beretning 1956–57 s. 94–95). Stipendierne for det akademiske år 1962–63 er tildelt dr. MICHAEL MESSER, Gastroenterology Research Unit, Royal Children's Hospital Research Foundation, Melbourne, Australien, til studier inden for protein kemien på Carlsberg Laboratoriets kemiske afdeling og mag. scient. KJELD MARCKER, Københavns Tandlægehøjskoles biokemiske afdeling, til studier hos professor F. Sanger, Department of Biochemistry, University of Cambridge, vedrørende teknikken ved bestemmelse af aminosyresekvensen. I 1961–62 er udbetalt 39.780 kr.

271. CARLSBERGFONDETS BIOLOGISKE INSTITUT. Til institutets drift i 1961–62 er udbetalt 455.518 kr. 19 øre af afdeling B, jfr. regnskabet for afdeling B. s. 102.

Af det den 4. september 1958 oprettede CARLSBERGFONDETS LEGAT FOR DEN KGL. VETERINÆR- OG LANDBOHØJSKOLE (jfr. beretning 1957–58 s. 106–107) har det i henhold til fundatsen nedsatte legatudvalg i tiden 1. marts 1961–28. februar 1962 uddelt følg. beløb:

1. Docent, dr. ERNA BACH til dyrkning af rødder i sterile kulturer, specielt æblerødder 5.000 kr.
2. Professor, dr. E. K. GABRIELSEN og amanuensis, dr. K. VEJLBY til fortsatte undersøgelser over fotosynteseinduktion 10.000 kr.
3. Amanuensis, dr. KJELD RASMUSSEN til fortsatte studier i mæken og laboratoriet af nedbrydningen og udvaskningen af svovlforbindelser i brunkulsklæg, som udsættes for luften, 1.000 kr.
4. Professor, dr. A. TOVBORG JENSEN til indkøb af en Radiometer Titrigraf til studier over lerfraktioners syre-baseegenskaber 8.800 kr.
5. Professor, dr. MATH. THOMSEN til anskaffelse af en analysevægt til insektfysiologiske undersøgelser 2.160 kr.
6. Amanuensis B. BEIER PETERSEN til indkøb af en termohygrograf til anvendelse ved forstzoologiske undersøgelser 690 kr.

Carlsbergfondets biologiske Institut

Leder: Professor, dr. ERIK ZEUTHEN.

Institutets arbejde har igen i år i væsentlig grad drejet sig om studiet af de kemiske processer og strukturelle ændringer, som fører cellen fra deling til deling. Andre studieområder har dog også været berørt.

Professor ERIK ZEUTHEN har i april-maj 1962 efter indbydelse arbejdet ved den Zoologiske Station i Napoli og der undersøgt virkningen af et antal antimetaboliter på celledelingen i søpindsvineægget. Han har i oktober 1961 i Biokemisk Forening og i maj 1962 ved det medicinske fakultet ved Universitetet i Ljubljana, Jugoslavien, berettet om institutets arbejde. I Liège deltog han i maj 1962 med et foredrag i et symposium arrangeret af The International Society for Cell Biology. Han har for »Interscience Publishers« afsluttet redaktionen af en bog om »Synchrony in Cell Division and Growth«. Deltagelse i specielle arbejder vil blive omtalt under meddelelserne om de enkelte medarbejdere.

Cand. med. PAUL PLESNER har med udarbejdelsen af en afhandling afsluttet det i beretningen for 1958-59 omtalte arbejde over nucleosidtrifosfaternes variationer gennem cellens cyklus (*Tetrahymena*). Han har fortsat de i beretningen for 1960-61 omtalte studier af et antal faktorer, der regulerer ribosomernes struktur og funktionelle kapacitet, in vivo og in vitro. PAUL PLESNER har holdt foredrag i Biologisk Selskab (februar 1962) samt (maj 1962) ved et af The International Society for Cell Biology i Liège afholdt symposium.

Cand. mag. fru KIRSTEN HAMBURGER har afsluttet de første gang i beretningen for 1958-59 omtalte undersøgelser over visse enzymer i synkroniseret *Tetrahymena*. Hun har i samarbejde med

dr. M. BRZIN fortsat de i beretningen for 1960–61 omtalte undersøgelser over acetylcholinesterasen. Fru HAMBURGER gav i maj 1962 en meddelelse ved det Skandinaviske Celleforsker møde i København.

Mag. scient. fru JYTTE REICHSTEIN NILSSON har sammen med E. ZEUTHEN fortsat undersøgelserne over *Tetrahymenas* finstrukturer med særligt henblik på deres ændringer under påvirkning af p-fluorofenylalanin, en hæmmer af proteinsyntesen. I samarbejde med dr. fru C. CHAPMAN-ANDRESEN og dr. A. HAYWARD, begge fra Carlsberg Laboratorium, har hun studeret pinocytose-kanalernes finstrukturer i *Amoeba proteus* og ultrastrukturerne i amøber (*Amoeba proteus*, *Chaos chaos*) stratificeret ved centrifugering. Fru NILSSON har fortsat studiet af 2 protozoer (*Neobursaridium gigas* og *Blepharisma undulans*), som hun har isoleret i Uganda og hjemsendt til Carlsberg Laboratorium i 1957. Fru NILSSON deltog i juli 1962 i et symposium over elektronmikroskopets anvendelse i cytokemien, arrangeret i Oxford af Royal Microscopical Society.

Tidligere formulerede opfattelser (jfr. beretningerne for 1959–60 og 1960–61) vedrørende *Tetrahymenas* delingsforberedelse er blevet underbygget gennem forsøg med et stort antal antimetaboliter, udført af cand. mag. LEIF RASMUSSEN (støttet af Statens almindelige Videnskabsfond) i samarbejde med G. G. HOLZ JR. (jfr. beretningen for 1960–61) og E. ZEUTHEN. Normalt kan celledelingen i *Tetrahymena* bremses ved hæmning af nukleinsyresyntesen. Dette gælder ikke de synkroniserede celler, som indeholder nukleinsyrer i overskud. Celledelingen blokeres altid, når proteinsyntesen hæmmes. I det synkrone system kan de proteinsynteser, hvorved cellen forbereder deling, derfor studeres adskilt fra nukleinsyresynteserne. I forlængelse af dette arbejde har LEIF RASMUSSEN i samarbejde med ROSEMARY CROCKETT (se denne) studeret proteinsyntesen gennem den synkrone cyklus. I samarbejde med E. ZEUTHEN har han udvidet studiet af p-fluorofenylalaninets hæmmende virkning på celledelingen (jfr. beretningen for 1960–61). LEIF RASMUSSEN deltog i maj 1962 med en meddelelse i det Skandinaviske Celleforsker møde i København.

Dr. JOSEPH FRANKEL (Yale University, Connecticut, U.S.A.) har afsluttet sine i forrige beretning omtalte undersøgelser over morfogenetiske processer i *Tetrahymena*. Varme chokene bringer

gradvis cellerne i fase, ikke blot med hensyn til delingsberedskab, men også med hensyn til den morfogenetiske udvikling af det bageste mundfelt. På dette felt kan det direkte aflæses, at varmechokene bringer alle celler i samme unge tilstand, hvorfra parallel morfogenetisk udvikling, med kulmination i synkron celledeling, senere foregår.

Dr. D. S. NACHTWEY (Stanford University, California, U. S. A.) har fortsat og afsluttet de i forrige års beretning omtalte undersøgelser.

Dr. ROSEMARY CROCKETT (Queen's University, Belfast, Nordirland) har med støtte af Rask-Ørsted Fondet og i samarbejde med LEIF RASMUSSEN studeret proteinsyntesen gennem den synkron cellecyklus under betingelser, der er fastlagt ved institutets tidligere studier over p-fluorofenylalaninets virkning på celledelingen.

Dr. JAY BARTON (Saint Joseph's College, Collegeville, Indiana, U. S. A.) har afsluttet det i forrige beretning omtalte arbejde. Han har analyseret isolerede cellekerner fra *Tetrahymena* for deoxyribonukleinsyre, ribonukleinsyre og protein og har kunnet følge væksten af disse kernekomponenter gennem den synkron cyklus.

Dr. JOHN G. MONER (University of Massachusetts, Amherst, U. S. A.) har i *Tetrahymenas* forskellige faser studeret reaktionen – med delingsforsinkelsen som mål – på høje koncentrationer af tungt vand (D_2O).

Dr. JOHN R. CANN (University of Colorado, Denver, U. S. A.) har med udgangspunkt i et skema, tidligere publiceret af RASMUSSEN og ZEUTHEN, foreslået en kinetisk model for *Tetrahymena*-synkroniseringen, og han mener, at denne model bør kunne tillempes også andre synkron systemer. Han har desuden påvist, at *Tetrahymena*, når den udsættes for et delingssynkroniserende varmechok, ret selektivt udskiller alanin.

Dr. NIRMAL CHAKRAVARTY (Instituto Venezolano de Investigaciones Cientificas, Venezuela) har med støtte af Rask-Ørsted Fondet påbegyndt et studium af respiration og glycolyse i Mast celler, isoleret fra rottens peritoneum. Ampuldykkerteknikken anvendes. De indledende tekniske vanskeligheder er overvundet, og respirationsintensiteten er blevet bestemt.

Dr. MIRO BRZIN (Univerza v Ljubljani, Jugoslavien) har under

et kortere ophold og i samarbejde med dr. MILAN KOVIC afsluttet arbejdet med den i forrige beretning omtalte elektromagnetiske dykkervejningsmetode.

Magister ARNE LØVLIE (Oslo) har i kortere perioder anvendt dykkermetoderne til måling af respiration, fotosyntese og vækst i fragmenter af normale og muterede alger (Ulva). Han og E. ZEUTHEN har med gradientdykkeren fulgt respirationsperioden i søpindsvineæg under deling.

Dr. GÖSTA DAHLÉN (Universitetet, Umeå, Sverige) har i 2 måneder arbejdet med dykkerne for at undersøge muligheden for at foretage enzybestemmelser i enkeltceller.

Dr. MILAN KOVIC (Univerza v Ljubljani, Jugoslavien) har med støtte fra Rask-Ørsted Fondet og i samarbejde med E. ZEUTHEN påbegyndt et studium af malaria. Der anvendes hønse-embryoner inficeret med protozoen *Plasmodium lophurae*. I den voksne organisme har malaria sygdommen et periodisk forløb, og der er ofte udtalt korrelation mellem værtens feberperioder og den intracellulære parasits delingsperioder. Når det inficerede hønsefoster udsættes for opvarmning (»feber«), iagttages en ophobning af parasittens unge stadier. Dette skyldes ikke, at feberen inducerer deling af parasitten, som ofte antaget i den kliniske litteratur, men at varmen tillader plasmodiets ældre stadier uforstyrret at gennemføre den multiple celledeling, men samtidig bremser de unge stadiers videre udvikling.

Dr. A. HAYWARD og fru C. CHAPMAN-ANDRESEN, B.Sc., har som gæster fra Carlsberg Laboratorium arbejdet med elektronmikroskopet. Dr. ALASDAIR THOMSON (Carlsberg Laboratorium), prof. H. M. KALCKAR (Boston), Mr. E. A. CARSTAIRS (St. Andrews, Skotland), prof. H. TAMIYA (Tokyo), dr. E. HASE (Tokyo), dr. G. G. HOLZ, JR. (New York) og mag. A. LØVLIE (Oslo) har i årets løb besøgt institutet for kortere tid. I januar 1962 afholdtes på institutet et 2-dages møde med professor J. AGRELL (Zoofysiologiska Institutionen, Lund) og hans medarbejdere.

Følgende arbejder er publiceret i årets løb:

CERRONI, ROSE E. og ERIK ZEUTHEN:

Inhibition of macromolecular synthesis and of cell division in synchronized *Tetrahymena*.

Exp. Cell Res., **26**, 604 (1962).

- Asynchrony of nuclear incorporation of tritiated thymidine into *Tetrahymena* cells synchronized for division.
Compt. rend. trav. lab. Carlsberg, **32**, 499 (1962).
- FRANKEL, JOSEPH:
The effect of p-fluorophenylalanine on morphogenesis in synchronized *Tetrahymena pyriformis* GL.
J. Protozool., **8**, Suppl. p. 12 (1961).
- HAMBURGER, KIRSTEN:
Division delays induced by metabolic inhibitors in synchronized cells of *Tetrahymena pyriformis*.
Compt. rend. trav. lab. Carlsberg, **32**, 359 (1962).
- LØVLIE, ARNE og ERIK ZEUTHEN:
A thermostatic bath showing temperature fluctuations about 2-3. 10^{-4} °C.
Compt. rend. trav. lab. Carlsberg, **32**, 381 (1962).
- PLESNER, PAUL:
Changes in ribosome structure and function during synchronized cell division.
Cold Spring Harbor Symposia on Quantitative Biology, Vol. XXVI, p. 159, 1961.
- RASMUSSEN, LEIF og ERIK ZEUTHEN:
Cell division and protein synthesis in *Tetrahymena*, as studied with p-fluorophenylalanine.
Compt. rend. trav. lab. Carlsberg, **32**, 333 (1962).
- THORMAR, H.:
Cell size of *Tetrahymena pyriformis* incubated at various temperatures.
Exp. Cell Res., **27**, 585 (1962).
- ZAJICEK, J. og E. ZEUTHEN:
Quantitative determination by a special »ampulla-diver« of cholinesterase activity in individual cells, with notes on other uses of the method.
»General Cytochemical Methods«, Vol. 2, edited by J. F. Danielli, Academic Press, New York-London, p. 131, 1961.
- ZEUTHEN, ERIK:
The Cartesian diver balance.
Samme sted, p. 61.
Cell division and protein synthesis.
»Biological Structure and Function«, Vol. 2. Proceedings of the First IUB/IUBS International Symposium, held in Stockholm 1961, edited by T. W. Goodwin and O. Lindberg, Academic Press, New York-London, p. 537, 1961.
-

Som meddelt i beretningen for 1960–61 blev dr. TAGE ASTRUP og hans medarbejders undersøgelse over fibrindeponeringens og fibrinolysens biokemi og fysiologi i nævnte beretningsår bragt til en foreløbig afslutning, og gruppens arbejde blev overført til »The James F. Mitchell Foundation«, Institute for Medical Research, Washington Clinic, Washington, D. C.

Vedrørende gruppens arbejde ved Biologisk Institut er følgende arbejder publiceret i årets løb:

ASTRUP, T.:

Physiology of Fibrinolysis. I »Thrombolytic Activity and Related Phenomena«.

Conference in Princeton 1960.

Thrombosis et Diathesis Haemorrhagica, 1962, Suppl. no. 1, p. 47.

COCCHERI, S. og TAGE ASTRUP:

Thromboplastic and Fibrinolytic Activities of Large Human Vessels.

Proc. of the Soc. for Experimental Biol. and Med., 1961, **108**, 369.

ASTRUP, TAGE og SERGIO COCCHERI:

Thromboplastic and fibrinolytic activity of the arteriosclerotic human aorta.

Nature, 1962, **193**, 182.

WALDMANN-MEYER, HEINZ, ESTHER NIELSEN og TAGE ASTRUP:

Comparative Study of the Trypsin Inhibitors from Ox-lung, Pancreas and Human Urine.

Proc. of the 8th Congr. of the Europ. Soc. of Haematology, Wien 1961.

RASMUSSEN, J., T. ASTRUP, T. GEILL, P. OLLENDORFF og E. LUND:

Fibrinolytic Activity in Blood from Old Age Patients Under Influence of Dietary Fats.

Proc. of the 8th Congr. of the Europ. Soc. of Haematology, Wien, 1961.

PANDOLFI, M., S. COCCHERI og T. ASTRUP:

Thromboplastic and Fibrinolytic Activities in Tissues of the Eye.

Proc. of the Soc. for Exp. Biol. and Med., 1962, **109**, 159.

ASTRUP, T., P. BRAKMAN, K.-E. SJØLIN:

Hæmophilia and the protease inhibitor in peanuts.

Nature, 1962, **194**, 980.

BRAKMAN, PIETER, K.-E. SJØLIN og TAGE ASTRUP:

Is there a hemostatic effect of peanuts in hemophilioid disorders?

Thromb. Diath. Haemorrhag., 1962, **8**, 442.

RIBER CHRISTENSEN, H. og KNUD-ERIK SJØLIN:

von Willebrand-Jürgens disease in a Danish family.

Dan. Med. Bull., 1962, **9**, 65.

- FAARVANG, HANS J. og PETER J. KNUDSEN:
Hyaluronidase inhibitor and trypsin inhibitor in preparations from human urine.
Proc. Soc. Exp. Biol. Med. 1961, **108**, 591.
- FAARVANG, H. J.:
The spontaneous individual variations of the normal 24-hours excretion of trypsin inhibitor in urine.
Scand. J. Clin. Lab. Invest., 1962, **14**, 132.
- FAARVANG, H. J. og O. S. LAURITSEN:
Relationship between serum concentration and urinary output of trypsin inhibitor (Hyaluronidase inhibitor) during operative stress.
Enzymol. biol. clin., 1961/62, **1**, 189.
- OLESEN, E. S.:
Variations in non-specific activation of fibrinolytic system in sera of different species.
Acta pharmacol. et toxicol., 1962, **19**, 73.
Effect of lecithin on the fibrinolytic system in guinea-pig serum.
Thromb. Diath. Haemorrhag., 1962, **8**, 311.
- OLLENDORFF, PREBEN
An inhibitor against initiation of clotting by glass.
Proc. 8th Congress Europ. Soc. Haemat., 1961, no. 457 (Karger, Basel).
Estimation of the activation of the thromboplastic system in blood during extracorporeal circulation.
Scand. J. Clin. Lab. Invest., 1962, **14**, 303.
The nature of the anticoagulant effect of heparin, protamine, polybrene and toluidine blue.
Scand. J. Clin. Lab. Invest., 1962, **14**, 267.
Initiation of blood clotting and glass activation followed with a three-stage technique.
Scand. J. Clin. Lab. Invest., 1962, **14**, 641.
- RASMUSSEN, JØRGEN:
Mechanisms and side-effects in thrombolysis.
I »Thrombolytic activity and related phenomena«. Transactions of the Princeton Conference. Thromb. Diath. Haemorrh., 1962, **6**, Suppl. 1, p. 189.

Institutets personale består ved udgangen af året 1961-62 af følgende:

Professor, dr. phil. ERIK ZEUTHEN er forstander (ansat i denne stilling 1. august 1957).

Dr. phil. TAGE ASTRUP er ordinær assistent (ansat 1. oktober 1937, i den nuværende stilling 1. oktober 1939). Fra 1. januar

1961 har han orlov i 2 år for at varetage en stilling som leder af et forskningsinstitut i Washington.

Cand. med. PAUL PLESNER er ordinær assistent (ansat 1. august 1957, i den nuværende stilling 1. august 1958).

Cand. mag. fru KIRSTEN HAMBURGER er ekstraordinær assistent (ansat i denne stilling 1. april 1958).

Mag. scient. fru JYTTE REICHSTEIN NILSSON er ekstraordinær halvdags-assistent (ansat i denne stilling 15. marts 1961).

Skrifter indsendt til Carlsbergfondet

I henhold til de vilkår, der gælder for modtagelse af bevil-
linger af afdeling B, er der vedrørende tiden 1. oktober 1961–
30. september 1962 til fondet indsendt følgende publikationer
(ordnede efter modtagernes navne¹):

C. J. BECKER.

1. Das eisenzeitliche Gräberfeld Nørre Sandegård auf Bornholm.
Germania Bd. 40. Tyskland 1962.

KAJ BERG.

1. Københavns Universitets Ferskvandsbiologiske Laboratorium.
Ferskvandsfiskeribladet. 60. årg. Nr. 11. Lyngby 1962.
2. —, Pétur M. Jónasson & K. W. Ockelmann: The Respiration of
Some Animals from the Profundal Zone of a Lake. Hydrobiologia.
Vol. XIX. No. 1. Den Haag 1962.
3. Palle Johnsen, Hans Mathiesen og Ulrik Røen: Sorø-søerne, Lyng-
by sø og Bagsværd sø. Limnologiske studier over fem kulturpå-
virkede, sjællandske søer. 1962.
4. Ulrik Røen: Salt- og brakvandsdyr i grønlandske ferskvande. Tids-
skriftet Grønland. 1962.
5. Ulrik Røen: Studies on Freshwater Entomostraca in Greenland. II.
Medd. om Grønland. Bd. 170. No. 2. 1962.
6. Ulrik Røen: Trues Grønlands ferskvande af forurening? Tidsskrif-
tet Grønland. 1962.

F. J. BILLESKOV JANSEN.

1. La vie et l'œuvre de Karl Gjellerup. La Collection des Prix Nobel
de Littérature. Edition Rombaldi. Paris 1961.
2. Les grands romans philosophiques de Kierkegaard. Revue de l'Uni-
versité de Bruxelles. Bruxelles 1961.

¹ Trykkestedet for bøger er København, hvor intet andet er angivet. Ved
afhandlinger i tidsskrifter o. l. angives kun årgang og/eller bind (uden
sidetal), derimod ikke, om afhandlingen er indsendt i særtryk.

K. BIRKET-SMITH.

1. Nationalmuseets Etnografiske Samling 1960. Folk. Vol. 4. 1962.
2. Inger Wulff: Burial Customs among the Yakan, a Muslim People in the Southern Philippines. Folk. Vol. 4. 1962.

ANDERS BJERRUM.

1. Gordon Albøge og Kristine Heiede: Studier over Blichers e Bindstouw. Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning nr. 249. 1962.

JANNIK BJERRUM.

1. —, Bjarne Salvesen og Graham Wright: On the Complex Formation of Diphenylphosphino-Benzene-m-Sulphonate with Mercury and Bismuth. *Advances in the Chemistry of the Coordination Compounds. Proceedings of the Sixth International Conference on Coordination Chemistry, held at Wayne State University, Detroit, Michigan, August 27 to September 1, 1961.* New York 1961.
2. — og Richard G. Inskeep: Preliminary Investigations of the Reactions of the Hexaquo Chromium (III) Ions with α , α' -Dipyridyl and with o-Phenanthroline. *Acta Chemica Scandinavica*. Vol. 15. No. 1. 1961.
3. — og Erik Jørgensen: Multiplicity in the Interpretation of Linear Kinetics. *Acta Chemica Scandinavica*. Vol. 13. No. 10. 1959.
4. O. Kling: Die Messung der Rotationsdispersion als Hilfsmittel für die Untersuchung chemischer Zeit- und Gleichgewichtsreaktionen. *Acta Chemica Scandinavica*. Vol. 15. No. 1. 1961.
5. M. T. Beck og O. Kling: Reactivity of Coordinated Substances. I. The Oxidation of EDTA Bound in the Cr(III)EDTA Complex by Permanganate Ion. *Acta Chemica Scandinavica* Vol. 15. No. 2. 1961.
6. Claus Erik Schäffer: Chromium Ammines: Stability and Catalytic Phenomena. *Advances in the Chemistry of the Coordination Compounds. Proceedings of the Sixth International Conference on Coordination Chemistry, held at Wayne State University, Detroit, Michigan, August 27 to September 1, 1961.* New York 1961.

NIELS BOHR.

1. Die Entstehung der Quantenmechanik. Werner Heisenberg und die Physik unserer Zeit. Braunschweig 1961.
2. The Rutherford Memorial Lecture 1958. Reminiscences of the Founder of Nuclear Science and of Some Developments Based on his Work. *Proceedings of The Physical Society*. Vol. LXXVIII. Great Britain 1961.
3. Die Einheit menschlicher Erkenntnis. »Europa«. August 1961.
4. Kurt Alder og Aage Winther: On the Angular Distribution of γ -Quanta in Inelastic α -Scattering. *Nuclear Physics*. Vol. 37. Amsterdam 1962.
5. V. Ambegaokar og L. P. Kadanoff: Electromagnetic Properties of Superconductors. *Il Nuovo Cimento. Serie X*. Vol. 22.

6. Gordon Baym: Spurious States in Calculations of Collective Excitations in Nuclei. *Physics Letters*. Vol. 1. No. 7. 1962.
7. Gordon Baym: Self-Consistent Approximation in Many-Body. *The Physical Review*. Vol. 127. No. 4. U.S.A. 1962.
8. Gordon Baym og Leo P. Kadanoff: Conservation Laws and Correlation Functions. *The Physical Review*. Vol. 124. No. 2. U.S.A. 1961.
9. Paul A. Benioff: The Effect of the Pauli Exclusion Principle in High Energy Nucleon-Nucleus Scattering. *Nuclear Physics*. Vol. 31. Amsterdam 1962.
10. Tore Berggren, G. E. Brown og Gerhard Jacob: A Remark on Quasi-Free Scattering. *Physics Letters*. Vol. 1. No. 3. 1962.
11. T. Berggren og G. Jacob: A Distorted Wave Analysis of Quasi-Free Proton-Proton Scattering in Li^6 and Li^7 . *Physics Letters*. Vol. 1. No. 7. 1962.
12. D. R. Bès og Z. Szymanski: The Ground-State Equilibrium Deformation in Rare-Earth Nuclei. *Nuclear Physics*. Vol. 28. Amsterdam 1961.
13. S. Bjørnholm, H. L. Nielsen, O. B. Nielsen, G. Sidenius, O. Skilbreid og Å. Svanheden: Some Neutron-Deficient Isotopes of Thulium and Erbium. *J. Inorg. Nucl. Chem*. Vol. 21. Northern Ireland 1961.
14. S. Bjørnholm og O. B. Nielsen: A study of the β -Decay of Pa^{234} (UZ). *Nuclear Physics*. Vol. 30. Amsterdam 1962.
15. A. Bohr og B. R. Mottelson: Quantization and Stability of Currents in Superconductors. *The Physical Review*. Vol. 125. No. 2. U.S.A. 1962.
16. J. Borggren, O. B. Nielsen og H. Nordby: Mixing of the γ -Vibrational Band and the Ground State Rotational Band of Pu^{238} . *Nuclear Physics*. Vol. 29. Amsterdam 1962.
17. L. C. Bradley III og N. S. Wall: The Absence of Circular Dichroism in $^{16}\text{O}_2$ and a Resultant Upper Limit for Parity Nonconservation. *Il Nuovo Cimento. Serie X*. Vol. 25. 1962.
18. Lise Bryde, N. O. Lassen og N. O. Roy Poulsen: Ranges of Recoil Ions From α -Reactions. *Mat. Fys. Medd. Dan. Vid. Selsk.* Vol. 33. No. 8. 1962.
19. Per Rex Christensen: Lifetime of the First 2^+ Level in Cm^{244} . *Nuclear Physics*. Vol. 37. Amsterdam 1962.
20. E. L. Church og J. Weneser: Anomalous Electric-Dipole Internal Conversion. *Nuclear Physics*. Vol. 28. Amsterdam 1961.
21. J. Dabrowski: On the Role of One-Pion Exchange in Nuclear Structure Problems. *Nuclear Physics*. Vol. 37. Amsterdam 1962.
22. E. Dahl-Jensen, M. Gailloud, W. O. Lock og G. Vanderhaeghe: Two Modes of Measuring Spurious Scattering in Nuclear Emulsions. *Il Nuovo Cimento. Serie X*. Vol. 22. 1961.
23. E. Dahl-Jensen og E. Skrzypczak: The Influence of Heating on

- Fading in Nuclear Emulsions. *Il Nuovo Cimento. Suppl. al Vol. 23. Serie X.* 1962.
24. S. I. Drozdov: Pairing and Quadrupole Interactions in Configurations j^n . *Nuclear Physics. Vol. 37.* Amsterdam 1962.
 25. B. R. Easlea: Proton Scattering by Copper at 10 MeV. *Proceedings of The Physical Society. Vol. LXXVIII.* Great Britain 1961.
 26. B. R. Easlea: The Dipole State in C^{13} . *Physics Letters. Vol. 1. No. 5.* 1962.
 27. L. R. B. Elton: An Isomeric State of the He^7 Hyperfragment. *Physics Letters. Vol. 2. No. 1.* 1962.
 28. G. W. Farwell: Systematics of Octupole States in Nuclei. *Proc. of The Rutherford Jubilee Intern. Conf. Dorking* 1962.
 29. D. B. Fossan og B. Herskind: Rotational-State Lifetimes. *Physics Letters. Vol. 2. No. 3.* 1962.
 30. C. J. Gallagher, Jr.: Coupling of Angular Momenta in Two-Particle States in Deformed Even-Even Nuclei. *The Physical Review. Vol. 126. No. 4. U.S.A.* 1962.
 31. C. J. Gallagher, Jr., M. Jørgensen og O. Skilbreid: A Measurement of β - and EC Branching Ratios in the Decay of 8.15-h Ta^{188} and a Search for the β -Decay of Hf^{180m} . *Nuclear Physics. Vol. 33.* Amsterdam 1962.
 32. C. J. Gallagher, Jr. og H. L. Nielsen: Decay of 2.1-Hour Ta^{178} . *The Physical Review. Vol. 126. No. 4. U.S.A.* 1962.
 33. C. J. Gallagher, Jr. og V. G. Soloviev: Two-Quasi-Particle States in Even-Mass Nuclei With Deformed Equilibrium Shape. *Mat. Fys. Skr. Dan. Vid. Selsk. Vol. 2. No. 2.* 1962.
 34. S. L. Glashow: Decays of very Unstable Particles. *Physics Letters. Vol. 2. No. 5.* 1962.
 35. Knud Hansen: Boblekamre. *Fysisk Tidsskrift. Nr. 2-3.* 1961.
 36. O. Hansen: Energy Levels in the Stable Isotopes of Titanium. *Nuclear Physics. Vol. 28. No. 1.* 1961.
 37. O. Hansen og O. Nathan: Collective Character of the 2.23 MeV, 3- State in Sn^{116} . *Proc. of the Rutherford Jubilee Intern. Conf. Dorking* 1962.
 38. Ole Hansen og Ove Nathan: Nuclear Alignment Produced by (α, α') Processes in Even Nuclei. *Nuclear Physics. Vol. 37.* Amsterdam 1962.
 39. Shoichi Hori: An Approach to a Relativistic Strong Coupling Theory. *Nuclear Physics. Vol. 30.* Amsterdam 1962.
 40. Høgaasen-Feldman: A Study of Some Approximations of the Pairing Force. *Nuclear Physics. Vol. 28.* Amsterdam 1961.
 41. Kenneth Johnson: Canonical Commutation Relations for Vector Fields. *Nuclear Physics. Vol. 33.* Amsterdam 1961.
 42. M. Jørgensen, O. B. Nielsen og G. Sidenius: Three-Particle Excitation in Lu^{177} . *Physics Letters. Vol. 1. No. 8.*

43. Sidney Kahana: Ratio of Long to Short Range Forces in Finite Nuclei. Nuclear Physics. Vol. 31. Amsterdam 1962.
44. N. O. Lassen: Angular Distribution of Carbon Nuclei From α -Induced Fission of Neon 20. Physics Letters. Vol. 1. No. 2. 1962.
45. N. O. Lassen: Resonances in the α -Induced Fission of Neon 20. Physics Letters. Vol. 1. No. 5. 1962.
46. H. J. Mang og J. O. Rasmussen: Shell Model Calculations of Alpha Decay Rates of Even-Even Spheroidal Nuclei. Mat. Fys. Skr. Dan. Vid. Selsk. Vol. 2. No. 3. 1962.
47. R. D. Mattuck: Effect of Local Order on Energy Bands in Binary Alloys. The Physical Review. Vol. 127. No. 3. U.S.A. 1962.
48. R. D. Mattuck: Dependence of Paramagnetic Susceptibility on Short Range Order Parameter in Binary Alloys. J. Phys. Chem. Solids. Great Britain 1962.
49. C. Møller: Conservation Laws and Absolute Parallelism in General Relativity. Mat. Fys. Skr. Dan. Vid. Selsk. Vol. 1. No. 10. 1961.
50. C. Møller: The Energy-Momentum Complex in General Relativity and Related Problems. Colloques Internationaux du Centre National de la Recherche Scientifique .XCI. Paris 1962.
51. Ove Nathan: Mössbauer-effekten. »Rekylfri« emission og absorption af gammastråling. Fysisk Tidsskrift. Nr. 1 og 2-3. 1961.
52. Ove Nathan: Coulomb Excitation of Lead and Bismuth with 20 MeV α -Particles. Nuclear Physics. Vol. 30. Amsterdam 1962.
53. O. B. Nielsen: The Coupling of the $K = 2$ Band to the Ground State Rotational Band in Deformed Even Nuclei. Proc. of The Rutherford Jubilee Intern. Conf. Dorking 1962.
54. B. Peters: Primary Cosmic Radiation and Extensive Air Showers. Il Nuovo Cimento. Serie X. Vol. 22. 1961.
55. B. Peters: The Role of Hyperons in Extensive Air Showers and in Other High-Energy Phenomena. Il Nuovo Cimento. Serie X. Vol. 23. 1962.
56. B. Peters: The Primary Cosmic Radiation. Summer Course on Nuclear Geology Varenna 1960. Pisa 1962.
57. E. A. Sanderson: High Energy Inelastic Proton Scattering on Carbon. Nuclear Physics. Vol. 35. Amsterdam 1962.
58. E. A. Sanderson og N. S. Wall: A Note on the Particle-Hole Description of Inelastic Alpha Particle Excitation. Physics Letters. Vol. 2. No. 4. 1962.
59. V. G. Soloviev: Effect of Pairing Correlation on Energies and β -Transition Probabilities in Deformed Nuclei. Mat. Fys. Skr. Dan. Vid. Selsk. Vol. 1. No. 11. 1961.
60. Aage Winther: On the Theory of Nuclear β -Decay.
61. Yasukazu Yoshizawa: High Phonon States of Quadrupole Vibration in Spherical Nuclei. Physics Letters. Vol. 2. No. 6. 1962.
62. James E. Young: The Spectrum of Two-Particle Excitations in Nuclei. Proc. of The Rutherford Jubilee Intern. Conf. Dorking 1962.

63. James E. Young: Renormalization of the Optical Potential Due to Pairing Correlations. Nuclear Physics. Vol. 34. Amsterdam 1962.
64. James E. Young: Multiple Scattering Corrections to the Optical Potential. Nuclear Physics. Vol. 36. Amsterdam 1962.

ADA BRUHN HOFFMEYER.

1. Introduction to the History of the European Sword. Gladius. Tome 1. Kalundborg 1961.
2. East and West. Gladius. Tome 1. Kalundborg 1961.

JENS BRÆNDEGÅRD.

1. Den danske fugleedderkop. Naturens Verden. Juli 1962.

JOHS. BRØNDUM-NIELSEN.

1. »Fagre Ord«. Nyfundne Manuskripter af Ingeborg og Viggo Stuckenbergs. Udgivne af Johs. Brøndum-Nielsen. Festskrift udgivet af Københavns Universitet i anledning af Hans Majestæt Kongens fødselsdag 11. marts 1962. 1962.
2. Gammeldansk Grammatik i sproghistorisk Fremstilling. IV. Adjektiver – Adverbier – Numeralier. 1962.

MORTEN BORUP.

1. Frederik Böök og Danmark. Nordisk Tidskrift för vetenskap, konst och industri. Stockholm 1962.

FRITZ BUCHTHAL.

1. The Electromyogram. Its Value in the Diagnosis of Neuromuscular Disorders. World Neurology. Vol. 3. No. 1. Minneapolis 1962.
2. Nogle bemærkninger om lægelig etik. Tale til de nye læger ved en højtidelighed på Københavns Universitet. 1961.
3. F. Carlsen, G. G. Knappeis og —: Ultrastructure of the Resting and Contracted Striated Muscle Fiber at Different Degrees of Stretch. The Journal of Biophysical and Biochemical Cytology. Vol. 11. No. 1. U.S.A. 1961.
4. Esther Frantzen: An Analysis of the Results of Treatment in Epileptics under Ambulatory Supervision. Epilepsia. Vol. 2. Amsterdam 1961.
5. Christian Guld: The Reduction of Stimulus Interference in Electrophysiology. Third International Conference on Medical Electronics 23rd July 1960. 1961.
6. Margaret A. Lennox-Buchthal: Some Findings on Central Nervous System Organization with Respect to Color. The Visual System: Neurophysiology and Psychophysics. Symposium Freiburg, 28.8–3.9. 1960. Berlin, Göttingen, Heidelberg 1961.
7. Arne Mosfeldt Laursen: Caudate Nucleus and Electro-cortical Activation in Cats. Acta Physiologica Scandinavica. Vol. 53. 1961.
8. Arne Mosfeldt Laursen: Electrical Signs of the Relation between Caudate Nucleus and Cerebral Cortex in Cats. Acta Physiologica Scandinavica. Vol. 53. 1961.

9. Arne Mosfeldt Laursen: Movements Evoked from the Region of the Caudate Nucleus in Cats. *Acta Physiologica Scandinavica*. Vol. 54. 1962.
10. Arne Mosfeldt Laursen: Inhibition Evoked from the Region of the Caudate Nucleus in Cats. *Acta Physiologica Scandinavica*. Vol. 54. 1962.
11. Ole Svensmark: The Effect of Deuterium Oxide on the Mechanical Properties of Muscle. *Acta Physiologica Scandinavica*. Vol. 53. 1961.
12. O. Svensmark: Phosphotungstic Acid as Precipitating Agent in the Determination of Spinal Fluid Protein by the Lowry Method. *The Scandinavian Journal of Clinical & Laboratory Investigation*. Vol. 13. No. 3. 1961.
13. Ole Svensmark: Cholinesterases in Human Spinal Fluid and Brain. *Acta Physiologica Scandinavica*. Vol. 52. 1961.
14. Ole Svensmark: Human Serum Cholinesterase as a Sialo-Protein. *Acta Physiologica Scandinavica*. Vol. 52. 1961.

CARLSBERGFONDETS DANA-EKSPEDITION.

1. Walter M. Matsumoto: Identification of Larvae of Four Species of Tuna from the Indo-Pacific Region I. DANA-Report. No. 55. 1962.
2. Sanford A. Moss: Melamphaidae II. A New Melamphaid Genus, *Sio*, with a Redescription of *Sio nordenskjoeldii* (Lönnberg). DANA-Report No. 56. 1962.
3. Erik M. Poulsen: Ostracoda-Myodocopa. Part I. Cypridiniformes-Cypridinidae. DANA-Report. No. 57. 1962.

HENRIK DAM.

1. Cholesterin-Stoffwechsel und Gallenstein-Bildung im Tierversuch. Einfluss von Fetten und Kohlenhydraten. *Fette - Ceifen - Anstrichmittel-Die Ernährungsindustrie*. 64. Jahrg. Nr. 3. Hamburg 1962.
2. The synthesis of vitamin K by intestinal microorganisms. *Näringsforskning* nr. 4. Stockholm 1961.
3. Bacterial conversion of cholesterol in the intestine. *Näringsforskning* nr. 4. Stockholm 1961.
4. J. G. Bieri, C. J. Pollard, I. Prange og —: The Determination of α -Tocopherol in Animal Tissues by Column Chromatography. *Acta Chemica Scand.* Vol. 15. No. 4.
5. Frede Christensen og —: Kidney Damage in Hamsters Receiving an Artificial Diet Containing 5,7-dichloro-8-hydroxychinaldine. *Acta pharmacol. et toxicol.* Vol. 18. Fasc. 3. 1961.
6. — og Frede Christensen: Alimentary Production of Gallstones in Hamsters. 10. The effect of orally ingested bile acids on development of cholesterol gallstones in hamsters fed a fat-free diet with glucose as carbohydrate component. *Zeitschrift für Ernährungswissenschaft*. Band. 2. Darmstadt 1962.

7. Holger V. Dyggve, Ebbe Søndergaard og —: Effect of Synkavit and Vikastab on Bilirubin and Plasma Prothrombin. Acta Pædiatrica. Vol. 51. 1962.
8. Johs. Glavind, Ebbe Søndergaard og —: Effects and Fate of Lipoperoxides in Chicks and Rats. Acta pharmacol. et toxicol. Vol. 18. Fasc. 3. 1961.
9. — og Gunhild Hølmer: Fedtstofferne i ernæringen. Ingeniøren nr. B 7. 1962.
10. G. Hølmer, G. Kristensen, E. Søndergaard og —: The Influence of Ethyl Linoleate and Ethyl Linolenate on Polyenoic Fatty Acids and Cholesterol in Tissues of Chicks. Zeitschrift für Ernährungswissenschaft. Band. 2. Darmstadt 1962.
11. G. Hølmer, G. Kristensen, E. Søndergaard og —: Polyenoic fatty acids and cholesterol in chicks given 9-*cis*-12-*cis* linoleate, 9-*trans*-12-*trans* linoleate or 9-*trans*-11-*trans* linoleate. Brit. J. Nutr. Vol. 16. Great Britain 1962.
12. B. Krogh, J. P. Funch og —: Cholesterol and polyenoic fatty acids in liver, serum and aorta of rabbits given purified diets with butter, some margarines and arachis oil. Brit. J. Nutr. Vol. 15. Great Britain 1961.
13. I. Kruse og —: Kofler's Quinone and Ubiquinone Assayed for Vitamin K Activity by the Curative Blood Clotting Method. Zeitschrift für Ernährungswissenschaft. Band 2. Darmstadt 1962.
14. — og Ebbe Søndergaard: The Encephalomalacia Producing Effect of Arachidonic and Linoleic Acids. Zeitschrift für Ernährungswissenschaft. Band. 2. Darmstadt 1962.
15. Øyvind Sørbye: Studies on the Coagulation of Chicken Blood. II. Unidentified Nutritional Factors, Essential for Maximum Level of κ -factor. Acta Chemica Scand. Vol. 15. No. 7. 1961.
16. Øyvind Sørbye: Studies on the Coagulation of Chicken Blood. III. Differentiation of κ -, δ - and φ -Factors by Adsorption. Acta Chemica Scand. Vol. 16. No. 4. 1962.
17. Øyvind Sørbye: Studies on the Coagulation of Chicken Blood. IV. Adsorption of φ -Factor Activity. Acta Chemica Scand. Vol. 16. No. 4. 1962.
18. Øyvind Sørbye og Inger Kruse: Studies on the Coagulation of Chicken Blood. V. Differentiation and Assay of Labile Factors, Adsorbable by Barium Carbonate. Acta Chemica Scand. Vol. 16. No. 5. 1962.

DANSK BOTANISK FORENING.

1. Studies in the Flora of Thailand. Nr. 1-4 og 5-13. Dansk Botanisk Arkiv. Bind 20, nr. 1-2. Udgivet af Dansk Botanisk Forening. 1961-62.

DANSK FOLKEMINDESAMLING.

1. Inger M. Boberg: Dansk folketradition i tro og digtning og deraf afhængig skik. 1962.

DET DANSKE SPROG- OG LITTERATURELSKAB.

1. Danmarks gamle Landskabslove. Udg. under ledelse af Johs. Brøndum-Nielsen og Poul Johs. Jørgensen. Tillæg til bind IV: Knud Mikkelsens Glosser, dansk tekst, og Thords Artikler. Udg. af Erik Buus. Den plattyske tekst af Thords Artikler udg. af Peter Jørgensen. 5.-6. hæfte. 1961.

M. DEGERBØL.

1. Der Hund, das älteste Haustier Dänemarks. Mit Bemerkungen über mesolitische Hunde. Zeitschrift für Tierzüchtung und Züchtungsbiologie. Band 76. Heft 2/3. Hamburg 1962.
2. Ur und Hausrind. Zeitschrift für Tierzüchtung und Züchtungsbiologie. Band 76. Heft 2/3. Hamburg 1962.
3. On a find of a Preboreal domestic dog (*Canis familiaris* L.) from Star Carr, Yorkshire, with remarks on other Mesolithic dogs. Proceedings of the Prehistoric Society for 1961. Vol. XXVII. London 1961.

A. G. DRACHMANN.

1. The Mechanical Technology of Greek and Roman Antiquity. Cph., Madison, London 1963.

E. ENGHUSEN.

1. — og K. Enghusen: Einige Untersuchungen über Vitalfärbung und Vitalfarbstoffe. Acta anat. Vol. 45. Basel 1961.

HELGE FINSEN.

1. Domus Flavia sur le Palatin: Aula Regia-Basilica. Analecta Romana Instituti Danici II. Supplementum. 1962.

JOHAN FJORD JENSEN.

1. Turgenjev i dansk åndsliv. Studier i dansk romankunst 1870-1900. 1961.

ASTRID FRIIS.

1. La Valeur Documentarie des Comptes du Péage du Sund. La Période 1571-1618. Actes du quatrième colloque international d'histoire maritime, Paris 1959. Paris 1962.

AXEL GARBOE.

1. En glemt grønlanderven. Lægen Chr. N. Rudolph (1811-1892). Tidsskriftet Grønland januar 1962. 1962.
2. Fra den danske Niels Stensen-forskning. En orienterende oversigt med særligt henblik på Danmark. Medicinsk Forum. 15. årg. Nr. 4. 1962.

JØRGEN GLENTEHØJ.

1. Pseudolutherdom. Universitas. 15. årg. Nr. 5. 1962.
2. Unterredung im Vestibul. Das Gespräch zwischen Pfarrer Backhaus und Hitler am 28. Juni 1933. »Kirche in der Zeit«. Jahrgang XVII. Tyskland 1962.

3. Frode Beyer og —: Valdemar Ammundsen. Ein Bischof überwindet die Grenzen. Ökumenische Profile. Stuttgart 1961.

P. V. GLOB.

1. Kuml. Årbog for Jysk Arkæologisk Selskab. 1961. Århus 1962.

MARGRETHE HALD.

1. An Unfinished Tubular Fabric from the Chiriguano Indians, Bolivia. Statens etnografiska Museum, Stockholm. Monograph Series. Publication No. 7. Stockholm 1962.

MARIE HAMMER.

1. Investigations on the Oribatid Fauna of the Andes Mountains. III. Chile. Biol. Skr. Dan. Vid. Selsk. 13. No. 2. 1962.
2. Investigations on the Oribatid Fauna of the Andes Mountains. IV. Patagonia. Biol. Skr. Dan. Vid. Selsk. 13. No. 3. 1962.

L. L. HAMMERICH.

1. Zwei kleine Goethestudien. Hist. Filos. Medd. Dan. Vid. Selsk. 39. No. 6. 1962.
2. Leo Spitzer. Kongressen for moderne sprog og litteratur. Liège 1960.
3. Was ist Germanistik, was germanisch? Spätzeiten und Spätzeitlichkeit. Bern 1962.

KAJ HANSEN.

1. The Structure of the Salt Marsh Area at Ballum, Sw. Jylland. Meddelelser fra Dansk Geologisk Forening. Bd. 15. Hefte 1. 1962.
2. The Dystrophic Lake Type. Hydrobiologia. Vol. XIX. No. 2. Den Haag 1962.
3. Lake Types and Lake Sediments. Verh. Internat. Verein. Limnol. XIV. Stuttgart 1961.

AAGE HANSEN.

1. Den lydige udvikling i dansk fra ca. 1300 til nutiden. 1. Vokalismen. 1962.

VALDEMAR HANSEN.

1. Charles Renouvier. Hans Liv og Tanker. 1962.

POUL HEEGAARD.

1. Parasitic Copepoda from Australian Waters. Records of The Australian Museum. Vol. XXV. No. 9. Sydney 1962.

AXEL M. HEMMINGSEN.

1. Copulatory Adaptions of male Hypopygium to female Tergal Ovipository Valves (Cerci) in Certain Crane-Flies (*Tipulidae*). Vidensk. Medd. fra Dansk naturh. Foren. Bd. 124. 1962.
2. Flamingo (*Pheonicopterus ruber roseus* Pallas) i og nær Danmark, specielt i det nordfrisiske vadehav 1961. Dansk Ornithologisk Forenings Tidsskrift. Vol. 56. 1962.

3. Jan Boëtius, Inge Boëtius, —, Anton F. Bruun, Ejnar Møller-Christensen: Studies of Ovarial Growth Induced by Hormone Injections in the European and American Eel (*Anguilla anguilla* L. and *Anguilla rostrata* Le Sueur). Meddelelser fra Danmarks Fiskeri- og Havundersøgelser. Vol. 3. Nr. 7. 1962.

JENS HIMMELSTRUP.

1. Søren Kierkegaard. International bibliografi. Udgivet af dr. Jens Himmelstrup. 1962.

HOLGER HJELHOLT.

1. Orla Lehmann i slesvig-holstensk fangenskab. Historisk Tidsskrift. 11. række VI. 1962.

SKAT HOFFMEYER.

1. De danske ugler. 2den udgave. Aarhus 1962.

SØREN HOLM.

1. Dogmatik. 1962.

KJELD HOLMEN.

1. Chromosome Studies in Some Arctic Alaskan Leguminosae. Botaniska Notiser. Vol. 115. Fasc. 1. Lund 1962.

JENS HOLT.

1. Order of Content Entities. Language and Society. Essays presented to Arthur M. Jensen on his Seventieth Birthday. Cph. 1961.
2. Anmeldelse af Heinz Kronasser: Vergleichende Laut- und Formenlehre des Hethitischen. BSOAS. London 1959.
3. Zwei hittitische Etymologien. Festschrift Johannes Friedrich 1959.
4. Pleremics. Proceedings of the University of Durham Philosophical Society. Vol. I. Series B. Number 6. Durham 1959.

KR. HOLT-HANSEN.

1. Hering's Illusion. Brit. J. Psychol. Vol. 52. Great Britain 1961.
2. Oscillation Experienced in the Perception of Figures. Hist. Filos. Medd. Dan. Vid. Selsk. 39. No. 7. 1962.

ELISABETH HUDE:

1. Johanne Luise Heiberg og hendes yngste ven. Til den store skuespillerindes 150 års dag. Berlingske Tidendes kronik 18. nov. 1962.

KNUD JEPPESEN.

1. Ein altvenetianisches Tanzbuch. Festschrift Karl Gustav Fellerer. Regensburg 1962.

ANDERS KJÆR.

1. — og Bo W. Christensen: *iso*Thiocyanates XXXIX. Glucobenzosymbryn, a New Glucoside Present in Seeds of *Sisymbrium austriacum* Jacq. Acta Chemica Scandinavica. Vol. 15. No. 7. 1961.
2. — og Bo W. Christensen. Isothiocyanates XL. Glucosisaustriacin, a Novel Glucoside Present in Seeds of *Sisymbrium austriacum* Jacq. Acta Chemica Scandinavica. Vol. 16. No. 1. 1962.

3. — og Bo W. Christensen: Isothiocyanates XLI. Glucobenzsisaustricin, a New Glucoside Present in Seeds of *Sisymbrium austriacum* Jacq. Acta Chemica Scandinavica. Vol. 16. No. 1. 1962.
4. — og Helene Thomsen: Isothiocyanates XLIV. The Isothiocyanate Glucoside (Glucocapparin) in *Crataeva Roxburghii* R. Br. (*Capparidaceae*). Acta Chemica Scandinavica. Vol. 16. No. 3. 1962.
5. — og Helene Thomsen: Isothiocyanates XLII. Glucocleomin, A New Natural Glucoside, Furnishing (-)-5-Ethyl-5-methyl-2-oxazolidinethione on Enzymic Hydrolysis. Acta Chemica Scandinavica. Vol. 16. No. 3. 1962.
6. P. Olesen Larsen og —: 3-(3-Carboxy-4-hydroxy-phenyl)-L-alanine (*m*-Carboxy-L-tyrosine), a New Amino Acid Isolated from Seeds of *Reseda odorata* L. Acta Chemica Scandinavica. Vol. 16. 1962.
7. — og Palle Friis: Isothiocyanates XLIII. Isothiocyanates from Putranjiva *Roxburghii* Wall. Including (S)-2-Methylbutyl Isothiocyanate, A New Mustard Oil of Natural Derivation. Acta Chemica Scandinavica. Vol. 16. 1962.

KNUD H. KRABBE (†).

1. Studies on the Morphogenesis of the Brain in Some Urodeles and Gymnophions («Amphibians»). (Morphogenesis of the Vertebrate Brain IX). 1962.

P. L. KRAMP.

1. Synopsis of the Medusae of the World. Journal of the Marine Biological Association of The United Kingdom. Vol. 40. London 1961.
2. *Stephanoscyphus corniformis* Komai (*Scyphozoa*). Reports from The Lund University Chile Expedition 1948–49. 44. Lunds Universitets Årsskrift N. F. Avd. 2. Bd. 58. Nr. 6. Lund 1962.
3. Some Medusae from Northern Australia. Transactions of The Royal Society of South Australia. Vol. 85. 1961.
4. Medusae of Vietnam. Vidensk. Medd. fra Dansk naturh. Foren. Bd. 124. 1962.

ERIK KROMAN.

1. Dannebrog. Ærøboen. Nr. 2. 1962.
2. Det ældste Søbygaard. Ærøboen. Nr. 5. 1962.
3. Det nye Søbygaard. Ærøboen. Nr. 6. 1962.
4. Svenskerne paa Ærø 1658–59. Fynske Aarbøger 1962. Odense 1962.

PAUL KRÜGER.

1. Fransk och sydromansk litteratur 1780–1857. Bonniers allmänna litteraturhistoria. T. IV. Stockholm 1961.
2. Fransk och sydromansk realism och naturalism. Bonniers allmänna litteraturhistoria. T. V. Stockholm 1962.

UDVALGET FOR UDGIVELSE AF KILDER TIL LANDBEFOLKNINGENS HISTORIE.

1. Ældre danske Tingbøger. Sokkelund herreds tingbøger 1630–32. 2. hefte. Ved Ole Karup Pedersen. Under tilsyn af Carl Rise Hansen. 1961. Aasum herreds tingbog. Register 1640–48. Ved Aksel E. Christensen og Troels Dahlerup. Under tilsyn af Chr. Lisse. 1962.
2. Jens Holmgaard: Indberetninger om kornavlén i Danmark 1778 og forslag til dens forbedring. Udkommet i Medd. fra Udvalget for udgivelse af kilder til landbefolkningens historie, Bol og By 3. 1962.
3. Poul Rasmussen: De regelbundne landskifter. Deres beskrivelse og deres bestemmelse. Udkommet i Medd. fra Udvalget for udgivelse af kilder til landbefolkningens historie, Bol og By 2. 1962.

LANDSFORENINGEN TIL BEKÆMPELSE AF DISSEMINERET SCLEROSE I DANMARK.

1. A. Birch-Andersen, Vagn Dahl og Steen Olsen: Elektronen-mikroskopische Untersuchungen über die Struktur der Kleinhirnrinde des Menschen. IV. Internationaler Kongress für Neuro-pathologie in München 1961. Proceedings. Vol. II. Thema II und III. Stuttgart 1962.
2. Vagn Dahl, Steen Olsen og Aksel Birch-Andersen: The Fine Structure of the Granular Layer in the Human Cerebellar Cortex. Acta Neurologica Scandinavica. Vol. 38. Fasc. 2. 1962.

G. MALANTSCHUK.

1. Constantin Constantius (Søren Kierkegaard): Gjentagelsen. Et Forsøg i den eksperimenterende Psychologi. Indledning og noter af G. M. 1961.

HOLGER MUNK.

1. Færgedaarden gennem fire hundrede aar. 1962.

VILH. MØLLER-CHRISTENSEN.

1. Lepra og dens historie. Medicinsk årbog 1961/62.
2. Skeletfund fra St. Jørgensbjerg Kirke i Roskilde. Medicinsk Forum. 14. årg. nr. 4. 1961.
3. Myten om spedalskhed i Det gamle og Det nye Testamente. Kristeligt Dagblads kronik 5. nov. 1962.
4. — og Morten Simonsen: Red-Light Treatment of Smallpox. The Lancet. London 1962.

NATIONALMUSEET.

1. Danmarks Kirker. Udgivet af Nationalmuseet. København. Hefte 10–11. 1962. Sønderborg amt. Hefte 4–6. 1962.

ROBERT NEHENDAM.

1. Th. Overskou: Af mit Liv og min Tid. 1819–1873. Udgivet af R. N. 1962.
2. Da to teatre forsvandt. Københavner-Jul. 2. årg. 1962.

NIELS NIELSEN.

1. Atlas over Danmark. Tekst og kort. Red. N. N. II. Befolkningen af Aage Aagesen. 1961.
2. Meddelelser fra Skalling-Laboratoriet. Bd. XVII. 1962.

PEDER NIELSEN.

1. Tipulidae from the Azores and Madeira. Societas Scientiarum Fennica. Commentationes Biologicae XXIV. 2. Helsingfors 1961.
2. *Phyllolabis mannheimsiana* n.sp. from the Canary Islands (Diptera, Nematocera). Entomologiske Meddelelser. Vol. 31. 1961.
3. The 3rd Danish Expedition to Central Asia. Zoological Results 30. Nematocera (Insecta) from Afghanistan. Vidensk. Medd. fra Dansk naturh. Foren. Bd. 124. 1962.
4. Ergebnisse der Deutschen Afghanistan-Expedition 1956 der Landesammlungen für Naturkunde Karlsruhe. Limoniidae (Diptera, Nematocera). Beitr. naturk. Forsch. SW-Deutschl. Bd. XIX. Heft 3. Karlsruhe 1961.

OLE NÆSGAARD.

1. Saint-Jacques de Compostelle et les débuts de la grande sculpture vers 1100. Århus 1962.

N. E. NØRLUND.

1. Sur les valeurs asymptotiques des nombres et des polynômes de Bernoulli. Rendiconti del Circolo Matematico di Palermo. Serie II. Tomo X. Palermo 1961.
2. Johan Frederik Steffensen in memoriam. Nordisk Matematisk Tidsskrift. Bd. 10. Oslo 1962.

ERIK POULSEN.

1. — og Sven Dalbro: Forskellige jordtypers gennemtrængelighed for kalium og magnesium. 637. beretning fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur. Tidsskrift for Planteavl. 66. binds 1. hæfte. 1962.

VAGN POULSEN.

1. Les portraits romains. Vol. I. République et dynastie Julienne. Publications de la Glyptothèque Ny Carlsberg No. 7. 1962.
2. Griechische Bildwerke. Stuttgart. 1962.
3. [Anmeldelse af] Elisabeth Rosenbaum: A Catalogue of Cyrenaican Portrait Sculpture. Published for the British Academy by the Oxford University Press. London 1960. Gnomon. Vol. 26. München 1962.

RIGSARKIVET.

1. Tyske Kancelli. II. Ved Arthur G. Hassø og Erik Kroman med indledning af Carl S. Christiansen. Udgivet af Rigsarkivet. 1962.
2. Statsrådets forhandlinger 1848-63. V. Udgivet af Rigsarkivet ved Harald Jørgensen. 1962.

P. J. RIIS.

1. L'Activité de la Mission Archéologique Danoise sur la Côte Phénicienne en 1958. Annales Archéologiques de Syrie. T. VIII/IX. 1958/9.
2. L'Activité de la Mission Archéologique Danoise sur la Côte Phénicienne en 1960. Annales Archéologiques de Syrie. T XI. 1961.
3. Plaquettes syriennes d'Astarté dans des milieux grecs. Mélanges de l'Université Saint Joseph. Tome XXXVII. Fasc. 8. Beyrouth 1961.
4. Den etruskiske kunst. 2. forøgede udgave. 1962.
5. Hans Helbæk: Les Grains Carbonisés de la 48ème Couche des Fouilles de Tell Soukas. Annales Archéologiques de Syrie. T XI. 1961.

DET DANSKE INSTITUT I ROM.

1. *Analecta Romana* Instituti Danici II. Edenda curavit Per Krarup. 1962.
- POUL ROVSING OLSEN.
1. Rapport fra en rejse til Østgrønland. Dansk Musiktidsskrift. Nr. 3. 1962.

GUSTAV SCHERZ.

1. Niels Stensen's First Dissertation. Journal of the History of Medicine and Allied Sciences. Vol. XV. Nr. 3. New Haven 1960.
2. In Wahrheit und Liebe. Niels Stensen gegenüber Andersgläubigen. Arzt und Christ. Jahrg. 1962. Heft 2. Salzburg 1962.
3. In einem Kloster von Hildesheim. Niels Stensen und Frau H. M. E. von Rantzau. Unsere Diözese in Vergangenheit und Gegenwart. Zeitschrift des Vereins für Heimatkunde im Bistum Hildesheim. 31. Jahrgang. Hildesheim 1962.
4. Niels Stensen. Bildbuch. Würzburg 1962.
5. Niels Stensens København. Historiske Meddelelser om København. Årbog 1962.
6. Johan von Rosen: Erinnerungen an Msgr. Niels Stensen. Einleitung und Übersetzung von G. S. Hildesheim 1962.
7. Niels Stensen: Hirtenpflicht. Einleitung und Übersetzung von G. S. Münster Westfalen 1962.

AUGUST F. SCHMIDT.

1. Fra Koldingegnen. III. Brabrand 1961.
2. Bymandsremser og Nidviser. Folkeminder. 7. hefte. 1961.
3. Chr. Christensens beskrivelse af Aalborg Amt. 1832. Fra Himmerland og Kjær Herred. Årbog udgivet af Historisk Samfund for Aalborg Amt. Aalborg 1961.

4. Fra Sydslesvigs sagnverden. Sønderjydske Månedsskrift. 37. årg. Nr. 10–11. Tønder 1961.
5. En sønderjysk folkemindesamler – M. J. Skov. Sønderjyske Månedsskrift. 38. årg. Nr. 6. Tønder 1962.
6. Brabrand og Aarslev Sognes Historie. Brabrand 1962.
7. Fra Rødning Herred. Skivebogen. Skive 1962.

HOLGER STEN.

1. Kr. Sandfeld og Hedvig Olsen: Syntaxe roumaine. III. Structure de la proposition. 1962.

ELLEN THOMSEN.

1. Arden O. Lea og —: Cycles in the Synthetic Activity of the Medical Neurosecretory Cells of *Calliphora erythrocephala* and their Regulation. Memoirs of the Society for Endocrinology. No. 12. Neurosecretion. London og New York 1962.

V. THORLACIUS-USSING.

1. Carl Jacobsen's Charter. The New Carlsberg Foundation during the last nine years. The Connoisseur. London 1962.
2. Danske kunstmuseer i provinsen. Deres struktur og arbejdsvilkår. 1962.

GUNNAR THORSON.

1. Nordens Marinbiologiske Stationer og deres samarbejde. Indledning: Hvordan samarbejdet kom i gang. Naturens Verden. August 1962.
2. Marinbiologisk Laboratorium, Helsingør. Sammesteds.

NIELS THULSTRUP.

1. A Kierkegaard Critique. Edited by Howard A. Johnson and N. T. New York 1962.
2. Søren Kierkegaard: Philosophical Fragments. Originally Translated and Introduced by David Swenson. New Introduction and Commentary by N. T. Princeton 1962.
3. Søren Kierkegaard: Afsluttende uvidenskabelig Efterskrift. Udgivet med indledning og kommentar af N. T. I–II. 1962.

HELGE TOLDBERG.

1. Erikskrönikans omarbjudelse og fortsættelse. Arkiv för Nordisk Filologi. Vol. 77. 1–4. Lund 1962.

H. TOPSØE-JENSEN.

1. Fra en Digtars Værksted. H. C. Andersens Optegnelserbøger. Fund og Forskning i Det kongelige Biblioteks samlinger. IX. 1962.

BIRTHE TRÆRUP.

1. Folkemusik i Jugoslavien. Dansk Musiktidsskrift. Nr. 1. 1962.

S. L. TUXEN.

1. Neues über *Eosentomon armatum* Stach. Acta Zoologica Cracoviensia. Tom. II. Nr. 27. Kraków 1958.

2. The First Record of Canadian Protura. With systematic notes on Acerentulus. Entomologiske Medd. Vol. XXVII. 1955.
3. Re-Examination of the Species of Protura Described by H. Womersley. Records of The South Australian Museum. Vol. 14. No. 1. Australia 1961.
4. Neues über die von Ionescu beschriebenen Proturen (*Apterygota*). Beiträge zur Entomologie. Bd. 11. Nr. 3/4. Berlin 1961.
5. Neues über die von Bagnall, Bonet, Strenzke, Gisin und Stach beschriebenen Acerentomiden (Protura). Entomologiske Medd. Vol. 31. 1961.
6. Die Variabilität einer Proturen-Art (*Acerentomon gallicum* Ino.) nebst deren postembryonaler Entwicklung. Zoologischer Anzeiger. Bd. 167. Heft 1/2. Leipzig 1961.

UDGIVERSELSKAB FOR DANMARKS NYESTE HISTORIE.

1. Tre Ventremænd. En brevveksling mellem Frede Bojsen, Klaus Berntsen og Niels Neergaard. Udgivet af Udgiverselskab for Danmarks nyeste Historie ved Harald Jørgensen. 1962.

UNIVERSITETS-JUBILÆETS DANSKE SAMFUND.

1. Danske Studier. Udgivet af Aage Hansen og Erik Dal. 1962.

HELGE VEDEL.

1. Natural Regeneration in Juniper. Proceedings of the Botanical Society of the British Isles. Vol. 4. Part 2. London 1961.

STIG VEIBEL.

1. K. A. Jensen og —: Kemisk nomenclatur. Ingeniørens Ugeblad. Nr. 6. 1961.
2. The functional organic analysis in teaching chemistry. Chemistry and Industry. Vol. XXXIII. No. 2. Sofia 1961.
3. Rationalisation de l'expression des résultats analytiques. Indice moléculaire ou poids d'équivalence. Chimie Analytique. No. 4. Laval 1961.
4. A szerves vegyületek csoportelemzésének jelentősége a kutásban és az oktatásban. Magyar Tudományos Akadémia Kémiai Tudományok Osztályának Közleményei. 16. kötet. 4. számából. Budapest 1961.
5. — og I. G. K. Andersen: X-26. Études sur la détection, la caractérisation et le dosage des aldéhydes. II. Dérivés formés par réaction avec le Bis- (*p*-Méthoxy-benzylamino)-1.2 Éthane ou Bis-Phénylamino-1.2 Éthane. XV Congresso Internacional de Química Pura e Aplicada. Actas do Congresso. Vol. III. Lisboa 1961.

VIDENSKABERNES SELSKABS KOMMISSION FOR PĀLI-ORDBOGEN.

1. A Critical Pāli Dictionary. Begun by V. Trenckner. Vol. II. Fascicle 2. 1962.

MOGENS WEITEMEYER.

1. Some Aspects of the Hiring of Workers in the Sippar Region at the Time of Hammurabi. 1962.

MOGENS WESTERGAARD.

1. Ove Frydenberg og Knud Sick: The Selection of st and cn Alleles on Different Genetical Backgrounds in *Drosophila melanogaster*. Hereditas. Vol. 46. Lund 1960.
2. Ove Frydenberg: Estimation of Some Genetical and Vital Statistics Parameters of Bennett Populations of *Drosophila melanogaster*. Hereditas. Vol. 48. Lund 1962.
3. Ove Frydenberg og Knud Sick: The Selective Value of a Cinnabar Mutant of *Drosophila melanogaster* in Populations Homozygous for an Unsuppressible Vermilion Mutant. Hereditas. Vol. 48. Lund 1962.

PETER ZINKERNAGEL.

1. Conditions for Description. Great Britain 1962.

KOMITEEN FOR UDGIVELSE AF THE ZOOLOGY OF ICELAND.

1. The Zoology of Iceland. Vol. II. Part 12. Jean G. Baer: Cestoda. Cph. og Reykjavik 1962.
 2. The Zoology of Iceland. Vol. II. Part 20 c. Bent Christensen: Oligochaeta 3. Enchytraeidae. Cph. og Reykjavik 1962.
-

Afdeling C

Det nationalhistoriske Museum på Frederiksborg

Fra museets bestyrelse er modtaget følgende beretning¹:

I det forløbne år fra 1. oktober 1961 til 30. september 1962 har Det nationalhistoriske Museum på Frederiksborg forøget sine samlinger på følgende måde:

A. Ved køb:

1. Frederik Julius Kaas, geheimestatsminister. Brystbillede. Pastel. Udført af Jens Juel ca. 1790. Hidrører fra Løvenborg.
2. Adam Gottlob Oehlenschläger, digter. Brystbillede. Udført af C. W. Eckersberg 1822. Billedet har tilhørt digterens datter Marie Louise, ved hvis ægteskab med dr. phil. Wollert Konow det 1842 kom til gården Stend ved Bergen, hvor det siden har hængt. Erhvervet fra Norge.
3. Erik Julius Christian Scavenius, diplomat, stats- og udenrigsminister. Hoftestykke, siddende. Malet af Karen Trier Frederiksen 1962.

Til billedarkivet er i årets løb erhvervet en del tegninger og grafiske fremstillinger, hvoriblandt kan nævnes:

4. Kong Frederik den Syvende. Som kronprins. Hel figur. Iført jagtkostume. Laveret blyantstegning. Udført af J. V. Gertner; signeret. Betegnet: Frederiksborg Slot d. 5. December 1841.

¹ Genpart af den allerunderdanigste beretning, som det påhviler bestyrelsen årligt at afgive til H. M. Kongen om museets virksomhed. Angående regnskabet henvises til ekstrakten s. 103.

B. Som gave:

Fra afdøde fru Louise Hasselbalch, født baronesse Plessen, ifølge testamentarisk bestemmelse:

5. Dobbeltportræt af overstaldmester, greve Jørgen Scheel og hans anden hustru grevinde Charlotte Louise, født von Plessen. Begge i hel figur, stående. Han iført dannebrogsskabsordensdragt. Landskabsbaggrund med prospekt af herregården Gammel Estrup. Malet af Andreas Brünniche 1753; signeret. Har tidligere hængt på Gammel Estrup.
6. Et par kopper af ostindisk porcelæn. Både kop og underkop dekoreret med polykrome blomster og guld samt med overkammerherre Carl Adolf von Plessens spejlmonogram, omgivet af elefantridderens ordenskæde. Fra midten af det 18. århundrede.

Fra professor, dr. philos. Francis Bull, Oslo:

7. Sophie Ørsted, født Oehlenschläger, gift med juristen og politikerens Anders Sandøe Ørsted. Liggende på sit dødsleje. Blyantstegning fra 1818. Ubekendt kunstner.

Fra De samvirkende danske Landboforeninger i henhold til en i 1952 truffet aftale:

8. Aksel Jensen, gårdejer, medlem af landbrugsrådets præsidium, creditkassedirektør. Hoftestykke, siddende. Malet af August Tørsleff 1953.

Den i 1951-52 af baron Holger Rosenkrantz og hustru på Ørumgård erhvervede samling af portrætter m. m. fra den Rosenkrantz'ske familie blev efter gårdens salg og familiens flytning overført til museet.

På foranledning af slottets tilsynsførende arkitekt og med museumsbestyrelsens billigelse blev den i sin tid af museet anskaffede og senere i arkaden ved indre slotsgård opstillede afstøbning af den store Jellingesten fjernet fra sin plads.

Museets håndbibliotek blev forøget med 274 bøger og publikationer, hvoraf 109 som gave eller ved bytte med danske og udenlandske museer.

I årets løb blev der som depositum fra museet udlånt malerier og kunstgenstande til:

Gammel Estrup, Jyllands Herregårdsmuseum.
Christiansborg slotsforvaltning.

Til følgende udstillinger blev der foretaget midlertidige udlån af malerier og genstande:

Foreningen for National Kunst's udstilling på Charlottenborg.
Kunstforeningen af 18. November's udstilling »500 års danske portrætter« på Charlottenborg.
Guldsmedehåndværk i Åbenrå 1600–1900 i Åbenrå Museum.
Københavns magistrats udstilling i rådhuset i Wien.

Som sædvanlig stillede museet i sommerhalvåret 2 pædagogisk erfarne omvisere vederlagsfrit til rådighed for besøgsgrupper fra skoler, seminarier, højskoler, kursus o. lign.

Museet besøgte i årets løb bl. a. af 691 klasser fra folke- og realskoler, 45 fra gymnasieskoler, 12 fra seminarier samt 172 grupper fra højskoler, faglige kursus m. v.

Under fællestitlen »Det levende museum« afholdtes i februar–marts 1962 i slottets Thestuer en foredragsserie, omfattende 4 foredrag med emner i tilknytning til museets samlinger, hvoraf de 3 ved museets direktør og inspektører, det 4. ved snedkermester Borella Hansen, Hillerød. Der var så stor tilslutning, at foredragsrækken måtte doubleres.

Med tilskud fra og i samarbejde med museet afholdt Collegium Musicum under ledelse af kapelmester Lavard Friisholm på 5 lørdag eftermiddage i juli og august en række koncerter i slottets riddersal. Der fremførtes værker fra kongerne Christian IV's, Ludvig XIV's og Frederik den Stores hoffere samt klassisk og romantisk kammermusik. Koncerterne overværedes af til sammen over 2000 tilhørere.

I årets løb publicerede museet inspektør Povl Ellers bog: N. F. S. Grundtvig Portrætter. Med en indledning af Steen Johansen, 1962, 145 s., ill.

Den danske vejledning udkom i nyt oplag med de nødvendige ændringer og tilføjelser.

Registreringen og katalogiseringen af portrætter og historisk billedmateriale er blevet videreført på sædvanlig måde, ligesom fotograferingen af billeder og genstande til museets billedarkiv er blevet fortsat.

Portrætsamlingen på Arreskov blev på museets foranledning registreret og fotograferet ligesom de på Kunstnerforeningen af 18. November's udstilling »500 års danske portrætter« udstillede billeder.

I museets konserveringsatelier, der lededes af konservator Steen Bjarnhof, færdigbehandlede i årets løb ialt 33 malerier, deraf 24 af museets egne, 2 fra Gammel Estrup, 1 fra Rosenborg, 1 fra Ravnholt, 1 fra Randers byarkiv og 4 fra privat eje.

Til atelieret blev anskaffet et varmebord, konstrueret af firmaet Peter Koch, Hannover, hvorefter det er muligt at foretage rentoileringer og andre konserverende foranstaltninger efter varme-vacuum-teknikken, hvilket rummer mange fordele fremfor tidligere behandlingsmetoder og åbner nye perspektiver for bevarelsen af malerier, bl. a. derved at de kan konserveres, uden at der foretages rensninger.

Med årets udgang fratrådte konservator Steen Bjarnhof sin stilling ved museet for at overtage en stilling ved Statens Museum for Kunst. Fra 1. oktober 1962 har derefter konservator Niels Wivel, der gennem en længere årrække har været tilknyttet konserveringsatelieret som medhjælper, overtaget ledelsen af arbejdet.

Inventarrevisionen videreførtes som hidtil med museumsinspektør Gudmund Boesen og dr. phil. Jan Steenberg som revisorer.

I forbindelse med den almindelige vedligeholdelse af museumslokalerne foretoges der nyophængninger i stuerne 53, 54 og 58 omfattende billeder og genstande fra slutningen af det 18. indtil midten af det 19. århundrede.

Af »Det nationalhistoriske Museums Understøttelsesfond« blev der på museets stiftelsesdag den 5. april uddelt legatportioner til følgende af personalet: Assistent B. Juel Weber, opsynsbetjentene Jens Ungstrup, Ejvind Thrane og Martin Larsen, ren-

gøringsassistent fru Ella Johansen samt postkortsælgerske fru Sonja Olesen.

Adgangsprisen for voksne besøgende, der siden 1. april 1921 har været 1 kr. pro persona, har bestyrelsen med virkning fra 1. oktober 1962 vedtaget at forhøje til 2 kr. p. p. De stærkt reducerede entrésatser for skolebesøg under forskellige former forbliver uforandrede.

Museumsinspektør Povl Eller fik orlov og økonomisk støtte til i september 1962 at foretage en studierejse til Sydtysskland og Østrig.

Konservator Niels Wivel deltog i Nordisk Konservatorforbunds kongres i Stockholm d. 12.–17. juni 1962.

Museets faglige personale består ved udgangen af året 1961/62 af følgende:

Museumsdirektør, cand. mag. Jørgen Paulsen (ansat ved museet 1. oktober 1935, i sin nuværende stilling 1. oktober 1953).

Museumsinspektør, cand. mag. H. D. Schepelern (ansat ved museet 1. april 1943, i sin nuværende stilling 1. april 1946).

Museumsinspektør, cand. mag. Povl Eller (ansat ved museet 10. maj 1954, i sin nuværende stilling 1. april 1956).

Museet har i tiden 1. oktober 1961 – 30. september 1962 været besøgt af 238.067 gæster.

Frederiksborg, den 19. december 1962.

G. BARDENFLETH.

JOHANNES BRØNDSTED.

STIG IUUL.

C. ELLING.

JØRGEN PAULSEN.

Ny Carlsbergfondet

Fra Ny Carlsbergfondets direktion er modtaget følgende beretning:

Til nedenfor angivne fundatsmæssige formål er der for Ny Carlsbergfondets midler i regnskabsåret 1961–62 disponeret som følger.

A.

INDKØB OG UDDELING AF KUNSTVÆRKER, KUNSTNERISKE
UDSMYKNINGER M. M.

I.

Der er i løbet af året til museer eller andre offentlige institutioner skænket eller givet tilskud til erhvervelse af følgende kunstværker.

1. Museer og andre offentlige samlinger i København.

Ny Carlsberg Glyptotek:

1. Ægyptisk statuette forestillende en skriver. Saitisk tid. Ca. 500 f. Chr. Sort kalksten.
2. Korinthisk lertallerken. Begyndelsen af 6. årh. f. Chr. Med dekorationer malet af Chimæremaleren, på forsiden Potnia Theron (de vilde dyrs gudinde), på bagsiden en gedebuk.
3. Kolossalt kvindehoved med murkrone. Fra kejser Hadrians tid. 2. årh. Marmor.
4. Flamsk billedtæppe. Ca. 1600. Landskab med mange slags dyr. Deponeret. (Trapperum ved biblioteket).
5. Jean-Baptiste Carpeaux: Dansen. Ca. 1866. Statuette. Brændt ler.

6. Samme: Nøgen liggende kvinde, der leger med en hund. Statuette. Brændtler.
7. Samme: Siddende kvinde, der sover. Statuette. Gips.
8. Aristide Maillol: Les deux lutteuses. Ca. 1900. Statuette. Bronze.
9. P. S. Krøyer: Brygger Carl Jacobsen i samtale med billedhuggerne Henri Chapu og Jean Gautherin. Paris 1888. Olie. Erhvervet 1910–11.
10. Edvard Weie: Dame med parasol, Christiansø. 1917. Olie.
11. Adam Fischer: Siddende pige. Fontænefigur. 1945-46. Støbt 1960. Bronze.
12. Bevilling til Glyptotekets egen rådighed, for hvilken efter museets meddelelse er erhvervet:
 - Bronzestatue, forestillende en drikkende mand (flaskeprop). Græsk. 8. årh. f. Chr.
 - Liggende sfinx. Arkaisk relief. Arula. Græsk (sicilisk). 6. årh. f. Chr. Brændtler.
 - Bucchero-kande med relieffrise, forestillende 7 siddende løver. Etruskisk. 6. årh. f. Chr.
 - Bronzestatue af stående yngling. Græsk (sicilisk). 5. årh. f. Chr.
 - Portræthoved af romerinde fra ca. 200. Marmor.
 - 2 koptiske relieffer, forestillende ærkeenglen Michael og to ryttere i antitetisk opstilling. 4.–5. årh. Kalksten.
 - J. Dalou: Bacchant og bacchantinde. Bronzestatue. 1892–94.
 - Jean-Maurice Carton: To elskende. Bronzerelief. 1960.

Det danske Kunstindustrimuseum:

13. Billedtæppe efter François Boucher af serien »Gudernes elskov«, forestillende »Bacchus og Ariadne« og »Jupiter og Anthiope«. 18. årh. Beauvais vævning.
14. H. de Toulouse-Lautrec: »La Gitane«. 1900. Farvelitografi, plakat.
15. J. F. Willumsen: Udkast til urne. Akvarel, malet på bagsiden af farveraderingen »Valgdagen«. 1890. Erhvervet 1952–53.

16. Gulvtæppe, vævet 1931–32 af Gerda Henning. Deponeret.
17. Andet bidrag af toårig bevilling til indkøb af ældre kunsthåndværk, for hvilket efter museets meddelelse er erhvervet:

Et stykke syet relief-knipling, Point gros de Venise. Venezia ca. 1660.

Et skildpaddeskrin monteret med sølv, hollandsk koloniarbejde. Ca. 1700.

Et bæger af glas, dekoreret i dybsnit. Potsdam ca. 1700.

En brudeslendang af silke. Palembang, Syd-Sumatra. 18. århundredes begyndelse.

En lågkande af porcelæn. Meissen ca. 1740.

Miniatureportræt af dame, malet af Cornelius Høyer. Ca. 1772–73.

Et sygarniture, bestående af fingerbøl og to ovale finger-skjolde i guld. Stockholm 1797.

En sølv-sukkerspand udført af Johan Isbrand, København, formentlig 1811.

Kunstindustrimuseets bibliotek:

18. C. A. Jombert: Répertoire des Artistes. I–II. 1765. (Ornamentstik- og dekorationsværk).
19. Magazin für Freunde des guten Geschmacks. 33 hefter. 1794–1800. (Ornamentstik- og dekorationsværk).

Statens Museum for Kunst:

Den kongelige Maleri- og Skulptursamling:

20. Ubekendt kunstner i Giovanni da Bolognas retning: Nessos og Deianeira. 16. årh. Lille bronzegruppe.
21. Sigurd Swane: Hjemmeskole. 1921. Olie.
22. Ebba Carstensen: Opstilling med fuglebur. 1921. Olie.
23. Astrid Noack: Fru Helen la Cour. Portrætfigur. 1939. Brændtler.
24. Svend Wiig Hansen: Kvinde-torso. 1954. Bronze.

Den kongelige Kobberstiksamling

25. Camille Corot: Le rencontre au bouquet. 1871. Autografi,
26. Odilon Redon: Profil de lumière. 1886. Litografi.
27. Camille Pissarro: Le Pont de Pierre, à Rouen. 1887. Radering.
28. Samme: Paysage à Osny. 1887. Radering.
29. Samme: Baigneuses gardeuses d'oies. Ca. 1895. Farverade-
ring.
30. Samme: Faucheur. Ca. 1894. Litografi.
31. Edouard Vuillard: Intérieur aux tentures roses. II. 1899.
Farvelitografi.
32. Pablo Picasso: La source. 1921, trykt 1929. Radering.
33. Samme: Quatre modèles devant une tête sculptée. 1934.
Radering.
34. Georges Rouault: Portrait de Verlaine. 1933. Litografi.
35. Saint John Perse: L'ordre des oiseaux, illustreret med farve-
raderinger af Georges Braque. Paris 1962.
36. Edvard Munch: Fortvivlelsen. 1908–1909. Litografi. Erhver-
vet 1952–53.
37. Samme: Kvinden og slangen. 1908–09. Litografi. Erhvervet
1952–53.
38. Samme: I skoven. 1908–09. Litografi. Erhvervet 1952–53.
39. Samme: Omega og svinet. 1908–09. Erhvervet 1952–53.
40. Johannes Larsen: Fra en forstad til Boston. 1907. Akvarel.
Erhvervet 1957–58.
41. Samme: Interiør. 1958. Akvarel. Erhvervet 1958–59.

Nationalmuseet:

Etnografisk samling:

42. Oldkinesisk bronzekar af Kuang-type med tilhørende fod-
stykke. Tidlig Chou-tid (1027–900 f. Chr.).

Den kongelige Mønt- og Medallesamling:

43. Sperandio (ca. 1425–1505): Bartolommeo Pendaglia fra
Ferrara. Bronzemedaille.

Københavns Bymuseum:

44. NICOLAI DAJON: Høsten. 1780'erne. Statue. Gipsafstøbning. Erhvervet 1952-53.

2. Museer og andre offentlige samlinger
uden for København.

Esbjerg kunstforening:

1. SVEND WIIG HANSEN: »Ventende«. Rom 1960. Olie. Gave i anledning af Esbjerg ny kunstmuseums indvielse.

»Gammel Estrup«. Jyllands Herregårdsmuseum:

2. To japanske kabinetter af gyldenfarvet, orientalsk træsort på engelsk fod. 1680-1700. Tidligere tilhørende stamhuset Gammel Estrup.

J. F. Willumsens Museum, Frederikssund:

3. J. F. WILLUMSEN: Mandlig model. 1885. Olie.
4. Samme: Juliette (Nørrevold). 1889. Radering. Erhvervet 1952-53.

Louisiana, Humlebæk:

5. ALEXANDER CALDER: Quatre systèmes rouges. Mobile. Deponeret.

Kolding Kunstforening:

6. KAI NIELSEN: Knælende kvinde. 1923. Kunststen. Tilskud.

Koldinghus Slot:

7. AXEL SALTO: Vase i spirende stil. Stentøj.
8. GERTRUD VASEGAARD: Keramikskål.

Kronborg Slot:

9. Flamsk billedtæppe »verdure« fra 17. årh.'s begyndelse. Deponeret.

Lolland-Falsters Stiftsmuseum, Maribo:

10. N. A. ABILDGAARD: Studieblad med mythologisk scene. Pen og tusch.
 11. KAJ EJSTRUP: To kvinder. 1941. Olie. Erhvervet 1960-61.
 12. LORENZ FRØLICH: Eventyrillustration. Tusch. Erhvervet 1952-53.
 13. LORENZ FRØLICH: Mytologisk scene. Blyant og tusch. Erhvervet 1952-53.
 14. ALBERT GOTTSCHALK: Mølle. Blyant. Erhvervet 1952-53.
 15. C. KØBKE: Portræt af medaillør F. C. Krohn. Roma 7. marts 1839. Blyant.
 16. JOHANNES LARSEN: Ugle og kat. Illustration til historien om den lille mis. 1905. Pen. Erhvervet 1952-53.
 17. WILHELM MARSTRAND: Udenfor fængslet, italiensk scene. Tusch. Erhvervet 1952-53.
 18-19. C. KONGSTAD PETERSEN: Hyrdinden og skorstensfejeren. 1895. 2 tuschtegninger. Erhvervet 1952-53.
 20. MARTINUS RØRBYE: Santa Maria Maggiore ved Nocore. Pen med vandfarve. Erhvervet 1956-57.
 21. Samme: Vugge (Cerbarra). Pen med vandfarve. Erhvervet 1956-57.
 22. HANS SMIDTH: Hus i udkanten af en skov. Tusch. Erhvervet 1952-53.

Odense bys museer, Fyns Stiftsmuseum:

23. KARL ISAKSON: Stående model. 1918-20. Olie.

Randers Kunstmuseum:

24. SVEND WIIG HANSEN: »I snorene« (Udst. 1961). Metalbillede. Tilskud.
 25. CARL-HENNING PEDERSEN: Grå-hvidt billede med fugl. 1961. Olie. Tilskud.

Ribe Kunstmuseum:

26. VILHELM HAMMERSHØI: Tre unge kvinder. 1895. Olie. Erhvervet 1958–59.

Langelands Museum, Rudkøbing:

27. Tête-à-tête stel fra Den kongelige Porcelainsfabrik ca. 1785. Tidligere på Tranekær Slot.

Bornholms Kunstmuseum, Rønne:

28. OLAF RUDE: Allinge Strand. 1926. Olie. Erhvervet 1957–58.
29. EDVARD WEIE: Portræt af professor, dr. med. Carl Lorentzen. Olie. Erhvervet 1957–58.

Silkeborg Museums kunstafdeling:

30. JØRGEN HAUGEN SØRENSEN: »Kamp«. 1960. Bronzeskulptur. Erhvervet 1960–61.

Skagens Museum:

31. P. S. KRØYER: Landevej med gående pige. Malet i Cernay-la-Ville, april 1879. Olie.

Skive Museums kunstafdeling:

32. JENS SØNDERGAARD: Kornmarker. 1924. Olie.

Kunstmuseet i Sorø:

33. LAURITZ HARTZ: Ved Damhussøen. 1930. Olie. Deponeret.

Museet på Sønderborg Slot:

34. C. W. ECKERSBERG: Drengportræt. Olie. Erhvervet 1957–58.

35. Samme: Romersk prospekt, »Piazza de Fontanone«. Olie. Erhvervet 1947-48.

Tønder Museum:

36. Sølv rokoko-tekande, udført af Tønder-guldsmeden Andreas Nissen. 18. århundredes midte.

Vejen Museum:

37. JEPPE VONTILLIUS: Stående kvindelig model med rød baggrund. 1948. Olie.

Vejle Museum:

38. KNUD AGGER: Bro i Göteborg. 1948. Blyant. Erhvervet 1957-58.
 39. Samme: Bro i Göteborg. 1948. Blyant. Erhvervet 1957-58.
 40. Samme: Kunstnerens hustru. Ca. 1950. Blyant. Erhvervet 1957-58.
 41. ERNST HANSEN: Profil. Blyant. Erhvervet 1952-53.
 42. SIGURD VASEGAARD: 32 illustrationer til Saxe, afsnittet Svein-sønnernes Historie. 1959-60. Træsnit.

Århus Kunstmuseum:

43. POUL BJØRKLUND: »Skovfangen«. Selvportræt. 1957. Olie.
 44. POUL EKELUND: Gadearbejde. 1946. Radering.
 45. Samme: Læsende pige. 1947. Radering.
 46. PETER HANSEN: Løbende pige. Studie til Enghave-billedet. 1907-08. Akvarel. Erhvervet 1952-53.
 47. Samme: Løbende pige. Studie til Enghave-billedet II. 1907-08. Akvarel. Erhvervet 1952-53.
 48. SVEND WHIG HANSEN: Rom. 1960. Tuschtegning. Erhvervet 1960-61.
 49. ASGER JORN: Komposition med fugl og lille figur. 1951. Akvarel. Erhvervet 1960-61.

50. Samme: Komposition med fugl og træ. 1951. Akvarel. Erhvervet 1960–61.
51. Samme: Komposition med fugl og ansigt. 1951. Akvarel. Erhvervet 1960–61.
52. AKSEL JØRGENSEN: Kunstnerportræt. 1911. Sortkridt. Erhvervet 1952–53.
53. PALLE NIELSEN: Romersk fantasi. 1961. Tuschtegning.
54. Samme: Romersk fantasi. 1961. Tuschtegning.
55. Samme: Romersk fantasi. 1961. Tuschtegning.
56. Samme: Romersk fantasi. 1961. Blyant.
57. CARL-HENNING PEDERSEN: Solens stråler. 1953. Pastel. Erhvervet 1953–54.
58. NIELS LARSEN STEVNS: Landskab ved Faxe Ladeplads. 1902. Akvarel. Erhvervet 1952–53.
59. Samme: Piletræ på engen, Borup. 1935. Olie.
60. EDVARD WEIE: Solblink på havet. 1913. Olie.

II.

36. uddeling af kunstværker til kunstmuseer
i provinsen november 1961.

Esbjerg Kunstmuseum:

1. FREDE CHRISTOFFERSEN: Ting. 1959. Collage. Erhvervet 1960–61.
2. CARL-HENNING PEDERSEN: Gråt-rosa hestebillede. 1961. Olie.

Horsens Museums Kunstafdeling:

3. SVEND WIIG HANSEN: Siddende kvinde. 1954. Bronze. Erhvervet 1959–60.
4. ERIK HOPPE: Søndermarken. 1954. Olie. Erhvervet 1959–60.

Kolding Kunstforening:

5. KNUD AGGER: Sol bag skyer. 1959–61. Olie. Erhvervet 1960–61.
6. EGON MATHIESEN: Mont Gros. 1956. Olie. Erhvervet 1960–61.

Lolland-Falsters Stiftsmuseum, Maribo:

7. EJLER BILLE: Improvisation. 1960. Olie. Erhvervet 1960–61.
8. Gottfred Eickhoff: Solbad. 1960. Bronze. Erhvervet 1960–61.

Odense bys Museer, Fyns Stiftsmuseum:

9. EDGAR FUNCH: Skulptur. 1961. Granit. Erhvervet 1960–61.
10. EGILL JACOBSEN: I blå. 1961. Olie.

Randers Kunstmuseum:

11. POUL BJØRKLUND: Venus fra Hørsholm. 1958. Olie.
12. GUNNAR HOSSY: Min bedstemor. 1958. Bronze. Erhvervet 1960–61.

Ribe Kunstmuseum:

13. ADAM FISCHER: Gående Mallorcakone. 1931. Bronzestatuette. Erhvervet 1960–61.
14. HELGE HOLMSKOV: Picador-maske. 1961. Jern. Erhvervet 1960–61.

Kunstmuseet i Sorø:

15. SVEND ENGELUND: Landskab, forår. 1960. Olie. Erhvervet 1960–61.
16. JEPPE VONTILLIUS: Kvinde i hvid bluse. 1961. Olie. Erhvervet 1960–61.

Tønder Museum:

17. PREBEN HORNING: Asfalttema. 1961. Olie.
18. SØREN HJORTH NIELSEN: »Ved Stranden«, København. 1958–61. Olie. Erhvervet 1960–61.

Vejen Kunstmuseum:

19. MOGENS ANDERSEN: Promeneuse dans la ville. 1960. Olie. Erhvervet 1960–61.
20. HARALD LETH: Stjernehimel, vinteraften. 1957–58. Olie. Erhvervet 1960–61.

Vejle Museum:

21. ELSE ALFELT: Bjerglandskab. 1944–45. Olie.
22. HENRY HEERUP: Måge ved klippe. 1961. Hvid kalksten. Erhvervet 1960–61.

Aabenraa Museum:

23. JØRGEN GUDMUNDSEN-HOLMGREEN: Udkast til »Prima Vera«. 1961. Bronze. Erhvervet 1960–61.
24. MOGENS ZIELER: Aften efter regn. 1957. Olie. Erhvervet 1957–58.

Aalborg Kunstmuseum:

25. RICHARD MORTENSEN: Prise de terre. 1948. Olie. Erhvervet 1960–61.
26. EIGIL WENDT: Portræt af Svend Wiig Hansen. 1953. Olie. Erhvervet 1959–60.

Aarhus Kunstmuseum:

27. ROBERT JACOBSEN: Statique II. 1959. Jern. Erhvervet 1960–61.
28. OLE KIELBERG: Sne i haven. 1960. Olie. Erhvervet 1960–61.

III.

Andre kunstindkøb.

1. ELSE ALFELT: Komposition med bjergtinder. 1943. Olie.
2. MOGENS ANDERSEN: Sylvo. 1960. Olie.
3. EJLER BILLE: Figurer med blå dominant. 1961. Olie.
4. POUL BJØRKLUND: Venus fra Møn. 1959. Olie.
5. EDUARD BORREGAARD: Sent solskin over havneløbet, København. 1962. Olie.
6. EBBA CARSTENSEN: Opstilling med rugbrød. 1928. Olie.
7. Samme: Høstbillede. 1936. Olie.
8. JOHANNES CARSTENSEN: Collage. 1961.
9. FREDERIK CHRISTOFFERSEN: »Jern«. 1960. Collage.

10. Samme: »Jern«. 1960. Olie.
11. SVEN DALSGAARD: Fugl. 1961. Bronze.
12. POUL EKELUND: Mørkt landskab med hvide skyer. 1961. Olie.
13. Samme: Gråt og gult landskab. Mors. 1961. Olie.
14. HELGE ERNST: Fragment. 1961. Olie.
15. N. P. FEILBERG: Via in Publicolis, Rom. 1961. Olie.
16. EDGAR FUNCH: Skulptur. 1961. Granit.
17. IB GEERTSEN: Fra grønt til gult. 1961. Olie.
18. ARNE L. HANSEN: Stålværk. Storsmedie. 1961. Olie.
19. Samme: Møllesten. 1961. Keramisk stentøj.
20. LIS HOOGE HANSEN: Portræt af Karen Blixen. Buste. 1956–61. Bronze.
21. POUL HANSEN: Mie. 1962. Bronzestue.
22. LAURITZ HARTZ: Dybesø, Rørvig. 1956. Olie.
23. S. HAVSTEEN-MIKKELSEN: Hests fjödur. Gråvej. Færøerne. 1961. Olie.
24. GERHARD HENNING: Kvindehoved. 1938. Støbt 1961. Bronze.
25. OLIVIA HOLM-MØLLER: Høstlandskab. Tegning.
26. Samme: Børn, der kælker. Træsnit.
27. Samme: Legende drenge. Træsnit.
28. GRETE HOLST: Marta Marie. 1961. Bronzestue.
29. PREBEN HORNUNG: Asfalttema. 1961. Olie.
30. BØRGE HOVEDSKOU: Stravinsky. Portræthoved. 1957. Bronze.
31. EGILL JACOBSEN: Grøn maske. Komposition. 1945. Olie.
32. JENS URUP JENSEN: Forarbejde til glasmosaik. 1959. Tempera.
33. ASGER JORN: »Feligrams«. 1942. Olie.
34. Samme: »Guganaga«. 1943. Olie.
35. Samme: Le fils en Suisse. 1962. Olie.
36. BØRGE JØRGENSEN: Grønt glas og jern. Komposition. 1962.
37. JACK KAMPMANN: Sorte huse. Kvivik. (Færøerne). 1961. Olie.
38. NIELS LERGAARD: Figurbillede. Ca. 1926. Olie.
39. ULRICA MARSEEN: Korsbæreren. 1961. Skitse. Brændtler.
40. JANE MUUS: Torvekoner. 1961. Akvatinte.
41. Samme: Illustration til Kaj Munk »Lette Bølge«. Træsnit.
42. KNUD NELLEMOSE: Ib. Buste. 1961. Bronze.
43. JENS NIELSEN: »Meksiko«. 1959. Malet i Rom. Akvarel.
44. Samme: Indere ved stranden. 1959. Malet i Rom. Akvarel.

45. KNUD NIELSEN: Okker komposition. 1960. Olie.
46. MORTEN NIELSEN: Mand med ged. 1957. Støbt 1961. Bronze.
47. CARL-HENNING PEDERSEN: Gul solhest med hvirvlende stjerner. 1961. Olie.
48. Samme: Fuglen på hestens ryg. 1961. Olie.
49. CHR. POULSEN: Firkantet blå krukke. Keramik.
50. FRANKA RASMUSSEN: Havet i skumring. 1961. Billedvævning.
51. Samme: Komposition. 1961. Billedvævning.
52. ANNE LISE RATHSACK: Komposition 2. 1961. Olie.
53. AXEL SALTO: Skål. Stentøj.
54. PREBEN SIGER: Selvportræt. 1962. Olie.
55. JULIANA SVEINSDOTTIR: Landskab. Island. 1961. Olie.
56. JØRGEN HAUGEN SØRENSEN: Dunkedyr. 1961. Bronze.
57. Samme: »Både drenge og piger«. 1961. Bronze.
58. ANNA KLINDT SØRENSEN: Søhuset, Ry. Ca. 1950–55. Olie.
59. JØRGEN THOMSEN: Skovvejen. 1924. Olie.
60. HELLE THORBORG: 1 træsnit. 1961.
61. PER ULRICH: Catemaco-sø. Mexico 1953. Tegning.
62. Samme: Tobaksmark. Mexico 1953. Tegning.
63. Samme: Giza-pyramide. Ægypten 1959. Tegning.
64. GERTRUD VASEGAARD: Grå skål. Keramik.
65. Samme: Grå og sort vase. Keramik.
66. NIKOLAUS WEHDING: Gruni. Kvindehoved. 1961. Bronze.
67. KARIN NATHORST WESTFELT: Blæst I. 1960. Olie.
68. GUNNAR WESTMAN: Skjorten. 1956. Lille gruppe i bronze.
69. Samme: Dreng med regnslag. Statuette. 1959. Bronze.
70. MOGENS ZIELER: Kasper og månen. 1961. Olie.
71. NIELS ØSTERGAARD: Kvinde og barn. 1961–62. Olie.

IV.

Udsmykninger.

1. Bedsted. I/S Lyngby Forsamlingshus.
 - MARLIE BRANDE: Toget kører forbi. 1955. Vandfarve. Erhvervet 1955–56.
 - ERIK CLEMMESSEN: Litografi. 1958.
 - SVEND ENGELUND: Farvelitografi. 1960.

AAGE SIKKER HANSEN: Et gensyn. Tuschtegning. Erhvervet 1955-56.

KAJ MOTTILAU: Landskab fra Vikøy. Norge. 1950. Vandfarve. Erhvervet 1951-52.

2. Fjellerad Skole.

SIEGFRED NEUHAUS: Maarup havn på Samsø. August 1952. Olie. Erhvervet 1954-55.

SØREN HJØRTH NIELSEN: 2 raderinger. 1960.

3. Flensborg. Det danske Centralbibliotek. NIELS LERGAARD:

»Som de gamle sår, så høster de unge«. Mosaik i forhallen. 1. udbetaling.

4. Glostrup. Københavns Amtssygehus. TH. HAGEDORN-OLSEN:

»Mennesket lever og vegeterer« - »er medmenneskelig og tolerant«.

Frise i keramiske fliser til udsmykning af trapperum. 1. udbetaling.

5. Haderslev. Damparken. JOHANNES BJERG: Danaïde. 1919-23. Bronze. Erhvervet 1938-39.

6. Hammel Kommuneskole. SIGURD VASEGAARD: 7 træsnit til »Vølvens Spådom«. 1953-57.

7. Havdrup Bibliotek. MARLIE BRANDE: Hedeskyen. 1956. Tegning. Erhvervet 1956-57.

8. Hjørring Gymnasium.

KAI NIELSEN: Århuspigen. 1921. Kunststen.

NIELS GUTTORMSEN: Pige i blå. 1958. Olie. Erhvervet 1958-59. Deponeret.

OLE V. LARSEN: Foranderligt landskab. Vinter. 1961. Olie. Deponeret.

OTTO LAWÆTZ: Stenbrud 1961. Olie. Deponeret.

ANNA MARIA LÜTKEN: Fra Lysebu. 1958. Olie. Erhvervet 1958-59. Deponeret.

JØRGEN THOMSEN: Ting i blå. 1953. Olie. Erhvervet 1955-56. Deponeret.

ÅGE VOGEL-JØRGENSEN: Grønt med sort indslag. 1955. Olie. Erhvervet 1955-56. Deponeret.

9. Hobro. Spastikerhjemmet Hobro Østerskov.
 MARLIE BRANDE: Eet er fornødent. 1955. Akvarel. Erhvervet 1955–56.
 WILLIAM FRIDERICIA: Bjergene ved Delphi. 1955. Farvekridt. Erhvervet 1955–56.
 Samme: Monte dell'Avvocata. 1955. Farvekridt. Erhvervet 1955–56.
 HASSE JUUL: Opstilling med havestol. 1960. Olie. Erhvervet 1960–61.
 POUL STOLTZE: Opstilling. 1959. Olie. Erhvervet 1959–60.
 SIGURD VASEGAARD: Træsnit. 1960. Erhvervet 1960–61.
 MOGENS ZIELER: Linoleumssnit. 1956. Erhvervet 1960–61.
10. Holbæk. Slotsmarksskolen.
 HANS OLSEN: 3 relieffer i kobber til udsmykning af skolens facade. 2. udbetaling (jvf. årsberetning 1960–61).
11. Horsens. Bygholm Landbrugsskole. RASMUS NELLEMANN:
 Udsmykning af 3 felter over hovedindgangen. Keramik.
 2. og sidste udbetaling (jvf. årsberetning 1960–61).
12. Horsens Centralbibliotek. ALLAN SCHMIDT: Udsmykning af væg i bibliotekets atrium, glaseret chamottestentøjsler.
 1. udbetaling.
13. Horsens. Sct. Ib's Skole. 6 gipsafstøbninger efter skulptur i Glyptoteket.
14. Kirke Eskildstrup. Stestrup Centralskole. 6 gipsafstøbninger efter skulptur i Glyptoteket.
15. København. Alléscenen. PREBEN HORNING: Glasmosaik. 1. udbetaling.
16. København. Danmarks Biblioteksskole.
 MOGENS ANDERSEN: Komposition 1954–55. Serigrافي og olie. Erhvervet 1960–61. Deponeret.
 GRETE BALLE: Rødt ryatæppe. 1961. Deponeret.
 AXEL BENTZEN: Interiør fra Norsminde. 1932. Olie. Erhvervet 1952–53. Deponeret.
 ELSE FISCHER-HANSEN: Hav. 1960–61. Olie. Deponeret.
 CHR. FAARUP: Vinterlandskab. 1960–61. Olie. Deponeret.
 GREGERS JENSEN: Fra Oslofjorden. 1960. Olie. Deponeret.
 JENS URUP JENSEN: Moder og barn. 1955. Olie. Erhvervet 1955–56. Deponeret.

- ARNE JOHANNESSEN: Landskab. 1960. Olie. Erhvervet 1960–61. Deponeret.
- KNUD LOLLESGAARD: Selyportræt med stråhat. 1960. Olie. Erhvervet 1960–61. Deponeret.
- ALFRED MADSEN: Fabriksinterior. 1960. Olie. Erhvervet 1960–61. Deponeret.
- TAGE MELLERUP: Port Vendres. 1950. Olie. Erhvervet 1957–58. Deponeret.
- LOUI MICHAEL: Italiensk indtryk 6. 1961. Olie. Deponeret.
- RASMUS NELLEMAN: Kranbillede. 1960. Olie. Deponeret.
- ALLAN SCHMIDT: Stor form. 1960–61. Olie. Deponeret.
- JENS SØNDERGAARD: Aftenlandskab. 1955. Olie. Erhvervet 1955–56. Deponeret.
- Samme: Portræt af min moder. 1943. Olie. Erhvervet 1958–59. Deponeret.
- EINAR UTZON-FRANK: Skitse til »Beatrice«. 1924. Bronze. Erhvervet 1924–25. Deponeret.
- SIGURD VASEGAARD: 2 træsnit 1956–57. Deponeret.
- KNUD WEINERT: Figurlandskab. 1962. Olie. Deponeret.
17. København. Danmarks naturvidenskabelige Samfund. GOTTFRED EICKHOFF: Monument for Nicolaus Steno. Bronze. 3. udbetaling. Tilskud (jvf. årsberetning 1957–58).
18. København. Kunsthåndværkerskolen. JENS SØNDERGAARD: Aften ved havet. 1948. Olie. Erhvervet 1957–58. Deponeret.
19. København. Radiumstationen.
- FINN BENTSEN: Fjell i Lappland. Abiska. 1959. Olie. Erhvervet 1958–59.
- MERETE BENTZEN: Marker ved Svaneke. Olie. Erhvervet 1944–45.
- BØRGE BOKKENHEUSER: Den gule gavl. Efterår 1954. Olie. Erhvervet 1954–55.
- CARL FÅRUP CHRISTENSEN: Landskab ved Handrup. 1959. Olie. Erhvervet 1959–60.
- ERIK CLEMMESSEN: Havnebillede. 1956. Olie. Erhvervet 1958–59.
- S. DANNESKIOLD-SAMSØE: Unge graner. 1942. Olie. Erhvervet 1954–55.

- LEO ESTVAD: Bjærgskrænt, Remouchamps. 1954. Erhvervet 1954–55.
- CARL FALBE-HANSEN: Nedrullet persienne. 1959. Erhvervet 1959–60.
- ANDREAS FRIIS: Place de St. Germain des Près. 1949. Olie. Erhvervet 1950–51.
- NIELS GRØNBECHE: Interiør, vindue. 1956. Olie. Erhvervet 1956–57.
- HOLGER J. JENSEN: Interiør. Olie. Erhvervet 1948–49.
- ECKHARDT JOHNSEN: Landskab, Odsherred. 1951. Olie. Erhvervet 1951–52.
- ALEXANDER KLINGSPOR: Kvinde med hund. 1951. Olie. Erhvervet 1953–54.
- OLAF MARKUSSEN: Voldgrav, Krabbesholm. 1958. Olie. Erhvervet 1958–59.
- KAI MOTTLAU: Blomstrende frugttræer. 1954. Olie. Erhvervet 1954–55.
- ELISABETH NECKELMANN: Forårsblomster i vindue. 1939. Olie. Erhvervet 1950–51.
- RUDI OLSEN: Både. 1954. Olie. Erhvervet 1954–55.
- INGOLF RØJBÆK: Værksted, Nordhavnen. 1958. Olie. Erhvervet 1958–59.
- AXEL SKJELBORG: Udenfor Gammelværk. 1955. Olie. Erhvervet 1955–56.
- HELMUTH THOMSEN: Kvindeportræt 1953. Olie. Erhvervet 1954–55.
20. København. St. Paulsgården.
 THORMOD KIDDE: Træsnit. 1957.
 JANE MUUS: 2 træsnit. 1957 og 1962.
 SIGURD VASEGAARD: Træsnit. 1952.
 MOGENS ZIELER: Farvelitografi. 1954.
21. Mariager. Skrødstrup Hovedskole.
 ALBERT ELMSTEDT: Grøftkant. 1955. Akvarel. Erhvervet 1957–58.
 NIELS ERIK ESMANN: Haveparti fra Glænø. 1948. Akvarel.
 Samme: Haveparti fra Hornbæk. 1960. Akvarel.
 C. GOTFREDSEN: Hemmeligheden. Olie. Erhvervet 1935–36.
 VIGGO MADSEN: Kunstnerens hustru. 1931. Olie. Erhvervet 1936–37.

- JANE MUUS: Træsnit 1958.
 ELOF RISEBYE: Skovstudie. Akvarel. Erhvervet 1957-58.
22. Nykøbing Mors. Sejerslev Skole.
 PREBEN WÖLCK: Udsmykning af forhallen. 1. udbetaling.
23. Nørre Lyndelse. Carl Nielsen Skolen.
 J. GUDMUNDSEN-HOLMGREEN: Joseph. Støbt 1962. Bronze-statue.
24. Nørre Nissum Seminarium. ADAM FISCHER: Keramisk relief.
 3. udbetaling (jvf. årsberetning 1959-60).
25. Odense. Stadion. HENRIK STARCKE: Stele til opstilling foran stadion. 3. udbetaling (jvf. årsberetning 1957-58).
26. Onsild Centralskole.
 BØYE GIVSKOV: Selvportræt. 1933. Olie. Erhvervet 1943-44.
 LILI EGE: Lundegårdens mark. 1961. Olie.
 HOLGER J. JENSEN: Gadebillede. 1951. Olie. Erhvervet 1951-52.
 ARNE JOHANNESSEN: Landskab september 1956. Olie. Erhvervet 1956-57.
 VIGGO RØRUP: Blomsterbuket 1955. Olie. Erhvervet 1955-56.
27. Risskov. Vejlbj Risskov Kommunebibliotek.
 ULLA ANDERSSON: Gås af bronze med kumme af granit. (Udst. 1960). Opstillet i bibliotekets have.
28. Skjern byråd. BENT SØRENSEN: Høstmand. Bronzeskulptur ved kommunekontoret. 3. udbetaling (jvf. årsberetning 1959-60).
29. Slagelse kommunale Gymnasium. JEPPE VONTILLIUS: Tre siddende kvindefigurer. Olie. Udsmykning af væg på en trappeafsats. 1. udbetaling.
30. Stege. Møens Folkebibliotek:
 EGON MATTHIESEN: Cyklist. 1935. Olie.
 Samme: De fire temperament. 1960. Aubussonvævning.
31. Sæby Bibliotek. P. C. SKOVGAARD: Badende drenge. Bondedammen, Hellebæk. 1868. Olie. Erhvervet 1952-53.
 JANE MUUS: Akvatinte. 1961.
 S. HJORTH NIELSEN: Radering 1959.
32. Thisted Idrætshal. WILLIAM FRIDERICIA: Figurgruppe i hvidglaseret stentøj. 2. udbetaling (jvf. årsberetning 1960-61).

33. Tórshavn. Føroya Fólkaháskúli.
 FLEMMING BERGSØE: Høstet mark. 1961. Olie. Deponeret.
 EDUARD BORREGAARD: Opstilling med hyacinther. 1950'erne. Olie. Erhvervet 1957–58. Deponeret.
 LAURA BRUN-PEDERSEN: Det sorte lam. 1955. Olie. Erhvervet 1955–56. Deponeret.
 ARNE JOHANNESSEN: Allé. Auderød. 1946. Olie. Deponeret.
 JOHANNES LARSEN: Isfugle ved en bæk. 1916. Olie. Erhvervet 1931–32. Deponeret.
 WILLIAM SCHARFF: Både på Tisvilde Strand. 1949. Olie. Erhvervet 1959–60. Deponeret.
34. Tim. Ø. Tim Skole. 3 gipsafstøbninger af Thorvaldsen-reliëffer.
35. Viborg. Vestre Landsret. KNUD NELLEMOSE: Kunststensrelief i trapperummet. 5. udbetaling (jvf. årsberetning 1953–54).
36. Åbenrå. Andelsselskabet »Folkehjem«. ULF RASMUSSEN: Skulptur i bronze til forsamlingsbygningens have. 3. udbetaling (jvf. årsberetning 1958–59).
37. Århus Katedralskole. RICHARD MORTENSEN: Malgré tout. 1961–62. Olie.
38. Århus Universitet. OLAF STÆHR-NIELSEN: Emblem, symboliserende det naturvidenskabelige fakultet. Saxbokeramik. 2. og sidste udbetaling (jvf. årsberetning 1960–61).
39. Århus Universitet. JAN BUHL: Kalkstensrelief i forhallen. 10. udbetaling (jvf. årsberetning 1950–51).

B.

I.

Publikationer.

I 1961–62 er følgende bøger, tidsskrifter m. v. udkommet med støtte af Ny Carlsbergfondet til en samlet sum af 254.424 kr.

Bøger:

1. DANMARKS KIRKER, til værkets fortsatte udgivelse. (Nationalmuseet).
2. CHRISTIAN ELLING og KAY FISKEK: Monumenta Architecturae Danicae. Danske arkitekturtegninger. 1660–1920. Kbh. 1961.

3. ERIK FISCHER: Melchior Lorck. Drawings from the Evelyn Collection at Stonor Park, England, and from the Department of Prints and Drawings. The Royal Museum of Fine Arts. Copenhagen 1962. (Udstillingskatalog).
4. GEORG GARDE: Danske silkebroderede lærredsduge fra 16. og 17. århundrede med særligt henblik på de grafiske forbilleder. Kbh. 1961.
5. Samme: Silkebroderede lærredsduge fra 16. og 17. århundrede i Nationalmuseet. Kbh. 1962. (Nationalmuseet).
6. OLE KLINDT-JENSEN: Gundestrupkedlen. Kbh. 1961. (Nationalmuseet).
7. OTTO KOEFOED-PETERSEN: Ægyptisk billedhuggerkunst i Ny Carlsberg Glyptotek. 3. udg. Kbh. 1962.
8. Samme: Egyptian Sculpture in the Ny Carlsberg Glyptothek. 2nd ed. Kbh. 1962.
9. VIGGO STEN MØLLER: Saxbo stentøj. Kbh. 1961. (Serien Dansk brugskunst 5).
10. OTTO NORN: Hesselagergaard og Jacob Binck. En tilskrivning. Kbh. 1961. (Meddelelser fra Foreningen til gamle Bygningers Bevaring 8 rk. nr. 4).
11. OTTO NORN, MØGENS LARSEN, J. SLETTEBO: Sønderjysk kunst fra 1600-tallet. Inventar fra Sct. Marie Kirke. Museet på Sønderborg Slot. Sønderborg 1961. (Udstillingskatalog).
12. VAGN POULSEN: Les portraits romains I. Kbh. 1962. (Serien »Publications de la Glyptothèque Ny Carlsberg« nr. 7).
13. SIGURD SCHOUBYE: Guldsmede-håndværket i Tønder og på Tønderegnet 1550–1900. Århus 1961.
14. Samme: Guldsmede-håndværket i Aabenraa 1600–1900. (Aabenraa Museum i anledning af dets 75 års jubilæum). Aabenraa 1962. (Udstillingskatalog).
15. SIGURD SCHULTZ: Willumsens grafik. Kbh. 1961.
16. OLE SCHWALBE: Fra kubismen til informel kunst. Kbh. 1961.
17. VIGGO THORLACIUS-USSING: Danske kunstmuseer i provinsen, deres struktur og arbejdsvilkår. Kbh. 1962.
18. POUL VAD: Ejler Bille. Kbh. 1961. (Serien »Danske nutidskunstnere« I).
19. 5000 års ægyptisk kunst. Louisiana. 1962. (Udstillingskatalog).

Tidsskrifter og årbøger:

20. ACTA ARCHAEOLOGICA. Kbh. (Red. C. J. Becker).
21. ARKITEKTUR. Kbh. (Udg. af Arkitektens forlag. Red. Poul Erik Skriver).
22. BOGVENNEN. Kbh. (Udg. af Forening for Boghaandværk. Red. Svend Dahl).
23. THE CONNOISSEUR. London 1962. Kliché i farver til omslag på hefte om dansk kunst. (Heftet redigeret af Gertrud Købke Sutton).
24. DANSK KUNSTHAANDVÆRK. Kbh. (Udgivet af Landsforeningen Dansk Kunsthåndværk. Red. Bent Salicath og Knud Bidstrup).
25. FUND og FORSKNING i Det kongelige Biblioteks samlinger IX 1962. (Klicheer til Erik Fischer: Johannes Aabenbaring som blokbog).
26. HAVEKUNST. Kbh. (Udg. af Dansk Havearkitektforening i samarbejde med Foreningen af yngre Havearkitekter og Föreningen Svenska Trädgårdsarkitekter. Red. Ursula Hansen og Walter Bauer).
27. HAANDARBEJDETS FREMME. Kbh. (Udg. af Haandarbejdets Fremme. Red. Astrid Arfelt og Hans Lassen).
28. SIGNUM. Tidsskrift for moderne kunst. Kbh. (Red. Poul Vad). Tilskud til klicheer.

II.

Studierejser.

Til dette formål har Ny Carlsbergfondet i årets løb udbetalt bevillinger på i alt 138.137,40 til nedennævnte:

1. DET KONGELIGE AKADEMI FOR DE SKØNNE KUNSTER: Rejse for 15 akademielever til Italien, Tyrkiet og Lilleasien. Tilskud.
2. Samme: Rejse for 6 havekunststuderende til Italien 6 uger. Tilskud.
3. Konservatorassistent OLE ALKÆRSIG: Deltagelse i kursus i London. Tilskud. (Bevillingen givet af særkontoen).
4. Stud. mag. TROELS ANDERSEN: Frankrig 1 måned. (Bevillingen givet af særkontoen).

5. Kunsthistorikeren MERETE BODELSEN: Sverige 6 dage.
6. Samme: Skotland 8 dage.
7. Museumsinspektør, cand. mag. GUDMUND BOESEN: Sverige 11 dage.
8. Samme: Frankrig 13 dage.
9. Museumsinspektør, dr. phil. MARTHA BOYER: U.S.A. 2 måneder. Tilskud.
10. Overbibliotekar HENRIK BRAMSEN: Holland, Frankrig, Italien og Østrig $3\frac{1}{2}$ måned.
11. Professor, dr. phil. JOHS. BRØNSTED: Sverige og Finland 24 dage.
12. Kunsthistorikeren MARIANNE BRØNS: Deltagelse i kursus i Haag. Tilskud.
13. Mag. art. EBBA BUSCH: England 4 uger.
14. TORBEN HOLCK COLDING: Tyskland 3 uger.
15. Professor, dr. phil. CHRISTIAN ELLING: Italien 35 dage.
16. Bibliotekar, mag. art. SVEND ERIKSEN: Frankrig 14 dage.
17. Samme: Frankrig 14 dage.
18. Museumsinspektør, mag. art. HANNE FINSEN: Frankrig 18 dage. Tilskud.
19. Samme: Holland 3 uger.
20. Museumsinspektør, mag. art. ERIK FISCHER: Belgien, Frankrig og England 34 dage.
21. Kunsthistorikeren POUL GAMMELBO: Tyskland 24 dage.
22. Samme: Østrig og Norditalien 5 uger.
23. Stud. mag. JAN GARFF: Frankrig 14 dage. (Bevillingen givet af særkontoen).
24. Museumsinspektør, mag. art. MOGENS GJØDESEN: Grækenland 8 uger.
25. Konservator BENT HACKE: Deltagelse i kursus i London 14 dage. (Bevillingen givet af særkontoen).
26. Museumsdirektør, mag. art. MINNA HEIMBÜRGER: Frankrig 18 dage.
27. Museumsinspektør, mag. art. DYVEKE HELSTED: Italien 1 måned.
28. Professor, dr. phil. K. JEPPESEN: Teheran, Grækenland og England 8 dage. Tilskud.
29. Museumsinspektør, mag. art. FLEMMING JOHANSEN: England 17 dage.

30. Stud. mag. TOVE LUND JØRGENSEN: Deltagelse i kursus i Haag. Tilskud. (Bevillingen givet af særkontoen).
31. Museumsinspektør, professor OTTO KOEFOED-PETERSEN. Belgien 20 dage.
32. Docent, mag. art. MOGENS KRUSTRUP: Syrien 1 måned.
33. Stud. mag. OLAF KOESTER: Italien 10 dage. (Bevillingen givet af særkontoen).
34. Museumsinspektør ERIK LASSEN: Ægypten, Lilleasien, Tyrkiet, Grækenland og Frankrig 7 uger.
35. Konservator EGMONT LIND: Italien 6 uger.
36. Bibliotekar, mag. art. HAKON LUND: Holland 14 dage.
37. Konservator POUL LUNØE: Frankrig 8 dage.
38. Kunsthistorikeren, redaktør PIERRE LÜBECKER: Spanien 1 måned.
39. Stud. mag. HANS HELGE MADSEN: Tyskland og Østrig 4 uger. (Bevillingen givet af særkontoen).
40. Konservator VITUS NIELSEN: Deltagelse i kongres i Stockholm 6 dage. (Bevillingen givet af særkontoen).
41. Museumsinspektør, fil. dr. HARALD OLSEN: Holland 10 dage.
42. Museumsdirektør, dr. phil. HAAVARD ROSTRUP: Frankrig 6 uger.
43. Stud. mag. JØRGEN SCHOU-CHRISTENSEN: Frankrig og Holland 4 uger. (Bevillingen givet af særkontoen).
44. Kunsthistorikeren, mag. art. POUL VAD: Italien 7 dage.
45. Stud. mag. MARIANNE WITT-HANSEN: Deltagelse i kursus i Haag. Tilskud. (Bevillingen givet af særkontoen).
46. Kunsthistorikeren, mag. art. KNUD VOSS: Tyskland 3 uger.
47. Samme: Jylland og Fyen 4 uger.
48. Ny Carlsberg Glyptotek har fået udbetalt en rejsekonto på 10.000 kr., der efter museets meddelelse er anvendt til rejser for:

Museumsdirektør, dr. phil. VAGN POULSEN.

Museumsdirektør, dr. phil. HAAVARD ROSTRUP.

Museumsinspektør, professor O. KOEFOED-PETERSEN.

Museumsinspektør, mag. art. MOGENS GJØDESEN.

Museumsinspektør, mag. art. FLEMMING JOHANSEN.

Konservator AKSEL THEILMANN.

III.

Ny Carlsberg Glyptotek.

1. Supplement til dækning af underskud 1961: 67.844,13 kr.
2. A conto-udbetaling på budgetteret underskud for 1962: 67.422,50 kr.
3. Indretning af kontor m. v. 6.017,85 kr. Sidste udbetaling af bevilling på i alt 51.044,73 kr.
4. Hovedstandsættelse af magasinrum 3.065,52 kr. Sidste udbetaling af bevilling på i alt 30.189,04 kr.
5. Istandsættelse af folkelokaler 38.487,13 kr.
6. Istandsættelse af lokaler og gård i forbindelse med konserverværksted 4.300 kr. Første udbetaling af bevilling på i alt 36.800 kr.
7. Istandsættelse af den danske skulptursal 17.597,09 kr.
8. Stole og platform til festsalen 46.800 kr. Første udbetaling af bevilling på i alt 66.360 kr.
9. Solsejl til festsalen 3.100 kr.
10. Udbedring af flisegulve og lægning af parketgulve 43.626,30 kr. Første udbetaling af bevilling på i alt 47.500 kr.
11. Istandsættelse af vinterhaven 14.801,50 kr.
12. Honorar til mag. art. Flemming Johansen som inspektør fra 1. september 1961 til 31. marts 1962 8.284,06 kr.
13. Foredrag m. v. 3.332,50 kr.
14. Tilskud til koncerter af Collegium Musicum og Poul Birke-lund-kvartetten 17.357,96 kr.
15. Erhvervelse og indbinding af Bolletino d'Arte 1948-62 1.860,25 kr.
16. Fragt, indklarering, kursdifference, forsikring m. v. 2.215,49 kr.

IV.

Til andre fundatsmæssige formål er anvendt følgende beløb:

1. DET KONGELIGE AKADEMI FOR DE SKØNNE KUNSTER, Biblioteket: Claude-Nicolas Ledoux: L'Architecture. 1804. Facsimileudgave 1961 2.113,95 kr.

2. Samme: De studerendes råd ved arkitektskolen: Udkast til og trykning af en plakat vedrørende bevaring af Københavns indre by 2.000 kr.
3. Kunsthistorikeren MERETE BODELSEN: Fotografier i forbindelse med studier af kunst og kunstindustri i slutningen af det 19. og begyndelsen af det 20. århundrede 1.817,77 kr. 1. udbetaling af samlet bevilling på i alt 2.817,77 kr.
4. CARL JACOBSENS MUSEUMSMANDSLEGAT er for året 1962 tildelt museumsinspektør, mag. art. ERIK FISCHER og museumsinspektør, dr. phil. SIGURD SCHOUBYE med 4.000 kr. hver.
5. DANSK KUNSTMUSEUMSFØRENING: Årsbidrag for 1962 1.500 kr.
6. Samme: Extraordinært medlemsbidrag 1.000 kr. 3. udbetaling af treårig bevilling på i alt 3.000 kr.
7. DET DANSKE INSTITUT FOR VIDENSKAB OG KUNST I ROM: 4 borde tegnet af OLE WANSCHER 4.320 kr.
8. Bibliotekar, mag. art. SVEND ERIKSEN: Forarbejder til publikation om fransk møbel- og interiørkunst i det 18. århundrede 3.000 kr.
9. Samme: Fotografier i forbindelse med studier over fransk møbelkunst i det 18. århundrede 2.221,64 kr. 1. udbetaling af bevilling på i alt 3.221,64 kr.
10. Foreningen FRANSK KUNST: Tilskud for 1962 1.000 kr.
11. Kunsthistorikeren POUL GAMMELBO: Fotografering og rejser i Danmark i anledning af hans studier over stillebenmaleri i danske samlinger 4.290,25 kr. 1. udbetaling af bevilling på i alt 5.325 kr.
12. Museumsdirektør, mag. art. MINNA HEIMBÜRGER: Fotografier til brug for studier vedrørende fransk kunsts indflydelse på dansk kunst i det 16., 17. og begyndelsen af det 18. århundrede 2.500 kr. 1. udbetaling af bevilling på i alt 3.500 kr.
13. SELSKABET TIL HAANDARBEJDETS FREMME: Bevilling til konkurrence om tegninger og forslag til dekorative håndknyttede vægtæpper og håndvævede gulvtæpper 6.000 kr.
14. KØBENHAVNS UNIVERSITETS ARKÆOLOGISKE LABORATORIUM: Bøger, fotografier og lysbilleder 3.235,99 kr.
15. Museet LISELUND GAMLE SLOT: Driftstilskud 1.500 kr. 2. udbetaling af en treårig bevilling på i alt 4.500 kr.
16. LOUISIANA: Garantium for udstillingen »5000 års ægyptisk kunst« 27.720,51 kr.

17. NATIONALMUSEET, Antiksamlingen: Fotografering af ægyptiske kunsværker på Louisianas udstilling »5000 års ægyptisk kunst« 2.698,50 kr.
18. Lektor, dr. phil. OLE NÆSGAARD: 16 farveoptagelser efter arkaiske græske skulpturer i Glyptoteket 480 kr.
19. Redaktionen af tidsskriftet SIGNUM (Poul Vad): Til udarbejdelse af en registrant over udsmykninger i Danmark ved kunsthistorikeren Marianne Brøns 1.000 kr.
20. Museumsdirektør, cand. mag. VILHELM SLOMANN(†): Til kunsthistoriske studier 3.000 kr. 2. udbetaling af toårig bevilling på i alt 6.000 kr.
21. Samme: Optagelse af fotografier til brug for hans planlagte værk »Bicorporates« 4.266,95 kr.
22. STATENS KUNSTHISTORISKE FOTOGRAFISAMLING: 82 fotografier fra udstillingen »500 års danske portrætter« på Charlottenborg 750 kr.
23. STIPENDIAT TIL ITALIEN OG GRÆKENLAND (Romerstipendiet) 1962: Docent, mag. art. MOGENS KRUSTRUP 12.500 kr.
24. STIPENDIUM FOR UNG VIDENSKABSMAND: Bibliotekar, mag. art. HAKON LUND 2.000 kr. Sidste udbetaling af toårig bevilling på i alt 8.000 kr.
25. Samme: Mag. art. KNUD VOSS 7.500 kr. 2. udbetaling af toårig bevilling på i alt 12.000 kr.
26. Samme: Mag. art. INGRID STRØM 3.000 kr. 1. udbetaling af toårig bevilling på i alt 12.000 kr.
27. VANDREUDSTILLINGEN AF KUNST TIL GYMNASIERNE: Tilskud for skoleåret 1961–62 2.500 kr.
28. VANDREUDSTILLINGEN AF KUNST TIL SEMINARIERNE: Tilskud for skoleåret 1961–62 3.000 kr.
29. Kunsthistorikeren, mag. art. KNUD VOSS: Undersøgelse vedrørende dansk rådhusbyggeri 1750–1850 10.650 kr.
30. AARHUS PERMANENTE Udstilling: Tilskud til overflytning af Charlottenborgudstillingens arkitektoniske afdeling til Aarhus 700 kr.

C.

Af SÆRKRANTOEN (jvf. fundatsen § 6 in fine) er der i 1961-62 givet følgende bevillinger:

1. BAHRAIN-EXPEDITIONEN: Flyvebillet København-Manama for maleren Karl Bovin til deltagelse i ekspeditionen 4.013 kr.
2. DANSK HUSFLIDSFØRENING: Tilskud til bog om dansk husflid 5.000 kr.
3. Støtte til en keramikers ophold på Færøerne med henblik på undervisning 1.000 kr.
4. Bevillinger givet af særkontoen til STUDIEREJSER se B II under studierejser.

Direktionen for Ny Carlsbergfondet, den 31. januar 1963.

TORBEN HOLCK COLDING

ELSE KAI SASS

JØRGEN STHYR

Regnskab og status for Carlsbergfondet samt afdelingerne A, B og C og Ny Carlsbergfondet

(Meddelt af kvæstor, regnskabschef Tage G. Andersen).

Carlsbergfondet.

Fondet har i 1961/62 haft følgende indtægt:

Bryggeriernes overskud for 1961/62 har efter foretagne henlæggelser udgjort.....	7.500.000 kr. 00 ø.
Ny Carlsbergfondets andel heraf.....	3.401.833 - 33 -
	4.098.166 kr. 67 ø.
Renteindtægt m. v.	4.762.530 - 69 -
Ejendomsindtægter	27.399 - 13 -
	8.888.096 kr. 49 ø.
Til administration m. v., fondets bygning og hovedbygningen på Gamle Carlsberg er medgået	897.990 - 40 -
	7.990.106 kr. 09 ø.
Fondets overskud udgør herefter	7.500.000 - 00 -
Heraf er afsat til uddeling som rådighedssum for afdelingerne for 1962/63 ¹	7.500.000 - 00 -
	490.106 kr. 09 ø.

hvilket beløb er fordelt med $\frac{2}{3}$ på grundfondet og $\frac{1}{3}$ på reservefondet.

Pr. 1. oktober 1961 har Carlsbergfondet overtaget 500.000 kr. af Ny Carlsbergfondets krav på bryggerierne for tilbageholdt driftsoverskud. Samtidig er fondenes nævnte krav på bryggerierne ophævet, hvorved i Carlsbergfondets status Gamle Carlsbergs særlige reservefond er udgået, medens grundfondet og reservefondet er nedskrevet med 500.000 kr., fordelt med $\frac{2}{3}$ på grundfondet og $\frac{1}{3}$ på reservefondet.

¹ Det afsatte beløb er pr. 1. oktober 1962 fordelt med 1.000.000 kr. til afdeling A, 6.000.000 kr. til afdeling B og 500.000 kr. til afdeling C.

Status den 30. september 1962.**Aktiver:**

Carlsberg Bryggerierne:	
Ejendomme og anlæg med fradrag af afskrivning	132.614.077 kr. 17 ø.
Værdipapirer	27.062.943 - 25 -
Beholdninger	37.676.575 - 19 -
Udestående fordringer	34.186.191 - 12 -
Kasse- og bankbeholdning	5.190.697 - 73 -
	<hr/>
Øvrige aktiver:	236.730.484 kr. 46 ø.
Værdipapirer m. v.	91.273.348 - 26 -
Ejendomme	3.250.491 - 29 -
Udestående fordringer	2.674.625 - 74 -
Reguleringskonto (saldo af ind- og udbetalinger efter 30/9 1962)	2.884.996 - 27 -
Kasse- og bankbeholdning	2.006.370 - 18 -
	<hr/>
	338.820.316 kr. 20 ø.

Passiver:

Carlsberg Bryggerierne:	
Prioriteter	530.266 kr. 52 ø.
Anden gæld	94.131.494 - 65 -
Kapitalkonto	40.292.636 - 49 -
Reservefond I	73.000.000 - 00 -
Reservefond II	23.527.778 - 96 -
Overførsel til næste år m. v.	5.248.307 - 84 -
	<hr/>
Øvrige passiver:	236.730.484 kr. 46 ø.
Prioriteter	410.451 - 56 -
Carlsbergfondets legat for Den kgl. Veterinær- og Landbo- højskole	504.929 - 48 -
Anden gæld	135.859 - 00 -
Afdelingerne:	
Afdeling A	1.781.835 kr. 38 ø.
— B	10.445.432 - 69 -
— C	3.101.592 - 22 -
Dispositions-konto	2.644.184 - 08 -
	<hr/>
	17.973.044 - 37 -
Ny Carlsbergfondet	535.612 - 50 -
Afsat til uddeling til afdelingerne som rådighedssum for 1962/63	7.500.000 - 00 -
Kapital i fondets bygning på H. C. Andersens Boulevard Grundfondet	850.000 - 00 -
Reservefondet	49.453.289 - 89 -
	24.726.644 - 94 -
	<hr/>
	338.820.316 kr. 20 ø.

Afdeling A (Laboratoriet).**Indtægt:**

Rådighedssum for 1961/62	1.000.000	kr. 00 ø.
Rente af afdelingens krav på fondets formue	50.000	- 00 -
Rente af kassebeholdning m. m.	17.808	- 70 -
Diverse indtægter	42.291	- 00 -
	<hr/>	
Samlet indtægt...	1.110.099	kr. 70 ø.

Udgift:

Lønninger	576.531	kr. 19 ø.
Ulykkesforsikring	4.217	- 25 -
Bygninger, fast inventar, haverne	116.537	- 82 -
Biblioteket	17.527	- 47 -
Forbrug	216.395	- 05 -
Udgivelse af »Comptes rendus»	22.906	- 45 -
Bestyrelsesudgifter	736	- 90 -
Ekstraordinære udgifter	21.329	- 85 -
	<hr/>	
Samlet udgift...	976.181	kr. 98 ø.
Overskud	133.917	- 72 -
	<hr/>	
	1.110.099	kr. 70 ø.

Formue ^{30/9} 1962:

Krav på fondets formue	1.000.000	kr. 00 ø.
Kassebeholdning ÷ saldo af reguleringskonto	170.213	- 29 -
Laboratoriebygningen	530.000	- 00 -
Ejendommen Gl. Carlsbergvej 8	81.622	- 09 -
	<hr/>	
	1.781.835	kr. 38 ø.

Afdeling B (Fondets videnskabelige bevillinger).**Indtægt:**

Rådighedssum for 1961/62	6.000.000	kr. 00	o.
Rente af afdelingens krav på fondets formue	450.000	- 00	-
Rente af kassebeholdning	67.909	- 71	-
Refusioner vedrørende ældre bevillinger	41.978	- 90	-
	<hr/>		
Samlet indtægt...	6.559.888	kr. 61	o.

Udgift:

Udbetalt på bevillinger til videnskabelige arbejder m. v. ¹ ...	3.115.281	kr. 92	o.
Tilskud til Videnskabernes Selskab	70.000	- 00	-
Carlsbergfondets biologiske Institut:			
Lønninger	214.281	kr. 83	o.
Forsikringer, skatter m. m.	6.353	- 93	-
Vedligeholdelse m. m.	80.974	- 01	-
Forbrug	147.388	- 49	-
Ekstraordinære udgifter	6.519	- 93	-
	<hr/>		
Samlet udgift...	455.518	- 19	-
	<hr/>		
Overskud	3.640.800	kr. 11	o.
	2.919.088	- 50	-
	<hr/>		
	6.559.888	kr. 61	o.

Formue ³⁰/₉ 1962:

Krav på fondets formue	9.000.000	kr. 00	o.
Kassebeholdning ÷ saldo af reguleringskonto	928.432	- 69	-
Biologisk Instituts bygning	517.000	- 00	-
	<hr/>		
	10.445.432	kr. 69	o.

¹ Af de givne bevillinger henstod ved årets udgang som endnu ikke udbetalte kr. 4.419.520,72. En stor del af dette beløb var dog endnu ikke forfaldet til udbetaling.

Afdeling C (Frederiksborgmuseet).**Indtægt:**

Rådighedssum for 1961/62.....	500.000	kr. 00 o.
Rente af afdelingens krav på fondets formue.....	115.000	- 00 -
Rente af kassebeholdning.....	34.447	- 42 -
Indtægter af billet salg og katalogsalg.....	234.625	- 68 -
Forskellige indtægter.....	85.233	- 59 -
	<hr/>	
Samlet indtægt....	969.306	kr. 69 o.

Udgift:

Administration.....	249.659	kr. 12 o.
Museets drift.....	310.422	- 01 -
Samlingerne.....	97.915	- 31 -
Oplysningsvirksomhed og videnskabeligt arbejde.....	108.500	- 21 -
Forskellige udgifter.....	118.771	- 30 -
	<hr/>	
Samlet udgift....	885.267	kr. 95 o.
Overskud.....	84.038	- 74 -
	<hr/>	
	969.306	kr. 69 o.

Formue ³⁰/₉ 1962:

Krav på fondets formue.....	2.300.000	kr. 00 o.
Kassebeholdning ÷ saldo af reguleringskonto.....	800.167	- 61 -
Diverse debitorer.....	1.424	- 61 -
	<hr/>	
	3.101.592	kr. 22 o.

Dispositionskonto for afdelingerne A, B og C.**Indtægt:**

Rente af krav på fondets formue.....	127.411	kr. 60 o.
	<hr/>	

Formue ³⁰/₉ 1962:

Krav på fondets formue.....	2.644.184	kr. 08 o.
	<hr/>	

Foranstående regnskab for Carlsbergfondet, hvori indgår et sammendrag af det af statsaut. revisor Kaj Nielsen reviderede regnskab for Carlsberg Bryggerierne, er i overensstemmelse med fondets bogholderi, som jeg har revideret og fundet rigtigt. Regnskaberne for afdelingerne A, B, og C er ligeledes i overensstemmelse med de pågældende afdelingers bogholderi, som jeg har revideret og fundet rigtigt.

København, den 30. april 1963.

NIELS NOIESEN
Statsautoriseret revisor
cand. jur.

Ny Carlsbergfondet.

Fondets indtægt i 1961/62 har udgjort:

Andel i bryggeriernes overskud for 1961/62	3.401.833 kr. 33 ø.
Renteindtægt	1.137.274 - 74 -
Ejendomsindtægter	34.601 - 01 -
	<hr/>
	4.573.709 kr. 08 ø.

Indtægterne er anvendt således:

Til administration, vedligeholdelsesarbejder, rejser, pensioner m. v.	511.605 kr. 39 ø.
Til afskrivning på værdi af rettigheder overtaget i forbindelse med opgørelse pr. 30/9 1951 med Carl og Ottilia Jacobsens descendens	133.333 - 33 -
Til henlæggelse til grundfondet	1.133.944 - 44 -
Til henlæggelse til konto for fundatsmæssige bevillinger.....	2.794.825 - 92 -
	<hr/>
	4.573.709 kr. 08 ø.

Til fundatsmæssige formål er der i 1961/62 anvendt følgende beløb:

Kunstindkøb	2.210.314 kr. 21 ø.
Andre fundatsmæssige formål	908.923 - 30 -
	<hr/>
	3.119.237 kr. 51 ø.

Status den 30. september 1962.

Aktiver:

Værdipapirer	22.761.208	kr. 35	ø.
Indstånde i fast ejendom	457.897	- 53	-
Tilgodehavende hos Carlsbergfondet	535.612	- 50	-
Andet tilgodehavende	17.000	- 00	-
Værdi af rettigheder overtaget i forbindelse med opgørelse pr. 30/9 1951 med Carl og Otilia Jacobsens descendens.....	2.533.333	- 34	-
Kasse- og bankbeholdninger	1.460.048	- 48	-
Reguleringskonto (saldo af ind- og udbetalinger efter 30/9 1962)	2.757.813	- 70	-
	30.522.913	kr. 90	ø.

Passiver:

Skyld til Carl og Otilia Jacobsens descendens i henhold til op- gørelse pr. 30/9 1951.....	2.533.333	kr. 34	ø.
Konto for fundatsmæssige bevillinger (herunder ældre, endnu ikke udbetalte bevillinger)	6.359.033	- 47	-
Grundfondet	21.630.547	- 09	-
	30.522.913	kr. 90	ø.

Pr. 1. oktober 1961 har Carlsbergfondet overtaget 500.000 kr. af Ny Carlsbergfondets krav på bryggerierne for tilbageholdt driftsoverskud. Samtidig er nævnte krav på bryggerierne op-
hævet, hvorved grundfondet og konto for fundatsmæssige
bevillinger tilsammen er nedskrevet med det dertil svarende
beløb, og endvidere er reservefondet, særligt reservefond og
kapitalkonto overført til konto for fundatsmæssige bevil-
linger.

Foranstående regnskab for Ny Carlsbergfondet har jeg gennemgået og fundet
i overensstemmelse med bøgerne, som jeg har revideret og fundet rigtige.

København, den 30. april 1963.

NIELS NOIESEN
Statsautoriseret revisor
cand. jur.

Almindelige meddelelser

Carlsbergfondets direktion bestod i året 1. oktober 1961–30. september 1962 af følgende:

- Professor, dr. FRANZ BLATT
(valgt for tiden indtil 30/9 1962)
- Professor, dr. P. BRANDT REHBERG
(valgt for tiden indtil 30/9 1964)
- Professor, dr. STIG IUUL
(valgt for tiden indtil 30/9 1968)
- Professor, dr. BØRGE JESSEN
(valgt for tiden indtil 30/9 1970), direktionens formand
- Professor, dr. AKSEL TOVBORG JENSEN
(valgt for tiden indtil 30/9 1966).

Carlsberg Laboratoriets bestyrelse bestod i samme tidsrum af følgende:

- Professor, dr. P. BRANDT REHBERG
- Professor, dr. BØRGE JESSEN
- Professor, dr. AKSEL TOVBORG JENSEN, bestyrelsens formand.

Som tilforordnede:

- Fhv. forstander for Landøkonomisk Forsøgslaboratoriums kemiske afdeling, cand. polyt. A. C. ANDERSEN
(valgt for tiden indtil 30/9 1965)
- Direktør ved Carlsberg Bryggerierne, cand. polyt. HANS B. FOGH
(valgt for tiden indtil 30/9 1965).

Bestyrelsen for Det nationalhistoriske Museum bestod i samme tidsrum af følgende:

- Kammerherre G. BARDENFLETH, bestyrelsens formand
- Fhv. rigsantikvar, dr. JOHS. BRØNDSTED

Professor, dr. STIG IUUL
(valgt for tiden indtil $30/9$ 1968)

Som tilforordnet:

Professor, dr. C. ELLING.

Ny Carlsbergfondets direktion bestod i samme tidsrum af følgende:

Direktør, dr. TORBEN HOLCK COLDING, fra $1/4$ 1962
(valgt for tiden indtil $30/9$ 1967)

Professor, dr. P. J. RIIS, til $31/3$ 1962
(valgt for tiden indtil $30/9$ 1967)

Professor ELSE KAI SASS
(valgt for tiden indtil $30/9$ 1962)

Direktør JØRGEN STHYR, direktionens formand
(valgt for tiden indtil $30/9$ 1972).

Professor P. J. RIIS, der havde været medlem af Ny Carlsbergfondets direktion siden 1. november 1957, udtrådte med udgangen af marts 1962 efter eget ønske af helbredshensyn af direktionen. I hans sted valgte Carlsbergfondets direktion hidtilværende sekretær for Ny Carlsbergfondets direktion, dr. TORBEN HOLCK COLDING til medlem af direktionen fra 1. april 1962 for den resterende del af den periode, for hvilken professor RIIS var valgt, d. v. s. til 30. september 1967.

Direktør, fhv. handelsminister HALFDAN HENDRIKSEN afgik ved døden den 23. oktober 1961. Direktør HALFDAN HENDRIKSEN havde i tidsrummet 1. oktober 1923 til 5. november 1940 og 1. oktober til 31. december 1945 været forretningskyndigt medlem af Carlsbergfondets bryggeriråd, i tiden 1. januar 1946 til 31. juli 1953 administrerende direktør for Carlsberg Bryggerierne og i tiden 1. august 1953 til 30. september 1959 på ny forretningskyndigt medlem af bryggerirådet og desuden fondets direktions kommitterede i forhold til Carlsberg Bryggerierne, jfr. beretning for 1958/59 side 101.

Dr. VILH. EGE, der med udgangen af august 1957 på grund af alder var fratrådt sin stilling som videnskabelig medarbejder ved Marinbiologisk Laboratorium, jfr. beretning for 1956/57 side 94,

og som også som pensionist havde fortsat sit arbejde ved laboratoriet, afgik ved døden den 8. juli 1962.

Statsautoriseret revisor H. E. NOIESEN, der siden 1. maj 1945 havde revideret Carlsbergfondets og Ny Carlsbergfondets regnskaber, og som tillige for årene 1951/52–1956/57 havde revideret Carlsberg Bryggerierne regnskaber, fratrådte efter eget ønske pr. 30. september 1961. I hans sted antog Carlsbergfondets direktion for 3 år fra 1. oktober 1961 at regne statsautoriseret revisor, cand. jur. NIELS NOIESEN som revisor.

Regnskabschef ved Carlsberg Bryggerierne TAGE G. ANDERSEN fratrådte på grund af alder sin stilling den 31. januar 1962, og hidtilværende driftsbogholder ved bryggerierne POUL KOLDBECH blev udnævnt til regnskabschef fra 1. februar 1962 at regne.

Afdelingschef POUL PLATE, der havde været tilknyttet Carlsbergfondet siden 1. oktober 1931, først som medhjælper i kvæsturen og fra 1. januar 1950 som kvæstor for Carlsbergfondet og Ny Carlsbergfondet, fratrådte efter eget ønske sit hverv den 31. januar 1962. I hans sted antog Carlsbergfondets direktion hidtilværende regnskabschef ved Carlsberg Bryggerierne TAGE G. ANDERSEN som kvæstor fra 1. februar 1962 at regne.

I fortsættelse af tidligere sammenkomster, jfr. beretning for 1958/59 side 101–02, aflagde repræsentanter for The Wellcome Trust og The Wellcome Foundation efter indbydelse fra Carlsbergfondets og Carlsberg Bryggerierne direktioner i dagene 17.–19. maj 1962 et besøg i København. Arrangementet indbefattede besøg på Atomenergikommissionens forsøgsanlæg ved Risø, på Louisiana, Frederiksborgmuseet og Æbelholt Museum samt en balletforestilling på Det kgl. Teater. Den 18. maj gav Carlsbergfondet og Carlsberg Bryggerierne en middag for de britiske gæster på restaurant Sølyst, og besøget afsluttedes den 19. maj med en frokost hos professor Niels Bohr i Æresboligen på Carlsberg i tilslutning til et besøg på Carlsberg Bryggerierne.

I vinteren 1961/62 traf The Wellcome Trust (London) og Carlsbergfondet aftale om for yderligere 5 år (1962/63–1966/67) at fortsætte uddelingen af de i foråret 1957 foreløbig for en periode på 5 år oprettede »Carlsberg-Wellcome stipendier for britiske og

danske videnskabsmænd («Carlsberg-Wellcome Travelling Research Fellowships»), jfr. beretning for 1956/57 side 94–95. Rammen for stipendiernes størrelse, der oprindeligt var fastsat til 16.–24.000 kr. eller modsvarende beløb i britisk valuta for heltidsforskningsarbejde i et år, var fra det akademiske år 1960/61 blevet forhøjet til 18.–26.000 kr. og blev for de første 3 år af den nye 5-års periode yderligere forhøjet til 20.–40.000 kr. Efter at professor, dr. K. LINDERSTRØM-LANG i foråret 1959 var afgået ved døden, havde Carlsbergfondets direktion i hans sted valgt professor, dr. HEINZ HOLTER til medlem af den britisk-danske komité, der afgiver indstilling til The Wellcome Trust og Carlsbergfondets direktion om uddeling af stipendierne. Om uddelingen af stipendierne henvises til beretningen for afdeling B.

Carlsbergfondets direktion, den 24. september 1963.

FRANZ BLATT. P. BRANDT REHBERG. STIG IUUL.
BØRGE JESSEN. AKSEL TOVBORG JENSEN.

J. MUNCK-HANSEN.

PUBLIKATIONER

UDGIVET AF

DET KGL. DANSKE VIDENSKABERNES SELSKAB

JULI 1962–JUNI 1963

Oversigt.

	kr. ø.
Oversigt over Selskabets Virksomhed juni 1961–maj 1962. Med 4 portrætter. Résumé en français. 1962	20,00

Historisk-filosofiske Meddelelser.

BIND 39:

8. SØRENSEN, HANS CHRISTIAN: Ein russisches handschriftliches Gesprächsbuch aus dem 17. Jahrhundert. Mit Kommentar. 1962	18,00
--	-------

BIND 40:

1. HANNESTAD, KNUD: L'évolution des ressources agricoles de l'Italie du 4 ^{ème} au 6 ^{ème} siècle de notre ère. 1962	18,00
--	-------

Matematisk-fysiske Meddelelser.

BIND 33:

10. LINDHARD, J., NIELSEN, V., SCHARFF, M., and THOMSEN, P. V.: Integral Equations Governing Radiation Effects (Notes on Atomic Collisions, III). 1963	9,00
11. LEVI, HILDE, and ROGERS, A. W.: On the Quantitative Evaluation of Autoradiograms. In Collaboration with M. WEIS BENTZON and ARNE NIELSEN. 1963	8,00
12. ANDERSEN, FLEMMING ALLAN: The Infrared Spectrum of CH ₃ D. 1963	8,00
13. LASSEN, N. O., and OLSEN, JANUS STAUN: The Reaction Ne ²⁰ (α , C ¹²) C ¹² . 1963	4,00

Matematisk-fysiske Skrifter.

BIND 2:

3. MANG, H. J., and RASMUSSEN, J. O.: Shell Model Calculations of Alpha Decay Rates of Even-Even Spheroidal Nuclei. 1962	12,00
4. PELLEGRINI, C., and PLEBANSKI, J.: Tetrad Fields and Gravitational Fields. 1963	14,00

Biologiske Meddelelser.**BIND 23:**

12. POULSEN, VALDEMAR: Notes on *Hyolithellus* Billings, 1871,
Class *Pogonophora* Johansson, 1937. 1963..... 2,50

Biologiske Skrifter.**BIND 11:**

5. BÖCHER, TYGE W., and LEWIS, MARTIN C.: Experimental and
Cytological Studies on Plant Species. VII. *Geranium sangui-*
neum. 1962..... 9,00

Særskilt udgivne arbejder:

- A Critical Pāli Dictionary. Begun by V. TRENCKNER. Vol. II.
Continuing the Work of DINES ANDERSEN and HELMER
SMITH. Fascicule 2: ādikappika-āpattikusalatā. 1962..... 20,00
- Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskabs Publikationer
1957-1962. Tillæg A til fortegnelse 1917-1956. Ved ASGER
LOMHOLT. 1962..... 2,00